

NEW YORK TIMES BESTSELLER
OPRAH FAVORITE BOOK OF 2016

Ann Patchett

Comuniune

„O splendoare de roman.
Îl citeşti cu o poftă nebună."
USA TODAY

Raftul Denisei

NEW YORK TIMES BESTSELLER
OPRAH FAVORITE BOOK OF 2016

Ann Patchett

Comuniune

„O splendoare de roman.
Îl citeşti cu o poftă nebună.“
USA TODAY

ebook HUMANITAS fiction

Ann Patchett
Comuniune

Traducere din engleză și note de
RODICA ȘTEFAN

Colecţie coordonată de DENISA COMĂNESCU

ISBN: 978-606-779-524-0 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 021.311.23.30

Lui Mike Glasscock

1

Petrecerea de botez luă o altă întorsătură când Albert Cousins își făcu apariția cu o sticlă de gin. Fix zâmbea când deschise ușa și rămase cu surâsul pe buze în timp ce căuta să se dumirească. Pe dala de ciment de la intrare stătea însuși Albert Cousins, de la procuratura districtuală. În ultima jumătate de oră, Fix deschisese ușa de douăzeci de ori – pentru vecini, prieteni, enoriași, pentru sora lui Beverly, pentru frații și părinții săi și, practic, pentru toți polițiștii de la secție –, dar Cousins era singurul invitat surpriză. Cu două săptămâni în urmă, își întrebase soția de ce trebuiau să-i cheme la botez pe absolut toți cunoscuții lor, iar ea îl rugase să se mai uite o dată pe lista invitaților și să-i spună pe cine să taie. Nu se uitase pe listă, dar dacă ea ar fi stat acum lângă el la ușă i l-ar fi arătat cu degetul și ar fi spus: *Pe el*. Nu pentru că avea ceva cu Albert Cousins, îl știa din vedere și după nume, dar faptul că nu făcuse cunoștință cu el era un motiv suficient ca să nu-l invite. Lui Fix îi trecu prin minte că poate Cousins venise la el acasă pentru a discuta despre vreun caz: așa ceva nu se mai întâmplase până acum, dar ce altă explicație putea să fie? În curtea din față era un du-te-vino de musafiri, dar Fix n-avea cum să știe dacă aceștia întârziaseră, se pregăteau să plece mai devreme sau se refugiaseră afară, întrucât în casă era o înghesuială peste limita îngăduită de inspectorii de la prevenirea incendiilor. Sigur era doar faptul că Albert Cousins se afla acolo neinvitat, singur, ţinând în mână o pungă în care avea înfăşurată o sticlă.

— Fix, îl salută Albert Cousins.

Procurorul adjunct, înalt și îmbrăcat la costum şi cravată, întinse mâna.

— Al, îl salută Fix. (Oare așa îi spuneau oamenii, Al?) Mă bucur c-ai venit. Îi strânse mâna de două ori și îi dădu apoi drumul.

— Cât pe ce să-ntârzii, spuse Cousins, privind la mulțimea dinăuntru, verificând parcă dacă mai era loc și pentru el.

Se vedea că petrecerea era pe terminate – micile sendvișuri triunghiulare dispăruseră aproape cu totul, ca de altfel și jumătate din fursecuri. Fața de masă de sub bolul cu punci era rozalie și umedă.

Fix se dădu la o parte, să-i facă loc.

— Bine c-ai ajuns, spuse el.

— N-aș fi vrut să lipsesc pentru nimic în lume, zise el, cu toate că nu participase la ceremonia de botez.

Singurul invitat de la procuratură era Dick Spencer. Fusese polițist, ca și el, apoi făcuse facultatea de drept la fără frecvenţă și avansase, dar colegii erau de părere că asta nu-l făcea mai deștept. Era totuna dacă se afla în mașina poliției sau stătea în fața judecătorului, se vedea de la o poștă de unde plecase. Pe de altă parte, Cousins era și el un avocat ca toți ceilalți – procurori, judiciariști, consultanți –, îndeajuns de prietenos când avea vreun interes, însă nu într-atât încât să invite la un pahar pe cineva din poliție, iar dacă totuși o făcea, era numai fiindcă socotea că individul ținea anumite lucruri doar pentru el. Procurorii erau tipii ăia care îți fumau țigările în timp ce încercau să se lase de fumat.

Polițiștii care umpluseră până la refuz salonul și sufrageria se revărsau acum în curtea din spate, pe sub frânghia de rufe și cei doi portocali. Sorbeau ceai cu gheață amestecat cu limonadă și fumau ca șerpii.

Albert Cousins îi întinse punga și Fix aruncă o privire înăuntru. Era o sticlă de gin, una foarte mare. Ceilalți musafiri aduseseră iconițe de carton, cu rugăciuni scrise pe spate, mătănii de sidef, ba chiar şi o biblie de buzunar îmbrăcată în piele moale, albă, cu marginile aurite. Cinci polițiști, sau mai degrabă soțiile lor, puseseră mână de la mână să cumpere o cruciuliță smălțuită azuriu, cu o perlă mică în mijloc, foarte drăguță, pe care s-o poarte mai târziu ca pandantiv.

— Deci, o fată și-un băiat?

— Două fete.

Cousins ridică din umeri.

— Ce poți să faci?

— Nimic, spuse Fix și închise ușa în urma lui.

Beverly îl rugase s-o lase deschisă ca să mai intre aer, ceea ce arăta cât de multe știa despre barbaria omului față de om. Nu conta câți oameni ai în casă. Totul era să nu lași deschisă afurisita aia de ușă.

Beverly se aplecă pe fereastra bucătăriei. Între ei se aflau pe puțin treizeci de oameni – clanul Meloy în întregime, toată familia DeMatteos în păr, câțiva băieți de altar care făceau pârtie prin ce mai rămăsese din fursecuri –, dar pe Beverly n-aveai cum s-o ratezi. Rochia aceea galbenă!

— Fix?! strigă ea, acoperind larma.

Cousins fu cel care se întoarse primul și o salută cu o scurtă înclinare a

capului.

Din reflex, Fix se îmbățoșă, dar lăsă momentul să treacă.

— Simte-te ca acasă, îi spuse el procurorului adjunct și arătă spre un pâlc de anchetatori îmbrăcați în sacouri care stăteau lângă ușa glisantă de sticlă.

— Cunoști o grămadă de lume pe aici.

Era poate adevărat, sau poate nu era. Era însă absolut limpede că Albert Cousins n-o cunoștea pe gazdă. Fix se întoarse pentru a-și croi drum printre nenumărații invitați și lumea îi făcu loc, bătându-l pe umăr, strângându-i mâna, felicitându-l. Încercă să nu calce pe vreunul dintre copiii – printre care și fetița lui de patru ani, Caroline – care se jucau pe parchetul din sufragerie, lăsați pe vine sau târâș ca niște tigri printre picioarele celor mari.

Bucătăria era ticsită de soții. Râdeau și vorbeau prea tare, însă nici una nu dădea vreo mână de ajutor, în afară de o vecină, Lois, care scotea bolurile din frigider. Wallis, cea mai bună prietenă a lui Beverly, se dădea cu ruj, privindu-se în peretele lucios al prăjitorului de pâine cromat. Wallis era prea slabă și prea bronzată și, când se îndreptă de spate, se dovedi că e și prea rujată. Mama lui Beverly era așezată la masa pentru micul dejun, cu fetița în poală. Îi schimbaseră rochița din dantelă de la botez cu una din pânză apretată albă, cu floricele galbene brodate la gât, de parcă ar fi fost o mireasă care, la sfârșitul petrecerii de nuntă, își pune ținuta de drum, pregătindu-se pentru voiajul de nuntă. Femeile din bucătărie se agitau în jurul fetiței, de parcă rolul lor era s-o distreze până la sosirea celor trei magi. Fetița nu se amuza însă. Ochii ei albaștri erau tulburi. Se uita drept în față, obosită de tot ce era în jur. Câtă agitație să pregătești sendvișuri și să primești cadouri pentru un copil care încă nu împlinise un an.

— Ia uitați-vă ce scumpă e, spuse soacra lui Fix, fără a se adresa cuiva anume, în timp ce o mângâia cu un deget pe obrazul bucălat.

— Gheață, îi ceru Beverly soțului. Am rămas fără gheață.

— Asta era de datoria soră-tii, răspunse Fix.

— Atunci a dat-o-n bară. Nu vrei să-l rogi pe unul dintre tipii ăștia să ne cumpere? E prea cald pentru o petrecere fără gheață.

Își trecuse un șorț pe după gât, dar nu-l legase în talie. Încerca să nu-și șifoneze rochia. Din cocul franțuzesc îi scăpaseră câteva șuvițe care îi intrau în ochi.

— Dacă tot n-a adus gheața, cel puțin să vină aici să facă niște sendvișuri.

În timp ce Beverly îi vorbea, Fix se uită cu înțeles la Wallis, dar aceasta puse capacul la ruj și nu-i dădu nici o atenție. Fix încercase să-i vină în ajutor, pentru

că se vedea de la o poștă că Beverly era prinsă până peste cap. Când o priveai, îți spuneai că e genul de femeie care comandă mâncarea și stă așezată pe canapea, în timp ce alții cară tăvile.

— Bonny e așa de fericită să-i vadă pe toți polițiștii ăștia adunaţi într-un singur loc. Cum să-i ceri să se gândească și la sendvișuri? spuse Beverly și, pentru câteva clipe, încetă să mai aranjeze brânza cremă și castraveții, ca să se uite la mâna lui. Ce-ai în pungă?

Fix ridică sticla de gin, iar soția lui, surprinsă, îi adresă primul zâmbet din ziua aceea, poate chiar din toată săptămâna.

— Dacă trimiți pe careva la magazin, interveni Wallis, brusc interesată de conversație, zi-i să cumpere și apă tonică.

Fix se oferi să aducă el gheața. Era un magazin chiar în capătul străzii, și îi făcea bine să se strecoare afară câteva minute. Liniștea aparentă a cartierului, ordinea căsuțelor, cu peticele lor de verdeață, umbrele înguste aruncate de palmieri și mirosul florilor de portocal se amestecau toate cu fumul țigării pe care şi-o aprinsese pentru a se calma. I se alătură fratele său, Tom, și merseră împreună în tăcere. Tom și Betty aveau deja trei copii, trei fete, și locuiau în Escondido, unde se afla și secția de pompieri la care lucra. Fix începea să priceapă că acesta era mersul vieții odată ce îmbătrâneai și apăreau copiii; nu mai aveai așa de mult timp la dispoziție. Frații nu se mai văzuseră de la ultima lor vizită acasă la părinți, când s-au dus împreună la slujba din Ajunul Crăciunului. Se mai întâlniseră probabil și la botezul lui Erin, când Fix mersese la Escondido cu toată familia. O decapotabilă roșie Sunbeam trecu pe lângă ei și Tom spuse:

— Uite, asta.

Fix dădu din cap aprobator, păcat că n-o văzuse primul. Acum trebuia să aștepte ca de ei să se apropie și ce-și dorea el. De la magazin cumpărară patru pungi cu gheață și patru sticle de apă tonică. Băiatul de la casă îi întrebă dacă vor și niște lămâi verzi, iar Fix dădu din cap că da. Era luna iunie. Cum să refuzi o lămâie verde?!

La ieșirea din magazin Fix nu se uitase la ceas, dar avea simțul timpului. Majoritatea polițiștilor îl au. Nu trecuse așa de multă vreme încât lucrurile să se schimbe într-atât, dar, când ajunseră acasă, ușa de la intrare era larg deschisă, iar în curte nu mai era nimeni. Tom nu remarcă diferența, dar, la urma urmei, el era un simplu pompier. Dacă locul nu mirosea a fum, atunci pentru el totul era în

ordine. Casa, încă plină de lume, era mai puțin zgomotoasă. Fix dăduse drumul la radio înainte să înceapă petrecerea, și acum izbuti pentru prima dată să audă câteva frânturi de muzică. Copiii nu se mai târau pe parchet și nimeni nu părea să bage de seamă că dispăruseră de acolo. Toată atenția se concentra asupra ușii deschise de la bucătărie, și cei doi frați Keating se îndreptară într-acolo, cu pungile de gheață. Îi aștepta partenerul de patrulă al lui Fix, Lomer, care le făcu un semn cu capul în direcția înghesuielii dinăuntru.

— Ați ajuns la fix, le spuse el.

Bucătăria fusese plină și înainte să plece ei, dar acum în ea stăteau înghesuiți de trei ori mai mulți invitați, majoritatea dintre ei bărbați. Mama lui Beverly dispăruse, la fel și copilașul. Beverly era în picioare lângă chiuvetă, cu un cuțit mare de bucătărie. Tăia în două portocalele dintr-o grămadă enormă care se revărsase pe blatul de lucru, pe când cei doi avocați de la procuratura din Los Angeles, Dick Spencer și Albert Cousins – fără sacou, fără cravată și cu mânecile sumese până deasupra coatelor – răsuceau jumătățile de portocale în storcătoarele de metal. Cu frunțile încinse și asudate și cu gulerele descheiate, ude de transpirație, trăgeau tare, de parcă însăşi siguranța orașului depindea de sucul de portocale stors.

Bonnie, sora lui Beverly, dornică acum să fie de folos, îi scoase lui Dick Spencer ochelarii de pe nas și îi șterse cu un șervet de vase, în ciuda faptului că, undeva în învălmăşeala aceea, Dick avea o soție capabilă de așa ceva. Tocmai atunci, cu privirea limpezită, Dick îi zări pe Fix și pe Tom și strigă după gheață.

— Gheață! strigă și Bonnie, pentru că era într-adevăr al naibii de zăduf, și gheața era mai bună decât orice. Lăsă jos şervetul ca să ia două pungi de la Tom și le puse în chiuvetă, deasupra jumătăților de portocală netede pe dinăuntru de atâta stors. Apoi luă și pungile din mâna lui Fix. Gheața cădea în responsabilitatea ei.

Beverly se opri din tăiat.

— Tocmai la țanc, spuse ea și vârî un pahar de carton în punga de plastic desfăcută, scoțând trei cuburi mici de gheață, de parcă știa precis cum să le dozeze. Turnă puțină băutură din carafa plină – jumătate gin, jumătate suc de portocale. Mai turnă un rând, și încă unul, și încă unul, pe măsură ce paharele circulau prin bucătărie, apoi pe ușă afară, până în mâinile nerăbdătoare ale musafirilor.

— Am luat apă tonică, spuse Fix, uitându-se la punga ce-i rămăsese în mână.

Totul părea în regulă, în afara senzației că el și fratele lui fuseseră lăsați

cumva în urmă, în răstimpul cât au fost plecați la magazin.

— Sucul de portocale e mult mai bun, spuse Albert Cousins, apoi se opri câteva clipe, ca să dea pe gât băutura pregătită de Bonnie. Fata, așa de înamorată de polițiști nu cu mult timp în urmă, își deplasase acum centrul atenției către cei doi procurori.

— Merge cu vodca, adăugă Fix.

În cocteil. Toată lumea știe asta.

Cousins arătă cu capul în direcția ageamiului, și Beverly îi și întinse soțului ei un pahar. Absolut totul dovedea că ea și Cousins își creaseă un cod propriu. Cu paharul de carton în mână, Fix își ținea privirile ațintite spre musafirul nepoftit. În casa lui se găseau acum cei trei frați ai săi, un număr neprecizat de bărbați vânjoși de la secția de poliție din Los Angeles și un preot ce ținea un curs de box pentru tinerii cu probleme, care cu toții l-ar ajuta să scape de un singur procuror adjunct.

— Noroc! spuse Beverly pe un ton scăzut, dar nu era o urare, ci un îndemn, și Fix, care încă se întreba dacă nu cumva trebuia depusă o plângere, ridică paharul de carton.

Părintele Joe Mike stătea pe iarbă, rezemat de zidul casei lui Keating, jalonând o fâșie de umbră. Își așezase paharul de suc amestecat cu gin pe genunchiul îmbrăcat în pantaloni negri regulamentari. Pantaloni de preot. Era al patrulea pahar, sau poate al treilea, nu-și mai amintea și nici nu-i păsa, pentru că porțiile erau foarte mici. Se chinuia să compună în minte predica pentru duminica următoare. Dorea să le vorbească enoriașilor, acelora puțini care nu se găseau în curtea din spate a familiei Keating, despre felul în care astăzi, aici, fusese reconstituită minunea înmulțirii pâinilor și a peștilor[1], dar nu știa cum să stoarcă destulă sevă din această istorisire. Nu credea că *el* fusese martor la o minune, nimeni nu credea așa ceva, găsise însă aici explicația perfectă pentru cum se va fi săvârșit minunea în vremea lui Isus. Sticla de gin adusă la petrecere de Albert Cousins era mare, da, nu-i vorbă, dar în nici un caz îndeajuns de mare încât să umple și, în unele cazuri, să reumple de mai multe ori paharele a mai bine de o sută de invitați, dintre care unii dansau la câțiva pași de el. Și, cu toate că portocalii Valencia, de curând curățați de coajă și frunze, gemeau de fructe în curtea din spate, tot n-ar fi reușit să dea atâta suc încât să astâmpere setea tuturor petrecăreților. Potrivit credinței generale, sucul de portocale nu merge cu ginul și, oricum, cine s-ar fi așteptat să bea cocteil la un botez? Dacă soții Keating ar fi

pus pur și simplu sticla de gin în dulăpiorul de băuturi, nimeni nu le-ar fi luat-o în nume de rău. Dar Fix Keating i-a dat sticla soției, iar soția, copleșită de agitația organizării unei petreceri reușite, avea să bea un pahar, iar dacă ea a băut, atunci, Dumnezeule, toți cei prezenţi erau bineveniți să i se alăture. Sub nenumărate aspecte, era miracolul lui Beverly Keating. Tot Albert Cousins, omul care adusese ginul, venise şi cu ideea să-l amestece cu suc de portocale. Albert Cousins stătuse lângă el cu nici două minute în urmă, povestindu-i părintelui Joe Mike că el era de loc din Virginia și că, după trei ani petrecuți în Los Angeles, era încă șocat de abundența de portocale care atârnau de crengile pomilor. Bert – îl rugase pe preot să-i spună Bert – crescuse cu concentratul de suc congelat amestecat cu apă, care, fără să știe la vremea aia, n-avea avea nici o legătură cu sucul de portocale. Copiii lui însă beau sucul proaspăt stors la fel de firesc cum băuse el lapte în copilărie. Îl storceau din fructele culese chiar din curtea lor. Văzuse cum soției lui, Teresa, i se umfla pe antebrațul drept un nou grup de mușchi, de la câte portocale storcea fără pauză, în timp ce copiii își țineau paharele în mână și așteptau să li le umple din nou. Bert adăugase că întreaga familie nu voia nimic altceva decât suc. Dimineața îl beau lângă cereale, după-amiaza Teresa le dădea copiilor la gustare înghețată pe băț din sucul congelat în forme de plastic Tupperware, iar seara, el și soţia lui îl turnau peste cuburile de gheață și-l beau cu vodcă, burbon sau gin. Lumea părea că nu înțelege un lucru – nu conta ce puneai înăuntru, important era doar sucul.

— Locuitorii din California uită acest lucru pentru că sunt răsfățați, comentase Bert.

— Așa este, întări părintele Joe Mike, care crescuse în Oceanside[2] și de aceea nu prea înțelegea cum poate tipul ăsta să vorbească întruna despre sucul de portocale.

Preotul, a cărui minte rătăcea ca evreii în pustie, încercă să se concentreze din nou asupra predicii: Beverly Keating s-a dus la dulăpiorul cu băuturi, pe care nu-l umpluse pentru petrecerea de botez, și a găsit în el o sticlă de gin mică, o sticlă de vodcă aproape plină și o sticlă de tequila pe care fratele lui Fix, John, o adusese din Mexic în septembrie trecut și pe care nu o deschiseseră până atunci, pentru că nici unul dintre ei nu știa exact cum se bea tequila. Beverly a dus sticlele în bucătărie, moment în care vecinii, atât cei de lângă ei, cât şi cei de peste drum, dar și trei dintre musafirii care locuiau lângă Biserica Întrupării s-au oferit să meargă acasă pentru a vedea ce mai aveau prin cămară, iar când s-au

întors, au adus nu doar sticle, ci și portocale. După ce dăduseră o fugă acasă, Bill și Susie s-au întors cu o față de pernă burduşită cu fructe, oferindu-se să mai umple încă trei: la petrecere nu aduseseră nici a mia parte din ce-aveau în curte. Alți musafiri le-au urmat exemplul, s-au repezit acasă, au dat iama în pomi și în rafturile cu băuturi ale dulapurilor. Au revărsat darurile generoase în bucătăria familiei Keating, până când masa se umpluse ca la bar, iar blatul de lucru arăta ca o camionetă cu fructe.

Oare nu acesta fusese adevăratul miracol? Nu acela că Isus ar fi scos din mâneca Lui sfântă o masă și i-ar fi poftit pe toți să I se alăture la pește și pâine, ci acela că oamenii care-și aduseseră merinde în sacii lor din piele de capră, poate ceva mai mult decât ar fi avut nevoie pentru ei şi familiile lor, dar cu siguranță nu îndestul cât să hrănească mulțimile, au fost îndemnați de exemplul Învățătorului și al ucenicilor Lui să dea dovadă de mărinimie. Tot așa, invitații la acest botez au fost stârniți de generozitatea lui Beverly Keating, sau poate de felul cum arăta în rochia aceea galbenă, de părul ei blond răsucit în sus și prins în agrafe care îi dezgolea ceafa netedă, de gâtul care se pierdea în rochia galbenă. Părintele Joe Mike mai luă o înghițitură din pahar. Iar când s-a isprăvit totul, oamenii au adunat douăsprezece coșuri cu resturi. Privi în jur, la toate paharele de pe mese și scaune sau de pe jos, multe dintre ele cu un deget sau două de băutură rămasă pe fund. Dacă ar fi să toarne la un loc toate aceste rămășițe, cât de mult s-ar aduna? Părintele Joe Mike se simți ca un om mărunt pentru că nu se oferise să meargă la casa parohială, să vadă ce mai avea pe acolo. Se gândise mai curând la ce părere ar avea enoriașii despre un preot care le arată câte sticle de gin dosise, în loc să se folosească de acest prilej pentru a participa la viața comunității.

Simți o lovitură ușoară în vârful pantofului. Părintele Joe Mike își ridică privirea de pe genunchi, unde meditase la conținutul paharului său, și o văzu pe Bonnie Keating. Nu, n-o chema așa. Sora ei se măritase cu Fix Keating și, drept urmare, ea rămăsese Bonnie-și-nu-mai-știu-cum. Bonnie-numele-de-fată-al-lui-Beverly.

— Bună, părinte! îl salută ea, cu un pahar ca al lui ținut neglijent între degetul mare și arătător.

— Bonnie, spuse el, încercând să-și controleze vocea în aşa fel încât să sune ca și cum n-ar fi stat pe iarbă, bând gin. Deși nu știa sigur dacă e tot gin. Poate era tequila.

— Mă întrebam dacă n-ați vrea să dansați cu mine.

Bonnie X purta o rochiță cu imprimeu de margarete bleu, suficient de scurtă ca să pună în încurcătură un preot care nu mai știa unde să-și odihnească privirea, deși, când se îmbrăcase de dimineață, fata nu se gândise că urma să întâlnească bărbați așezați pe jos, în timp ce ea stătea în picioare.

El ar fi vrut să-i răspundă părintește că nu dansează, fiindcă își pierduse îndemânarea, deși nu era nici atât de bătrân încât să-i fie unchi, ori părinte, așa cum ai fi putut crede din felul în care i se adresase ea. În cele din urmă, îi răspunse simplu:

— Nu e o idee prea bună.

Fiindcă veni vorba de idei nu prea bune, Bonnie X se lăsă atunci pe vine, cu gândul, desigur, de a fi la același nivel cu preotul pentru o discuție mai intimă, fără să se gândească însă la cât de sus i se va ridica tivul rochiei. Lenjeria ei intimă era tot bleu. Se asorta cu margaretele.

— Vedeți, chestia e că toți sunt căsătoriți, spuse ea cu o voce care nu-i trăda preocuparea. Nu mă deranjează să dansez cu un bărbat însurat, fiindcă nu cred că e cine știe ce, doar că toți tipii ăștia și-au adus și nevestele.

— Iar pe nevestele lor le deranjează, spuse el, preocupat să-și țină privirea fixată asupra ochilor ei.

— Așa e, aprobă ea cu amărăciune și își dădu o șuviță de păr castaniu după ureche.

În clipa aceea, părintele Joe Mike avu un soi de revelație: Bonnie X trebuia să plece din Los Angeles, sau cel puțin să se mute în Vale[3], undeva unde nimeni să n-o cunoască pe sora ei mai mare, pentru că, dacă n-o comparai cu ea, Bonnie era o fată absolut drăguță. Când le puneai însă alături, Bonnie era un biet ponei Shetland pe lângă un cal de curse, deși era conștient că, dacă n-ar fi cunoscut-o pe Beverly, cuvântul „ponei“ nu i-ar fi venit niciodată în minte. Peste umărul lui Bonnie, o văzu pe Beverly Keating dansând pe aleea din fața casei cu un polițist care nu era soțul ei și care arăta ca un bărbat foarte norocos.

— Haideți, spuse Bonnie cu un glas care era pe jumătate stăruitor, pe jumătate plângăreț. Cred că noi doi suntem singurele persoane necăsătorite de aici.

— Dacă vrei pe cineva disponibil, nu conta pe mine.

— Dar nu vreau decât *să dansez*, spuse ea și-și așeză mâna liberă pe genunchiul lui, cel care nu era deja ocupat de pahar.

Fiindcă se învinovățise că pusese păstrarea aparențelor mai presus de îndatorirea de-a fi mărinimos, părintele Joe Mike simți că șovăie. S-ar mai fi

gândit oare la aparențe, fie și pentru câteva secunde, dacă însăși gazda l-ar fi invitat la dans? Dacă în clipa asta în fața lui ar sta ghemuită nu sora ei, ci chiar Beverly Keating în persoană, cu ochii ei albaștri migdalați înfipți în ochii lui, cu rochia ridicată pe coapse, dezvăluindu-i culoarea lenjeriei… Preotul se opri, cu o mișcare aproape imperceptibilă a capului. Un gând nefericit. Se strădui să se întoarcă la pâini și la pești, dar când înțelese limpede că îi era imposibil, își ridică arătătorul:

— Unul singur, spuse el.

Bonnie X îi zâmbi cu o asemenea recunoștință radioasă, încât părintele Joe Mike se întrebă dacă mai făcuse vreodată un suflet de om atât de fericit. Își lăsară paharele pe iarbă și se sprijiniră unul de altul, chinuindu-se să se ridice de jos. Înainte să stea bine pe picioare, se şi treziră îmbrățișați. Din acel moment, nu a lipsit mult până când Bonnie și-a înlănțuit mâinile pe după gâtul lui Joe Mike, stând aninată acolo ca orarul[4] pe care el și-l punea în timpul spovedaniilor. Preotul își așeză stângaci mânile pe talia ei, în locul acela îngust în care degetele lui mari îi atingeau coastele arcuite în jos. Habar n-avea dacă se uita cineva la ei. Era copleșit de senzația că e invizibil, ascuns lumii de norul misterios de lavandă ce se înălța din părul surorii lui Beverly Keating.

Adevărul era că Bonnie obținuse deja un dans înainte de a-l recruta pe părintele Mike Jones, deși până la urmă nu fusese nici măcar jumătate de dans. Reușisese să-l smulgă câteva clipe pe harnicul Dick Spencer de lângă storcător, spunându-i că ar trebui să ia o pauză, că și bărbaților care storc portocale li se aplică reglementările sindicale privind programul de muncă. Dick Spencer purta ochelari cu rame groase de bagá, ce-l făceau să pară inteligent, cu mult mai inteligent decât Lomer, partenerul lui Fix, care nici n-o băgase în seamă, în ciuda faptului că de două ori se rezemase de el râzând. (Dick Spencer *era* inteligent. Mai era și atât de miop încât în două rânduri rămăsese aproape orb, după ce-i zburaseră ochelarii pe când se lupta cu un suspect. Gândul de a se lua la trântă cu un tip ce poate are asupra lui un pistol ori un cuțit pe care să nu-l vadă l-a făcut să se înscrie la liceul seral, apoi la facultatea de drept, apoi să fie admis cu brio în barou). Bonnie îl apucă pe Spencer de mâna lipicioasă de suc și-l trase până la terasa din spate. Începură de îndată să danseze cu mișcări largi, lovindu-se de ceilalți musafiri. Cu brațele înlănțuite pe spatele lui, ea simți prin cămașă cât era de slab, dar, într-un mod fascinant, avea un soi de suplețe care putea să se înfășoare de două ori în jurul unei fete. Celălalt procuror adjunct, Cousins, era

mai arătos, chiar frumos de-a binelea, dar tare încrezut, se vedea de la o poştă. În brațele ei, Dick Spencer era însă un scump.

Doar până acolo ajunse cu gândul, când simți cum o mână puternică o strânge de braț. Bonnie încercase din răsputeri să se concentreze asupra ochilor lui Dick Spencer ascunși după ochelari, și efortul o amețise, sau cine știe ce altceva o făcuse să simtă că-și pierduse capul. Stătea lipită de el. N-o văzuse pe femeie apropiindu-se. Dacă ar fi zărit-o, Bonnie ar fi avut poate timp să se ferească, sau cel puțin să găsească ceva mai inteligent de spus. Femeia vorbea repede și tare, și Bonnie se trase cu grijă într-o parte. Pe neașteptate, Dick Spencer și soţia lui porniră spre ieșire.

— Plecați? îi întrebă Fix, când cei doi se strecurară pe lângă el în salon.

— Să stai cu ochii pe-ai tăi! îl îndemnă Mary Spencer.

Fix era așezat pe canapea, cu fetița cea mare, Caroline, adormită pe genunchii lui. Crezu că Mary îl laudă pentru că are grijă de copil. Poate că și el ațipise puțin. O bătu ușor pe Caroline pe spate, dar ea nu se mișcă.

— Dă-i o mână de ajutor lui Cousins! îi aruncă Dick peste umăr, și duși au fost amândoi, el fără sacou și cravată, fără să-și mai ia la revedere de la Beverly.

Albert Cousins nu fusese invitat la petrecere. Vineri, trecuse pe lângă Dick Spencer, care stătea de vorbă în holul tribunalului cu un polițist, unul pe care Cousins nu-l cunoştea, dar care îi părea vag familiar, așa cum par toți polițiștii. „Ne vedem duminică“, spusese polițistul și, după ce acesta se îndepărtă, Cousins îl întrebă pe Spencer: „Ce e duminică?“ Dick Spencer îl lămuri că lui Fix Keating i se născuse un copil și că urma să dea o petrecere de botez.

— Primul copil? întrebase Cousins, urmărindu-l cu privirea pe Keating, care se îndepărta pe hol îmbrăcat în uniformă.

— Al doilea.

— Fac petrecere și la al doilea copil?

— Catolici, spuse Spencer și ridică din umeri. Chestiile astea le plac la nebunie.

Deși Cousins nu căuta în mod special vreo petrecere la care să meargă nepoftit, întrebarea nu era chiar inocentă. Nu putea suferi duminicile, dar, întrucât ele aparțineau familiei, invitațiile erau rare. În cursul săptămânii, ieșea pe ușă exact în clipa când se trezeau copiii. Îi scărpina ușor pe creștet, îi dădea soției câteva indicații și dus era. Seara, până să ajungă acasă, copiii dormeau deja sau se pregăteau de culcare. Așa culcați cum erau cu capul pe pernă, copiii i se

păreau adorabili, necesari, și așa se gândea la ei de luni dimineața până sâmbătă în zori. În diminețile de duminică însă, copiii refuzau să mai doarmă. Cal și Holly se aruncau peste pieptul lui înainte ca lumina zilei să pătrundă pe deplin prin jaluzelele de vinilin, încăierați deja din cine știe ce pricină în cele trei minute de când se treziseră. Cea mică începea să escaladeze zăbrelele pătuțului de îndată ce-i auzea pe ceilalți doi – era noua ei năzbâtie – și compensa lipsa de viteză prin tenacitate. Ar cădea pe podea dacă Teresa n-ar alerga s-o prindă la timp. Acum însă Teresa era deja în picioare și vomita. Închisese ușa de la baia din hol și dăduse drumul la apă ca să acopere zgomotul, dar sunetul sforțărilor ei umplea dormitorul. Cousins îi azvârli pe cei doi copii mai mari, și trupurile lor ușoare căzură grămadă, unul peste altul, pe cuvertura împăturită de la picioarele patului. Se aruncară din nou asupra lui râzând ascuțit, dar el nu voia și nici nu se simțea în stare să se joace cu ei sau să se scoale ca să prindă fetița, însă n-avea încotro.

Și așa a ținut-o toată ziua. Teresa îi spunea că trebuie să fie în stare să meargă singură la cumpărături, sau că vecinii din colț erau la un grătar și că ei nu se duseseră la ultimul picnic. Din minut în minut, unul dintre copii începea să urle, mai întâi singur, apoi în duet, în timp ce al treilea aștepta, apoi cel de-al treilea li se alătura, după care primii doi încetau, pentru a o lua din nou de la capăt. Înainte de micul dejun, cea mică se poticni și nimeri drept în ușa glisantă de sticlă din salon, alegându-se cu o tăietură pe frunte. Teresa era deja pe podea și desfăcea micile pansamente pentru rană, întrebându-l pe Bert dacă era nevoie de copci. Bert, care se simțea întotdeauna rău la vederea sângelui, întoarse capul și răspunse că nu, nu era nevoie s-o coasă. Holly plângea pentru că sora ei mai mică plângea. Holly spuse că o doare capul. Cal nu se zărea pe nicăieri – cu toate că de obicei țipetele, fie ale surorilor, fie ale părinților îl aduceau înapoi în fugă. Lui Cal îi plăcea când se întâmpla ceva. Teresa ridică ochii spre soțul ei, cu degetele mânjite de sângele fetiței, și-l întrebă unde dispăruse Cal.

Toată săptămâna, Albert Cousins se mișca printre bărbați care își băteau nevestele, printre pești și găinari. Dădea ce-avea mai bun din el în fața judecătorilor părtinitori și a juraților somnolenți. Își spunea că la sfârșitul săptămânii urma să se rupă de toate fărădelegile din Los Angeles, ca să se întoarcă la copiii lui îmbrăcați în pijamale și la soția lui de curând însărcinată, dar nu rezista decât până sâmbătă la prânz, când îi spunea Teresei că avea de lucru la birou, trebuia să se pregătească pentru prima audiere de luni. Și, surprinzător, chiar se ducea la birou. De două ori încercase s-o șteargă la

Manhattan Beach[5], ca să mănânce hot-dog sau să flirteze cu fetele îmbrăcate în sutiene de baie și șorturi minuscule, dar de fiecare dată se alese cu arsuri solare pe care Teresa nu întârziase să le comenteze. Așa că acum se ducea cuminte la birou, unde stătea printre aceiași tipi pe care-i vedea în fiecare zi din restul săptămânii. Se salutau pe un ton grav și munceau în cele trei sau patru ore ale după-amiezii de sâmbătă mai mult decât în oricare altă zi.

Duminică însă n-a mai avut chef de nimic, nici de copii, nici de soție, nici de serviciu, așa că și-a amintit de petrecerea de botez la care nu fusese invitat. Teresa s-a uitat lung la el, cu chipul strălucind. La treizeci și unu de ani, încă avea pistrui pe nas și pe obraji. Spunea deseori că-și dorea să meargă cu toții la biserică, chiar dacă el nu credea în biserică, în Dumnezeu sau în cine știe ce altceva. Se gândea că era bine pentru ei ca familie, și petrecerea asta ar fi fost un început bun. Puteau în sfârșit să meargă împreună.

— Nu, i-o reteză el. E o chestie de serviciu.

Ea clipi din ochi.

— Botezul?

— Tipul e polițist.

Spera să nu-l întrebe cum se numește, pentru că în clipa aceea nu reușea să-și aducă aminte.

— Într-un fel, acolo se fac jocurile, pricepi? Se duce toată secția. Trebuie să fac și eu act de prezență.

Teresa l-a întrebat dacă bebelușul e fată sau băiat și dacă luase vreun cadou. Întrebarea a fost urmată de o bubuitură în bucătărie, urmată de zdrăngănitul unor castroane de metal. Nu se gândise la cadou. S-a dus la dulăpiorul de băuturi și a ales o sticlă de gin. Era o sticlă mare, mai mult decât era dispus să ofere, dar când a văzut că era sigilată, chestiunea a fost tranșată.

Așa ajunsese el să stoarcă suc de portocale în bucătăria lui Fix Keating. Dick Spencer își părăsise postul de aspirant la poziţia de premiu de consolare al surorii cam urâțele a blondei. El însă avea să aștepte răbdător, prezentându-se ca un tip de nădejde, în speranța de a o câștiga chiar pe blondină. La nevoie, era în stare să stoarcă toate portocalele din întregul Los Angeles. În acest oraș unde se inventase frumusețea, ea era probabil cea mai frumoasă femeie cu care vorbise vreodată și, cu siguranță, cea mai frumoasă femeie alături de care stătuse vreodată într-o bucătărie. Frumusețea ei era cheia, da, însă era ceva mai mult decât atât: ușoara scânteie dintre degetele lor, ori de câte ori ea îi întindea o

portocală. De fiecare dată simțea un mic șoc electric, la fel de real ca portocala însăși. Știa că era o idee proastă să facă avansuri unei femei măritate, mai ales în casa femeii, când soțul era și el de față, când soțul era polițist, iar petrecerea era dată în cinstea nașterii celui de-al doilea său copil. Cousins era conștient de toate astea, dar, pe măsură ce băuturile se adunau, își spuse că în joc erau forțe mult mai mari. Preotul cu care stătuse de vorbă mai devreme în curtea din spate nu era la fel de beat ca el, și totuși îi spusese că acolo se întâmpla ceva ieșit din comun. A spune așa ceva era totuna cu a spune că orice era posibil. Cousins întinse mâna stângă după pahar și se opri ca să-și rotească încheietura mâinii drepte, așa cum o văzuse făcând pe Teresa. Îi amorțise.

Fix Keating stătea în cadrul ușii și-l urmărea cu privirea, de parcă știa exact ce-i trece prin cap.

— Dick mi-a zis că e rândul meu, spuse Fix.

Polițistul nu părea prea voinic, dar în mod vădit era un tip irascibil, care își petrecea ziua căutând cu lumânarea să se încaiere cu careva. Toți polițiștii irlandezi erau la fel.

— Ești gazdă, spuse Cousins. Nu e nevoie să-nțepenești aici, ca să faci suc.

— Ești musafir, răspunse Fix, luând un cuțit. Ar trebui să fii afară, să te distrezi.

Cousins nu fusese niciodată dornic de petreceri. Dacă Teresa l-ar fi târât la sindrofia asta, n-ar fi rezistat mai mult de douăzeci de minute.

— Știu eu mai bine la ce mă pricep, spuse el și scoase partea de sus a storcătorului, ca s-o spele de pulpa adunată în șanțurile adânci de metal, înainte de a turna conținutul recipientului într-un vas verde de plastic.

O vreme munciră amândoi cot la cot, fără să-și vorbească. Cousins era pe jumătate cufundat în reverii legate de soția bărbatului de alături. Ea tocmai stătea lipită de el, mângâindu-i chipul, în timp ce mâna lui se așeza pe coapsa ei, când Fix spuse:

— Cred că m-am prins.

Cousins încremeni.

— De ce anume?

Fix tăia portocalele, și Cousins îl văzu că trage lama cuțitului spre sine, în loc s-o împingă departe de el.

— Furt de mașini.

— Cum?

— De acolo te știu. De când ai venit, am tot încercat să pun lucrurile cap la

cap. Vreau să spun, asta s-a întâmplat acum doi ani. Nu-mi amintesc numele individului, dar ăsta fura numai mașini El Camino roșii.

Cousins nu-și amintea detaliile unui anume furt de mașini decât dacă se întâmplase luna trecută, iar dacă era foarte ocupat, memoria lui mergea doar cu o săptămână în urmă. Furtul de mașini le dădea o pâine de mâncat. Dacă în Los Angeles nu s-ar fura nici o mașină, polițiștii și procurorii ar juca bridge în doi, așezați la birou cât e ziua de lungă, în așteptarea unei infracțiuni. Furturi de mașini erau toate – mașini vândute și cumpărate pe loc, mașini trecute prin atelierele de dezasamblări –, era ușor să le încurci, cu excepția tipului care fura doar El Camino roșii.

— D’Agostino, rosti Cousins și repetă numele, pentru că habar n-avea de unde îi venise acea pleașcă a memoriei, dar așa era ziua aia, fără alte explicații.

Fix dădu din cap admirativ.

— Puteam să mă gândesc toată ziua, fără să-mi vină în minte. Mi-l amintesc totuși. Individul credea că are stil, dacă se mulțumește să fure doar marca aia de mașină.

Preț de o secundă, Cousins se simți aproape ca un clarvăzător, de parcă dosarul ar fi stat deschis în fața ochilor lui.

— Avocatul din oficiu a reclamat faptul că cercetarea nu s-a făcut în mod corespunzător. Toate mașinile se aflau într-un soi de depozit.

Cousins se opri din stors fructe și închise ochii în efortul de a se concentra. Se isprăvise.

— Nu-mi amintesc.

— Anaheim.

— Nu mi-aș fi amintit în veci.

— Ei, poftim! exclamă Fix. Doar a fost cazul tău.

Acum chiar se sfârșise de tot, Cousins nu mai știa nici măcar verdictul. Lasă la o parte inculpatul, învinuirea și polițiștii, la naiba cu ei, verdictele însă și le amintea ca pe apă, la fel de limpede ca un boxer care știe cine l-a pus la podea și pe cine a lăsat lat.

— A fost săltat, spuse Cousins, hotărât să parieze pe sine însuși, convins că orice borfaș atât de prost încât să fure doar El Camino roșii ajungea să fie priponit.

Fix aprobă din cap, încercând să nu zâmbească, dar nu reuși. Firește că fusese închis. Dacă îți puneai puţin mintea la treabă, te prindeai că lucraseră la asta împreună.

— Deci tu ai fost anchetatorul, spuse Cousins. Îl vedea acum în minte, în același costum cafeniu pe care toți anchetatorii îl purtau la tribunal, de parcă aveau unul singur, pe care îl luau cu schimbul.

— Mă ocupam de arestări, spuse el. Abia acum urmează să devin anchetator.

— Ai primit lista de promovări? întrebă Cousins ca să-l dea gata, fără să știe de ce voia să-l impresioneze. O fi fost el procuror adjunct, treapta întâi, dar știa cum țineau evidența polițiștii. Fix luă însă întrebarea ca atare. Se șterse pe mâini, își scoase portofelul din buzunarul de la spate și frunzări niște hârtii.

— Mai am paisprezece înainte. Îi întinse lista lui Cousins, care își șterse și el mâinile înainte de a o lua.

Pe foaia de hârtie împăturită, pe care erau trecute mult mai mult de paisprezece nume, mai degrabă treizeci, „Francis Xavier Keating“ era tipărit la coadă, însă jumătate din nume erau tăiate cu o linie, ceea ce însemna că Fix Keating promova.

— Isuse! exclamă Cousins. Așa de mulți au dat colțul?

— Nu toți. Fix luă hârtia, să verifice numele tăiate cu negru. O ridică apoi spre becul din bucătărie, după care adăugă: Păi, doar doi. Ceilalți fie au promovat deja, fie s-au mutat ori au renunțat. Dar ce mai contează? S-au dus.

Două femei în vârstă, îmbrăcate în haine de duminică, dar fără pălării, stăteau sprijinite una de alta în cadrul ușii. Când Fix se uită spre ele, îi făcură cu mâna la unison.

— Barul mai e deschis[6]? întrebă cea mai scundă. Întrebase cât se poate de serios, dar replica ieșise atât de amuzantă încât chicoti, iar prietena ei începu și ea să râdă.

— Mama, spuse Fix făcând prezentările şi arătând spre cea care vorbise, apoi se întoarse spre cealaltă, o blondă fanată, dar cu o față veselă și deschisă.

— Soacra mea. Iar el e Al Cousins.

Cousins se mai șterse odată pe mâini și le întinse mâna pe rând.

— Bert, se prezentă el. Ce vor doamnele să bea?

— Ce v-a mai rămas. Orice, spuse soacra.

În persoana ei se distingeau încă trăsături de-ale lui Beverly, în felul în care își ținea spatele drept sau în gâtul lung. E o crimă ce urme lasă trecerea timpului asupra femeilor.

Cousins luă o sticlă de burbon și pregăti două băuturi.

— E o petrecere reușită, spuse el. Lumea de afară încă se distrează?

— Sunt de părere că au așteptat prea mult, zise mama lui Fix și își luă paharul.

— Ești morbidă, îi spuse soacra cu afecțiune.

— Nu sunt morbidă, o corectă mama. Sunt doar preocupată. Trebuie să fii atent.

— Ce să aștepte? întrebă Cousins, întinzând cel de-al doilea pahar.

— Botezul, răspunse Fix. Maică-mea își făcea griji că fetița o să moară înainte de a fi botezată.

— Fetița ta a fost bolnavă? îl întrebă el pe Fix.

Cousins fusese crescut în religia episcopaliană[7], dar renunțase la ea. După câte știa, pruncii care mureau în această credință ajungeau oricum în rai.

— E sănătoasă, spuse Fix. Perfect sănătoasă.

Mama lui Fix ridică din umeri.

— N-ai cum să știi. N-ai de unde să știi ce se întâmplă înăuntrul unui bebeluș. Eu v-am botezat pe tine și pe Tom la mai puțin de-o lună. Am fost pe fază. Copilul ăsta, spuse ea întorcându-și atenția spre Cousins, are aproape un an. Cât pe ce să nu încapă în rochița de botez a familiei.

— Da, asta era problema, spuse Fix.

Mama sa ridică încă o dată din umeri. Dădu pe gât toată băutura, apoi scutură paharul de carton gol de parcă era ceva în neregulă. Rămăseseră fără gheață, iar gheața fusese singurul lucru care-i ținea pe loc pe băutori. Cousins îi luă paharul din mână și-l umplu din nou.

— Cineva a luat copilul, îi spuse Fix mamei sale, nu ca o întrebare, ci ca o confirmare a unui fapt.

— A luat ce? întrebă ea.

— Copilul.

Femeia se gândi îndelung, cu ochii pe jumătate închiși, și dădu aprobator din cap, dar în locul ei răspunse cealaltă, soacra.

— Cineva, spuse ea moale.

— Cum se face, întrebă mama lui Fix, dezinteresată de problema copilului, că bărbații pot sta toată ziua în bucătărie ca să toarne băuturi și să stoarcă portocale, dar nu-i trec pragul ca să facă de mâncare?

Se uită cu subînțeles la fiul ei.

— Habar n-am, răspunse Fix.

Femeia se uită apoi din nou spre Cousins, dar acesta se limită la a da din cap. Nemulțumite, cele două femei se întoarseră ca una și plecară înapoi la petrecere,

clătinându-se cu paharele în mână.

— Are dreptate, spuse Cousins, știind că niciodată n-ar fi stat în picioare ca să facă sendvișuri, deși simțea că acum i-ar prinde bine unul. Voia un sendviș, așa că-și mai turnă un pahar.

Fix se întoarse la tăiatul portocalelor. Era un om meticulos și nu se grăbea. Nici măcar beat nu era în stare să-și taie degetele.

— Ai copii? întrebă el.

Cousins dădu din cap.

— Trei și jumătate.

Fix fluieră.

— Văd că ești foarte ocupat.

Cousins se întrebă dacă voia să spună *Ești foarte ocupat să alergi după copii*, sau *Ești foarte ocupat să i-o tragi nevesti-tii*. Amândouă. Puse încă o jumătate goală de portocală în chiuveta care dădea pe afară de coji. Își roti încheietura mâinii.

— Ia o pauză, îi spuse Fix.

— Tocmai am luat.

— Atunci mai ia una. Avem rezerve suficiente de suc, și dacă o să ne luăm după cele două doamne care-au plecat, atunci musafirii n-o să mai fie în stare să găsească drumul spre bucătărie.

— Unde e Dick?

— A șters-o împreună cu nevastă-sa.

Cred și eu, își spuse Cousins în gând, și prin fața ochilor îi fulgeră imaginea soției sale și balamucul zgomotos de acasă.

— Apropo, cât e ceasul?

Fix se uită la ceas, un Girard-Perregaux, prea scump pentru un polițist. Era patru fără un sfert, cu două ore peste cea mai îndrăzneață estimare a lor.

— Isuse, trebuie s-o iau din loc! spuse Cousins. Era aproape sigur că-i spusese Teresei c-o să fie acasă nu mai târziu de ora douăsprezece.

Fix încuviință din cap.

— Ar cam fi cazul să plece toți ăștia, în afară de nevastă-mea și de fetițe. Dar mai înainte, fă-mi, te rog, o favoare – du-te să-mi găsești copilașul. Vezi cu cine e. Dacă mă duc eu vor vrea toți să stea de vorbă cu mine și se face noapte până o găsesc. Vrei să dai o raită pe acolo? Asigură-te că n-a uitat-o vreun bețiv pe cine știe ce scaun.

— Cum o să știu că e fetița ta? întrebă Cousins.

Se gândi acum că nu văzuse nici un copilaș la petrecere, deși, cu toți irlandezii ăștia, probabil erau o grămadă.

— E cea mai mică, spuse Fix pe un ton devenit dintr-odată tăios, ca și cum Cousins ar fi fost idiot, și ăsta e motivul pentru care unii sunt făcuți să fie avocați, și nu polițiști. E îmbrăcată în rochiță de sărbătoare. E botezul ei.

Mulțimea se unduia în jurul lui Cousins. Când se dădea la o parte, când îl prindea la mijloc sau îl împingea înainte. În sufragerie, toate platourile erau goale, nici un saleu, nici un bastonaș de morcov. Conversația, muzica și râsetele hohotite se amestecau într-un singur ghem de sunete nelămurite, din care mai răzbătea câte un crâmpei de frază deslușită – *S-a aflat mai târziu că o ținuse închisă în cufăr tot timpul cât a stat de vorbă*. Undeva, la capătul unui coridor îndepărtat pe care nu-l vedea, o femeie râdea așa de tare că-și pierduse suflul, strigând *Oprește-te! Oprește-te! Încetează*! Văzu și niște copii, o droaie, unii dintre ei smulgeau paharele din degetele neatente ale adulților, pentru a le da peste cap. Fetița nu se vedea nicăieri. În încăpere era o căldură sufocantă. Anchetatorii de la procuratură își dăduseră jos sacourile, lăsând la vedere armele de serviciu prinse la centură sau fixate sub braț, în tocuri de piele. Cousins se întrebă cum de nu observase mai devreme că jumătate dintre invitați aveau revolvere. Ieși pe terasă prin ușile de sticlă larg deschise și își ridică ochii în lumina soarelui de după-amiază care inunda suburbia orășelului Downey, unde nu era nici un nor, unde nu fuseseră nicicând nori și nici nu vor fi vreodată. Îl zări pe prietenul lui, preotul, nemișcat ca o stană de piatră, ținând-o în brațe pe sora mai tânără a lui Beverly și părând că dansaseră atât de mult, încât adormiseră în picioare. Bărbații așezați pe scaunele de pe terasă discutau cu alți bărbați, unii cu câte o femeie în brațe. Toate femeile pe care le întâlnise își scoseseră la un moment dat pantofii și, drept urmare, aveau ciorapii rupți. Nici una nu ținea vreun copilaș în brațe, și nici pe aleea din față nu se vedea urmă de copil. Cousins intră în garaj și aprinse lumina. Pe perete era prinsă în două cârlige o scară, iar pe poliță, cutiile curate de vopsea stăteau aliniate după mărime. Mai erau acolo o lopată, o greblă, colaci de frânghie, un banc de lucru, un loc pentru fiecare și fiecare la locul său. În mijlocul pardoselii de ciment curate se afla un Peugeot de culoare albastră. Fix Keating avea mai puțini copii, un ceas de firmă, o mașină străină și o soție mult mai frumoasă. Și tipul nici măcar nu ajunsese anchetator. Dacă cineva s-ar fi deranjat să-i ceară părerea despre asta, Cousins i-ar fi spus că i se pare suspect.

Când începu să se uite mai îndeaproape la mașina care arăta cumva sexy doar în virtutea faptului că era franțuzească, își aduse aminte de copilul care lipsea. Se gândi la Jeanette, fetița lui care tocmai învățase să meargă. Avea fruntea zdrelită acolo unde se izbise ieri de ușa de sticlă, acoperită cu pansamente, și atunci intră în panică la gândul că ar fi trebuit s-o supravegheze. Micuța Jeanette, habar n-avea unde o lăsase! Teresa ar fi trebuit să știe că nu se pricepea să aibă grijă de copil. Nu trebuia să i-l încredințeze. Când ieși însă din garaj, cu inima zbătându-i-se de coaste de parcă ar fi vrut să i-o ia înainte, îi văzu pe invitații de la petrecerea lui Fix Keating. Ordinea firească a evenimentelor zilei îi reveni în minte și rămase o clipă sprijinit cu mâna de ușă, simțindu-se în același timp ridicol și ușurat. Nu pierduse pe nimeni.

Când se uită încă o dată spre cer, văzu că lumina se schimbase. O să-i spună lui Fix că trebuie să meargă acasă, avea și el copii pentru care să-și facă griji. Intră în casă în căutarea unei băi, dar dădu mai întâi peste două toalete. În baie, se opri să-și dea cu apă pe față, înainte să iasă din nou afară. Pe cealaltă parte a holului mai era o ușă. Casa nu era mare, dar părea făcută în întregime din uși. O deschise pe cea din fața lui și se trezi aproape în întuneric. Jaluzelele erau trase. Era o cameră de fete – covoraș roz, bordură roz la tapetul cu iepurași dolofani. Nu cu mult diferită de încăperea de la el de-acasă, pe care Holly o împărțea cu Jeanette. Într-un colț, zări trei fetițe dormind de-a valma pe două paturi alăturate, cu picioarele aruncate unele peste altele și cu degetele încurcate una în părul celeilalte. Abia la urmă o zări și pe Beverly Keating, stând în picioare lângă masa de înfășat pe care se găsea fetița. Beverly se întoarse spre el, cu faţa luminată de un zâmbet de recunoaştere.

— Ne-am mai întâlnit, spuse ea.

Îl făcu să tresară, sau poate că frumusețea ei îl luase încă o dată prin surprindere. Se rezemă de ușă.

— Să nu le trezești, spuse ea și făcu un semn cu capul spre fetițe. Cred că sunt amețite de la băutură. Le-am adus în brațe una câte una și nu s-au trezit deloc.

Se duse spre pat și se uită la fete, cea mai mare dintre ele neavând mai mult de cinci ani. Fără voia lui, simți din nou plăcerea de a-i privi pe copii dormind.

— E vreuna dintre ele a ta? întrebă el. Toate trei aveau un aer de familie. Nici una însă nu semăna cu Beverly Keating.

— Rochița roz, spuse ea, cu atenția îndreptată spre scutecul din mână. Celelalte două sunt verișoarele ei.

Îi zâmbi.

— N-ar trebui să te ocupi de băuturi?

— Spencer a plecat, spuse el, fără să răspundă la întrebare.

Nici nu știa de când nu se mai simțise în largul său, dar nu în fața criminalilor sau a juraților, și cu siguranță nu în fața unei femei cu un scutec în mână. Reluă.

— Soțul tău m-a rugat să găsesc fetița.

După ce termină, Beverly aranjă rochia fetiței și o ridică de pe masă.

— Ei bine, uite-o! spuse ea.

Își atinse nasul de nasul fetiței, iar copila zâmbi și căscă.

— Cineva a stat treaz foarte mult timp.

Beverly se întoarse spre pătuț.

— Lasă-mă s-o iau un minut, să i-o duc lui Fix, spuse el. Înainte s-o culci.

Beverly Keating își înclină ușor capul și îi aruncă o privire amuzată:

— Ce nevoie are Fix de ea?

Au fost toate la un loc – rozul palid al gurii ei în camera roz slab luminată, ușa închisă, cu toate că nu-și amintea s-o fi tras după el, mirosul parfumului ei, care, nu se știe cum, răzbătuse pe deasupra izului familiar al coșului cu scutece murdare. Oare Fix îl rugase să-i ducă fetița, sau doar s-o găsească? Nu mai conta. Îi răspunse că nu știe, apoi făcu un pas spre femeia în rochie galbenă, singura sursă de lumină. Întinse mâinile și ea păși între ele, cu copilul în brațe.

— Atunci ia-o, spuse ea. Ai copii?

Era deja foarte aproape de el și își ridică fața. El puse un braț sub copil, ceea ce însemna că-și ținea mâna drept sub sânii ei. Nu trecuse un an de când născuse și, cu toate că n-avea de unde să știe cum fusese ea înainte, lui îi era greu să-și imagineze că arătase vreodată mai bine ca acum. Teresa nu-și revenise niciodată. Spunea că e imposibil, când copiii vin unul după altul. Ce-ar fi să le facă celor două cunoștință, să-i arate femeii lui ce se poate întâmpla dacă îți dai silința să încerci. Nici gând. N-avea nici un interes ca Teresa s-o întâlnească pe Beverly Keating. Îi puse celălalt braț pe spate și-și trecu degetele peste linia dreaptă a fermoarului. Magia ginului și a sucului de portocale. Copilașul se cumpăni între cei doi și el o sărută. Așa se încheia ziua aceea. Închise ochii și o sărută până când pe șira spinării îl străbătu, de la un capăt la altul, scânteia pe care o simțise ori de câte ori degetele li se atinseseră în bucătărie. Ea îi puse mâna liberă pe spate, în timp ce își strecură vârful limbii printre dinții lui. Între ei se produse o ușoară mișcare. El o simți, iar ea se dădu un pas înapoi. Copilul era acum în brațele lui. Fetița plânse, un singur scâncet cu fața înroșită, apoi scoase un mic sughiț și se cuibări la pieptul lui Cousins.

— O s-o strivim, spuse ea și izbucni în râs, apoi își coborî privirea spre fața drăgălașă a copilului. Iartă-ne.

Îi deveni atunci clar ceea ce știuse din prima clipă când o văzuse aplecată pe fereastra bucătăriei, ca să-și strige soțul. Acesta era începutul vieții lui.

— Du-te, îl îndemnă ea.

Îi lăsă copilul. Se duse apoi în cealaltă parte a camerei și începu să le așeze pe fetițe în poziții mai confortabile. El se opri lângă ușa închisă a dormitorului și rămase așa câteva clipe, ca s-o mai privească.

— Ce e? întrebă ea, fără să flirteze.

— Grozavă petrecere, spuse el.

— Mie-mi spui.

Într-o singură privință avusese Fix dreptate când îl trimisese pe Cousins după copil: la petrecerea asta el era un necunoscut și îi fusese ușor să se strecoare prin mulțime. Nu îşi dădu seama de acest lucru decât acum, când toată lumea întorcea capul spre el. O femeie uscată și maronie ca un băț îi ieși în cale.

— Uite-o! exclamă și sărută cârlionții blonzi care încununau capul fetiței, lăsând în urmă o pată rubinie de ruj. Ah! făcu ea apoi necăjită, și cu degetul mare încercă s-o șteargă, strâmbându-se de parcă i-ar fi venit să plângă. Nu trebuia să fac asta.

Se uită la Cousins și îi zâmbi.

— Să nu-i spui lui Fix c-am fost eu, da?

Era o promisiune ușor de ținut. N-o mai văzuse niciodată pe femeia măslinie.

— Uite-o și pe fetița noastră! strigă un bărbat, zâmbind spre copil în timp ce-l bătea pe Cousins pe spate. Drept cine îl luau? Nu-l întreba nimeni. Dick Spencer era singurul care-l cunoștea, dar el plecase de ceva timp. În vreme ce-și croia încet drum spre bucătărie, fu oprit și încercuit de nenumărate ori. *O, copilașul!* exclamau cu glas drăgăstos. *Hei, scumpo!* Complimentele și vorbele frumoase îl înconjurau din toate părțile. Era un copil foarte frumos, vedea și el asta acum, la lumina zilei. Semăna mai mult cu mama, pielea albă, ochii depărtați, toată lumea spunea la fel. *Leită Beverly*. Săltă fetița pe braț. Ochișorii ei se deschideau și se închideau, ca două balize care verificau dacă încă se afla în brațele lui. Ca și copiii lui Cousins, se simțea bine cu el. Știa cum să țină un copilaș.

— E clar că te place, spuse un bărbat cu arma vârâtă în tocul prins la subsuoară.

În bucătărie stăteau câteva femei și fumau. Își stinseră țigările în pahar, pentru

a arăta că terminaseră. Nu le mai rămânea altceva de făcut decât să aștepte ca soții să le dea semnalul de plecare.

— Hei, mititico, spuse una dintre ele, și toate își ridicară privirea spre Cousins.

— Unde e Fix? întrebă el.

O femeie dădu din umeri.

— Nu știu. Ai treabă cu el? O țin eu, spuse ea și întinse mâinile spre fetiță.

Cousins însă n-avea de gând s-o lase în grija străinilor.

— Îl găsesc eu, spuse el și se întoarse. Cousins avea senzația că trecuse o oră de când se tot învârtea în cerc în jurul casei lui Fix Keating, mai întâi în căutarea copilului, apoi în căutarea lui Fix. Îl găsi pe terasa din spatele casei, stând de vorbă cu preotul. Tânăra nu se vedea nicăieri. Afară mai rămăseseră doar câțiva invitați, la fel şi în casă. Unghiul luminii care străbătea printre frunzele portocalilor se micșorase foarte mult. Sus, deasupra capului, zări o singură portocală care trecuse cumva nebăgată în seamă în frenezia culesului și el se înălță pe vârful picioarelor, cu copilul ținut în echilibru pe un braț, și o desprinse de pe creangă.

— Isuse! exclamă Fix, ridicând privirea. Pe unde ai umblat?

— Te-am căutat, spuse Cousins.

— Am fost aici.

Cousins era gata să remarce tăios că Fix nu se obosise să-l găsească, dar apoi se gândi mai bine.

— Erai în altă parte când te-am lăsat.

Fix se ridică în picioare și îi luă copilul din brațe, fără mulțumiri și fără ceremonie. Fetița scoase un mic scâncet de nemulțumire din cauza mișcării, apoi se culcuși la pieptul tatălui și adormi. Cousins își simțea acum brațul ușor și nu-i plăcea asta. Nu-i plăcea deloc. Fix se uită îndeaproape la pata de pe creștetul fetiței.

— A scăpat-o cineva din brațe?

— E de la ruj.

— Ei, făcu preotul, opintindu-se să se ridice din scaun. Am stat destul. Peste o oră și jumătate organizăm la biserică o cină cu spaghetti. Sunteți cu toții bineveniți.

Își luară la revedere și, pe măsură ce părintele Joe Mike se îndepărta, în spatele lui creștea șirul de enoriași care-l urmau pe aleea din fața casei – Sfântul Patrick defilând prin Downey. Îi făcură cu mâna lui Fix și îi urară noapte bună.

Nu era încă noapte, dar nici zi deplină. Petrecerea se prelungise prea mult.

Cousins mai zăbovi puțin, în speranța că Beverly avea să se întoarcă după copil, așa cum promisese, dar ea nu apăru și era deja trecut cu mult peste ora la care trebuia să plece.

— Nici nu știu cum o cheamă, spuse el.

— Frances[8].

— Nu zău. Se uită din nou la fetiță: I-ai pus numele tău?

Fix dădu din cap.

— Când eram puști, *Francis* m-a împins de multe ori să sar la bătaie. În cartierul nostru nu uita nimeni să-mi spună că am nume de fată, și atunci mi-am zis, de ce să nu-i dai unei fete numele de *Frances*?

— Dar dacă era băiat? întrebă Cousins.

— Îl botezam Francis, spuse Fix, făcându-l încă o dată pe Cousins să se simtă ca un prost care punea întrebări stupide. Când am avut prima fată, am numit-o după fiica lui Kennedy. Mi-am zis, e în regulă, mai aștept, dar… Fix se opri, privind-o pe fetiță.

Între cele două fete survenise un avort târziu. Au fost norocoși s-o aibă pe asta mică, așa le zisese doctorul… Dar ce rost avea să-i spună toate astea procurorului adjunct?

— Până la urmă e bine.

— E un nume frumos, spuse Cousins. În gând însă își zise: *Ce noroc că n-ai așteptat*.

— Dar tu? întrebă Fix. Ai vreun mic Albert acasă?

— Pe băiat îl cheamă Calvin, dar noi îi spunem Cal. Iar fetele… Nu, nici o Alberta.

— Mai e unul pe drum.

— În decembrie.

Cousins își aminti cum stătea noaptea în pat cu Teresa, înainte de nașterea lui Cal, și rosteau câte un nume pe rând, în întuneric. Un nume o făcea pe ea să se gândească la băiețelul din școala elementară hărțuit de toți copiii, un puști care purta cămăși pătate și își mușca degetele mari. Alt nume îi aducea lui aminte de un băiat pe care nu-l suferea, un bătăuș. Când au ajuns la Cal, amândoi au fost încântați. Cam așa au stat lucrurile și la Holly. De data asta, căutarea numelui a durat mai puțin. Poate că n-au mai stat de vorbă în pat, ea cu capul pe umărul lui, el cu mâna pe burta ei, totuși l-au ales împreună. Nu au numit-o după cineva

anume, ci pentru ea, pentru că părinții ei s-au gândit că e un nume frumos. Iar Jeanette? Nici măcar nu mai ținea minte dacă au apucat să aleagă numele împreună. Întârziase și el odată la spital și, dacă îl ajuta memoria, când a intrat în salon, Teresa l-a întâmpinat cu: *Iat-o pe Jeanette*. De ce nu Daphne? dacă l-ar fi întrebat careva. Ar trebui să discute cu Teresa, să stabilească împreună ce nume să-i dea copilului aflat pe drum. Ar fi un prilej să mai stea și ei de vorbă.

— Ultimului să-i spui Albert, zise Fix.

— Dacă e băiat.

— Va fi băiat. E rândul tău.

Cousins se uită la Frances, care dormea în brațele tatălui. N-ar fi așa de rău să mai aibă o fată, dar dacă avea să fie băiat, poate o să-i pună numele Albert.

— Crezi?

— Absolut, spuse Fix.

N-a mai discutat cu Teresa. Când s-a născut copilul a fost însă acolo, în sala de așteptare, și a completat certificatul de naștere – Albert John Cousins. Teresei nu-i plăcuse niciodată numele bărbatului ei, dar când să fi avut timp să stea de vorbă? De cum s-au întors acasă de la spital cu copilul, ea a început să-i spună Albie, Al-*bí*. Cousins a rugat-o să renunțe, dar el oricum nu stătea mai niciodată pe acasă. Ce putea să-i facă s-o oprească? Celorlalți copii le plăcea. Îl strigau pe bebeluș tot Albie.

---

1. Referire la minunea săvârșită de Isus, care a hrănit cu cinci pâini și doi pești miile de oameni veniţi pentru a-L asculta (*Evanghelia după Matei* 14, 14–22).

2. Oraș în sudul Californiei, situat la ţărmul Oceanului Pacific.

3. San Fernando Valley, zonă situată în apropierea orașului Los Angeles.

4. Ornament bisericesc în formă de fâșie lungă, pe care îl poartă la gât preoţii catolici când slujesc.

5. Plajă întinsă, aflată în sud-vestul districtului Los Angeles.

6. Joc de cuvinte, *open bar* însemnând atât „bar deschis“, cât și „băutură la liber“.

7. Ramura americană a Bisericii Anglicane.

8. Francis și Frances (varianta feminină) se pronunţă la fel în limba engleză. Diminutivul pentru Frances este Franny.

2

— Adică vrei să-mi spui că tu i-ai ales lui Albie numele? întrebă Franny.

— Nu i-am dat eu numele de *Albie*, îi spuse tatăl ei, în timp ce mergeau în urma asistentei pe un culoar lung și foarte luminos. Nu i-aș fi ales un nume atât de stupid. Copiii au o grămadă de necazuri din cauza numelor.

Franny se gândi la fratele ei vitreg.

— Poate că a mai fost și altceva.

— Știai că l-am scos odată dintr-un centru de minori? Avea paisprezece ani și încercase să dea foc școlii.

— Îmi amintesc, spuse Franny.

— Maică-ta m-a sunat pe mine, ca să mă roage să-l scot de acolo, spuse el și se bătu cu palma peste piept. Spunea c-o ia ca pe o favoare, de parcă de asta mi-ar fi păsat mie. Când te gândești la toți polițiștii ăia din L.A. pe care îi cunoștea Bert, te întrebi de ce m-a mai deranjat pe mine.

— L-ai ajutat pe Albie, spuse ea. Era copil, și tu l-ai ajutat. Ce-i rău în asta?

— Nici măcar nu știa să pună un foc ca lumea. După ce l-am scos de acolo, ne-am dus cu mașina la cazarma de pompieri, să-l vadă pe unchiu-tău, Tom, care se-ntorsese în Los Angeles. I-am zis puștiului lui Bert: „Dacă vrei să dai foc la o școală plină cu copii, tipii ăștia o să te învețe cum s-o faci ca lumea.“ Știi ce mi-a răspuns?

— Știu, spuse Franny, fără să-i atragă atenţia asupra faptului că în școală nu erau copii când Albie îi dăduse foc și că acesta se descurcase bine. Poți spune orice despre Albie, dar se pricepea la asta.

— A zis că nu-l mai interesează, spuse Fix și se opri, ceea ce o făcu și pe Franny să se oprească, apoi asistenta rămase și ea locului, ca să-i aștepte. Lumea nu-i mai spune așa, nu? întrebă Fix.

— Albie? Nu știu. Eu așa îi spun.

— Încerc să nu ascult ce vorbiți, zise Jenny.

Numele asistentei era Jenny. Avea și un ecuson pe care era trecut, dar cei doi o cunoșteau oricum.

— Poți asculta tot ce dorești, spuse Fix. Dar hai să vorbim despre lucruri mai interesante.

— Cum vă simțiți astăzi, domnule Keating? întrebă Jenny.

Fix venise la centrul medical UCLA[9] pentru chimioterapie, așa că întrebarea nu era una de politețe. Dacă nu te simțeai bine, te trimiteau înapoi acasă și întreaga procedură era amânată pentru mai târziu, la o dată necunoscută din viitor.

— Bine, răspunse el, ținând-o pe Franny de braț. Mă simt ușor ca un fulg.

Jenny râse și toți trei se opriră într-o sală de lângă hol, unde două femei cu capetele înfășurate în bandaje stăteau așezate, cu câte un termometru digital în gură. Una dintre ele îi salută pe nou-veniți cu o înclinare obosită a capului, pe când cealaltă avea privirea goală, ațintită înainte. În jurul lor era un du-te-vino de asistente în uniforme pastelate, ca niște bomboane fondante. Fix se așeză pe scaun, iar Franny îi dădu termometrul și îi înfășură manșeta tensiometrului pe braț. Franny se așeză pe scaunul gol de alături.

— S-o luăm de la capăt: înainte să se nască Albie, tu și Bert ați discutat despre ce nume să-i dea el copilului?

Franny auzise de o sută de ori povestea cu focul și cu telefonul care a urmat, dar, nu se știe de ce, nu venise niciodată vorba și despre numele lui Albie.

Fix scoase termometrul.

— De parcă am mai fi vorbit despre asta până acum, spuse el.

— Hei! strigă Jenny, aratând cu degetul, iar Fix își puse termometrul la loc în gură.

Franny clătină din cap.

— Nu pot să cred.

Fix își ridică ochii spre Jenny, care îi scoase manșeta tensiometrului.

— Ce anume? întrebă asistenta în locul lui.

— Totul, spuse Franny și își desfăcu palmele. Că tu și Bert pregăteați băuturi împreună, că tu și Bert stăteați de vorbă, că tu l-ai cunoscut pe Bert înaintea mamei.

— Treizeci și șase cu șase, la fix, spuse Jenny și azvârli în coș ambalajul de plastic al termometrului. Apoi scoase din buzunar o bucată de bandaj roz și o înfășură ca pe un garou pe brațul lui Fix.

— Bineînțeles că-l cunoșteam pe Bert, spuse el îmbufnat, de parcă i se contesta meritul cuvenit. Cum crezi că l-a cunoscut maică-ta?

— Nu știu, a răspuns Franny. (Era o întrebare pe care nu se gândise s-o pună, pentru că în memoria ei nu exista perioada de dinainte de Bert.) Credeam că Wallis le-a făcut cunoștință. O urai așa de mult.

Jenny îl pipăi pe Fix la încheietura cotului, în căutarea unei vene încă disponibile.

— Am cunoscut drogați care se injectau între degetele de la picioare, spuse Fix, aparent cu nostalgie.

— Încă un motiv să nu vă doriți o drogată pe post de asistentă, zise Jenny și continuă să pipăie pielea pergamentoasă încă un minut, apoi zâmbi în timp ce apăsa vena cu un deget. Ei bine, domnule, să-i dăm drumul. O mică înțepătură.

Fix nu clipi. Asistenta reuși până la urmă să strecoare acul înăuntru.

— O, Jenny! spuse el, privind la cărarea din părul ei, cât timp stătu aplecată deasupra lui. Aș vrea să fii tu de fiecare dată.

— Chiar așa de tare ați urât-o pe Wallis? întrebă Jenny. Atașă o fiolă cu dop de cauciuc și urmări cum se umple cu sânge, apoi umplu încă una.

— Da.

— Biata Wallis, a spus Jenny. Scoase acul și fixă cu plasture pe locul înţepăturii o buletă de vată. Sus pe cântar, și am terminat cu dumneavoastră.

Fix se urcă pe cântar și se uită cum asistenta împinge înapoi cu unghia greutatea de metal. Țac-țac înapoi, încă o jumătate de kilogram, și încă una, până ce cântarul se opri la 60.

— Ați consumat Boost[10]?

Când întreaga procedură preliminară luă sfârșit, au pornit mai departe pe hol. Trecură pe lângă salonul asistentelor, unde doctorii stăteau în picioare, citind raportele de pe ecranele calculatoarelor sau ale telefoanelor personale. Apoi intrară în încăperea mare și însorită în care pacienții stăteau întinși pe fotoliile cu spătarul înclinat, priponiți de tuburile cu pârâiașe de substanțe chimice care picurau întruna. Cineva închisese sonorul televizoarelor, ceea ce însemna că erau scutiți de reclame, dar nu și de bipăitul strident al monitoarelor. Jenny îi conduse pe Franny și Fix spre două fotolii aşezate într-un colț. Era o favoare, ținând cont cât de aglomerată era camera de chimioterapie. Cine mai avea suficientă energie să-și manifeste preferința alegea fotoliile din colț.

— Sper să aveți o zi bună după ce terminați aici, spuse Jenny. Jenny nu administra tratamentul chimic. Rolul ei era doar să completeze fișa pentru asistenta care urma să preia cazul.

Fix îi mulțumi și apoi se așeză, folosindu-se de ambele mâini pentru a se sălta în fotoliu. După ce își lăsă capul pe spate și-și ridică picioarele, scoase micul oftat de ușurare al polițistului ajuns în scaunul său, la sfârșitul unei lungi zile de patrulare. Închise ochii. Rămase nemișcat timp de cinci minute întregi, încât Franny crezu că adormise înainte să înceapă tratamentul. Regreta că nu se gândise să ia cu ea o revistă din sala de așteptare. Tocmai începuse să se uite în jur, după vreo revistă uitată acolo, când tatăl său reluă povestea.

— Wallis a avut o influență proastă, spuse el, cu ochii încă închiși. Stătea toată ziua în bucătăria noastră, dându-i înainte cu drepturile femeii și cu dragostea liberă[11]. Trebuie să ții minte că maică-ta nu era o fire independentă. Se lăsa influențată de cei din preajma sa. Când stătea lângă Miss Dragoste Liberă, atunci amorul liber părea o idee măreață.

— Erau anii ’60, spuse Franny, bucuroasă că era treaz. Nu poți să pui totul în seama lui Wallis.

— Pot să pun ce vreau în seama lui Wallis.

Probabil că nu era o idee rea. Wallis murise cu zece ani în urmă, de cancer la colon. În ciuda discursului ei despre dragostea liberă și drepturile femeilor, rămăsese alături de Larry, cu care se măritase înainte de a termina liceul. Larry o însoțise pe drumul de ieșire din viață, la fel de răbdător cum o însoțise de-a lungul ei – o spălase la pat, îi numărase pastilele, îi schimbase punga de colostomie[12]. După ce Larry i-a vândut cabinetul de optometrie, s-au stabilit în Oregon. Au cultivat afine și au avut extraordinar de multă grijă de câinii lor, pentru că și copiii, și nepoții aveau mult prea puțin timp ca să vină să-i viziteze. Wallis și Beverly rămăseseră la fel de bune prietene și în colțuri opuse ale țării, încă de la douzeci și nouă de ani, când Beverly plecase în Virginia, ca să se mărite cu Bert Cousins, așa că mutarea lui Wallis la bătrânețe nu le afectase deloc. Los Angeles, Oregon, ce importanță mai avea, când locuiai în Virginia? Dimpotrivă, erau și mai apropiate, pentru că, în afară de Larry și de câinii ei, Wallis nu mai avea cu cine să stea de vorbă. Acum Beverly și Wallis aveau e-mailul și convorbirile la distanță. Pălăvrăgeau cu orele. Își trimiteau cadouri la aniversări și felicitări nostime. Când Beverly s-a măritat a treia oară, cu Jack Dine, Wallis a luat avionul până la Arlington[13], ca să fie doamnă de onoare, așa cum fusese domnișoară de onoare la nunta privată a lui Beverly cu Bert, care avusese loc fără prieteni, lângă Charlottesville[14], acasă la părinții lui. Mai târziu, când Wallis s-a îmbolnăvit, Beverly a luat avionul până în Oregon. Au stat în pat

toată noaptea și au citit cu glas tare din poeziile lui Jane Kenyon[15]. Au vorbit despre lucrurile pe care nu le înțegeau – mai ales despre copii și soți. Wallis nu-l simpatizase pe Fix Keating mai mult decât o simpatizase el, dar nu se supăra niciodată când el îi punea în cârcă lucruri de care nu era în nici un fel vinovată. Dacă fusese în stare să suporte povara acuzațiilor lui pe când era în viață, era greu de imaginat că ar mai fi deranjat-o acum.

— Ți-e frig? îl întrebă Franny pe tatăl său. Pot să-ți aduc o pătură.

Fix clătină din cap.

— Nu acum. Mi se face frig mai târziu. Când o să fie nevoie, îmi aduc ele.

Franny se uită prin sală după o asistentă, fără a zăbovi cu privirea asupra celorlalți pacienți – femeia adormită cu gura deschisă, cheală ca un șoarece nou-născut, adolescentul care bătea ritmic cu degetele în iPad-ul lui, femeia al cărei copil de șase ani stătea cuminte pe fotoliul de lângă ea și colora într-o carte. Cum se descurcase Wallis cu chimioterapia? Larry o lăsa acolo, sau stătea cu ea? Fiul lor din Los Angeles venise oare s-o vadă vreodată? Să nu uite s-o-ntrebe pe mama.

— Azi asistentele se mișcă mai greu, spuse Franny, nu că ar fi avut vreo importanță.

Supa și pâinea pe care Fix nu putea să le mănânce acum erau deja pregătite la el acasă. Marjorie îi aștepta. Urmau să se uite apoi la *Jeopardy!*[16], iar Franny urma să doarmă în camera de oaspeți de la etaj.

— Când ești otrăvit, să nu te grăbești niciodată. Ăsta-i motto-ul meu. Pot să stau aici o zi întreagă.

— De când ai devenit așa de răbdător?

— Pacientul pacient[17], spuse el, încântat de sine. Așa deci, tu și Albie țineți legătura?

Franny ridică din umeri:

— Mai vorbim uneori la telefon.

Franny vorbise așa de mult despre Albie pe parcursul întregii ei vieţi, că acum, parcă pentru a compensa, își făcuse un titlu de onoare din a nu mai vorbi deloc despre el.

— Dar bătrânul Bert? Cum o mai duce?

— Pare că o duce bine.

— Vorbești des cu el? întrebă Fix, întruchiparea inocenței.

— Nu așa de des cum vorbesc cu tine.

— Ăsta nu-i concurs.
— Nu, nu e.
— Mai e căsătorit?
Franny clătină din cap.
— E singur.
— Dar s-a însurat și a treia oară.
— N-a ținut.
— Nu a mai fost și-o logodnică? După a treia căsnicie?
Fix știa prea bine că Bert divorțase a treia oară, dar nu se mai sătura să audă vorbindu-se despre asta.
— A fost, o vreme.
— Și nici cu logodnica n-a ținut?
Franny dădu din cap că nu.
— Ei, ce păcat, spuse Fix, părând că vorbea serios, și poate că așa și era, dar îi pusese aceleași întrebări şi cu o lună înainte, și avea s-o întrebe din nou și peste o lună, pretinzând că e bătrân și bolnav și că nu-și mai aminteşte de ultima lor conversație. Fix *era* bătrân și bolnav, dar își amintea totul. „Nu slăbi martorul din întrebări“ – așa îi spusese el la telefon odată, când era mică și brățara ei de identificare dispăruse din vestiar. Îl sunase din Virginia la ora cinci, în secunda în care scăzuse tariful, la două după-amiaza, ora Californiei. Îi telefonase la serviciu. Nu-l sunase niciodată până atunci, dar avea cartea lui de vizită. Era deja anchetator, și era tatăl ei, așa încât s-a gândit că el trebuie să știe cum ar putea să-și găsească brățara.
— Întreabă-n jur, îi spusese tatăl său. Află cine a schimbat clasele și unde s-a dus. Nu trebuie să faci mare caz din asta, nu-i lăsa să creadă că îi acuzi, dar stai de vorbă cu toți copiii care au trecut pe holul ăla, apoi mai vorbește cu ei o dată, pentru că ori îți ascund ceva, ori încă nu și-au amintit ceva. Dacă vrei cu-adevărat s-o găsești, trebuie să fii gata să pierzi mult timp.
Astăzi, asistenta lui era Patsy, o vietnameză de statura unui copil, care înota în uniforma ei XXS de culoarea lavandei. Îi făcu semn cu mâna din cealaltă parte a sălii aglomerate, de parcă erau la o petrecere și reușise în cele din urmă să fie văzută.
— Ați venit! strigă ea.
— Am venit.
Asistenta se îndreptă spre el. Avea părul negru împletit și răsucit de două ori în jurul capului, ca o frânghie de folosit în caz de urgență.

— Arătați bine, domnule Keating, spuse ea.

— Cele trei etape ale vieții sunt: tinerețea, vârsta de mijloc și „Ce bine arătați, domnule Keating“.

— Depinde unde vă aflați. Dacă vă întâlnesc la plajă, în slip, întins pe prosop, nu cred că arătați prea bine. Dar aici…

Patsy coborî glasul și se uită în jur. Se apropie și mai mult de el.

— Aici arătați bine.

Fix își descheie nasturii de sus ai cămășii și o desfăcu, oferindu-i branula din piept.

— O cunoști pe fiica mea, Franny?

— O cunosc pe Franny, spuse Patsy și își ridică aproape imperceptibil sprâncenele către aceasta, semnalul universal pentru *Bătrânul a început să uite*.

Injectă o seringă întreagă de soluție salină, pentru a curăța branula.

— Spuneți-mi numele complet.

— Francis Xavier Keating.

— Data nașterii.

— 20 aprilie 1931.

— Ați tras lozul câștigător, spuse ea și scoase trei pungi transparente din buzunarul uniformei, precizând: Oxaliplatin, 5FU, iar acesta este antivomitivul.

— Bine, zise Fix, dând din cap aprobator. Dă-i drumul.

Prin fereastra de la etajul șapte, dimineața strălucitoare din Los Angeles cădea oblic pe pardoseala acoperită cu linoleum. Patsy se duse glonț în salonul asistentelor, ca să introducă în calculator detaliile tratamentului, în timp ce Fix se uită la reclama fără sonor ce rula pe televizorul suspendat de tavan. O femeie care merge prin ploaie e udă până la piele, apa șiroiește pe ea și fulgerele luminează în jurul ei. După aceea, un chipeș necunoscut îi întinde umbrela lui, și imediat ploaia se oprește. Acum strada arată ca imaginea unui grădinar britanic despre viața de apoi, totul numai soare și flori. Părul femeii este uscat și flutură în vânt, iar rochia are acum o trenă precum aripile unui fluture. Cuvintele „Întreabă-ți doctorul“ apar în partea de sus a ecranului, de parcă producătorii anticipaseră că toată lumea avea să închidă sonorul. Franny se întrebă dacă medicamentul din reclamă era pentru depresie, vezică hiperactivă sau pentru început de calviţie.

— Știi la cine mă gândesc de fiecare dată când mă aflu aici? o întrebă Fix pe Franny.

— La Bert.

El se strâmbă.

— Dacă-ți pun întrebări despre Bert și băiatul lui piroman, se cheamă că fac conversație, ca să fiu politcos. Nu la ei mă gândesc.

— Tată, la cine te gândești în ultima vreme? întrebă Franny.

— *Lomer*, spuse el. Nu l-ai cunoscut, nu-i așa?

— Nu, zise ea, dar știa și această poveste, sau o variantă a ei. Mama i-o spusese cu mult timp în urmă.

Fix clătină din cap.

— Nu, n-ai cum să-ți amintești de Lomer. Ultima oară când a venit la noi, ai stat la el în brațe. Te ducea cu el peste tot. Nu te lăsa jos nici măcar când lua masa. Îmi amintesc acum că asta se întâmpla la doar două luni după botezul tău. Erai o fetiță frumușică, Franny, și erai tare drăgălașă. Toată lumea se dădea în vânt după tine, și asta o scotea din minți pe soră-ta. Până să apari tu, Lomer îi dădea atenție doar lui Caroline, așa cum îi plăcea. Țin minte că Lomer îi spunea: „Caroline, vino și tu aici, e destul loc", dar ea nu voia. Nu suferea să vă vadă pe voi doi împreună.

— Zi-i înainte, că zici bine, spuse Franny.

După câte își aducea ea aminte, Caroline nu voia să stea decât în brațele tatălui, chiar și după ce ele două se mutaseră în celălalt capăt al țării.

Fix încuviință.

— Copiii îl iubeau pe Lomer, absolut toți. Îi lăsa de fiecare dată să se urce în mașina lui, să dea drumul la sirenă, să se joace cu cătușele. Poți să-ți imaginezi ce procese s-ar intenta acum, dacă ai lega un copil în cătușe de oglinda retrovizoare, așa, în joacă? Copiii, musai să stea în picioare pe locul din față. Erau înnebuniți după asta. Lomer le făcea o bună reclamă polițiștilor. Când a plecat de la noi în seara aia, după cină, îmi amintesc că maică-ta și cu mine am spus ce păcat că tipul ăsta n-are și el copii. Noi ziceam că era prea bătrân, dar el avea atunci douăzeci și opt, douăzeci și nouă?

— Era căsătorit?

Fix clătină din cap.

— N-a avut nici o prietenă, cel puțin nu când a murit. Cât a fost marinar, s-a ales cu nasul spart, arăta că naiba, dar tot era un tip bine. Toată lumea spunea că arăta ca Steve McQueen, ceea ce era totuși o exagerare, din cauza nasului. Maică-ta încerca mereu să-l cupleze cu Bonnie, dar eu m-am opus, pentru că Bonnie mi se părea cam prostuță. Păcat că până la urmă a fost ca mine. Omenirea ar fi rămas cu un preot în plus.

— Poate că era gay, spuse Franny.

Fix întoarse capul, cu o umbră de uimire pe chip. Era clar o neînțelegere.

— Joe Mike nu era homosexual.

— Mă refer la Lomer.

Fix închise din nou ochii și rămase astfel.

— Nu înțeleg de ce trebuie să spui așa ceva.

— Nu e nimic rău în asta, protestă Franny, dar deja își regreta cuvintele.

A fost odată ca niciodată un polițist homosexual din Los Angeles care iubea copiii, era inteligent, arăta ca Steve McQueen și nu avea nici o prietenă. Ce importanță avea dacă ei i se părea cu putință? Gay sau nu, Lomer murise la nici cincizeci de ani. Punga cu citostatice aproape se terminase, mai aveau încă o oră și jumătate de așteptat în această cameră și puteau sta de vorbă. Sau nu.

— Îmi pare rău, spuse ea și, când nu primi răspuns, îl împunse ușor cu degetul în braț. Ți-am spus că-mi pare rău. Mai povestește-mi despre Lomer.

Fix rămase tăcut câteva clipe, până să se hotărască dacă să țină supărarea sau să treacă peste ea. Adevărul era că Franny îl cam călca pe nervi prin felul în care semăna cu Beverly, dar fără talentul acesteia de a arăta bine – părul prins în coadă de cal, pantalonii legați cu șiret, nici măcar un strat de balsam pe buze. Îl cunoștea toată lumea de aici, uneori trecea și doctorul pe la el, în timpul tratamentului. Putea să facă și Franny un efort! Și nici măcar nu știa mare lucru despre Lomer. Tot ce știa despre unul de calibrul lui Lomer era că stătuse în brațele lui la vârsta de un an. Franny nu se pricepea la bărbați – individul ăla în vârstă de care îi plăcuse la nebunie când era tânără, dar care o păcălise, ba chiar și soțul ei, care poate că era de treabă, dar se însurase cu ea doar pentru că avea nevoie de-o bonă pentru copiii lui. Fix sperase că fetele sale vor întâlni într-o bună zi un bărbat ca Lomer, dar nici o șansă. Imaginea care i se înfiripă în minte – Lomer așezat la masa din bucătărie, ținând-o în brațe pe Franny, Beverly îmbrăcată de parcă urma să ia masa în oraș, nu s-o pregătească ea însăși – era suficientă pentru a-l face să țină ochii închiși, dar chiar atunci simți prin esofag un singur șoc electric, ca și cum otrava care își croia drum prin el se revărsase deodată peste marginea tumorii, și Fix își aminti din nou ceea ce uita întruna: asta avea să-l omoare.

— Tată? rosti Franny și-i așeză mâna foarte ușor pe stern, exact în locul acela.

Fix clătină din cap.

— Mai adu-mi o pernă.

După ce Franny îi aduse perna și i-o aşeză la spate, el începu din nou să

vorbească. Franny venise tocmai de la Chicago să-l vadă. Pentru asta își lăsase băieții și bărbatul singuri acasă.

— Despre Lomer trebuie să știi doar atât, era al naibii de haios, spuse Fix. Nimic nu se compara cu o pândă făcută împreună.

Își dădu seama că avea o voce slabă și își drese glasul, ca să poată vorbi mai departe.

— Așteptam cu nerăbdare să stau până la patru dimineața în vreun hârb de mașină în South Central[18], doar pentru că Lomer era cu mine și spunea glume. Râdeam până mi se făcea rău și până la urmă trebuia să-i spun să înceteze, ca să nu aruncăm în aer munca de-o noapte întreagă.

Tatăl lui Franny arăta plăpând și împuținat. Cancerul îi ajunsese acum la ficat.

Avea mai multe gâlme în pântec și una pe șira spinării,
Pe când Lomer era chipeș și tot douăjnouă de ani avea.

Așa i-ar fi spus Lomer.

— Atunci zi-mi și mie o glumă de-a lui, îl îndemnă Franny.

Fix zâmbi spre tavan, spre Lomer, care stătea în mașină, lângă el. Rămase întins așa câteva minute, în timp ce picăturile argintii ale soluției alunecau prin tuburile de plastic și prin gaura din piept, apoi clătină neputincios din cap.

— Nu mai știu.

Ceea ce nu era întru totul exact. Își amintise una.

— Deci, o femeie stă în casă, când un polițist bate la ușă, spune Lomer. (În prima secundă, Fix nu-și dădu seama că începe să spună bancul, dar așa stăteau lucrurile cu Lomer, nu știai niciodată.) Polițistul are cu el un câine, să zicem un copoi, poate un pic mai mare, și câinele are un aer al dracului de vinovat. Copoiul încearcă să se uite în sus, la femeie, dar nu poate, nu poate s-o privească în ochi, așa că se uită în jos, la iarbă, chipurile scăpase un ban pe-acolo…

O glumă. Fix era la volan și geamurile erau lăsate în jos. Din boxele radioului auzeau pârâind indicațiile în cod numeric, și Fix dădu mai încet butonul de volum, până când din cuvinte și cifre nu rămase decât zgomotul static de fond. Erau în patrulare. Priveau. Pândeau.

Polițistul, spune Lomer, încearcă. Are o misiune grea. „Doamnă, zice el, acesta este câinele dumneavoastră?“ Ea îi spune că da. „Atunci, îmi pare rău că trebuie să vă informez că a avut loc un accident. Soțul dumneavoastră a murit.“ Deci, știi cum e, ea e șocată, plânge, tot tacâmul. Câinele tot nu se uită la ea.

„Doamnă, zice polițistul, și nu-i face plăcere că e nevoit s-o spună, trebuie să mai știți ceva“. O să scoată bandajul dintr-o singură mișcare. „Când l-am găsit la locul faptei, trupul soțului dumneavoastră era dezbrăcat.“ Și soția repetă, „*Dezbrăcat?*“ Iar polițistul dă din cap că da, apoi își drege glasul. „Mai e ceva, doamnă. În mașină, cu el, mai era o femeie, și nici femeia n-a supraviețuit.“ Soția scoate un fel de sunet, un icnet, sau poate că face *Ooh!* Și apoi polițistul îi pune capac. N-are încotro. „Câinele dumneavoastră era în mașină cu ei. Se pare că el este singurul supraviețuitor.“ Câinele se holbează la propriile-i labe din față, de parcă și-ar dori să fi murit toți trei.

Fix a întors mașina pe Alvarado. Era 2 august 1964, și deși era aproape nouă seara, nu se întunecase încă de tot. Los Angeles mirosea a lămâi, asfalt și fum de la eșapamentele a un milion de mașini.

Pe trotuar, copiii se împingeau și se fugăreau făcând hărmălaie, iar păsările de noapte începeau și ele să iasă la iveală: membrii găștilor de cartier, lucrătoarele, drogații cu seringile lor nesătule, alcătuind cu toții o piață de schimb. Pentru fiecare se găsea ceva de vândut, de cumpărat sau de furat. Noaptea abia începea să se încingă. Noaptea abia începuse.

— Ia zi, tu scornești chestiile astea? l-a întrebat Fix. Te învârți cu mașina asta câte trei ore ca să le născocești, sau le citești în revista de umor și le scoţi la momentul potrivit?

— Ăsta nu e banc, a zis Lomer și și-a scos ochelarii de soare, acum că soarele aproape dispăruse. Îți spun doar cum s-a întâmplat.

— Ție ți s-a-ntâmplat? a întrebat Fix.

— Cuiva pe care-l știu. Vărului unuia pe care-l știu.

— Du-te-n aia a mă-tii! Zău!

— Mai bine taci din gură și ascultă. Deci, polițistul îi transmite condoleanțe, îi dă femeii lesa și o șterge de-acolo. Câinele trebuie să intre în casă. Tot timpul, animalul se uită peste umăr, la polițistul care se urcă în mașină. După ce femeia închide ușa, se repede imediat asupra câinelui. „Era *dezbrăcat*? Era în mașină și era *dezbrăcat*?“

Vocea lui Lomer nu mai era a văduvei îndurerate, ci a nevestei furioase. Și câinele se uită înapoi spre ușă, disperat să fie oriunde-n altă parte, înțelegi? Lomer a privit lung pe fereastra de lângă scaunul pasagerului, la puștiul cu mingea de baschet ținută sub braț, care se îndrepta spre casă venind dinspre terenurile de sport, la tipul care stătea rezemat într-un colț, amețit de bătură sau de droguri, cu capul dat pe spate și cu gura deschisă, așteptând să plouă. Când s-

a întors spre Fix, era din nou copoiul, cel mai vinovat copoi din istoria copoilor, și copoiul care era Lomer a dat din cap în semn că da.

— „Și femeia? Era și ea dezbrăcată?“ a întrebat Lomer cu glasul femeii.

Cât ai clipi, era din nou copoiul, abia în stare să privească spre Fix. A dat din cap că da.

— „Așa, și *ce făceau*“?

Era prea mult pentru Lomer copoiul, îi era așa de greu să-și reamintească momentul, dar și-a unit într-un cerc vârfurile degetului mare și ale celorlalte degete de la o mână, iar arătătorul de la cealaltă l-a vârât ritmic înăuntru. Fix a aprins semnalizatorul și a tras mașina alb-neagră lângă bordură.

— „Făceau sex?“ întreabă soția.

Lomer a dat din cap spășit.

— „În *mașină*?“

Copoiul închide ochii și dă din cap foarte încet.

— „Unde?“

Lomer își ridică bărbia cu doar un centimetru, ca să indice spre scaunul din spate. Nu se născuse niciodată un copoi mai amărât.

— „Și tu, tu *ce făceai*?“

Fix a început să râdă înainte ca Lomer să-și pună mâinile pe un volan imaginar și să se uite în oglinda retrovizoare cu nervozitate; cu nervozitate, dar și cu real interes, ca să vadă locurile din spate ale mașinii, urmărind cum stăpânul i-o trăgea altei femei.

— De unde naiba le scoți? l-a întrebat Fix și și-a lăsat pentru o clipă fruntea pe volan. Lomer nu i-a dat niciodată răspunsul, dar el a râs atât de tare, încât avea senzația că-și pierde răsuflarea. Apoi, printre râsete, zgomotele mașinilor din jur și muzica latino dată la maxim ce răsuna dintr-un loc pe care nu-l vedeau, au răzbătut câteva numere care s-au singularizat în salva de cifre pe care le scuipa radioul – erau indicativele lor. Lomer și Fix le-au auzit cu volumul dat la minimum și s-au bucurat, deși nu era nevoie s-o recunoască. Noaptea fusese prea liniștită până atunci, și liniștea le dădea mâncărimi. Nu-și închipuiau că în Los Angeles nu se întâmplă nimic, doar că veştile nu ajunseseră și la ei. Au dat drumul la girofar, și sirena urla aceleași sunete în buclă. Lomer i-a spus pe unde s-o ia, și Fix a gonit cu mașina pe banda din mijloc a străzii largi, care se golise dintr-odată. Pietonii s-au oprit la bordură, cu ochii îndreptați asupra mașinii alb-negre. Cei doi ofițeri simțiră acea tresărire interioară care îi punea întotdeauna pe jar. Era un apel ce reclama violență domestică, lucru care putea să însemne un

scandal soldat cu tulburarea liniştii publice, un bărbat care-și bătea nevasta cu cureaua sau niște copii cocoţaţi pe acoperiş, care împușcau șobolanii din palmieri cu o armă cu aer comprimat. Nu era nici jaf armat, nici crimă. În majoritatea cazurilor, oamenii se simțeau stânjeniți și dădeau vina pe cel care chemase poliția. Deși uneori nu se întâmpla aşa.

Au luat-o pe Alvarado, spre bulevardul Olimpic, și s-au strecurat prin labirintul de străduțe laterale. Se făcuse noapte de-a binelea, și Fix a oprit sirena, dar a lăsat farurile aprinse, așa că, pe rând, casă după casă, draperiile se dădeau de două degete la o parte, pentru ca locatarii să scruteze întunericul, întrebându-se cine dăduse de belea și cine fusese atât de nesocotit încât să-i aducă pe polițiști în cartierul lor liniștit, unde fiecare avea câte ceva de ascuns. Casa la care se duceau era cufundată în beznă. Când ocupanții casei știu că vii după ei, își dau silința să se scoale și să stingă lumina. Procedura operațională standard.

— Se pare că am ajuns prea târziu, a spus Lomer. S-au dus deja la culcare.

— Atunci hai să-i trezim, a zis Fix.

Le era teamă? avea Fix să se întrebe mult mai târziu. În anii care-au urmat, Fix Keating a cunoscut frica, chiar dacă învățase în cele din urmă să-și compună o față care să nu-l dea în vileag. Dar, în anii petrecuți alături de Lomer, intra pe ușă sigur că va ieși de acolo teafăr.

Era o casă ca o cutie, cu o curticică pătrată. Nu se deosebea cu nimic de restul caselor de pe stradă, cu excepţia tufelor de bougainvillea ce-și revărsau în cascadă florile de un roz aprins, ca tabletele de amfetamină.

— Cum or fi ajuns astea aici? s-a întreba Lomer, trecându-și mâna peste frunte.

Fix a bătut la ușă, mai întâi cu încheieturile degetelor, apoi cu lanterna. La lumina albastră a girofarului a observat că lăsa mici urme în lemn.

— Mă duc să verific în spate, a spus Lomer și a străbătut fluierând curtea îngustă, luminând ferestrele cu lanterna, în timp ce Fix aștepta.

Deasupra Los Angelesului nu erau stele, sau poate că erau, însă orașul împroșca prea multă lumină ca să le vezi. Fix stătea cu ochii pe secera subțire a lunii, când a zărit o lumină puternică venind dinspre casă. Lomer a aprins lumina de la intrare și a deschis ușa din față.

— În spate era deschis, a spus el.

— Ușa din spate era deschisă, spuse Fix.

— Poftim? făcu Franny.

Puse jos revista și îi trase pătura pe umeri. Avusese dreptate în legătură cu

pătura. Patsy îi adusese una.

— Am adormit.

— De la Benadryl[19]. Ca să n-ai mâncărimi mai târziu.

Fix încerca să pună totul cap la cap – camera asta, ziua de azi, fiica lui, Los Angeles, casa de lângă bulevardul Olimpic.

— Ușa din spate era deschisă și cea din față, închisă. Asta ar fi trebuit să te facă să te oprești și să-ți pui întrebări, nu-i așa?

— Tată, despre care casă vorbim? Despre casa ta de acum, cea din Santa Monica?

Fix clătină din cap.

— Casa unde ne-am dus în noaptea în care a fost împușcat Lomer.

— Credeam că a fost împușcat în benzinărie, spuse ea.

Așa îi povestise mama ei și, chiar dacă trecuseră patruzeci de ani de atunci, poate chiar mai mult, încă își amintea foarte bine. Mama şi sora ei mai mare se certau mereu. De fiecare dată când întârzia peste ora stabilită, Caroline îi vorbea foarte urât lui Bert sau o pocnea pe Franny atât de tare, încât îi curgea sânge din nas, și nu uita să-i reproșeze mamei sale că, dacă ar fi fost o soție decentă și ar fi rămas cu tatăl lor, nu s-ar fi întâmplat nimic din toate astea. Dacă Beverly ar fi rămas cu Fix, atunci Caroline ar fi ajuns un cetățean model; comportamentul ei model fusese în întregime în mâinile ei, dar ea a stricat totul când a ales să fugă cu Bert Cousins, așa că nimeni n-ar trebui s-o învinovățească pe Caroline pentru ce s-a ales de viața ei. Nimic nou sub soare. Până să ajungă la această confruntare, fetele locuiseră în Virginia mai mult timp decât în Los Angeles, dar povestea unei posibile existențe alternative era asul din mânecă pe care Caroline îl scotea cu orice prilej. Franny își amintea mai ales de ziua când erau toate trei în mașină, venind de la școală, ea și Caroline îmbrăcate în uniforma de la Preasfânta Inimă a lui Isus[20], fustă plisată și bluză albă neșifonabilă. Nu-și mai amintea de la ce pornise scandalul, sau din ce motiv scandalul acesta fusese mai mare decât altele. Nu se știe ce vorbă aruncată la întâmplare o îndemnase pe mama lor să le povestească despre Lomer.

— Așa este, îi spuse tatăl ei. A fost împușcat la benzinăria Golfului, de pe bulevardul Olimpic.

Franny se aplecă în scaun și-și aşeză mâna pe fruntea tatălui. Părul lui, care fusese cărunt de când ținea ea minte, crescuse din nou după ultima rundă de citostatice, ca un pămătuf de un alb luminos. Toată lumea vorbea despre părul

lui. Îl netezi spre spate cu palma.

— Chiar vreau să știu întreaga poveste, spuse ea cu glas scăzut, deși nu-i asculta nimeni. Nimeni din încăpere nu-i băga în seamă.

Cu toate că nu fusese niciodată dornic să-și împărtășească gândurile, Fix simți deodată nevoia să-i explice. Voia ca Franny să înțeleagă.

— Casa era așa de mică, încât știam că n-o să dureze mult timp până să-i găsim. Din hol se deschideau trei uși – două dormitoare și o baie. Locuințele astea erau toate construite la fel. I-am găsit în primul dormitor. Tatăl, mama, patru copii. Stăteau în întuneric, pe pat. Am aprins luminile din tavan și i-am văzut pe toți așezați în capul oaselor, chiar și mezinul. Tatăl era cel bătut. Nu prea vezi așa ceva. De obicei femeia o încasează, dar tipul ăsta arăta de parcă ar fi fost adunat cu fărașul de pe drum, buza îi era tăiată de i se vedeau dinții, avea un ochi umflat, nasul era împrăștiat peste tot. Îi văd fața așa cum te văd pe tine. E o nebunie cât de multe îmi amintesc despre casă și despre oamenii ăia – erau desculți și stăteau toți cu picioarele pe pat. Am început să-i luăm la întrebări, dar n-am primit nimic, nici măcar un răspuns. Tatăl s-a uitat la mine cu ochiul teafăr, și eu mă întrebam cum de se mai poate ține drept. Era mânjit pe gât de sângele care-i curgea din amândouă urechile. Aș fi zis că i se spărseseră timpanele, dacă n-ar fi fost faptul că nici unul dintre ei nu părea să ne audă. Lomer a cerut prin staţie o ambulanță și întăriri. Eu am continuat să le vorbesc, până când fata cea mai mare, să fi avut vreo zece ani, îmi mărturisește în sfârșit că ei nu vorbesc engleza. Tatăl și mama nu vorbeau, dar copiii, da. Erau trei fete și-un băiat. Băiatul avea cam șapte-opt ani. Am întrebat, „Unde s-a dus omul care v-a făcut asta?“ Și atunci au amuțit din nou cu toții. Fata privea drept înainte, ca și părinții ei, până când cea mică, de vreo cinci ani, nu mai mare decât Caroline la vremea aia, a privit spre dulap. N-a întors capul, dar era limpede ca lumina zilei. Tipul era în dulap. Fata cea mare a prins-o de încheietura mâinii și a strâns-o al naibii de tare, dar Lomer și cu mine ne-am întors. Lomer a deschis ușa și iată-l înghesuit printre haine. Era un dulap mic, așa cum aveau oamenii pe vremea aia, și înăuntru era tot ce-aveau pe lume, inclusiv pe tipul ăsta. El și-a dat seama de situație. N-avea cum să treacă de noi. Avea sânge pe cămașă și mâna ruptă, de la cât îl bătuse pe nenorocitul ăla de pe pat. Cred că nu vorbea mai multă engleză decât cel pe care venise să-l snopească în bătaie. Își vârâse pistolul în buzunarul unei rochii din dulap. Se gândise poate că n-o să-l găsească nimeni acolo și c-o să vină mai târziu să-l recupereze. Tocmai atunci au sosit și ambulanța și câteva

mașini de poliție. Pe-atunci nu exista avertismentul Miranda[21], ca să chemi pe cineva care știe spaniolă. Familia era tot pe pat, tremurau cu toții și copiii plângeau, ca și cum fusese bine cât timp stătuse ăla în dulap și nu trebuiseră să se uite la el, dar acum îi răscolise faptul că stătea din nou lângă ei, în dormitor. Se numea Mercado. Asta am aflat mai târziu. Treaba lui era să-i bată pe mexicanii care împrumutaseră bani ca să intre ilegal în țară și nu câștigau destul cât să-și plătească datoria. Pe amărâții ăștia îi storceau de bani niște neica nimeni care aveau ceva gologani, sau știau cum să facă rost de ei. Îi băteau în fața familiei, în fața vecinilor. Asta era vizita de avertizare, și dacă banii tot nu veneau, după o săptămână sau două se repezeau până la tine și-ți trăgeau un glonț în cap. Toată lumea știa.

— V-ați trezit! spuse Patsy, făcând-o pe Franny să tresară.

Patsy dădu jos punga mai mică, antivomitivul, care era deja goală. Celelalte erau încă pline.

— V-ați odihnit?

— M-am odihnit, spuse Fix, dar părea epuizat, de citostatice, de povestire, sau poate de amândouă.

Franny se întrebă dacă Patsy nu-și dăduse singură seama de asta, dar poate că așa arătau și ceilalți pacienți din sală.

Patsy căscă după ce aduse vorba de somn, acoperindu-și gura cu mâna mică, vârâtă în mănușa de cauciuc.

— Într-o zi o să mă întind pe unul din fotoliile astea. Am să-mi trag pătura peste cap și o să dorm. Pacienții mai fac asta uneori, îi supără lumina. Cine-o să știe că sunt eu sub pătură?

— Eu n-am să te spun, spuse Fix și închise ochii.

— Vă este sete? Patsy îl bătu pe genunchi, peste pătură. Pot să vă aduc apă, sau niște răcoritoare dacă doriți. Vreți o Coca-Cola?

Franny tocmai se pregătea să spună că n-aveau nevoie, când Fix încuviință din cap.

— Apă. Niște apă, mulțumesc.

Patsy se uită spre ea.

— Și dumneavoastră?

Franny clătină din cap.

Patsy plecă să aducă apa și Fix așteptă, deschizând ochii ca s-o urmărească cu privirea.

— Și ce s-a întâmplat mai departe? întrebă Franny.

Când nici un doctor nu-i vorbea despre vindecare, cu asta se alegea când își ducea tatăl la chimioterapie: timpul petrecut împreună și toate poveştile pe care le auzea. Era motivul pentru care fetele lui zburau pe rând la Los Angeles, pentru că niciodată nu stătuseră prea mult cu tatăl lor. Mai era și faptul că-i dădeau lui Marjorie un moment de respiro, pentru că Marjorie îl îngrijea singură. Mai presus de toate, însă, era șansa de a-i asculta amintirile pe care urma să le ia cu el. Diseară, după ce tatăl lor o să se culce, o s-o sune pe Caroline, să-i povestească despre Lomer.

— Casa se umpluse de oameni – polițiști, tipii de la ambulanță, care au avut ceva de lucru. Lomer a găsit în coșul de gunoi un plic și a desenat pe spatele lui câțiva șoricei pentru fetița cea mică. Era limpede că dăduse de belea cu părinții, și lui Lomer îi părea rău de ea. Tatăl a fost dus la spital cu ambulanța, iar mama și copiii, Dumnezeule, probabil că pe ei i-am lăsat în casă, pentru ca altul să vină să termine treaba, nici măcar nu știu. Nu m-am mai gândit la ei vreo doi ani. L-am dus pe Mercado la secție și l-am anchetat. Când am terminat, era aproape unu noaptea și nu ne doream decât să bem o cafea. Cafeaua de la secție era nepotrivită. Așa spunea Lomer – „*nepotrivită*“. Mă trezeam gândindu-mă că dacă cei de la secție și-ar fi dat osteneala să facă rost de o cafea bună, atunci Lomer ar fi băut una acolo, dar astea sunt gânduri care te fac să înnebunești. Ne-am dus la o benzinărie, pe Olimpic. Nu foarte aproape, dar nici prea departe. Proprietarul cheltuise bani serioși pe cafea și îi învățase pe băiețandrii care lucrau pentru el cât de important era să arunce zațul și să facă una nouă. Oamenii preferau să meargă cu mașina două străzi mai departe, ca să pună benzină de la un tip care făcea cafea bună. Nu era ca azi, când nu-ți umple nimeni rezervorul, dar poți să-ți iei un cappuccino dumnezeiesc de bun. O cafetieră într-o benzinărie, mai ales cu cafea bună, era ceva nou, cu totul special. Tipul o pregătea, polițiștii treceau pe acolo și stăteau în parcare s-o bea. Asta a atras și mai multă lume, pentru că se simțea în siguranță cu polițiștii alături. Era un mic ecosistem bazat pe cafea, așa că ne-am dus drept acolo. Eu conduceam. Polițistul care conduce mașina, conduce toată noaptea, iar celălalt cumpăra cafeaua, așa că Lomer s-a dus înăuntru. Presupun că n-a fost atent. Ajunsese la vreo trei metri de ușă, când a fost împușcat. N-am văzut ce s-a întâmplat, pentru că scriam raportul. Am auzit împușcătura, mi-am ridicat privirea, dar Lomer dispăruse. L-am văzut doar pe puștiul de la casa de marcat ridicându-și mâinile, cu palmele în față, după care Mercado s-a întors și l-a împușcat și pe el.

— Stai așa, îl opri Franny. Mercado? Tipul de la casa aia?

Fix dădu din cap.

— Asta-i ce-am văzut. Benzinăria era ca toate celelalte de pe atunci – ca un acvariu cu o lumină puternică deasupra –, așa că l-am văzut foarte bine: hispanic, douăzeci și cinci, un metru șaptezeci, cămașă albă, pantaloni albaștri, pete de sânge pe cămașă. Cu puțin înainte, mă uitasem două ore la individul ăsta. Stătuse la biroul meu. Îl știam, mă știa. A privit afară pe geam și m-a văzut acolo. A mai tras odată, dar pesemne că era agitat, pentru că glonțul nici măcar n-a atins mașina. Doar a lovit vitrina din față a benzinăriei. Apoi a ieșit pe ușă și a fugit prin spate. M-am dus înăuntru, unde Lomer era întins pe podea.

Fix tăcu și rămase pe gânduri câteva clipe.

— Ei, făcu el în cele din urmă.

— Ce?

Fix clătină din cap.

— Murise.

— Dar celălalt, băiatul de la benzinărie?

— A mai trăit o oră, cât să ajungă în sala de operații. Era un puști de liceu, cu o slujbă de vară. Tot ce avea de făcut era să fiarbă cafeaua și să țină benzinăria deschisă.

Patsy se întoarse cu două pahare de polistiren pline cu apă şi cu două paie.

— Nu știi niciodată că vrei ceva, până nu vezi. Așa merge treaba pe-aici.

Franny îi mulțumi și luă paharele. Patsy avusese dreptate, chiar voia niște apă.

— Dar e o nebunie, îi zise ea tatălui, cu toate că-și amintea că asta era povestea pe care mama le-o spusese în mașină – că tatăl lor și-a pierdut mințile după ce i-a fost împușcat partenerul și că nu fusese în stare să-l identifice pe bărbatul care trăsese în Lomer.

— Cum a scăpat Mercado din sediul poliției? De unde știa unde sunteți?

— În creierul meu s-a produs un scurtcircuit, sau cel puțin așa mi s-a explicat mai târziu, se întâmplaseră prea multe și am încurcat diapozitivele, un suspect în locul altuia. Dar până în ziua de azi îți spun că am văzut ce-am văzut. Era vorba de colegul meu mort. Nu știu cum a fost, însă individul ăla stătea în picioare sub bec, la aproximativ cinci metri în fața mea. Ne-am uitat unul la altul, așa cum te uiți tu acum la mine. Când au sosit polițiștii la fața locului, l-am descris pe tip în amănunt. La naiba, le-am dat și numele! Jorge Mercado era însă în arest preventiv, în Rampart. Stătuse acolo toată noaptea.

— Dar tipul care l-a ucis pe Lomer? întrebă Franny.

— S-a dovedit că nu-l mai văzusem niciodată.
— Deci nu l-au găsit pe individul care a făcut-o?
Fix îndoi paiul și sorbi. Îi era greu să înghită, din cauza stricturilor esofagiene. Apa îi alunecă pe gât în înghițituri mici, cât un sfert de linguriță.
— Ba da, spuse el în cele din urmă. L-au găsit. Au pus totul cap la cap.
— Dar tu ai identificat pe altcineva.
— Am identificat un alt bărbat în fața polițiștilor. Nu și în fața juriului. Au găsit pe cineva care văzuse o mașină rulând nebunește în apropierea benzinăriei. S-au agitat să-l găsească pe șofer, apoi s-au agitat să găsească pistolul pe care-l aruncase pe geamul mașinii. Împuști un băiețandru într-o benzinărie, și poliția se va strădui să te găsească. Împuști un polițist într-o benzinărie, ei bine, asta-i altă poveste.
— Dar n-au avut nici un martor, spuse Franny.
— Eu am fost martorul.
— Bine, dar tocmai ai spus că nu l-ai văzut pe individ.
Fix ridică un deget între ei.
— Nu l-am văzut nici până în ziua de azi. Nici măcar când stăteam în fața lui, la tribunal. Asta nu s-a clarificat în mintea mea niciodată. Psihiatrul mi-a spus că o să mi-l reamintesc de cum o să-l văd, iar când nu l-am recunoscut, psihiatrul mi-a zis că s-ar putea ca memoria să-mi revină mai târziu, că e posibil să mă trezesc într-o bună zi și totul să fie limpede în capul meu.
Ridică din umeri.
— Nu s-a întâmplat nici până-n ziua de azi.
— Atunci cum ai putut fi martor?
— Mi-au spus care e individul, iar eu am zis, da, el este.
Fix întoarse către fiica lui un zâmbet obosit.
— Nu-ți face griji. El a fost făptașul. Trebuie să ții minte că și el m-a văzut. S-a uitat prin geamul acvariului înainte de-a încerca să mă împuște. Știa cine sunt. L-a ucis pe Lomer, a ucis băiatul și știa că sunt tipul care l-a văzut făcând asta.
Fix clătină din cap.
— Aș vrea să-mi pot aminti numele puștiului. La capela funerară, mama lui mi-a spus că era un înotător talentat. „Promitea“, așa a spus. Aș vrea să-mi amintesc jumătate din lucrurile din viața asta și să uit cealaltă jumătate.
Beverly a mai rămas cu el încă doi ani după moartea lui Lomer, chiar dacă îi promisese lui Bert că avea să-l părăsească. A rămas pentru că Fix avea nevoie de ea. A tras mașina pe marginea drumului în ziua aceea, când se certaseră groaznic

la întoarcerea de la școala din Virgina, și le-a spus lui Caroline și Franny să nu mai creadă că l-a părăsit pe tatăl lor așa, pur și simplu, pentru că nu era adevărat. Rămăsese lângă el.

— Până la urmă, am reușit să mi-l scot din cap pe Lomer, spuse Fix. L-am purtat cu mine peste tot, ani întregi, dar într-o zi, nu știu cum, l-am lăsat deoparte. Nu l-am mai visat deloc. Nu m-am mai întrebat ce și-ar fi dorit să mănânce la prânz de fiecare dată când mergeam la masă, nu m-am mai uitat la colegul care stătea în mașină lângă mine, gândindu-mă că nu era cel care nu mai era. M-am simțit vinovat pentru asta, însă, trebuie să-ți mărturisesc, a fost o ușurare.

— Dar acum te mai gândești la el?

— Ei bine, da, la toate astea, spuse Fix.

Își ridică mâna spre tuburile de plastic care îl țineau ancorat de viață. Zâmbi.

— El n-o să fie niciodată obligat să treacă prin așa ceva. N-o să fie niciodată bătrân și bolnav. Sunt sigur că, dacă l-ar fi întrebat cineva, nu și-ar fi dorit să fie bătrân și bolnav. Sunt sigur că amândoi am fi zis, da, te rog, dă-mi cancer la optzeci de ani. Dar acum…

Fix ridică din umeri.

— Văd lucrurile și într-un fel, și într-altul.

Franny clătină din cap.

— Ai primit ce era mai bun.

— Așteaptă și-ai să vezi, îi spuse tatăl. Ești tânără.

---

9. Universitatea din California, Los Angeles.

10. Băutură energizantă.

11. Mişcare socială care contestă intervenţia statului în chestiuni cum ar fi căsătoria, adulterul sau anticoncepţia.

12. Folosită în cazuri de anus contra naturii.

13. Oraș din nordul statului Virginia, situat pe malul râului Potomac, în apropiere de Washington D.C.

14. Localitate în estul statului Virginia.

15. Poetă americană (1947–1995), care a murit de leucemie.

16. Emisiune-concurs televizată.

17. Al doilea cuvânt este adjectiv, cu sensul de „răbdător“.

18. Zonă din Los Angeles, cunoscută în trecut pentru bandele violente și faptele antisociale.

19. Medicament antihistaminic folosit în tratarea alergiilor și în insomnii, contraindicat copiilor.

20. Denumire specifică unei școli catolice.

21. Avertisment dat de poliţia din SUA suspecţilor. Se referă, printre altele, și la dreptul de a nu vorbi până la consultarea unui avocat

3

Cu o zi înainte ca Bert și viitoarea lui soție de-a doua, Beverly, să plece cu mașina din California spre Virginia, Bert trecu pe la fosta lui casă din Torrance,[22] ca să-i sugereze primei sale soții, Teresa, să se mute împreună.

— Nu *cu* noi, firește, spuse Bert. Va trebui să împachetezi, să vinzi casa. Știu că asta ia ceva timp, dar, dacă stai să te gândești, de ce nu te-ai întoarce în Virginia?

Cândva, Teresa crezuse că soțul ei e cel mai frumos bărbat din lume, când, de fapt, arăta mai degrabă ca unul din garguiele[23] cocoțate pe cornișele înalte de la Nôtre-Dame, menite să alunge diavolul. Nu dădu glas acestui gând, dar, după schimbarea de ton din vocea lui, era clar că i se citea pe față.

— Uite, spuse Bert, oricum n-ai vrut niciodată să te muți în Los Angeles. Ai făcut-o doar pentru mine și, chiar și atunci, dă-mi voie să-ți amintesc, cu multă văicăreală. De ce ai vrea acum să rămâi aici? Du copiii la ai tăi, dă-i la școală și, la momentul potrivit, o să te ajut să-ți găsești o casă.

Teresa stătea în picioare în bucătăria pe care o împărțiseră cu atât de puțin timp în urmă și își strânse cordonul halatului de baie. Cal era în clasa a doua, iar Holly începuse grădinița, dar Jeanette și Albie erau încă acasă. Copiii se agățau de picioarele lui Bert, țipând de parcă se dădeau în montagne-russe, la Disneyland, *Tatiii! Tatiii!* Îi bătu ușor pe creștete, ca pe tobe. Îi atingea cadențat.

— De ce ții să vin în Virginia? întrebă ea.

Știa răspunsul, dar voia să-l audă din gura lui.

— Ar fi mai bine, spuse el și își lăsă ochii în jos, spre capetele acelea drăgălașe şi ciufulite, câte unul sub fiecare mână.

— E mai bine pentru copii dacă părinții locuiesc aproape unul de altul? E mai bine pentru copii să crească fără tată?

— Dumnezeule, Teresa, dar *ești* din Virginia. Nu ți-am propus să te muți în Hawaii. Toți ai tăi locuiesc acolo. Ai fi *mai fericită* cu ei.

— Sunt mișcată să aud că te gândești la fericirea mea.

Bert oftă. Îl făcea să-și piardă timpul. Nu avusese niciodată respect pentru timpul lui.

— Toată lumea merge mai departe, în afară de tine. Ești singura care vrea să stea pe loc.

Teresa își turnă o ceașcă de cafea din filtru. Îi oferi una lui Bert, care dădu din mână în semn că nu voia.

— O să-l rogi și pe soțul lui Beverly să se mute împreună cu voi? Ca să le vadă mai des pe fete? Așa ar fi mai bine pentru ele.

Teresa aflase de la o prietenă comună că Bert se muta înapoi în Virginia împreună cu viitoarea doamnă Cousins fiindcă se temea ca nu cumva primul soț al celei de-a doua lui soții să pună pe cineva să-l omoare, făcând ca totul să pară un accident, și astfel să nu fie prins niciodată. Primul soț era polițist. Polițiștii, mă rog, unii dintre ei, se pricepeau la lucruri dintr-astea.

A fost o discuție scurtă, care luă sfârșit când Bert se înfurie pe ea, așa cum o făcea mereu, dar ei i-a fost de ajuns ca să-și petreacă tot restul vieții în Los Angeles.

Teresa făcu rost de o slujbă la secretariatul Procuraturii Districtuale din Los Angeles. Îi duse pe cei mici de la creșă, iar pe cei mari îi înscrise într-un program after-school. Avocații de la birou încercau un ușor sentiment de vinovăție colectivă, pentru că îl acoperiseră pe Bert în timpul îndelungatei sale aventuri extraconjugale. Acum că el plecase, s-au gândit că-i datorau Teresei oportunitatea unei schimbări, și i-au oferit o slujbă. La scurt timp însă i-au propus să facă școala la seral, să poată deveni secretară juridică. Teresa Cousins era istovită, furioasă și prea puțin folosită la adevărata ei valoare, dar nu era deloc proastă, după cum își dăduseră și ei seama.

Bert Cousins câștigase foarte puțin ca procuror adjunct, așa că fusese obligat să le plătească copiilor și fostei soții doar o pensie alimentară modestă. Averea părinților săi nu era și a lui și, ca atare, n-a fost luată în calcul la hotărârea de divorț. Bert a solicitat custodia copiilor pe timpul întregii veri, de la sfârșitul anului școlar, până la începutul școlii, și a obținut-o. Teresa Cousins luptase ca o leoaică să-i fie acordate doar două săptămâni, dar Bert era avocat, și prietenii lui, tot avocați, erau prieteni cu judecătorul, iar părinții îi trimiseseră destui bani în plus ca să țină cazul pe rol pentru eternitate, dacă așa o cerea situația.

Când a aflat că pierduse vacanțele de vară, Teresa a făcut mare caz, blestemând și plângând, dar în sinea ei se întreba dacă nu cumva, prin divorț,

tocmai primise echivalentul unei vacanțe în Caraibe. Îi iubea pe copii, nu încăpea nici o îndoială, dar se gândi că un anotimp din patru petrecut fără dureri în gât și bătăi cu pumnii, fără rugăminți insistente pentru ore de balet pe care nu și le permitea și la care nici n-avea timp să le ducă pe fete, fără veșnicele scuze la serviciu pentru că venea târziu și pleca devreme, când ea atârna de un fir de păr, așadar, un anotimp pe an fără copii era ușor de suportat, cu toate că n-ar fi admis asta niciodată. Gândul unei dimineți de sâmbătă fără Albie care să sară peste ea în pat, înainte și înapoi, înainte și înapoi, ca și cum ar fi schiat pe un traseu de slalom imaginar, nu era deloc lipsit de atractivitate. Iar gândul că Albie avea să sară acum peste a doua soție a lui Bert, care, fără îndoială, dormea în negligée de mătase crem, garnisit cu dantelă neagră, o cămașă de noapte care trebuia neapărat dusă la curățat, gândul că Albie va sări efectiv *pe* ea, ei bine, era absolut minunat.

În primii ani, copiii erau prea mici să poată călători singuri, așa că luau măsuri să fie supravegheați pe drum. Într-un an, în avion i-a însoțit mama lui Beverly, în anul următor, a fost rândul surorii lui Beverly. Bonnie era tulburată și spășită în fața Teresei și nu era în stare să-i întâlnească privirea. Bonnie se căsătorise cu un preot și se simțea vinovată în legătură cu tot felul de lucruri asupra cărora n-avea nici un control. Într-un alt an, însoțitoare a fost Wallis, prietena lui Beverly. Wallis avea o voce puternică și un zâmbet larg pentru toată lumea. Purta o rochie de bumbac, verde-fluorescent. Lui Wallis îi plăceau copiii.

— Oho, puștime! le spusese ea celor patru copii ai familei Cousins. O să mâncăm toate alunele din avion.

Wallis se purta ca și cum era doar o întâmplare că zbura și ea spre Virginia în ziua respectivă, și nu-i așa că ar fi nostim să stea toți împreună? Wallis a făcut ca lucrurile să pară atât de firești, încât Teresa nici nu s-a gândit să plângă până când nu s-a trezit singură acasă.

La zborul de întoarcere, copiii aveau însoțitori din partea Teresei: într-un an mama ei, în celălalt, verișoara ei preferată. Bert ar fi cumpărat bilet oricui era dornic să îndure șase ore pe avion, alături de copiii săi.

În 1971 însă, au decis că plozii erau suficient de mari încât să călătorească singuri – mai exact, Cal la doisprezece ani și Holly la zece erau suficient de mari să se descurce cu Jeanette, care la opt nu avea nevoie de nimic, și cu Albie, care, la șase, avea nevoie de orice. La aeroport, Teresa le înmână biletele trimise de Bert și îi urcă în avionul de Virginia fără bagaje, o manevră îndrăzneață, pe care n-ar fi încercat-o niciodată dacă ar fi fost rândul lui Bonnie sau Wallis. Să-l

lăsăm pe Bert să se spele cu ei pe cap, își spuse ea. Așadar, copiii aveau nevoie de absolut totul: putea să-nceapă cu periuțe de dinți și pijamale, apoi să treacă la celelalte. Îi dădu lui Holly o scrisoare pentru tatăl lor. Toți patru copiii trebuiau duşi la dentist. Știa că Jeanette avea carii. Trimise copii după fișele de vaccinare, cu un semn în dreptul rapelurilor a căror dată se apropia. Nu mai putea să se tot învoiască de la serviciu, ca să alerge la programări. Doctorii întârziau mereu, și uneori treceau ore bune până se întorcea la birou. A doua doamnă Bert Cousins nu lucra. Avea timp berechet să-i ducă pe copii la cumpărături, să-i ducă la doctor. Holly leșina la fiecare injecție. Albie a mușcat-o odată pe asistentă. Cal a refuzat să se dea jos din mașină. Se luptase să-l scoată, dar el a prins portiera între picioare și s-a încăpățânat să nu iasă, așa că a pierdut ultimul rapel. Nu era sigură că Jeanette primise toate vaccinurile, pentru că nu-i găsise fișele. Menționă toate acestea în scrisoare. Beverly Cousins îi voia pe copii? Atunci o să se sature de ei.

Copiii erau așezați de-o parte și alta a culoarului din avion, băieții în stânga și fetele în dreapta, și fiecare primise câte un set de insigne de elev-pilot, pe care doar Cal refuzase să le poarte. Erau bucuroși că se află în avion și că timp de șase ore nu-i mai supraveghează nimeni. Oricât de mult urau să se despartă de mama lor – îi erau loiali, neîndoios –, cei patru copii considerau Virginia ca fiind locul lor de baștină, chiar și cei doi mai mici, născuți după ce familia se mutase în vest. Toți cei patru copii detestau California. Erau sătui să fie împinși pe holurile școlilor unificate din Torrance. Erau sătui de autobuzul care-i lua din colțul străzii în fiecare dimineață, ca și de șoferul autobuzului, care la fiecare treizeci de secunde se lua de ei, dacă întârziaseră pentru că Albie era un mocăit. Erau sătui de mama lor, oricât de mult o iubeau, pentru că țipa la ei când reveneau în casă din cauză că pierduseră autobuzul. Poftim, iar o să întârzie la birou. O lua de la capăt în mașină, în timp ce-i ducea la școală conducând cu o viteză înspăimântătoare – trebuia să muncească, nu le ajungea cât le dădea tatăl lor și nu-și putea permite să fie dată afară de la serviciu doar pentru că ei nu erau în stare să ajungă la timp în colțul ăla afurisit de stradă. Îi închideau gura doar ciupindu-l pe Albie, ale cărui țipete umpleau mașina precum gazul muștar[24]. Mai mult decât orice, erau sătui de Albie, care își vărsase Coca-Cola peste tot și chiar în clipa aceea lovea cu picioarele în scaunul din față. Tot ce se întâmpla era din vina lui. Erau sătui însă și de Cal. El ajunsese să poarte la gât cheia casei legată cu o sfoară murdară, deoarece mama spusese că era treaba lui să-i aducă pe toți

de la școală și să le dea o gustare. Cal se săturase de toate astea și, de cele mai multe ori, îi închidea afară pe frații lui cel puțin o oră, ca să se uite la emisiunile preferate și să se limpezească la cap. Pe latura casei era un furtun cu apă și umbră sub garajul deschis. Nu era că aveau să moară. Când mama sosea acasă de la lucru, ceilalți copii o întâmpinau în prag cu proteste împotriva situației tiranice în care se aflau. Mințeau că-și făcuseră temele, în afară de Holly, care își făcea întotdeauna lecțiile, stând uneori sub acoperișul garajului pe jos, cu picioarele încrucișate și cărțile în poală, pentru că ea trăia pentru laudele cu care o copleșeau profesorii. Se săturaseră şi de Holly și de notele ei mari. Jeanette era singura persoană de care nu se săturaseră, și asta pentru că nici măcar nu se gândeau la ea. Se închisese într-o muțenie pentru care orice părinte ar fi consultat profesorii sau medicii pediatri, dacă ar fi observat-o, dar nimeni nu băgase de seamă. Jeanette era sătulă de asta.

Și-au lăsat cât de mult au putut pe spate scaunele din avion. Au cerut cărți de joc și bere de ghimbir. Se răsfățau în sanctuarul unui avion care, pentru moment, nu se găsea nici în California, nici în Virginia, singurele două locuri pe care le văzuseră în viața lor.

Când Caroline și Franny soseau în California în vacanța de vară, Fix își lua concediu o săptămână, ca să petreacă timp cu fetele lui. În schimb, când copiii lui Bert ajungeau în Virginia, Bert îi spunea lui Beverly că, în mod cu totul misterios, numărul cazurilor de la birou se dublase. În Arlington, Bert lucra acum în domeniul activităților fiduciare[25], după ce hotărâse că viața unui procuror adjunct districtual era prea stresantă. Nu-ți venea să crezi câtă lume avea nevoie să întocmească un testament chiar în ziua în care îi veneau copiii. O trimise pe ea singură la aeroport cu break-ul. Crezuse că putea să-i ia el pe copii, dar în ultima clipă apăruse o moțiune la care nimeni nu se aștepta, și nu doar că nu putea să meargă la aeroport, dar se părea că n-avea cum să ajungă nici la masa de seară. Beverly îi mai luase pe copiii lui Bert de la aeroport și înainte, deşi se ducea de fapt să le aștepte pe mama ei, pe Bonnie sau pe Wallis, care erau așa de drăguțe că acceptau să vină s-o viziteze fără să plătească biletul. Bucuria de a le vedea pe fiecare coborând din avion era atât de mare, încât era gata să-i piardă din vedere pe copii. Își lua de braț mama, sau sora, sau cea mai bună prietenă, și împreună îi mânau pe mielușei prin aeroport, să-și recupereze bagajele, apoi afară, în parcare. Aștepta întâlnirile astea cu nerăbdare.

De data aceasta însă, în mod surprinzător, Beverly se simți ca paralizată, în

timp ce aștepta singură la capătul terminalului cu burduf. După ce au debarcat toți ceilalți pasageri, stewardesa i-a adus pe copii, și ea semnă pentru ei. Patru mici trepte așezate în scara măgarului, băiat-fată-băiat-fată, fiecare un refugiat cu ochi obosiți. La poarta de debarcare primi de la fete o îmbrățișare decepționantă, în timp ce băieții se feriră, mergând în spatele ei, spre caruselul de bagaje. Albie fredona un cântec nedeslușit, poate că și Cal, nu era sigură, pentru că se țineau departe de ea. Aeroportul era zgomotos și plin de familii fericite reunite. Îi era greu să-și audă gândurile.

Au așteptat lângă carusel, urmărind bagajele care se învârteau prin fața lor.

— Cum s-a terminat anul școlar? Ați avut note bune?

Beverly a lansat întrebarea întregului grup, dar singura care i-a dat atenție a fost Holly. Holly primise A la toate materiile, în afară de citire, unde obținuse un A plus[26]. Beverly a mai întrebat şi dacă vremea era frumoasă când au plecat din Los Angeles, dacă au mâncat în avion, dacă a fost un zbor plăcut. Holly a dat răspuns la toate.

— Avionul a așteptat treizeci minute în afara porții, din cauza înghesuielii de pe pistă. Am stat la coadă ca să decolăm, eram abia pe locul douăzeci și șase, a spus ea cu bărbia ei micuță avântată în sus, dar am avut vânt bun din spate și pilotul a reușit să recupereze pe drum aproape toată întârzierea.

Avea cărarea dintre codițe foarte strâmbă, de parcă fusese făcută de un deget turmentat, și nu cu pieptenele.

Băieții se îndepărtaseră în direcții opuse. Preț de o secundă, Beverly l-a zărit pe Cal stând în picioare pe banda rulantă aflată la trei carusele mai departe, învârtindu-se împreună cu bagajele de la Houston. Nici n-a apucat bine să-l vadă, că el a și sărit jos, ca să scape de hamalul ce se apropia în fugă.

— Cal! a strigat Beverly pe deasupra mulțimii. Nu putea să țipe la el, cel puțin nu în public și nu de la distanța asta, și atunci i-a îndemnat:

— Duceți-vă după fratele vostru!

Cal însă a întors capul spre ea, de parcă era doar o coincidență ciudată că numele lui era Cal și că această necunoscută spusese ceva cuiva care se numea tot Cal. A întors spatele și a plecat. Jeanette a rămas lângă Beverly, fără să-și dezlipească ochii de la cureaua genții ei de umăr. Fusese careva la doctor cu copilul ăsta?

În cele din urmă, și ultimul bagaj de la zborul TWA fără escală de la Los Angeles către Dulles[27] a alunecat pe banda caruselului și a fost smuls de călătorii

nerăbdători. Nu mai rămăsese nimic de recuperat. Mulțimea s-a risipit, și ea a putut acum să-l vadă pe Albie încercând să desprindă o bucată veche de gumă de mestecat de pe jos, cu un obiect care de la distanță părea un cuțit. S-a întors cu spatele.

— Bun, a spus ea, calculând în minte ora din zi și traficul de la aeroport înapoi la Arlington. Cred că lucrurile voastre s-au rătăcit. Nu-i nici o problemă. Trebuie să mergem la un birou și să completăm niște hârtii. Ați păstrat bonurile de la bagaje? a întrebat-o ea pe Holly. Cel mai bine era să i se adreseze direct lui Holly, care părea să aibă o dorință naturală de a se face plăcută. Holly era singura ei șansă.

— N-avem bonuri, a spus fetiţa. Avea pielea foarte palidă, părul negru drept și o față plină de pistrui. Semăna cu Pippi Șosețica[28], pe care adulții o găseau încântătoare, dar de care copiii făceau haz.

— Însă la un moment dat le-ați avut. Mama voastră nu v-a dat niște bonuri?

Holly a început din nou:

— N-avem bonuri, pentru că n-avem bagaje.

— Cum adică n-aveți bagaje?

— N-avem.

Holly nu vedea cum putea fi mai clară de atât.

— Vrei să spui că le-ați uitat în Los Angeles? Le-ați pierdut?

Beverly nu era foarte atentă. Se uita după Cal și nu-l vedea. La fiecare trei metri erau panouri care avertizau pasagerii să nu se așeze sau să se urce pe carusele.

Buza de sus a lui Holly tremura ușor, dar mama ei vitregă nu observă. Lui Holly i se păruse că era ceva nelalocul lui să călătorească fără bagaje, dar mama ei o asigurase că asta fusese dorința tatei. Voia să le cumpere lucruri noi – haine noi, jucării noi, genți de voiaj noi, să aducă acasă cadourile. Poate că uitase să-i spună lui Beverly.

— N-avem bagaje, a zis ea încet.

Beverly și-a coborât atunci privirea și s-a uitat la ea cu atenție. Afurisitul de Bert îi spusese c-o să se descurce, nici o problemă.

— Poftim?

Fusese groaznic s-o spună o dată, dar era de neiertat să fie pusă să repete. Ochii lui Holly s-au umplut de lacrimi care au început să curgă peste pistrui.

— Nu. Avem. Bagaje.

Acum o să aibă probleme cu tatăl ei, și nici măcar nu-l văzuse încă. Mai rău, tata o să se înfurie din nou pe mama. Tata îi striga mereu că e iresponsabilă, dar ea nu era așa.

Ochii lui Beverly se mișcau de la un capăt la altul al caruselului. Pasagerii și cei care îi așteptaseră erau tot mai puțini, doi dintre copiii ei vitregi lipseau, al treilea copil vitreg plângea, iar al patrulea era atât de absorbit de cureaua de vinilin a poșetei sale încât era greu să nu presupui că este handicapat.

— Atunci de ce stăm aici de o jumătate de oră? A întrebat Beverly pe un ton calm. Încă nu o luase razna. Asta avea să se întâmple mai târziu, când avu timp să se gândească, dar acum pur și simplu nu pricepea.

— Nu știu! a țipat Holly, cu ochii șiroindu-i. Și-a ridicat poala tricoului și s-a șters la nas. Nu e vina mea. Tu ne-ai adus aici. N-am spus niciodată că avem bagaje.

Jeanette a deschis fermoarul poșetuței ei, a scotocit înăuntru și i-a întins surorii sale o batistă.

În fiecare an, al doilea drum al lui Beverly la aeroport era mult mai dezagreabil, pentru că de fiecare dată se aștepta să fie mai plăcut. Îi lăsa acasă pe cei patru copii vitregi (mai întâi cu mama, apoi cu Bonnie, după aceea cu Wallis, iar acum în grija lui Cal. La urma urmei, în Torrance stăteau singuri acasă, iar Arlington era un loc mai sigur decât Torrance) și se întorcea la Dulles să le ia pe fete. În timp ce copiii lui Bert călătoreau spre est pentru o vară întreagă, Caroline și Franny mergeau în vest pentru numai două săptămâni: una cu Fix și cealaltă cu părinții ei, suficiente însă pentru ca fetele să-și reamintească faptul că le plăcea mult mai mult în California decât în Virginia. Au coborât din avion abia târându-și picioarele, arătând de parcă se aflau într-o stare avansată de deshidratare, de la cât plânseseră tot drumul. Beverly s-a lăsat în genunchi să le îmbrățișeze, dar ele erau doar niște umbre. Caroline voia să stea cu tatăl ei. În fiecare an implora, își susținea cauza, dar degeaba. Ura lui Caroline față de mama ei răzbătu prin țesătura roz a bluzei sport, când mama o strânse la piept. Pe de altă parte, Franny nu s-a clintit, lăsându-se cu indiferență îmbrățișată. Încă nu știa cum să-și urască mama, dar începea să învețe câte puțin de fiecare dată când își lăsa tatăl plângând în aeroportul din Los Angeles.

Beverly le-a sărutat pe creștet. Pe Caroline a mai sărutat-o o dată, dar ea se trase înapoi.

— Cât mă bucur că ați venit acasă!

Caroline și Franny nu se bucurau. Nu erau bucuroase deloc. În această stare deplorabilă au ajuns fetele la Arlington, pentru a se reîntâlni cu frații lor vitregi.

Holly era, firește, cea mai prietenoasă. Când fetele au intrat pe ușă, a început să sară în sus de bucurie și chiar să bată din palme. Le-a spus că vara asta voia să pregătească un nou recital de dans în salon. Dar, în același timp, Holly era îmbrăcată cu tricoul roșu al lui Caroline, cel cu o micuță rozetă din panglică albă la gât, pe care mama acesteia o convinsese înainte de a pleca în California să-l pună în punga Goodwill[29], pentru că era nu numai decolorat, ci și prea mic. Holly nu era Goodwill.

În mod obișnuit, Caroline stătea în camera mai mare, cu două seturi de paturi supraetajate, iar Franny, fiind mai mică, avea camera cu doar două paturi. Cele două surori nu erau legate nici de dragoste, nici de afinități comune, ci de o baie minusculă, unde se intra din dormitoarele aflate de-o parte și de alta. Două fete și o baie era acceptabil de la începutul lui septembrie şi până la sfârșitul lui mai, dar acum, în iunie, când Caroline și Franny s-au întors din California, au constatat că Holly și Jeanette se instalaseră ca la ele acasă într-unul din cele două seturi de paturi supraetajate, pe când Franny își pierduse complet camera în favoarea băieților. Cu alte cuvinte, patru fete într-o cameră, doi băieți în cealaltă și o singură baie cât cabina de telefon pentru toți șase.

Caroline și Franny și-au cărat bagajul pe scări. Bagaj: ceva care se cară[30]. Au trecut pe lângă ușa deschisă de la dormitorul părinților, unde Cal stătea tolănit pe patul mamei, cu picioarele murdare, în ciorapi murdari, trântite pe perne, urmărind un meci de tenis, cu sonorul dat la maximum. Ele nu aveau niciodată voie să intre în camera matrimonială sau să stea pe pat, chiar dacă țineau picioarele pe podea, și nici să se uite la televizor fără invitație expresă. Când au trecut pe lângă ușă, Cal nu și-a dezlipit privirea de pe ecran și n-a schițat nici cel mai mic gest că le observase.

Când cele două s-au oprit, Holly era în spatele lor, destul de aproape încât să se ciocnească.

— Mă gândeam ca noi patru să dansăm în cămăși de noapte albe. E bine? Putem să-ncepem repetițiile după-masă. Am ceva idei de coregrafie, dacă vreți să le vedeți.

Cât privește numărul de patru fete în recital, doar trei erau vizibile, Jeanette fiind DIM[31].

Nimeni n-a observat că lipsea. Nici pisica lui Franny, Buttercup, nu se vedea

pe nicăieri. Pisica nu venise la ușă s-o întâmpine pe Franny, așa cum ar fi făcut cu siguranță cu două săptămâni în urmă. Buttercup, care o menținea pe linia de plutire a normalității, dispăruse. Beverly simțea că se îneacă în marea de copii și problemele lor, așa că nu-și amintea foarte clar când văzuse ultima dată pisica, dar suspinele neșteptate și paralizante ale lui Franny au îmboldit-o să caute temeinic prin toată casa. Beverly a găsit-o pe Jeanette sub o pătură, în fundul dulapului cu lenjerii (de cât timp lipsea oare Jeanette?) Mângâia pisica adormită.

— Nu poate să-mi ia pisica! a strigat Franny.

Beverly s-a aplecat și i-a luat pisica lui Jeanette, care s-a agățat de ea doar o jumătate de secundă, apoi i-a dat drumul. În tot acest timp, Albie a urmărit-o pe Beverly peste tot, intonând ceea ce copiii numeau „muzica striperului“.

Bum cica-bum, *bum-bum*-cica-bum.

Când mama lor se oprea din mers, banda sonoră înceta. Un singur pas dacă făcea, era acompaniată de Albie, care scotea doar un „bum“, dar cu o inflexiune care suna ciudat de provocator pentru un puști de șase ani. A încercat să-l ignore, dar simțea c-o depășește. Când în cele din urmă a clacat și a strigat „Încetează!“, băiatul s-a mulțumit s-o privească. Avea niște ochi căprui enormi și un păr șaten, lung și buclat, care-l făceau să arate ca un animăluț din desenele animate.

— Vorbesc serios, a spus ea, făcând efortul de a-și domoli respirația. Trebuie să încetezi.

A încercat să găsească în vocea ei o intonație părintească acceptabilă, dar când s-a întors cu spatele la el a auzit un mic duduit încet, abia perceptibil: „*Bum*-bum-cica-bum“.

Lui Beverly îi venea să-l omoare. Se gândea să-l omoare la propriu. Îi tremurau mâinile. S-a îndreptat spre camera ei, dorind s-o încuie și să se culce, dar încă de pe hol se auzeau țăcănitul unei mingi de tenis și vacarmul publicului. Și-a vârât capul pe ușă.

— Cal? a spus ea, încercând să nu plângă. Am nevoie de cameră acum.

Cal nu s-a clintit, nici măcar un milimetru. A rămas cu ochii lipiți de ecran.

— Nu s-a terminat, a răspuns el, ca și cum ea nu mai văzuse un meci de tenis și nu știa că, dacă mingea se mișcă, meciul continuă.

Bert era de părere că televizorul nu e potrivit pentru copii. În cazul cel mai bun, vedea în el o pierdere de timp și o grămadă de zgomote. În cazul cel mai rău, se întreba dacă nu cumva oprește dezvoltarea creierului. Credea că Teresa făcuse greșeala imensă de a-i lăsa pe copii să privească prea mult la televizor. Îi spusese să renunțe, dar ea nu-l asculta niciodată când venea vorba de educația

copiilor, de fapt când venea vorba de orice. De aceea el și Beverly aveau un singur televizor în casă, aflat în dormitorul lor, la care copiii nu se uitau, sau, mai exact, *fetele ei* nu se uitau, cel puțin nu în timpul anului școlar. Acum, lui Beverly îi venea să-l scoată din priză și să-l împingă cu cărucțul în ceea ce agentul imobiliar numise „camera de recreere a familiei“, deși nici un membru al familiei nu aterizase vreodată acolo. Și-a continuat drumul pe hol, cu Albie pe urmele ei, la o distanță de siguranță, cântând aceeași melodie. Oare maică-sa îl învățase să facă asta? Cineva trebuie să-l fi învățat. Copiii de șase ani nu-și pierd timpul în cluburi de striptis, nici chiar Albie ăsta. Beverly a intrat în camera fetelor, dar acolo era Holly, care citea *Rebecca*[32].

— Beverly, ai citit *Rebecca*? a întrebat-o Holly cu o fețișoară radioasă, radioasă, radioasă, imediat cum Beverly puse piciorul în cameră. Doamna Danvers mă sperie de moarte, dar am s-o citesc până la capăt. Dacă m-ar invita să locuiesc în Manderley, nu m-aş duce. Nu pot sta cu cineva care se poartă cu mine așa de înfiorător.

Beverly a dat încetişor din cap și a ieșit din cameră. S-a gândit să se întindă puțin în camera băieților, camera care fusese a lui Franny, dar acolo era un miros vag de nucă, care-i amintea de păr, ciorapi și chiloți nespălați.

A coborât din nou scările și a găsit-o pe Caroline în bucătărie, trântind lucrurile într-un acces de furie, spunând că voia să facă negrese pentru tatăl său și să i le trimită prin poștă, ca să aibă şi el ceva de mâncare.

— Lui taică-tu nu-i plac negresele cu nucă, a spus Beverly, fără să știe de ce. Încerca să se facă utilă.

— Ba îi plac! a țipat Caroline și s-a întors spre mama ei atât de repede, că vărsă jumătate din punga de făină. Poate nu atunci când îl știai tu, dar nu-l mai cunoști deloc. Acum îi place să fie nucă în toate.

Albie era în sufragerie. Îl auzea cântând prin ușa bucătăriei. Atenția lui concentrată asupra unui singur lucru era uluitoare. În living, Franny scotea labele din față ale pisicii prin mânecile unei rochițe de păpușă și plângea așa de înfundat, încât mama ei era sigură că absolut tot ce făcuse în viață până în acel moment fusese greșit.

Unde să se mai ducă? Nu exista nici un loc unde să scape de ei, nici măcar în dulapul pentru lenjerii, fiindcă Jeanette nu ieșise dintre cearceafuri de când dăduse drumul pisicii. Beverly a luat cheile de la mașină și a ieșit din casă. În clipa când a închis ușa în urma ei, aerul de vară fierbinte și înţepător i-a intrat în

plămâni, înecând-o. Se gândi la terasa din spate a casei din California, la după-amiezele când stăteau afară, Caroline pe tricicletă, Franny în brațele ei, bucuroasă, în mirosul copleșitor al florilor de portocal. Fix fusese nevoit să vândă casa, pentru a-i da jumătate din puținele fonduri pe care le aveau și pentru a plăti pensia alimentară a copiilor. De ce l-a pus să-și vândă casa? În Virginia, nimeni nu putea sta afară. Cât a mers până la aleea din față, s-a ales cu încă cinci mușcături de țânțar, care s-au umflat cât monedele de 25 de cenți. Beverly era alergică la mușcăturile de țânțar.

În mașină erau cel puţin 40 de grade. A pornit motorul, a dat drumul la aerul condiționat și a închis radioul. S-a întins pe vinilinul verde şi încins al banchetei din spate, ca să nu fie văzută dacă se uita careva pe geamul din față al casei. Se gândi că, dacă ar fi acum într-un garaj, și nu sub copertina garajului deschis, ar părea că vrea să se sinucidă.

Pentru că școlile de stat din California erau deschise mai mult timp decât școlile catolice din Virginia, Beverly și Bert rămăseseră singuri cinci zile, între plecarea fetelor ei și venirea copiilor lui. Într-o seară, după cină, au făcut dragoste pe covorul din sufragerie. N-a fost prea plăcut. Greutatea lui Beverly scăzuse constant de la mutarea lor în Virginia, iar proeminențele osoase ale vertebrelor și claviculelor sale erau atât de evidente, că și-ar fi putut găsi imediat de lucru ca model la o oră de anatomie. Fiecare pătrundere o împingea înapoi cu o jumătate de centimetru, frecându-i pielea de amestecul de lână. Dar, în ciuda juliturilor provocate de covor, se simțeau îndrăzneți și pasionali. Nu fusese o greșeală, îi repetă Bert mai târziu, în timp ce stăteau pe spate, cu ochii ațintiți în tavan. Beverly numără cinci cristale lipsă pe brațele de sticlă ale candelabrului. Nu le observase până atunci.

— Tot ce s-a-ntâmplat în viața noastră până acum, tot ce-am făcut, era menit să se întâmple întocmai, ca să fim împreună.

Bert i-a luat mâna și i-a strâns-o.

— Chiar crezi asta? l-a întrebat Beverly.

— Suntem un cuplu magic, a răspuns Bert.

Mai târziu, el a masat-o cu neosporin pe șira spinării. Ea a dormit pe burtă. Acela a fost concediul lor de vară.

Iată lucrul cu adevărat remarcabil legat de fetele lui Fix și copiii lui Bert: nu se urau, dar nici nu dădeau dovadă de loialitate tribală. Cei patru frați Cousins nu căutau compania surorilor vitrege, iar acestea se puteau lipsi cu totul una de alta.

Cele patru fete erau supărate că stăteau înghesuite într-o singură cameră, dar nu dădeau vina una pe alta. Băieții, care erau tot timpul furioși pe ceva, nu păreau deranjați că se aflau în compania atâtor fete. Cei șase copii aveau în comun un singur lucru fundamental, care împingea posibila antipatie reciprocă la coada clasamentului: își detestau părinții. Îi urau.

Singura pe care o tulbura acest fapt era Franny, pentru că ea își iubise dintotdeauna mama. În restul anului, își făceau uneori siesta împreună după școală, atât de strâns vârâte una-ntr-alta încât adormeau și visau aceleași vise. Dimineața, Franny avea obiceiul să se așeze pe capacul scaunului de toaletă, ca s-o privească pe mama ei cum se machia; seara, se așeza din nou pe capac și stătea de vorbă cu mama ei, care se îmbăia în cadă. Franny se simțea în siguranță știind că era nu doar fiica preferată a mamei, ci și persoana preferată a mamei sale.

Cu excepția verii, când mama o privea de parcă era doar copilul numărul patru, din șase. Când mama ei nu-l mai suporta pe Albie, îi anunța pe „toți copiii“ să iasă din casă, inclusiv pe Franny. Înghețata trebuia mâncată afară. Pepenele – afară. De când nu i se mai acorda încredere să mănânce pepenele așezată la masă? Era insultător, și nu doar pentru ea. Poate doar Albie nu știa cum se mănâncă o porție de înghețată fără s-o scape pe podea, dar ceilalți erau perfect în stare. Bun, se duceau afară. Trânteau ușa și o luau la fugă pe stradă, țopăind pe trotuarul încins ca o haită de câini vagabonzi.

Cei patru copii ai lui Bert n-o învinovățeau pe Beverly pentru vacanțele lor nefericite. Dădeau vina pe tatăl lor, și i-ar fi spus-o în față dacă ar fi fost prezent. Cal și Holly nu dădeau semne că purtarea lui Beverly li s-ar fi părut de neiertat (Jeanette oricum nu spunea niciodată nimic, iar Albie, ei bine, cine-l băga în seamă pe Albie?). În schimb, Caroline și Franny erau îngrozite. Mama lor îi punea să se înșiruie în bucătărie după vârstă și să vină pe rând cu farfuria în mână până la plită, în loc să pună mâncarea pe masă în farfurii, așa cum făcea în celelalte seri de peste an. Vara, hoinăreau în afara lumii civilizate și se rătăceau prin orfelinatele din *Oliver Twist*[33].

Într-o seară de joi din iulie, Bert a convocat în sufragerie o ședință de familie, ca să-i anunțe că a doua zi de dimineață vor pleca spre Lacul Anna[34]. Le-a spus că și-a luat o zi liberă și a închiriat trei camere la Pinecone Motel. Duminică dimineață urmau să plece la Charlottesville, ca să-și viziteze bunicii, după care se întorceau acasă.

— E vacanță, a spus Bert. Am aranjat totul.

Copiii au clipit din ochi, vag entuziasmați la gândul unor zile care n-aveau să semene cu toate celelalte. Beverly a clipit şi ea, pentru că Bert nu-i pomenise nimic despre toate astea: motelul, lacul, mesele la restaurant, vizita la părinții extrem de neprimitori ai lui Bert, care aveau cai, un iaz și o bucătăreasă extraordinară, o negresă numită Ernestine, care le învățase pe fete vara trecută cum să facă plăcinte. Copiii au văzut cum Beverly încerca să-i prindă privirea lui Bert, dar privirea acestuia nu se lăsa prinsă. Dacă ar fi simțit nevoia să-și spună părerea, copiii i-ar fi zis că se anunța distractiv, dar, întrucât nu simțeau nimic, au tăcut.

A doua zi dimineață era sufocant de cald, ca într-o mlaștină. Păsările amuțiseră, în încercarea de a-și conserva energia. Bert le-a spus copiilor să iasă și să se urce în mașină, deși toți știau că nu era așa de simplu. Mai întâi, aveau să se certe, să stabilească cine trebuia să stea lângă Albie, așa că toți au rămas în așteptare, pe alee. Locul din față, rezervat părinților, nu era o opțiune, deși în timpul școlii Caroline și Franny stăteau acolo, lângă mama. Rămâneau locurile din spate, cele din spatele acestora și locurile din portbagaj. Până la urmă, copiii erau de fiecare dată așezați pe perechi, după sex sau vârstă, ceea ce însemna că fie Cal, fie Jeanette se trezeau blocați lângă Albie, rareori Franny, niciodată Caroline sau Holly. Albie cânta cu pasiune *Nouăzeci și nouă de sticle de bere pe perete*, în care numărul nu scădea secvențial – cincizeci și șapte de sticle, șaptezeci și opt de sticle, patru sticle, o sută patru sticle. Spunea că avea rău de mașină și scotea niște scremete convingătoare, care îl obligau să iasă pe marginea autostrăzii, degeaba însă, deși Jeanette vomita inevitabil, fără să rostească un cuvânt despre asta. La fiecare panou indicator, Albie întreba dacă aceea era ieșirea pe care trebuiau să meargă.

— Am ajuns? întreba el și apoi izbucnea în râs, doar ca să se amuze.

Nimeni nu voia să stea cu Albie.

Tocmai când începeau să se împingă pe aleea din față, Bert a ieșit din casă cu o geantă de pânză de mărimea unei cutii de pantofi. Bert știa să împacheteze bagajele economicos.

— Cal, a spus el, treci lângă fratele tău.

— Am stat lângă el și data trecută, a ripostat Cal.

Nimeni nu știa dacă era adevărat sau nu, și, la urma urmei, ce însemna „data trecută“? Data trecută în mașină, sau în excursie? Ei nu făceau niciodată excursii.

— Atunci o să stai lângă el și de data asta.

Bert și-a aruncat geanta în spate și a trântit portiera.

Cal privi în jur. Albie se împingea în fete, împungându-le ușor cu degetul și făcându-le să țipe. În mintea lui Cal, cele patru fete se contopeau – surorile lui, surorile vitrege –, era greu să aleagă una care să-i cadă victimă. Atunci Cal s-a uitat țintă la Beverly, la tricoul ei mov în dungi, la părul ei blond lung, ondulat și pieptănat cu grijă, la ochelarii mari de soare, ca ai vedetelor de cinema.

— Pune-o pe ea, i-a spus el tatălui.

Bert s-a uitat la fiul său cel mare, apoi la soție.

— S-o pun să ce?

— Pune-o să stea lângă el. Să stea în scaunul din spate.

Bert i-a tras o palmă. S-a auzit o plesnitură, dar nu fusese o lovitură serioasă, doar i se mișcase puțin capul într-o parte. Cal s-a clătinat, s-a dat un pas înapoi, ca să pară că lovitura era mai puternică decât fusese de fapt. La școală încasase lovituri mai dure, dar asta a meritat, fie și doar ca să vadă cum lui Beverly i se scurge și puțina culoare pe care o mai avea în obraji. Cal punea pariu că, preț de o secundă, ea nu fusese sigură de partea cui avea să fie Bert și se închipuia deja făcând tot drumul până la lacul Anna pe bancheta din spate, alături de Albie. Înțepenise. Bert le-a spus că se săturase de tot balamucul ăla. Le-a ordonat să se urce în mașină. Și așa au făcut, chiar și Beverly, în tăcere și cu profundă amărăciune.

Pe drum, Bert a ținut geamul deschis, cu cotul scos în afară, spre dealurile care se rostogoleau pe lângă ei, cufundat în tăcere. Trei ore mai târziu, când au ajuns la micul restaurant Arrowhead, i-a aliniat și i-a numărat, Cal fiind numărul unu, Caroline – numărul doi, Holly – numărul trei.

— Nu suntem cântăreții familiei von Trapp[35], pentru numele lui Dumnezeu! a spus Cal cu glas scăzut.

Franny a ridicat privirea spre el, cu un amestec de teamă și neîncredere. Luase numele lui Dumnezeu în deșert. Era grav.

— N-ai voie să înjuri, a spus ea.

Bert putea să înjure, chiar dacă era o idee proastă, dar copiii n-aveau niciodată voie să înjure. Știa sigur. Chiar și în vacanță, era o fată de la Preasfânta Inimă a lui Isus.

Cal, cel mai în vârstă și cel mai înalt dintre frați, îi puse mâna dreaptă pe cap, apoi, adunându-și degetele în jos, o trase de urechi. Nu la fel de tare ca pe una

dintre surorile lui bune, dar totuși. În felul ăsta menținea controlul.

Caroline, fiind cea mai în vârstă dintre fete, putea hotărî cu cine să împartă patul la Pinecone, și la masa de seară le-a adus la cunoștință că avea să doarmă cu Holly. Ceea ce însemna că Franny se alegea cu Jeanette. Lui Franny îi plăcea de ea. În ceea ce-o privea, îi plăcea și de Holly, doar că nu voia să doarmă cu Caroline, care nu s-ar fi dat în lături s-o sufoce cu perna în timpul nopții. Băieții aveau camera lor, și fiecare patul său. Pe la șapte seara, părinții au început să se foiască și să caște, apoi au anunțat că era ora de culcare, erau sfârșiți, dar că a doua zi se vor distra începând de dimineață.

Dimineața însă, copiii au primit doar un bilețel strecurat pe sub ușa de la camera fetelor. *Luați micul dejun la braserie. Treceți-l în contul nostru. Dormim până mai târziu. Nu bateți la ușă.* Era scrisul mamei, dar bilețelul nu era semnat *Vă iubesc*, nici măcar *Mama*. Nu era semnat deloc. Încă un document în mormanul tot mai mare de dovezi ale faptului că erau lăsați de capul lor.

Toate ușile bleu şi înşiruite ale motelului erau închise și toate draperiile de la geamuri, trase. Mașinile parcate în fața fiecărei uși erau acoperite de rouă, sau poate că plouase peste noapte. Fetele au ieșit și au bătut la ușa lui Cal, aflată în dreapta camerei lor. Băiatul a întredeschis ușa. Lanțul era încă pus, și el a privit afară cu un singur ochi.

— Mergem să luăm micul dejun, a spus Holly. Vino, dacă vrei.

Cal a închis ușa, a desfăcut lanțul și a deschis-o din nou. În spatele lui l-au zărit pe Albie, care stătea pe patul dublu și se uita la desene animate, în timp ce lovea ritmic capătul saltelei cu picioarele. De câte ori vreuna dintre fete avea de gând să protesteze că stăteau patru într-o cameră, câte două într-un singur pat, se gândeau la Cal, care dormea cu Albie. Acasă, el împărțea camera cu Albie, și poate era obișnuit. Sau poate că nu.

— Să mergem, a spus Cal.

Băiatul era făcut după chipul şi asemănarea tatălui. Avea pielea arămie și părul roșcat, iar vara, atât băiatul cât și părul căpătau o nuanță aurie. Cal avea ochi albștri, ca ai tatălui, în timp ce restul fraților aveau ochi căprui, ca ai mamei. Albie aducea puțin cu pistruiata de Holly, dar judecata ei sănătoasă și lipsa acesteia la Albie ștergeau orice asemănare dintre ei. Toți patru erau slăbuți, dar Jeanette era așa de firavă, că nu semăna deloc cu ei. Nu se vorbea niciodată de chipul ei frumos sau de părul ei strălucitor, de culoarea mierii. Jeanette era prezentată numai cu trimitere la coatele și genunchii ei, care, într-adevăr, semănau cu nişte mânere de ușă sferice. Când se aflau împreună toți șase, arătau

de parcă nu erau în familie, ci într-o tabără de vară, niște copii oarecare, adunaţi întâmplător la marginea drumului. N-ai fi zis că erau înrudiți, nici măcar cei de același sânge.

— O să doarmă până la prânz, a spus Holly, referindu-se la cei doi părinți, în timp ce învârtea ouăle în cerc cu furculița, în separeul din sala de mese.

— Iar când o să se scoale în sfârșit, ne vor spune că trebuie să mai tragă un pui de somn, a adăugat Caroline.

Aveau dreptate. Părinții dormeau duși, ca niște prunci chinuiți de febră. Copiii au dat cu toții aprobator din cap. Cal, care stătea lângă fereastră, s-a întors cu spatele la ei, ca să se uite la șosea. Albie a lovit cu palma fundul unei sticle de ketchup, până când acesta s-a revărsat peste clătitele lui.

— Isuse! a exclamat Cal și i-a smuls sticla. Nu poți să stai locului o clipă, fără să faci ceva scârbos?

— Ia uite! a spus Albie, ridicând clătita din care se scurgea ketchup-ul.

Jeanette ținea cu două degete felia de pâine prăjită pe farfurie și îndepărta coaja cu un cuțit.

— Eu una n-am de gând să stau aici toată ziua ca să-i aștept, a spus Caroline.

— Păi ce altceva să facem? a întrebat Franny, pentru că nu era nimic de făcut. Să se intereseze dacă motelul n-are întâmplător vreun joc de masă? Vreun pachet de cărți?

Era încă foarte devreme, abia ora șapte, iar soarele intra pe fereastra braseriei ca o invitație plasată pe masa lor pe o tavă de argint. Era o zi numai bună de scăldat.

— Am venit aici ca să mergem la lac, așa că hai să ne ducem acolo, a propus Caroline, citind gândurile surorii sale, cel puţin pe jumătate. Pe sub haine avea costumul de baie. Toți le aveau. Caroline era mult mai îndârjită decât ceilalţi. Încrâncenarea i se simțea în glas tot timpul. Sau poate Cal era cel mai furios, dar mânia lui se manifesta în alte feluri.

Jeanette și-a ridicat ochii de pe felia de pâine prăjită.

— Să mergem, a spus ea.

Erau primele cuvinte pe care le rostea de când plecaseră din Arlington, cu o zi înainte, așa că asta a decis lucrurile.

De ce să mai aștepte până se trezeau părinții? Când mai mergeau uneori cu ei, copiii se împărțeau în două grupuri – cei mari: Cal, Caroline și Holly; și cei mici – Jeanette, Franny și Albie. Cei mari erau lăsați să hoinărească, să înoate în apă adâncă fără veste de salvare, să facă plimbări lungi până se pierdeau în zare și să

aleagă ce voiau să mănânce la masa de prânz. Cei mici însă puteau la fel de bine să fie legați de un copac și puși să mănânce dintr-o singură farfurie. În copiii mici nu puteai avea încredere. Fără să mai stea la discuție, cei șase au hotărât că era mai bine să profite de această ocazie.

La casă, au adăgat la nota de plată șase cutii de Coca-Cola și douăsprezece batoane de ciocolată, suficient ca să le ţină de foame la nevoie.

— E departe lacul? a întrebat-o Holly pe chelnerița de la casa de marcat.

— Cam doi kilometri, poate mai puțin. O luați înapoi pe autostrada 98.

— Dar pe jos?

Chelnerița îi studie pe copii preţ de câteva clipe. Prea mulți dintre ei păreau să aibă aceeași înălțime. Între Franny și Jeanette era o diferență de treizeci și opt de zile.

— Unde sunt părinții voștri?

— Se-mbracă, a spus Caroline, cu glasul unui copil plictisit. Vor să facem o plimbare. Au zis c-o să fie ca o aventură, iar noi trebuie să pregătim traseul și indicațiile de orientare.

Ceilalți copii erau foarte încântați de priceperea cu care mințise. Chelnerița a luat un șervet de masă din hârtie dintr-un teanc și l-a întors.

— Dacă mergeți pe jos, luați-o pe scurtătura asta.

La un capăt al șervetului a desenat un dreptunghi, reprezentând motelul (pe care l-a însemnat cu „M“), iar la celălalt capăt, un cerc, reprezentând lacul („L“). Linia punctată pe care a desenat-o între ele era biletul lor de ieșire.

În parcare, Cal a încercat toate portierele mașinii. Franny l-a întrebat ce caută.

— Ceva. Vezi-ți de treaba ta. Și-a pus la ochi palmele făcute căuș și s-a uitat pe geam, încercând să vadă mai bine.

— Știi, pot să sparg mașina, s-a oferit Caroline. Dacă ai nevoie de ceva.

— Mincinoaso, i-a zis Cal, fără a se sinchisi să-i arunce o privire.

— Ba pot, a întărit ea și apoi a întins degetul spre Jeanette. Adu-mi un umeraș de sârmă din dulap.

Era adevărat. Fix le învățase chiar în vara aceea cum se face. În ultimul sfârșit de săptămână, unchiul Joe Mike își încuiase cheile în mașina mătușii Bonnie, pe când erau cu toții la bunici, iar tatăl lor deschisese portiera cu un umeraș, ca să-l scutească pe Joe Mike de plata celor doisprezece dolari, cât l-ar fi costat să cheme un lăcătuș. După aceea, Fix le-a pus pe fete să exerseze pentru că se arătaseră interesate. Zicea că era bine să știe.

— Oamenii își închipuie că trebuie să tragi în sus, dar e greșit, împingi în jos,

le învățase el.

Caroline s-a apucat să dezdoaie umerașul de sârmă. Asta era partea cea mai grea.

— Pierzi timpul, a spus Cal.

— Al cui timp? a întrebat Holly. Dacă te grăbești așa de tare, atunci du-te.

Era curioasă, dar se vedea limpede că și Cal era interesat.

Albie se învârtea în jurul mașinii, legănându-și șoldurile într-o parte și-n alta și făcând chestia aia cu bum-bum.

— Gura! i-a strigat Cal. Dacă-l trezești pe tata, îți ia capul.

Atunci și-au amintit cine stătea în camera în dreptul căreia era parcată mașina și s-au străduit să facă liniște.

Caroline a tras cu arătătorul de garnitura de cauciuc din partea de jos a geamului și a vârât acolo umerașul, în timp ce restul copiilor s-a îngrămădit să vadă mai bine. Caroline era puțin îngrijorată că încuietoarea putea să fie diferită la fiecare mașină în parte. Break-ul lor era un Oldsmobile, pe când mașina mătușii Bonnie era, parcă, un Dodge. Caroline și-a scos vârful limbii în colţul gurii, în timp ce mișca umerașul pe dibuite spre ceea ce tatăl ei numea punctul slab, aflat la vreo douăzeci și ceva de centimetri sub închizătoarea butonului de la portieră. Când a ajuns cu sârma la mecanismul de blocare l-a simțit, dar a rezistat tentației de a-l agăța cu cârligul. Era doar o mică ridicătură pe care a apăsat-o în jos, așa cum fusese instruită.

Încuietoarea s-a deschis cu un pocnet.

Pentru fete a fost un punct câștigat faptul că și-au amintit să nu țipe. Caroline a tras umerașul afară și a deschis portiera cu un aer cât se poate de natural. Până și Albie a luat-o în braţe.

— Ai spart mașina! a exclamat el cu o șoaptă sonoră, ce-l făcea să pară un gangster dintr-un film.

— Corect, a spus ea și i-a înmânat umerașul, ca amintire a acelei dimineți.

Albie s-a dus imediat la mașina alăturată și a început să împingă umerașul în josul geamului. O, ce n-ar fi dat Caroline să-l poată suna pe tatăl ei de la telefonul motelului! Voia ca el să știe ce treabă bună făcuse.

Cal i-a smuls fratelui său umerașul și l-a studiat din perspectiva noului său potențial.

— Mă-nveți și pe mine să fac chestia asta? a întrebat el, adresându-se fie lui Caroline, fie umerașului.

— Doar ofițerii de poliție au voie, a spus Franny. Și copiii lor. Dacă nu, ești

infractor.

— O să fiu infractor, a zis Cal.

S-a strecurat pe scaunul din față al mașinii și a deschis torpedoul. A scos o armă și o sticlă mică de gin, încă nedesfăcută.

Revolverul din mașină nu i-a surprins, deși Cal era singurul care știa de prezența lui, și asta deoarece cu câteva zile în urmă, în timp ce Beverly era la piață, își băgase nasul pe-acolo și dăduse de el, drept dovadă că uneori e bine să arunci câte-o privire. Faptul că Bert îl lăsase în mașină i-a uimit însă pe toţi, inclusiv pe Cal. Asta i-a făcut să creadă că mai avea o armă și în camera de motel. Lui Bert îi plăcea să aibă câte un revolver în servietă, în noptieră, în sertarul biroului de la serviciu. Îi plăcea să vorbească despre infractorii pe care-i băgase în închisoare, despre cum trebuia să-și apere familia, pentru că nu se știa niciodată, și n-avea de gând să-l lase pe celălalt să facă prima mișcare. Adevărul e că lui Bert îi plăceau armele.

Sticla de gin însă i-a fascinat. Părinții se puteau bucura de un păhărel când și când, dar asta nu însemna că trebuia s-o ia cu ei. Nu mai văzuseră până atunci gin în mașină. Asta era ceva deosebit.

— Știi că n-ai voie să-l iei, l-a dojenit Holly, uitându-se peste umăr la ușa camerei unde dormeau părinții. Se referea atât la revolver, cât și la gin.

— În caz că se-ntâmplă ceva, a spus Cal. A pus arma în punga de hârtie cafenie, alături de ciocolată și Coca-Cola. Jeanette își luase deja din pungă porția ei de două batoane și o pusese în poșetuță. A luat sticla de gin de la fratele ei și a început să-i scoată sigiliul, desfăcându-l ușor, până când a cedat întreg unghiilor ei mici, o singură bucată ce putea fi folosită din nou. A pus sigiliul în portmoneu și i-a întins sticla lui Cal. Apoi au pornit-o spre lac, cu Caroline mergând în față, cu harta în mână.

Era mult mai cald decât se așteptaseră, deși nu mai cald decât în ultimele două zile. Cerul începuse deja să se decoloreze, strângând ca într-un clește peisajul în amorțeala apăsătoare. Holly se scărpina pe brațe și se plângea de țânțarii la care era deosebit de sensibilă, ca și mama ei vitregă. Iarba de pe câmpul din fața motelului, prin care chelnerița îi sfătuise s-o ia ca să scurteze drumul, era atât de înaltă, încât le venea până la mijloc, iar lui Albie îi ajungea până la piept. Ajunși în mijlocul ei, vedeau stropii galbeni ai florilor de pe tulpini.

— Se vede lacul? a întrebat Albie. Cămașa în dungi albastru cu galben cumpărată de Beverly era mânjită cu ketchup. Mâinile îi erau năclăite.

— Stați! a zis Cal și a ridicat mâna drept spre cer. S-au oprit ca niște soldați,

toți în același timp. Întoarcerea! a spus el, și toți s-au întors.

— Ce e clădirea aia de-acolo? l-a întrebat Cal pe fratele lui, arătând cu mâna peste drum.

— Motelul Pinecone, a răspuns Albie.

— Cât de departe ne-a zis că e motelul față de lac?

În liniștea de pe câmp se auzeau mașinile care treceau vâjâind pe drum. Ascunși în iarbă, cosașii își frecau aripile. Pe deasupra capetelor lor, păsările se chemau unele pe altele.

— Cam doi kilometri, poate ceva mai puțin, a spus Franny.

Știa că nu era rândul ei să răspundă, dar nu s-a putut abține. Ierburile uscate o zgâriau pe pulpe, iar prezența lor acolo o neliniștea. Pe câmp nu se zărea nici o potecă.

Cal a făcut un semn spre fratele său. Era ciudat cât de mult putea să se poarte ca tatăl lui și, în același timp, să nu fie deloc ca el:

— Albie?

— Doi kilometri, a răspuns băiatul și a început să reteze iarba cu palma, apoi să-și miște brațul înainte şi înapoi ca o seceră.

— Bun, atunci știi că n-am ajuns încă acolo și că nu pot să văd lacul.

Cal s-a pus din nou în mişcare, iar ceilalți au pornit iarăşi la drum hotărâți. Câmpul era mai întins decât părea de la distanță, și după un timp n-au mai văzut motelul Pinecone, nici altceva, doar iarba și cerul spălăcit. Câțiva dintre copii se întrebau dacă păstraseră direcția bună

— Am ajuns? a întrebat Albie.

— Taci din gură! i-a strigat Holly. Din ierburile uscate a țâșnit o lăcustă mare cât un pumn de copil, care i s-a prins de bluză, făcând-o să țipe.

Franny și Jeanette au luat-o spre stânga și s-au lăsat pe vine, sigure că nu le vede nimeni. Erau foarte aproape una de alta, și Jeanette îi zâmbi înainte să iasă din ascunzătoare.

— *Acum* am ajuns?

Albie înainta țopăind pe ambele picioare, dar era împiedicat de iarba încâlcită. A întors capul spre fratele lui.

— *Acum* am ajuns?

Cal s-a oprit din nou.

— Te trimit înapoi.

S-a uitat în spate. Se vedea încă urma cărării făcute în iarba bătătorită.

— Unde suntem? a întrebat Albie.

— În Virginia, a spus Cal, cu vocea plictisită a unui adult. Taci din gură.

— Vreau să țin eu revolverul, a zis Albie.

— Iar păcătoșii din iad vor apă rece, a intervenit Caroline. Era una dintre expresiile tatălui ei.

— Cal are o armă, intonă Albie, cu un glas neașteptat de răsunător în câmpul deschis. *Cal a-re o ar-mă!*

S-au oprit iarăși. Cal a săltat mai bine punga sub braț. Două rândunele au apărut de nicăieri și au țâșnit în zbor pe lângă ei. Albie nu se mai oprea din cântat. Jeanette și-a scos din poșetuță cutia de Coca-Cola.

— E prea devreme să bei, i-a atras atenția Holly, care era în primul an la cercetașe și citise în manual capitolul despre tacticile de supraviețuire. Trebuie să-ți ajungă cât mai mult.

Jeanette a desfăcut totuși cutia. Privind-o cum bea, toți ceilalți au hotărât că le era sete. Când vor ajunge la lac, vor găsi acolo mai multe cutii.

— Cal are o armă! a strigat Albie, deși cu mai puțină însuflețire.

Holly a privit cerul. Era complet alburiu. Nici măcar un nor care să-i ferească.

— Tare-aș vrea un Tic Tac, a spus ea.

Cal s-a gândit câteva clipe, apoi a dat din cap. A dus mâna la buzunarul din spate și a scos o punguță de plastic, de mărimea a trei timbre poștale, în care ținea pastilele de Benadryl pe care mama i le dăduse la el pentru alergie. S-au așezat cu toții pe pământ, dând la o parte iarba, iar Caroline a deschis punga maronie. Cu multă ceremonie, a scos revolverul și l-a pus lângă ea, apoi a împărțit cutiile de Coca-Cola. Cal a venit în spatele ei și i-a dat fiecăruia câte două pastile de un roz țipător.

— Ție n-ar trebui să-ți dau, i-a spus el lui Albie. Azi m-ai enervat al naibii de tare.

Albie însă a întins palma, ca într-o cerere mută. Cal a oftat, iar în cele din urmă i-a dat și lui două.

— Câtă nevoie aveam de ele! a spus Holly, ducând pastilele până la gură, după care le-a luat înapoi, ascunse sub degetul mare.

A scos sticla de gin din pungă și a băut cu sete, dar băutura a luat-o prin surprindere. A fost cât pe ce s-o scuipe, însă a reușit să-și țină buzele strânse. I-a întins sticla lui Caroline, apoi s-a lăsat pe spate.

— De-acum nu-mi mai pasă dacă merg pe jos până la lac, a spus Holly.

Jeanette a luat o gură de gin înecându-se, după care s-a întins spre Albie și i-a dat pastilele ei.

— Ia-le și pe-ale mele.

Albie s-a uitat la cele două pastile în plus din palmă. Avea acum patru. În lumina orbitoare, arătau atât de roz pe fundalul ierburilor decolorate.

— De ce? a întrebat el, bănuitor poate, sau poate nu.

Jeanette ridică din umeri.

— Bomboanele Tic Tac îmi dau dureri de burtă.

Tot ce era posibil. Jeanette avea dureri de stomac de la orice. De-asta şi era așa de slabă.

Franny a urmărit cu atenție cum Caroline împinge pastilele în palmă cu degetul mare și își dă capul pe spate, ca pentru a le înghiți cu Coca-Cola. Caroline era întotdeauna convingătoare. Franny a văzut și că sora ei nu bea. A dat sticla pe spate cu gura închisă. Când i-a venit rândul, Franny a hotărât să facă un compromis – să ia o gură de gin și să ascundă și ea pastilele în palmă. Ginul a surprins-o cum nu se poate mai tare. A urmărit cum senzația de arsură îi alunecă pe gât, prin piept și stomac. Era la fel de dogoritoare și scăpărătoare ca soarele, lăsându-i-se între picioare – o senzație minunată, de parcă arsura îi adusese un soi de limpezime fizică. A mai luat o înghițitură, înainte de a-i trece sticla lui Albie. Albie bău cel mai mult dintre toți.

Nu le păsa că așteaptă, așteptarea făcea parte din joc. Afară era foarte cald, și Coca-Cola era încă rece. Era așa de bine să mai zăbovești acolo și să te holbezi la pustietatea cerului, fără să fii nevoit să-l asculți pe Albie vorbind întruna despre nimic. Când s-au ridicat de jos în cele din urmă, Cal și-a lăsat cutia goală lângă piciorul lui Albie.

— Asta înseamnă să laşi gunoi în urma ta, i-a atras atenția Franny.

— Le strângem mai târziu, a spus el, când ne-ntoarcem să-l luăm pe Albie.

Așa că și-au lăsat toți cutiile lângă Albie, care dormea dus sub soarele nemilos de dimineață, după patru pastile de Benadryl și o porție mare de gin.

Cal a adunat restul de pastile de la Holly și surorile lui vitrege, le-a pus în punguță și a vârât punguța înapoi în buzunar. Batoanele de ciocolată începuseră să se înmoaie, iar revolverul era fierbinte de la atâta stat în soare; le-au băgat pe toate în punga de hârtie și au pornit-o spre lac.

Când au ajuns acolo, cei cinci au înotat mai departe decât li s-ar fi permis dacă părinții ar fi fost cu ei. Franny și Jeanette au pornit în căutare de scobituri în mal și au învățat să pescuiască de la doi bărbați pe care i-au întâlnit stând în picioare pe țărm, retrași într-un pâlc de copaci. Cal a șterpelit un pachet de Ho-Ho[36] de la

magazinul cu momeli, dar n-a fost nevoie să-și folosească arma, pentru că nu l-a văzut nimeni. Caroline și Holly s-au cățărat în vârful unei stânci înalte și au sărit în apă iarăși și iarăși, până când au fost prea obosite să se mai cațere, prea obosite să mai înoate. Pe toți îi arsese soarele, cu toate astea s-au culcat pe iarbă să se usuce, pentru că nici unuia nu-i dăduse prin minte să aducă un prosop, dar s-au plictisit repede și au hotărât să se întoarcă.

Sincronizarea a fost perfectă. Albie se trezise, dar stătea încă jos pe iarbă, printre cutiile de Coca-Cola, tăcut și năuc, chinuindu-se să nu plângă. Nu i-a întrebat unde au fost sau unde se afla, pur și simplu s-a ridicat în picioare și, în clipa când au trecut pe lângă el, s-a luat după ei, ultimul din șir. Și el era ars de soare. Era trecut de ora două după-amiaza. Lucrul cel mai uimitor dintre toate a fost că, imediat ce s-au întors la motel și s-au întins în costumele de baie umede pe paturile din camera fetelor ca să se uite la televizor, părinții au bătut la ușă, rușinați și spășiți. Nu le venea să creadă că dormiseră atât de mult. Nu-și închipuiseră că pot fi aşa de obosiți. Ca să-i împace, o să-i ducă pe toți la film și la o pizza. După câte se părea, părinții nu observaseră costumele de baie, arsurile solare și nici mușcăturile de țânțari. Copiii lui Bert și cei ai lui Fix le-au zâmbit părinților cu o îngăduință angelică. Făcuseră tot ce le-a trecut prin cap, se bucuraseră de cea mai frumoasă zi și nimeni nu-și dăduse seama că au lipsit.

Așa se petrecură lucrurile tot restul verii. La fel și în toate verile când se regăseau la un loc toți șase. Nu toate zilele erau la fel de plăcute, de fapt cele mai multe nu erau, dar își umpleau timpul cu tot soiul de lucruri palpitante, fără să fie prinși vreodată.

---

22. Localitate din sud-vestul Californiei, în districtul Los Angeles.

23. Jgheab sau burlan scurt, reprezentând animale fantastice, întâlnit la catedralele medievale.

24. Gazul muștar, sau iperita, este o armă chimică ce produce arsuri. A fost folosită în timpul Primului Război Mondial.

25. Operaţiune juridică prin care o persoană își transferă temporar un drept de proprietate către un intermediar, pentru a fi administrat în interesul unui beneficiar.

26. Nota maximă în sistemul american de notare.

27. Aeroport internaţional aflat în nordul Virginiei.

28. Pippi Longstocking, personaj dintr-o serie de cărţi pentru copii ale scriitoarei suedeze Astrid Lindgren (1907–2002).

29. Organizaţia non-profit care colectează îmbrăcăminte uzată și obiecte casnice pentru a fi distribuite persoanelor defavorizate, după ce sunt recondiţionate sau reparate.

30. Intraductibil în limba română. În original „Luggage: that which is to be lugged.“ (de la *to lug*, a căra ceva greu, influenţat ca formă de *baggage*).

31. În original, MIA (*Missing In Action*). Dispărut în misiune.

32. Roman al scriitoarei britanice Daphne du Maurier (1907–1989), publicat în 1938 și ecranizat de A. Hitchcock în 1940.

33. Roman de Charles Dickens, publicat în foileton (1837–1839), care descrie situaţia lamentabilă a acestor așezăminte în Anglia secolului al XIX-lea.

34. Lac de baraj situat în estul statului Virginia.

35. Aluzie la personajele din filmul *Sunetul muzicii* (1965).

36. Marcă de ruladă cu ciocolată.

4

Muzica nu se schimba. Banda rula în buclă aceleași melodii, la fiecare două ore. Șefii erau de părere că fie clientul va plăti și va pleca, fie va fi atât de beat înainte ca lista de piese să se reia, încât nici nu-și va da seama. Era nevoie să stai în bar complet treaz și atent mai bine de două ore, până să devii conștient că George Benson cântă iarăși *This Masquerade*. Însemna atunci că singurele persoane deranjate de reluări erau angajații de la bar, însă cerințele de abstinență și atenție eliminau din competiție o parte dintre ei. În timpul celor opt ore cât dura schimbul, un angajat asculta banda de la un capăt la altul de patru ori, chiar de patru ori și jumătate, dacă trebuia să închidă barul. După o lună, Franny i se plânse lui Fred. Cel mai bun dintre cei doi șefi ai turei de noapte, Fred supraveghea atât barul, cât și restaurantul hotelului Palmer House, care era mai mare, mai aglomerat și mai puțin profitabil. El îi spuse că e doar un fleac.

— Ba nu, a protestat Franny. Mă scoate din sărite.

Purta un sarafan negru scurt, peste o bluză albă, și pantofi negri, cu toc înalt. Cu părul blond împletit lejer într-o coadă, arăta ca versiunea de videoclip muzical a școlăriței catolice care fusese cândva. Înainte de a primi slujba, nu era sigură că putea să suporte umilința uniformei, dar se dovedi că nu asta o deranja de fapt, ci muzica. Când Sinatra începea să cânte *It Was a Very Good Year*, simțea că-i vine să se ducă la ușa turnantă de la intrarea în hotel, cu tava de cocteiluri ținută în echilibru pe o mână, și să iasă cu pași mari de dans în noaptea rece de iarnă.

Fred a clătinat din cap. Nu era nici indiferent, nici paternal, cu toate că arăta de parcă ar fi fost tatăl cuiva, și i-a dat un răspuns inutil.

— Crede-mă. Sunt aici de-aproape cinci ani. O să te obișnuiești.

— Nu vreau să mai fiu aici peste cinci ani. Nu vreau să mă obișnuiesc.

În ochii șefului din tura de noapte sclipi o foarte mică scânteie de neplăcere. Franny a mai încercat o dată.

— Nu ar fi posibil, oare, să puneți două benzi? Cu aceiași interpreți. N-am nimic cu genul ăsta de muzică. Adică, ar fi bine dacă melodiile ar fi diferite, dar

nu asta e problema mea. Reluarea lor însă este. Oamenii ăia au cântat și alte piese.

— Mai avem niște benzi pe undeva, a spus Fred, aruncându-și privirea prin biroul minuscul fără ferestre, doar că nimeni nu le schimbă.

— Pot să le schimb eu.

Fred s-a ridicat de la biroul plin de hârtii și a strâns-o ușor de umăr, împăciuitor. În localul ăla, toată lumea era genul tactil: chelnerițele se sărutau la sfârșitul turei, șefii îți puneau mâna pe umăr, un picolo care nu primise bacșișul cuvenit putea să-ți tragă un șold de toată frumusețea când se strecura pe lângă tine, spre spălătoarele de vase. Iar clienții, Isuse, ce le mai plăcea să pună mâna! Petrecuse doi ani la facultatea de drept și absolut nimeni n-o atinsese nici măcar cu un deget, dar aceea era școală de legi, unde, după două săptămâni, toată lumea cunoștea conceptul răspunderii penale. Stătea foarte aproape de Fred, așa că simți în aerul din jurul lui un ușor abur de vodcă și se miră că încă detectează mirosul de alcool.

— Ai răbdare, a spus el pe un ton plin de convingere. O să-ți treacă.

Franny a ieșit din birou și a pornit târându-și picioarele pe culoarul îngust către bucătărie, unde bucătarii ascultau casete de contrabandă cu NWA[37] la un casetofon acoperit de grăsime, cu sonorul dat la minimum, din boxe abia auzindu-se niște murmure răzbătând peste zăngănitul oalelor și *fuck da police*. Bărbații mimau cuvintele și-și clătinau capetele, totul la limita de jos a îngăduinței șefilor.

— Hei, fetiță, a strigat-o Jerrell, de la linia de gătit. Fii drăguță și adu-mi niște limonadă.

S-a întins peste plita încinsă și prin ferestruica de acces, ca să-i dea paharul imens de polistiren, cu capac și pai flexibil de la 7-Eleven[38].

— Sigur, a spus Franny și i-a luat paharul.

Bucătarii, toți până la unul bărbați negri și solizi, contau pe chelnerițe, toate până la una femei albe și slăbuțe, să le aducă de la bar ceva de băut, ca să nu piară de sete în Sahara din zona de prăjire.

— Mă bizui pe tine, a adăugat Jerrell, cu mâna întinsă spre ea, în care ținea o bucată de carne crudă, înainte de a o arunca pe suprafața încinsă din fața sa.

Franny însă nu uita niciodată nimic, nici limonada, nici câte pliculețe de zahăr în plus îi plăceau, nici covrigeii de la bar care înlocuiau sarea din organism pierdută odată cu șiroaiele de sudoare ce picurau pe plită cu un sfârâit exploziv,

după care dispăreau. Știa ce-și dorește fiecare bărbat din bucătărie. Franny era o profesionistă. Ținea minte comenzile de la zece mese, cine voia vodcă Ketel One și cine Absolut. Știa cum să consoleze un om de afaceri singur, fără a-l lăsa să-i monopolizeze timpul. Când pășea afară la orele mici ale dimineții, în gerul din Chicago care o plesnea peste față, nu-i scăpa faptul că era mult mai bine să fi fost o chelneriță nepricepută și o studentă la drept bine pregătită. Abandonase studiile de drept la mijlocul (mai degrabă la începutul) primului semestru din anul trei. Acumulase o datorie enormă la creditul de studii, calculată pornind de la salariul de asociat la o firmă de avocatură pe care n-avea să-l obțină niciodată. Fără pregătire și fără habar despre ce voia să facă în viață, în afară de a citi, meseria de chelneriță într-un bar era singura care-i aducea mulți bani, fără a fi nevoită să se dezbrace. În această privință, singurele ei două criterii erau: să nu ajungă avocat și să-și păstreze hainele pe ea. Se angajase odată chelneriță la restaurant, încălțată în teniși și cărând tăvile cu mâncare deasupra capului, dar acolo nu primea destui bani încât să-și acopere sumele minime din carnetul de cupoane de credit. Cufundați în plușul negru și mătăsos al barului de la Palmer House Hotel, bărbații lăsau cu regularitate, și în mod inexplicabil, câte două bancnote a douăzeci de dolari pe nota de plată de optsprezece dolari.

A umplut paharul imens de polistiren cu gheață pisată și limonadă și, văzând că Heinrich, barmanul, îl asculta atent pe clientul care-i vorbea despre cele șapte nefericiri ale lumii, a stropit amestecul înghețat cu Cointreau[39]. Sticla era chiar în capătul barului, lângă automatul cu apă minerală, și deci cel mai ușor de luat, plus că mergea bine cu limonada. Ar fi plătit pentru măsura de lichior, dar angajaților nu li se permitea să cumpere alcool în timpul serviciului și, mai ales, li se interzicea în mod expres să cumpere alcool pentru bărbații care mânuiau cuțite și foloseau plite încinse. Jerrell îi spusese că-i dă oricând zece verzișori ca să-i pună un supliment în pahar, dar ea nu voia să-i ia banii. Încă un lucru care făcuse din ea o făptură mitică printre membrii personalului de la bucătărie, pentru că, deși celelalte chelnerițe luau și ele comenzi de la bucătari, uitau deseori să le onoreze, iar atunci când își aminteau, nu se dădeau în lături să ia bacșiș.

În încercarea de a uita de muzică, Franny s-a apucat să repete în gând definiția infracțiunii, acoperind ceea ce ura cu ceea ce disprețuia. Definirea prejudiciului: prin fapta săvârșită, atacatorul a urmărit să inspire teama de un contact nociv sau ofensator; și fapta săvârșită a cauzat într-adevăr teama victimei că acel contact

nociv sau ofensator este posibil a se produce. Noaptea se apropia de sfârșit. Mareea de gin tonic se retrăsese în refluxul calm al băuturilor de după cină: pahare de coniac și păhărele de Frangelico[40] siropos, cumpărate de clienții care constatau că nu sunt suficient de beți ca să urce direct în cameră. Era noaptea în care îi venea rândul să închidă barul, și Franny s-a trezit că rămăsese singură să supravegheze încăperea: două mese cu câte două persoane și un suflet singuratic la bar. Celelalte două chelnerițe pontaseră de plecare, una ca să-și ia copilul adormit de pe canapeaua fostului soț, cealaltă, ca să meargă cu un ospătar de la Palmer House în vreun bar mai puțin scump. Amândouă o sărutaseră pe Franny la plecare, apoi se sărutară una pe alta. Bănuia că Heinrich se dusese să fumeze pe holul din fața bucătăriei, ceea ce i-a dat lui Franny șansa de a se strecura după celălalt capăt al tejghelei barului, ca să-și scoată pantofii. Și-a mișcat degetele de la picioare înainte de a le freca de suprafața rece, în formă de fagure a covorașului de cauciuc negru de la bar, apoi a ciugulit trei cireșe maraschino[41] din cutiile cu decoruri pentru cocteiluri, împreună cu o felie de portocală, pentru că aveau un gust mai bun când erau mestecate laolaltă. Tocmai când era cu gura plină de fructe modificate chimic, l-a zărit pe Leon Posen. I-ar fi aruncat doar o privire, dar când el și-a ridicat ochii, n-a mai avut nici ocazia, nici dorința de a-și întoarce capul.

— Bună, a spus el.

Însuși Leon Posen, în persoană, așezat la două scaune de ea. Purta un costum gri-închis, cu o cămașă albă descheiată doar la primul nasture al gulerului. Era posibil să fi avut o cravată vârâtă în buzunar. Dacă și-ar fi întins mâna, dacă și ea ar fi întins-o, degetele li s-ar fi atins foarte ușor. De regulă, Franny nu acorda deloc atenție persoanelor care nu aleseseră o masă și, prin urmare, nu cădeau în responsabilitatea ei. N-avea idee de cât timp stătea el acolo. Zece minute? O oră?

— Bună, a răspuns ea.

— Ești mai scundă decât mai devreme, a spus el.

— Oare?

— Ți-ai scos pantofii.

Franny s-a uitat în jos, la urmele roșii, dureroase, în formă de semilună de pe labele picioarelor, foarte vizibile prin ciorapi. Era o imagine care avea s-o bântuie mult timp, odată ajunsă acasă.

— Da.

El a dat din cap aprobator. Avea părul grizonant și foarte creț, ca de oaie.

Probabil se chinuia mult să-l netezească.

— Efectul e reușit, dar cred că după o vreme o să-ți facă praf picioarele.

— Te obișnuiești, a spus Franny, gândindu-se la Fred, care o asigurase că se va obișnui.

Și-a îndreptat atenția asupra muzicii; era un mod de a se orienta în lume și în barul unde se găsea față în față cu Leon Posen. Lou Rawls cânta *Nobody But Me*, ciudat lucru, pentru că era singura melodie din buclă de care nu se sătura niciodată – o reușită potrivire a substantivului cu verbul: *N-am paznic să mă păzească, / Nici servitor să mă servească*[42].

Leon Posen a dat iarăși din cap. Degetele i se odihneau pe un pahar gol, în care se aflau doar câteva cuburi de gheață. Franny începu să-și compună în minte această întâmplare, deși el se afla încă aici, în fața ei. Se și vedea, odată ajunsă acasă, cum scoate din bibliotecă exemplarele ei din *First City* și *Septimus Porter*, ca să caute pasajele pe care le subliniase în facultate și să le recitească. Apoi avea să-l trezească pe Kumar, să-i spună că stătuse de vorbă la bar cu însuși Leon Posen, care se interesase de pantofii ei. Kumar, care era un geniu când venea vorba de a manifesta un dezinteres total față de orice, va vrea să asculte fiecare amănunt, iar la sfârșit o va ruga s-o ia de la capăt. Știa deja, chiar în aceste clipe, că avea să povestească de multe ori întâlnirea ei cu Leon Posen de la Palmer House Hotel. *Dacă nu mergeam la Chicago, la facultatea de drept și dacă nu renunțam, nu mai lucram acum la bar,* le va spune ea tatei și lui Bert.

Leon Posen nu terminase însă. Era tot în fața ei, așteptând să-i capteze atenția, în timp ce ea și-l proiecta în imaginație.

— De ce să te obișnuiești?

— Poftim?

Pierduse firul conversației.

— Pantofii.

Leon Posen arăta exact ca în fotografii, un nas care ocupa tot spațiul și niște ochi blânzi, cu pleoapele lăsate. Chipul îi era o caricatură a propriului chip, făcut să fie desenat lângă o cronică a cărții sale din *The New Yorker*.

— Ei, așa trebuie, pantofii fac parte din uniformă, iar uniforma o porți ca să faci mai mulți bani. Nu voia să adauge că uniforma era dintr-un poliester care, oricât ai strâmba din nas, se spală foarte bine și nu trebuie călcată. Franny nu era nevoită să se întrebe ce-ar trebui să poarte la serviciu, ceea ce fusese o învățătură grozavă a școlii catolice, cu uniformele ei cu tot.

— Vrei să spui că îți voi da un bacșiș mai mare doar pentru că porți pantofi inconfortabili?

— Exact, îmi veți da, a spus ea, pentru că era acolo de ceva timp, suficient ca să știe cum mergeau lucrurile. Dar deja dați.

A privit-o cu tristețe, sau poate că așa privea el, de parcă simțea durerea tuturor femeilor care își chinuiseră vreodată picioarele în pantofi cu toc. Avea un efect seducător.

— Bine, dar nu ți-am dat încă bacșiș, așa că dacă ăsta e motivul, atunci ce-ar fi să te încalți din nou? Să vedem ce se întâmplă.

— Nu sunt chelnerița dumneavoastră, a spus ea, regretându-și imediat cuvintele. *Leon Posen, pleacă de la bar! Vino la una dintre măsuțele cu lumânări pâlpâind. Așază-te comod în scaunele moi din piele roșie.*

— Dacă mai comand o băutură, o să devii. Și-a ridicat paharul, făcând să zornăie gheața singuratică. Cum te cheamă?

Ea și-a rostit numele.

— N-am mai cunoscut nici o Franny până acum. O spusese de parcă numele ei ar fi fost o favoare pentru el. Franny, aș mai vrea un scotch.

Rostul ei era să-i dea un pahar de băutură doar dacă era așezat la una dintre mese, nu și dacă stătea la bar. La Palmer House Hotel nu existau sindicaliști, dar diviziunea muncii era literă de lege. Franny își cunoștea locul.

— Ce fel de scotch?

Leon Posen i-a zâmbit din nou. Două zâmbete!

— Alegerea îți aparține, a spus el. Și nu uita, poate fac parte dintre puţinii indivizi care lasă bacșiș un anumit procent din nota de plată, fără legatură cu înălţimea tocurilor, așa că dă-i drumul.

Ea tocmai își vârâse piciorul stâng în pantof, când Heinrich, înviorat de țigară și de bomboana mentolată, a revenit în spatele tejghelei, îndreptându-se spre ei. A ridicat două degete spre Leon Posen, un gest prin care îl întreba dacă era momentul pentru încă un rând, fără a se mai obosi să formuleze întrebarea în cuvinte, ca și cum cei doi aveau o relație sacră, care trecea dincolo de limbaj. Franny a abandonat pantoful în graba de a-l ține departe pe barman, și puțin a lipsit să i se arunce în brațe, așa că acesta a trebuit s-o prindă. El se uită în jos, la picioarele ei desculțe. Heinrich avea aproximativ vârsta lui Leon Posen și a propriului ei tată, cu alte cuvinte, se afla în hățișurile vârstei de peste cincizeci de ani. Venea dintr-o epocă plină de curtoazie. Întâi de toate, ea știa foarte bine că

n-avea nici un drept să se afle în spatele tejghelei. Acolo era tărâmul lui.

— Fă-mi o favoare, te rog, i-a spus ea încet, ceea ce-i era la îndemână, pentru că stătea în brațele lui.

Heinrich s-a întors spre Leon Posen, ridicând ușor din sprâncene, pentru a-i cere permisiunea, protocolar. Leon Posen a încuviințat din cap.

— Vino cu mine, a spus Heinrich și a condus-o pe Franny spre celălalt capăt al tejghelei, unde sticlele de curaçao și Vandermint[43] așteptau pe rafturile înalte, de sticlă să fie șterse de praf.

— Știi, e chiar Leon *Po*sen! a spus Franny pe un ton scăzut.

Heinrich a încuviinţat din cap, deși nu aveai de unde să-ţi dai seama dacă asta însemna *Știu* sau *Și ce-i cu asta?* Franny îl auzise odată pe Heinrich vorbind în germană la telefon, cu o voce mai puternică în limba lui maternă. În ce limbă citea? Dar citea, oare? Leon Posen era bine tradus în germană?

— Lasă-mă să mă ocup eu de el, a spus Franny. Te rog.

Pielea lui Franny era atât de translucidă, încât părea mai degrabă o fereastră decât o nuanță. Era singura chelneriță care le dădea bacșiș picolilor peste cei zece la sută cuveniți; le dădea și barmanilor, cu aceeași atenție. Lui Heinrich i se păruse dintotdeauna că Franny avea ceva nemțesc în ea – părul blond, albastrul senin al ochilor –, doar că americanii nu erau nemți. Erau corcituri, toți, până la unul.

— Dar tu nu ești barmaniță, a obiectat el.

— Pot și eu să torn niște scotch într-un pahar.

— Treaba ta e să te ocupi de mese. Eu nu servesc la mesele tale doar pentru că îi găsesc interesanți pe unii dintre clienți.

Se întreba cât să-i ceară. Pentru o clipă, îi trecu prin minte o sumă prea mare. N-ar fi primii care să se retragă în magazie.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Heinrich, mi-am dat licența în literatură americană. Pot să-ți recit din memorie primele trei strofe din *Corbul*[44].

Heinrich obținuse și el licența în literatură pe vremea când era student în Berlinul de Vest, doar că în cazul lui fusese vorba de literatura engleză, cu accent pe literatura britanică de secol nouăsprezece. Ce lux să-l citești pe Trollope[45], știind că dincolo de zid asemenea lucruri erau imposibile. Voia s-o întrebe: *Și la ce ne-au folosit toate cărțile astea?* S-a mulțumit în schimb să-și ridice mâna de pe spatele ei, ca să-i mângâie cosița ca mătasea de porumb. Dintotdeauna își dorise să facă gestul ăsta.

Nu conta. În momentul acela, era în stare să-și taie părul și să i-l ofere drept suvenir. Franny s-a întors la bar pentru a lua o sticlă de Macallan, vechi nu de douăzeci și cinci de ani, ci doar de doisprezece. N-avea de gând să-l jecmănească. A pus niște gheață proaspătă într-un pahar curat și a acoperit-o cu scotch. Dozatoarele argintii înfipte în gâtul sticlelor făceau ca turnatul băuturii să fie o plăcere. Îi dădeau precizie și control asupra mișcărilor. Nu putea s-o convingă nimeni că asta era o treabă dificilă.

Leon Posen a aruncat o privire spre Heinrich, care, aflat la capătul celălalt al tejghelei, dădea jos paharele de vin de pe suportul de metal, ștergându-le pe fiecare în parte, așa, ca să fie.

— Așadar, cu ce îi ești datoare?

— Nu știu încă, a spus ea în timp ce așeza pe tejghea șervețelul, apoi paharul.

— Întotdeauna să întrebi de preț. Asta ar putea fi lecția timpului petrecut de noi doi împreună, a spus Leon Posen, ridicând paharul în cinstea ei, ca pentru a zice *Mulțumesc, dragă Franny, și noapte bună*!

Franny, care știa că acesta era momentul în care conversația lua sfârșit și trebuia să se întoarcă la mesele ei, nici nu s-a clintit de la bar. Nu pentru că voia să-l întrebe despre cărțile lui, sau cu ce se mai ocupase de când îi apăruse romanul *Septimus Porter*, cu doisprezece ani în urmă. N-avea de gând să-i strice seara. A rămas pe loc pentru că, stând acolo, în fața lui, își vedea foarte limpede propria viață, o viață searbădă și grea. Facultatea de drept fusese o gravă eroare de judecată, în speranța că astfel le va face plăcere celorlalți, iar din cauza acestei amăgiri de sine se scufundase în datorii asemenea unui personaj din Dickens, sau ca bieţii oameni fără pic de talent care sfârșeau plângând la emisiunea lui Oprah, când, deodată, în barul de la Palmer House Hotel apare pe neașteptate Leon Posen. Bea din whisky-ul pe care ea cu mâna ei i l-a turnat în pahar. Strălucirea pe care o emana și pe care o simțea venind dinspre el o copleșea împotriva voinței sale. Era ca și cum ai arunca în fiecare zi firimituri de pâine păsărelelor, și deodată te trezești cu un porumbel migrator[46] aterizând pe spătarul băncii din parc. Nu doar că era neobişnuit, era *imposibil*, și ea nu voia să facă nici o mișcare pripită, care să-l alunge.

— Locuiți aici? a întrebat ea. *Cum e când toată lumea crede că ai dispărut fără urmă?* a întrebat porumbelul migrator.

El s-a uitat peste umăr, ridicându-şi pleoapele grele:

— Aici? La Palmer House Hotel?

— În Chicago.

În bar a intrat un cuplu, iar cei doi au început să scoată de pe ei o grămadă de haine, fulare și pălării, după care s-au așezat la bar, două scaune mai încolo. Îi venea să-i întrebe de ce, dintre toate scaunele goale, le aleseseră tocmai pe acelea? Din locul în care se afla simțea parfumul puternic moscat al femeii, nu tocmai dezagreabil. Apoi și-a dat seama că se așezaseră în fața ei pentru că ea era barmanița.

— Los Angeles, a spus Leon Posen, după o îndelungată luptă interioară. Depinde cum privești lucrurile.

— Whiskey sour[47], a comandat bărbatul și a trântit mormanul de haine de iarnă pe scaunul de lângă el. Maldărul de lucruri din lână a început s-o ia la vale, și el a apucat mâneca unui palton, în timp ce făcu un semn cu capul în direcția femeii.

— Daiquiri[48].

— Fără gheață, a spus femeia, scoțându-și mănușile.

Franny nu prea știa cum să le spună că nu era meseria ei, dar Leon Posen s-a priceput.

— Fata nu prepară cocteiluri, le-a zis el. Poate să toarne scotch într-un pahar, dar, dacă e nevoie de două sau mai multe ingrediente, o să aveți nevoie de altcineva. Corect? a adăugat el, uitându-se la Franny.

Franny a încuviințat din cap. Pentru că stătea în spatele tejghelei, lăsase impresia greșită.

— Aș putea să vă pregătesc eu un Whisky sour, i s-a adresat el bărbatului, apoi, privind spre femeie, clătină din cap. Dar nu și Daiquiri. Pun pariu că e vreun cocteil pe undeva.

— Nu știu, a spus Franny.

— Trebuie să-l întrebați pe neamț, a zis Leon Posen arătând spre Heinrich, care încă lustruia pahare la celălalt capăt al barului, ignorându-i în mod voit. Va fi un adevărat cadou pentru el. Are orgoliul rănit.

— Văd că știți o mulțime de lucruri despre acest loc, a spus femeia.

Era foarte târziu. Sub mănușă nu i se vedea nici un inel.

— Nu e vorba doar de locul acesta, a spus Leon. Așa e la bar.

I-a cerut lui Franny numele barmanului, iar Heinrich, cu urechile ciulite la frecvențe mai înalte decât își putea imagina un câine, a auzit întrebarea și a lăsat jos șervetul.

— Whisky sour, a cerut din nou bărbatul.

După ce au dat comanda și Heinrich a făcut o demonstrație elegantă a îndemânării sale în mânuirea shaker-ului, cuplul și-a strâns catrafusele și s-a retras într-un colț, la o măsuță de care trebuia să se ocupe Franny, doar că hotărâseră tacit un schimb în care Heinrich avea să servească băuturile, preluând și masa, și bacșișul.

— M-am născut în Los Angeles, a spus Franny, după ce cuplul a plecat în sfârșit. Așteptase așa de mult să vorbească, încât nu era sigură că remarca ei mai avea sens în conversație.

— Dar ai avut inteligența să scapi de acolo.

— Îmi place orașul.

În Los Angeles, Franny se simțea de fiecare dată copil. Înota câte o lungime de bazin în piscina mamei lui Marjorie, atingând fundul albastru în costumul ei de baie din două piese. Umbra lui Caroline, pe jumătate adormită pe salteaua de cauciuc, era un nor dreptunghiular deasupra ei. Tatăl lor stătea pe marginea piscinei într-un șezlong și citea *Nașul*.

— Spui asta pentru că ne aflăm în Chicago, în mijlocul lui februarie.

— Dacă în L.A. este atât de groaznic, de ce locuiți acolo?

— Am o soție în Los Angeles, a spus el. Și lucrez la asta.

— De-asta vin oamenii la Chicago, a spus Franny. Să stea cât mai departe de soții. Se gândi la legea divorțului, una dintre practicile juridice de care nu voia să se atingă, înainte să-și aducă aminte că, oricum, n-o să aibă niciodată de-a face cu ele.

— Vorbești ca un barman.

Ea a clătinat din cap.

— Sunt chelneriță. Nu mă pricep să prepar cocteiluri.

— Ești barman pentru aceia dintre noi care n-au nevoie de băuturi amestecate, iar eu aș dori încă un scotch; ai făcut o treabă foarte bună când l-ai turnat pe primul în pahar, i-a cerut el, privind-o atent, de parcă abia acum o vedea pentru prima oară. Iar ești mai înaltă.

— Mi-ați spus că asta îmi va mări bacșișul.

El a clătinat din cap.

— Nu, *tu* mi-ai spus mie asta, dar nu va fi cazul. De fapt, nici nu-mi pasă cât de înaltă ești. Scoate-ți pantofii și îți cumpăr de băut.

Când își terminase Leon Posen scotch-ul? Trebuie să fi fost un truc remarcabil. Nu observase nimic, deși îl urmărise cu atenție. Poate se întâmplase

în timp ce Heinrich pregătea paharul de Whisky sour. Îi distrăsese atenţia preţ de câteva secunde. Franny a luat sticla de pe tejgheaua din spatele ei.

— Nu puteți să-mi oferiți de băut. Este împotriva regulamentului.

Leon s-a aplecat spre ea.

— *Verboten*[49]? a întrebat el în șoaptă.

Franny a dat din cap că da. Gheața din pahar strălucea și încă nu se topise, așa că n-avea de ce s-o schimbe. N-a stat să măsoare cât scotch mai lipsea, a turnat pur și simplu peste cel de dinainte. Dozatorul argintiu o făcea superîncrezătoare, așa că a turnat băutura de la o înălțime prea mare, vărsând puțin pe lângă pahar. A îndepărtat urmele neîndemânării sale și a așezat paharul pe un șervețel de hârtie curat. Într-adevăr, nu era bună de barman, nici măcar pentru prepararea băturilor cu un singur ingredient.

— Atunci, ce vă aduce la Chicago?

— Ești cumva psihanalistă?

Și-a luat țigările din buzunarul sacoului și şi-a scos una, bătând ușor în pachet.

— Când o să le povestesc oamenilor că l-am servit pe Leon Posen, o să mă-ntrebe ce făcea în Chicago.

— Leon Posen? a întrebat el.

Era o posibilitate pe care ea n-o luase în considerare, dar nu pentru că nu l-ar fi văzut niciodată. Rememoră fotografiile de pe supracopertă, cam vechi, ce-i drept.

— Nu sunteți Leon Posen?

— Ba da, a spus el, dar ești mai tânără decât majoritatea cititorilor mei. Nici nu mă gândeam că ești la curent.

— Ați crezut că sunt doar o chelneriță de bar excesiv de amabilă, nu-i așa?

El a dat din umeri.

— Poate că încercai să mă agăți.

Franny a simțit că roșește, lucru care nu se întâmpla prea des la bar. El a tăiat aerul cu mâna, ca pentru a desființa remarca.

— Șterge. Un gând ridicol. Ești o fată deșteaptă, citești cărți, iar acum tocmai i-ai turnat scotch lui Leon Posen. Dar poţi să-mi spui Leo.

Leo. Era oare în stare să-i spună lui Leon Posen Leo?

— Leo, a încercat ea, să vadă cum sună.

— Franny.

— Nu-i vorba că sunteți Leon Posen. Că ești Leo Posen, se corectă ea. Mă

interesează oamenii în general.

— Vrei să știi de ce mă aflu în Chicago?

Lucrurile nu prea mergeau așa cum le gândise ea.

— De fapt, nu mă interesează. Făceam doar conversație.

El și-a ridicat paharul și a luat o înghițitură foarte mică, abia înmuindu-și buza de sus, ca din politețe parcă.

— Ești jurnalistă?

Ea și-a dus mâna la inimă.

— Chelneriță la bar.

De fapt, asta își spunea sieși în fiecare zi în fața oglinzii, după ce se spăla pe dinți și înainte de a pleca la lucru. *Sunt chelneriță la bar*. Practica ne învață. A scos bricheta Zippo grea din buzunarul șorțului și a scăpărat-o, apăsând capacul cu degetul mare. El s-a aplecat înainte, apoi s-a retras, clătinând din cap nemulțumit.

— Nu, nu te uita la țigară, uită-te la mine. Când aprinzi țigara, privești persoana în ochi.

Franny s-a conformat, deși era aproape imposibil. Leo Posen s-a înclinat spre flăcăruia din mâna ei, cu privirea înfiptă în ochii ei. Franny a simțit cum o lovește talazul în piept.

— Uite, a spus el și a suflat fumul într-o parte. Așa primești mai mulți bani. Nu cu pantofii.

— Am să țin minte, a zis ea și a închis capacul brichetei.

— Așadar, am venit în Chicago ca să beau un pahar, a reluat el. Acum locuiesc în Iowa City[50]. Ai fost vreodată acolo?

— Credeam că locuiești în Los Angeles.

El a clătinat din cap.

— Nu fi alunecoasă. Ți-am pus o întrebare.

— N-am fost niciodată în Iowa City.

El a mai luat o sorbitură, verificând dacă scotch-ul era mai bun cu o țigară. Evident că da.

— Este genul de loc unde mergi doar dacă ai o treabă de rezolvat. Cultivi porumb, cumperi porci sau scrii poezii – atunci te duci în Iowa City.

— De-asta n-am ajuns acolo.

El a dat din cap apreciativ.

— Barurile sunt pline de studenți. N-aș alege să beau într-un asemenea local,

dar nu asta e adevărata problemă.

S-a oprit. O aștepta pe ea să vorbească. Lui Leon Posen îi plăceau persoanele directe.

— Care e adevărata problemă?

— S-a dovedit că în gheața din băuturi sunt tot felul de chimicale – erbicide, pesticide și ceea ce eu cred că trebuie să fie îngrășământ lichid. Se simte la gust. Și nu e vorba doar de gheața din baruri, firește, ci și de apă, toată apa care nu vine în sticle din Franța. Am auzit că e mult mai rău primăvara, când începe să se topească zăpada. Concentrația e mai mare. O simți până și pe periuța de dinți.

Ea încuviință din cap.

— Deci ai venit la Chicago să bei un pahar, pentru că gheața din Iowa are chimicale agricole.

— Asta odată. Apoi studenții.

— Predai acolo?

El a tras nonșalant un fum din țigară.

— Un semestru. A fost o greșeală din partea mea. La momentul acela suna bine, primeam o grămadă de bani, dar, când pui în balanță costurile, nu mai par așa de mulți. Înainte să semnezi contractul, nu stă nimeni de vorbă cu tine, să-ți explice cum stă treaba cu apa.

— N-ar fi mai simplu să-ţi faci gheață acasă? Cu apă din Franța. E bună și să te speli cu ea pe dinți.

— În teorie, da, dar n-ai cum să pui asta în practică. Trebuie ori să cari frapiera până la bar, ori să bei singur acasă, ceea ce nu-mi stă în obicei.

— Și atunci vii la Chicago ca să bei două pahare, a spus Franny fără să-i pese de motivele lui, bucuroasă că el se afla acolo. E bine să evadezi.

— Ei, așa mai vii de-acasă, a zis el, lovind cu palma în tejgheaua barului. Cedar Rapids nu rezolvă problema.

— Și nici Des Moines[51].

— Iar ești mai scundă.

— Mi-ai spus să-mi scot pantofii.

— Vrei să zici că eu ți-am spus să ți-i scoți și tu m-ai ascultat?

— Prefer să stau desculţă.

El a clătinat din cap – surprins sau excedat, nu era sigură –, apoi a strivit ce mai rămăsese din țigară în scrumiera mică de sticlă.

— Ți-ai dorit vreodată să devii scriitoare?

— Nu, a răspuns ea, i-ar fi spus dacă ar fi fost aşa. Mi-am dorit să fiu doar cititoare.

El a bătut-o ușor pe dosul mâinii pe care ea o ținuse aproape de el, pentru orice eventualitate.

— Apreciez asta. Am făcut atâta drum ca să beau ceva, și nu ca să stau cot la cot cu alți scriitori.

— Încă un pahar?

— Ești o fată grozavă, Franny.

Franny avea totuși o problemă, pe care o lua foarte în serios. Nu știa cât timp stătuse Leo Posen la bar, înainte să-l vadă ea, și nici câte băuturi îi servise Heinrich, înainte să-l înlocuiască. Pentru că Leo Posen părea perfect treaz, și putea pune pariu că arăta la fel indiferent cât de mult ar fi băut. Așa erau unii bărbați. Treceau, fără faze intermediare, de la starea de treaz luminat, la cea de beat mort, mai mult sau mai puțin.

— Stai aici la hotel? a întrebat ea încetişor.

El și-a lăsat foarte ușor capul într-o parte și a așteptat, cu un chip plin de bunăvoință.

Franny a clătinat din cap.

— Te întreb doar pentru că, dacă te-ai urca acum noaptea în mașină și ai călca pe cineva în drum spre Iowa, eu aș putea ajunge la închisoare.

— Să ajungi la închisoare, *tu*? Nu mi se pare corect.

— Răspunderea tavernei, statul Illinois[52], a spus ea, ridicând mâna ca să arate că vorbește serios.

— *Tavernă*[53]?

— Ar trebui să-i schimbe numele.

— Au aflat de asta și ceilalți care ne servesc cu dușca?

Doar cei care au abandonat studiile de drept, ar fi vrut ea să spună, în schimb a dat din cap aprobator.

— Atunci, nu-ți face griji, o să merg doar până la lift.

Franny a adus înapoi sticla de scotch.

— Ce se întâmplă în lift este problema ta.

Chiar în momentul acela, luminile și-au redus intensitatea cu două trepte. Heinrich închidea întotdeauna barul brusc, stingând luminile atât de repede, încât simțeai că te cufunzi deodată în întuneric. De fiecare dată Franny se întreba, preț de o secundă, dacă nu cumva i se rupsese în creier ceva mic și vital.

— E un semn, a spus Leo Posen, privind în sus spre tavan. Dă-mi un scotch dublu.

După ce a scos un pahar mai mare, Franny şi-a încălţat din nou pantofii și s-a dus cu nota de plată la cele două mese ale ei. Se simțea puțin rușinată să le ceară bani clienților după ce îi abandonase atâta timp, dar nimeni nu părea deranjat. Unul i-a dat o carte de credit, iar cei doi oameni de afaceri i-au înmânat un teanc de bani misterios de mare, apoi și-au îmbrăcat paltoanele, grăbiți să plece. Când s-a întors la bar, Heinrich învelea în folie cutiile de inox cu fructe de ornat, vârând cireșele maraschino în frigider, până a doua zi.

— Ți-au dat bacșiș pentru pantofi? a întrebat-o Leo Posen.

Scotch-ul dispăruse, și bărbatul stătea acum aplecat peste tejghea. Privea în gol.

— Mi-au dat.

— Cât?

Heinrich a ridicat privirea, distras de la ceea ce făcea. Nu-l deranja întrebarea nepotrivită. Doar că nimeni nu se interesase vreodată de bacșișuri, și voia să știe de ce.

Ea a ezitat puțin.

— Optsprezece dolari.

— Asta nu ne spune nimic, dacă nu știm cât era trecut pe nota de plată. Poate că au băut Montrachet[54], caz în care te-au tras pe sfoară.

— Nu era Montrachet, a intervenit Heinrich.

Franny a oftat. Cum să le explice că îi trebuiau banii, că dormea pe canapeaua lui Kumar, ca să-și achite următoarea rată din carnetul de credit?

— Douăzeci și doi de dolari.

Printre buzele lui Heinrich a scăpat un icnet – suflul care urmează unei lovituri, dar fără lovitură.

— Mi-am greșit meseria, a spus Leo Posen.

Heinrich l-a privit cu îndoială.

— N-ai fi primit un asemenea bacșiș.

— Dar de la masa cealaltă? a întrebat Leo.

Franny a ridicat mâna. Destul.

— N-aș fi ghicit niciodată, i-a spus el lui Heinrich. S-a căutat prin buzunare și a scos un portofel de piele maro, burdușit cu cărți de credit, fotografii, bancnote şi chitanțe împăturite. L-a lăsat să cadă pe tejgheaua barului cu un pocnet surd,

ca o minge de baseball care aterizează într-o mănușă.

— Poftim, a spus el. Ia-l cu totul. Nu sunt în stare să fac socoteli.

Franny i-a înregistrat nota de plată, a îndoit bonul și l-a pus într-un pahar de whisky curat. Așa se proceda la Palmer House, în primul rând, ca să-ți aducă aminte cum ai ajuns la acea notă de plată magnifică. Porumbelul migrator stătuse lângă ea pe bancă toată seara, dar ce faci cu el la final? Nu poți să-l îndeși în geantă și să-l iei acasă cu tine, dar nici nu poți să dormi în parc, așteptând să plece singur. Acum era frig și întuneric.

Leo Posen a oftat și a deschis portofelul.

— Nu vrei nici măcar să mă ajuți?

Franny a clătinat din cap și a început să șteargă tejgheaua. Bănuia că aritmetica era o cauză a problemei – cu cât oamenii erau mai amețiți, cu atât se luptau mai mult cu procentele, așa că preferau să greșească în plus, la modul extravagant. S-a întrebat dacă nu cumva primea mai mulți bani de la clienți și pentru că se simțeau stânjeniți pentru cât băuseră. Sau în speranța, poate, că ea va alerga după ei să le sugereze că, pentru optsprezece dolari, ar fi dispusă să facă sex.

Leo Posen a rămas în continuare pe scaun, cu toate că rânduise cu grijă banii peste nota de plată, iar paharul lui și șervețelul dispăruseră. Toți ceilalți clienți din barul hotelului Palmer House plecaseră. Jesus, picolul, venise din restaurant să se asigure că toate mesele erau debarasate. Stătea cu ochii fixați asupra spinării lui Leo Posen. Era timpul să dea cu aspiratorul.

Franny s-a întors la bar după ce a pontat de plecare și s-a îmbrăcat. Pufoaica i-o cumpărase mama, când s-a dus la facultatea de drept, un sac de dormit cu mâneci, așa o numise Beverly, și, într-adevăr, au fost numeroase nopțile când și-a pus-o peste pături, înainte de a se întinde pe canapea. S-a dus lângă scaunul lui Leo Posen.

— Eu plec acum, a spus ea, dorindu-și, pentru prima oară de când lucra acolo, ca noaptea să fie mai lungă. A fost cu adevărat ceva deosebit.

El a privit-o.

— Am nevoie de ajutorul tău, a zis el pe un ton neutru.

Porumbelul a zburat de pe spătarul băncii în poala ei, vârându-și căpșorul în cutele hainei.

— O să-l chem pe Heinrich, a spus ea cu voce scăzută, deși erau singuri. Se gândi că de-asta n-ar trebui să-i ia clienții lui Heinrich, nici măcar dacă erau romancieri celebri, pentru că tot în grija lui aveau să cadă în cele din urmă. Te

conduce el până la lift.

El a întors capul spre stânga, ca pentru a spune *nu*, însă își pierdu șirul gândurilor.

— Nu-l chema pe neamț. Am nevoie doar de…, a spus el, poticnindu-se apoi în căutarea cuvântului.

— De ce anume?

— De o călăuză.

— O să găsim pe cineva mai solid.

— Nu-ți cer să mă cari în spate.

— Ar fi mai bine.

— Liftul nu se află în drumul tău?

Nu cumva era o onoare ceea ce i se cerea? Ar fi cea mai interesantă parte a poveștii, pe care însă n-avea s-o mai împărtășească și altora: Leo Posen era prea beat ca să plece singur din bar, și atunci ea a trebuit să-l ajute. N-ar fi cea mai bună decizie luată vreodată de Franny, dar nici cea mai proastă, de departe. Iar el făcuse deja atât de multe pentru ea până acum, toate acele romane minunate. Luându-i mâna de pe tejgheaua barului, și-a trecut-o peste umăr. El se lăsa greu.

— Ridică-te, i-a spus.

Bărbații pot părea surprinzător de înalți odată ce i-ai desprins de scaunele de la bar. Umărul lui Franny, săltat de înălțimea tocurilor, abia îi ajungea la subsuori. Leo Posen s-a lăsat pe umerii fetei mai mult decât se așteptase, dar aceasta a reușit totuși să-l susțină.

— Stai locului o clipă, să-ți recapeți echilibrul, i-a spus ea.

A încercat să-i așeze mai bine mâna, care, fără intenție, îi acoperea sânul stâng. Unde era oare Heinrich? La fumat, din fericire? Ar putea folosi chestia asta împotriva ei, deși cu neamțul nu știai niciodată. Franny i-a pus brațul pe după mijloc și a început să navigheze printre aisbergurile întunecate ale meselor ei.

— Așteaptă, i-a spus Posen.

Franny s-a oprit. El și-a ridicat bărbia, părând că vrea să-și aducă aminte de ceva, sau poate că avea de gând să mai ceară un pahar.

— Melodia asta… a zis el.

Franny ascultă cu atenție. Banda răsuna în încăperea pustie. Cântau Gladys Knight și formația The Pips. Ideea textului era că relația se terminase, dar nici unul nu voia să recunoască asta. I-a plăcut primele treizeci de ori când o ascultase. După aceea, nu.

— Ce-i cu ea?

Leo și-a luat mâna de pe sânul lui Franny și a înălțat-o în aer.

— Când am intrat aici, se auzea melodia asta. *Mă-ntreb întruna ce-o să mă fac fără tine*[55], a fredonat el ușor.

Barul, îi plăcea lui Heinrich să spună, era Germania de Vest, și Franny înțelesese care era atitudinea progresistă și flexibilă a acesteia față de forța de muncă. Holul de la intrarea hotelului era însă sub controlul Estului, plin de spioni sovietici pe care nici nu-i bănuiai. „Să stai departe de hol. Odată ce-ai intrat acolo, ești pe cont propriu. Barul nu te poate salva“, îi spusese el la angajare.

Cu toate astea, trebuia să-și dea seama că oamenii de acolo n-o cunoșteau, la fel cum nici ea nu-i cunoștea. Uniforma de bar ar fi dat-o de gol, acum însă era acoperită de pufoaică, în timp ce pantofii puteau aparține oricărei femeiuști din hotel. Hotelul Palmer House avea un hol magnific, cu canapele masive, tapițate cu creton înflorat și nervuri; unele erau circulare, cu o secțiune mai înaltă în mijloc, care se ridica spre candelabre ca un fes. Covorul persan putea acoperi un teren de baschet. Tavanul înalt, cât două niveluri, era o Sixtină la scară mai mică, unde Adam și Dumnezeu fuseseră înlocuiți de vedetele mitologiei elene, Afrodita și felurite nimfe, înghesuite sub niște nori purtați de vânt. Era genul de lobby unde turiștii vin și se fotografiază pe rând, în fața aranjamentelor florale supraetajate. Bujori în februarie. Chiar și la ora unu noaptea, mai erau oameni care se perindau pe acolo fără țintă, în timp ce în spatele recepției de marmură aștepta un șir de tineri, femei și bărbați în costume elegante de culoare închisă, pregătiți să-i ajute. Cel puțin, barul era închis. Personalul de la recepție însă urma să stea acolo toată noaptea.

După ce ea a apăsat butonul cu săgeata care indica în sus, Franny și Leo au putut să-și studieze preț de câteva clipe imaginea reflectată în ușile de alamă ale liftului.

— Arăți de parcă n-ar trebui să fii cu mine, a spus el, încântat de filmul pe care-l turnau împreună. Începu să se legene un pic, ca să admire felul în care se mișcă împreună, de la stânga la dreapta, de la dreapta la stânga.

Cu glas șoptit, Franny i-a spus să înceteze. Cifrele se aprindeau pe măsură ce liftul se apropia de ei – cinci, patru, trei, doi – și ușile au alunecat în lături.

— Intră, l-a îndemnat ea și a încercat să-l facă să pășească singur, fără prea multe speranţe însă.

S-a uitat la ea pe sub braț.

— Dar eu unde merg?

— În lift, cum ai spus.

El însă continuă să se lase pe ea cu toată greutatea, și Franny a trebuit să admită că incapacitatea lui era reală. Renunțase să creadă că *putea* să pășească singur în lift. Leon Posen tăcea. Ușile au început să se închidă și, într-o periculoasă demonstrație de echilibristică, ea le-a împins la loc cu piciorul.

— OK, a spus Franny, deși vorbea singură. OK, OK, OK. S-a tras înăuntru odată cu el, iar ușile s-au închis.

— La ce etaj stai?

— OK ce?

— La ce etaj stai?

— Habar n-am. Cuvintele lui rostite cu greutate se auzeau totuși distinct, fiecare părând o ghiulea căzută în praf.

— Ai cameră rezervată aici, în hotel?

— Sunt sigur că da, a răspuns el ușor defensiv, ceea ce a făcut ca în mintea ei să încolțească o urmă de îndoială.

Ușile au început să se deschidă din nou, și Franny a apăsat butonul. Închidere ușă, apoi butonul pentru etajul 23. Exista și etajul 24, dar acela era un penthouse, care avea propria lui cheie pentru lift.

— Ai cheia? Caută în buzunar!

— Nu vrei să fii văzută cu mine?

Franny l-a proptit pe Leo Posen în colțul liftului, unde acesta se ținu bine în echilibru. A început apoi să-i caute prin buzunarele sacoului, în cele dinăuntru, în cele dinafară, apoi prin buzunarele pantalonilor. Era unul dintre jocurile pe care ea și Caroline le jucau vara împreună cu tatăl lor: cum să interoghezi un suspect, cum să-l percheziționezi, cum să desfaci încuietoarea unei portiere. Fix vedea totul ca pe un exercițiu de învățare a procedurii polițienești. În buzunarele lui Leo Posen, Franny a găsit o batistă împăturită (călcată, fără monogramă), o pereche de ochelari de citit, un rulou de dropsuri cu mentă Life Savers (două lipsă), un bon, un tichet de bagaje pentru o cursă aeriană spre LAX[56] și portofelul. A început să caute prin el. Mai nou, cheile de hotel arătau ca niște cărți de credit și unii le păstrau în portofel.

— Hei, a spus Leo pe un ton ușor amuzat, care dădea semne că era gata să se stingă. Nu vrei să fii văzută cu mine?

Liftul a scos un clinchet discret, pentru a le anunța sosirea. Ușile s-au deschis spre imensul palier cu lifturi de la etajul 23: o canapea lungă în formă de romb, având locuri pe toate cele patru laturi ale sale, o oglindă de trei metri lungime și un telefon de modă veche, aşezat pe o măsuță. Franny lovi cu pumnul butonul cu numărul 5.

— Nu vreau să fiu văzută cu tine.

El și-a pipăit ușor buzunarele sacoului, verificând dacă nu cumva mai rămăsese ceva necontrolat de ea.

— Sunt o pacoste.

— Ai făcut spectacol în bar, dându-mi o grămadă de bani, și acum te însoţesc în cameră. Pentru așa ceva, chelnerițele sunt date afară.

Firește, putea să sune la biroul studenţesc de asistență juridică al Universităţii din Chicago, unde studenții din anul trei de la drept ofereau consiliere juridică gratuită, care valora exact cât plăteai pentru asta. Avea prieteni acolo. Puteau s-o pună în capul listei pro bono[57]. Avea să le explice că fusese concediată pentru acostare în scopuri sexuale, când de fapt făcuse ceea ce ar fi făcut orice licenţiat în literatură engleză: să se asigure că Leon Posen ajunge cu bine în camera lui. (Era oare un caz convingător? Câte licențiate în Litere n-ar vrea să facă sex cu Leon Posen? Dar ea, ea ar vrea? Nu acum, nu. Nu, n-a făcut-o). La urma urmei, era în interesul facultății ca ea să-și păstreze locul de muncă, pentru a plăti creditul de studii, dar apoi și-a reamintit că nu le mai datora nici un ban. Împrumutul ei fusese vândut și revândut de încă două ori, și acum se afla în proprietatea Farmers’ Trust din Dakota de Nord. Creditul o forțase să ajungă la prostituție. S-au oprit la etajul 5, dar au pornit imediat mai departe: ușile s-au deschis pe un palier identic și s-au închis imediat după aceea. Au mers înapoi la etajul 23. Activitatea dubioasă a lifturilor era oare monitorizată de cineva din lobby? În portofelul lui erau: un permis de conducere pe numele Leon Ariel Posen; carduri American Express, MasterCard, Admirals Club și un permis de la Biblioteca Publică din Pasadena[58]; mai multe fotografii de la școală ale unei fetițe cu păr roșcat, care se maturiza pe măsură ce căuta prin ele; chitanțe împăturite pe care nu le-a desfăcut; și un card de acces la hotelul Palmer House. Bingo. Franny l-a studiat cu atenție: un verde-închis plăcut, numele hotelului cu caractere excesiv de ornamentate și o bandă magnetică pe dos, care avea să deschidă ușa uneia dintre camerele hotelului.

— Ce număr are camera?

— Opt doisprezece.

Ușile s-au deschis din nou. Salut, 23! Franny a apăsat pe butonul cu cifra 8.

— Mai devreme ai zis că nu știi.

— Mai devreme nu știam, a spus el, ferindu-și privirile.

Plimbarea cu liftul nu-i pria. Mica zdruncinătură de la fiecare oprire și pornire, cinci centimetri brusc în sus și apoi în jos, îi amintea pasagerului de cablul de care stătea atârnată cutia în care se afla. Poate că a zis un număr la întâmplare, doar pentru ca ea să-l ducă înapoi pe un teren ferm. Ușile s-au deschis din nou, și el a făcut câțiva pași în față, chinuindu-se să iasă singur din lift. Ea îi trecu din nou brațul peste umeri. Se încinsese în pufoaica făcută să susțină viața omului la douăzeci de grade sub zero. Luciul transpirației îi lumina fața. Sudoarea i se prelingea pe picioare, până în pantofi.

— N-o să-ți pierzi slujba, a asigurat-o el cu glas scăzut, și pentru asta i-a fost recunoscătoare. Nu toți oamenii aflați în stare de ebrietate erau în stare de o asemenea stăpânire de sine. Le voi spune că suntem prieteni. Asta și suntem de fapt.

— Nu sunt așa de sigură că vor aprecia prietenia noastră, i-a răspuns ea.

Ca și coridorul cu lifturi, holurile erau foarte late. Spațiile vaste au fost un lux al Vechii Lumi. Până atunci, Franny nu urcase la nici un etaj al hotelului și, în imaginația ei, simțea ceva asemănător cu intrarea prin efracție. Holurile erau fără de sfârșit, aparent fără un punct de fugă, cu pereții căptușiți cu fotografiile alb-negru ale unor oameni faimoși, surprinși la apogeul frumuseții lor: Dorothy Dandridge[59], Frank Sinatra, Judy Garland. Și încă una, și încă una. Și tot așa. Franny nu-și lua ochii de la ele. Bună, Jerry Lewis. Covorul era năucitor, o împletitură de pene de păun în roșu, portocaliu, roz și verde. Amețeai dacă te uitai mult timp în jos, iar ea era perfect trează. Covorul nu mergea cu scotch-ul. Pe hol era un cărucior de room service – un sendviș Reuben[60] mâncat pe jumătate, câțiva cartofi prăjiți răzleți, un trandafir într-o vază mică, o sticlă de vin cu gâtul în jos, în frapieră… 806, 808, 810, 812. Acasă. Și-a îndesat șoldul în Leo Posen, ca să-i contrabalanseze greutatea, apoi a introdus cardul în dispozitivul de acces. O luminiță roșie a pâlpâit de două ori și s-a stins.

— Fir-ai! a spus ea încet și a încercat din nou. Lumină roșie.

— Ce-ar fi să mergem acasă la tine?

— N-ar ține.

— Pot să dorm pe canapea.

— Pe canapea dorm eu, a spus ea.

Asta cu excepția nopților în care se culcase cu Kumar, nu foarte numeroase, pentru că nu aceasta era natura relației lor. El îi era prieten. Ea avea nevoie de un loc unde să doarmă.

— Optsprezece doisprezece, a spus el, îndreptându-se imperceptibil. Asta e.

Putea să-l ducă înapoi la acea minunată canapea în formă de romb; un loc de relaxare, când așteptarea liftului devenea prea obositoare. Canapeaua era arhisuficient de mare. Putea să-l lase acolo. Putea coborî, să sune la recepție de la telefonul interior al hotelului, să le explice că văzuse un bărbat dormind pe canapeaua de la etajul opt.

— Optsprezece doisprezece.

Franny a clătinat din cap.

— Cred că te gândești la uvertură[61]. Sau la război[62]. Nu stai în camera 1812.

El a rămas pe gânduri, cu ochii ațintiți asupra ușii închise din fața lor.

— Poate mă gândeam la război, a spus el. N-am putea să ne oprim puțin? Trebuie să mă odihnesc.

— Și eu, a zis Franny tăios.

Intrase în tură la patru și jumătate. Nu voia să meargă la etajul 18. Putea la fel de bine să înceapă cu etajul al doilea și să încerce fiecare ușă din hotel.

— Pari nervoasă, i-a spus el, cu o voce care se auzea ca prin somn. Ai mai avut necazuri înainte?

După ce umerii ei îi preluaseră greutatea, se simțea mai în largul său, dar nu se descurca la fel de bine când trebuia să-și ridice picioarele; i se părea că e târât pe un drum cu pietre. După ce a trecut de coridorul lifturilor, Franny a continuat să meargă.

— Am acum, a răspuns ea.

Voia să-i mai dea o șansă și apoi să-l abandoneze. Nu putea s-o învinovățească. Nici măcar n-o să-și mai amintească de ea. Dacă o să cadă pe hol, erau terminați. El era mai înalt cu două palme și mai greu decât ea cu vreo treizeci și cinci de kilograme. O să rămână prinsă sub el, gleznă ruptă, mână ruptă, până când băiatul care la trei dimineața strecura notele de plată pe sub uși urma să treacă pe hol și să-i găsească acolo. N-avea asigurare de sănătate. Când au ajuns la camera 821, a scos cardul din buzunarul pufoaicei și l-a încercat. O pâlpâire roșie, verde, apoi iar verde. Dispozitivul de acces a țăcănit, și ea a răsucit mânerul rotund al ușii. Opt douăzeci și unu. Era încântată că măcar a

înțeles unde fusese greșeala.

Leo Posen nu se gândise să lase o lumină aprinsă. Franny l-a dus târâș până la pat și l-a așezat pe margine, ca să aprindă lumina. O cameră drăguță, pat cu tăblie tapițată, draperii grele, o imitație de birou elegant, numai bun ca un prozator faimos să scrie la el un roman. Una peste alta, o cameră prea frumoasă ca să doarmă în ea un bărbat amețit de băutură. Pe scaunul bombat se afla o geantă mică de voiaj, iar peste spătar era aruncat un pardesiu. Din fericire, buna și miloasa menajeră pregătise deja camera pentru culcare și dăduse la o parte cuvertura, lăsând la vedere pernele albe, cearșafurile albe, culcușul adânc al somnului, atât de ademenitor încât s-a întrebat: oare și-ar da cineva seama dacă s-ar culca și ea, măcar o oră, la celălalt capăt al imensei saltele? Un fir de păr de-al ei găsit pe pernă ar îngreuna foarte mult construirea unei eventuale strategii de apărare în cazul în care ar fi concediată pentru acostare de persoane.

— Ajută-mă, întinde brațul.

Leo Posen s-a aplecat înainte, cu brațul întins în spate, și ea reuși să i-l elibereze din sacou. Fusese ajutat și mai înainte să scape de haină. Scoase un suspin lung, obosit, de parcă îl ajunsese din urmă greutatea întregii lumi.

Franny a pus sacoul peste pardesiu, apoi s-a aplecat să-i scoată încălţările. Leo Posen era încălţat cu niște pantofi cu șiret, frumoși, pe care purtarea îndelungată îi lustruise și îi înmuiase ca pe o pereche de mănuși. I-a așezat cât mai departe de pat, să nu se împiedice de ei noaptea. Apoi i-a ridicat picioarele de pe podea și i le-a întins pe pat odată cu restul trupului, întorcându-l în același timp pe-o parte. Pantalonii, cureaua, nici măcar nu le-a luat în considerare.

— Data viitoare o să ştiu, a spus el, cufundându-se în moliciunea aceea, în cearșafurile albe, în păturile călduroase.

I-a pus mâna pe umăr, ca să-l trezească pentru o clipă.

— Somn ușor, i-a urat ea cu o voce la fel de moale ca pernele, pentru că acum, după ce se sfârșise toată tevatura și el se afla în siguranță în pat, putea să-l iubească din nou.

L-a învelit.

— Nu vrei să rămâi puțin? Te rog.

Nici urmă de stingphereală, doar pace sufletească și răgaz pentru o ultimă favoare, ceea ce Franny găsi că era cea mai profundă diferență dintre bărbați și femei. El stătea cu ochii închiși, iar până să termine fraza adormi, așa că a rămas tăcută. A tras cuvertura peste el, a stins lampa, apoi s-a așezat pe întuneric pe cealaltă margine a patului și și-a scos pantofii. În geantă păstra o pereche de

balerini. Tălpile pantofilor pășiseră numai pe covoarele hotelului, așa că erau ca noi. Avea să-i poarte mulți ani de-atunci încolo.

*

Dacă îi întrebai pe Fix Keating și Bret Cousins în privința căror lucruri erau de acord, n-ar fi fost în stare să vină cu o listă prea mare. Cu toate astea, fără să fi discutat vreodată chestiunea (și nici un alt subiect), amândoi hotărâseră că Franny și Caroline trebuiau să meargă la facultatea de drept. Când ideea prinsese contur, fetele erau mici, Caroline la gimnaziu, iar Franny încă dormea cu păpușile, dar Fix și Bert le trasaseră deja viitorul, ca niște generali, fiecare în propria-i tabără. Nici Caroline și nici Franny nu arătau cine știe ce interes față de istoria Americii. Nu erau înclinate spre gândirea rațională. Nu păreau făcute pentru dezbateri, în ciuda faptului că energia cu care țipau una la alta era nelimitată. Nu era însă vorba despre ce văzuseră cei doi în Caroline și Franny. Era vorba despre ce văzuse fiecare din ei în sine însuşi.

Bert avea aceleași așteptări de la toți copiii, chiar și de la Jeanette, care, își spunea el, dacă reușea să termine facultatea, putea cel puțin să caute titluri de proprietate. Având aceleași așteptări de la toți, el se percepea ca pe o persoană fără prejudecăți și favoritisme, şi era convins că un plan făcut cu atât de mulți ani înainte de a fi pus în practică trebuia să aibă ceva succes. La urma urmei, familia Cousins avea o lungă tradiție de juriști. Străbunicul lui Bert fusese avocat la Căile Ferate din Pennsylvania, iar bunicul lui, judecător itinerant[63]. Tatăl lui Bert, William Cousins, căruia i se spunea Bill, practicase în birourile sale impozante din centrul orașului Charlottesville o variantă de *gentleman's agreement*[64] a dreptului de proprietate, întocmind contracte pentru prietenii care, după ce cumpărau suprafețe de teren agricol în Virginia, așteptau schimbarea parcelării și apoi transformau terenul în galerii comerciale. Era o bună sursă de venit, la care însă Bill a renunțat curând, după ce soția sa a obținut drepturile de îmbuteliere Coca-Cola în schimbul a jumătate din averea familiei, lăsată ei prin testament de un unchi fără urmași. Lui Bill Cousins îi plăcea să stea în camera de zi, privind pe fereastră la cele două șiruri de sicomori nobili care străjuiau aleea din fața casei, și să-și spună că lumea e frumoasă și că n-ar trebui să se schimbe.

Bert împărtășea crezul jeffersonian[65] conform căruia cunoașterea principiilor de bază ale dreptului era fundamentul unei vieți de succes. Drept urmare, chiar dacă unul dintre copii voia să devină asistent medical sau profesor, trebuia mai întâi să obțină licența în drept. Ideea lui fixă că o persoană care nu cunoștea

legea nu putea fi realmente inteligentă sau interesantă fusese o chestiune controversată în ambele sale căsnicii.

Fix avea o abordare mult mai simplă a problemei legate de drept: voia ca fetele lui să ajungă avocate doar pentru că avocații câștigau mulți bani. Dacă Franny și Caroline aveau banii lor, atunci existau mai puține șanse ca ele să-l părăsească pe tipul cu care erau măritate pentru un altul mai bogat. Fix credea foarte tare în ideea că istoria se repetă și nici măcar nu încerca s-o prezinte altfel. Dacă s-a întâmplat odată, sigur se va întâmpla din nou.

În anul în care Caroline a împlinit treisprezece ani, iar Franny, zece, Fix le-a cumpărat fiecăreia ghidul de studiu Kaplan pentru LSAT[66]. Le-a ambalat în staniol roșu și le-a expediat în Virginia, alături de cadourile de Crăciun obișnuite, pe care le alesese Marjorie: jocuri de societate, un iepuraș de pluș, un set de acuarele, un pulover, două cutiuțe muzicale.

— E o idee cam trăznită, dar deloc rea, a spus Bert, luând în mână exemplarul lui Franny, în timp ce ea cotrobăia printre hârtiile de ambalaj boțite, după vreun cadou pierdut din vedere, care s-ar fi putut rătăci sub pomul de Crăciun.

— Vorbești serios? a întrebat Beverly. Purta un capot lung din velur verde-închis, cu fermoar, cusut chiar de mama ei, cadou de Crăciun. Pe oricare altă mamă din lume ar fi atârnat jalnic, dar pe ea arăta surprinzător de șic.

— Dacă fetele citesc un capitol pe lună, nu e chiar așa de mult, a spus Bert, frunzărind paginile până la tabla de materii. Nu e nevoie să și priceapă. Acum e de ajuns să se familiarizeze cu vocabularul, dar dacă se țin cu adevărat de program, într-o bună zi vor sfârși cu niște scoruri perfecte.

Bert nu-și formulase încă propriile planuri de a pune pe picioare o firmă de avocatură, dar văzu în inițiativa lui Fix un bun început.

Caroline, în pijama de flanel roșie cu reni și încălțată cu șosete flaușate, era împărțită între dorința de a-i spune lui Bert să se ducă naibii și faptul că acest cadou venea din partea tatălui său. A decis să se uite la carte mai târziu, când Bert nu era în preajmă, să se bucure văzând-o interesată. În schimb, Franny deschidea acum cartea cu coperți cartonate, *Un pom crește în Brooklyn*[67], primită în dar de la bunica sa. Încă de la prima propoziție și după cum arătau cuvintele pe pagină, a știut că asta avea să fie lectura ei pe timpul vacanței de Crăciun, și nu ghidul de pregătire LSAT. Tatăl lor le-a sunat mai târziu în acea dimineață, ca să le ureze Crăciun fericit și să le spună că-i lipseau mai mult decât orice pe lumea asta, dorindu-și să poată fi cu toții împreună (ceea ce le făcu pe

fete să plângă, fiecare la capătul câte unei extensii telefonice, Caroline în bucătărie, iar Franny, așezată pe jos, lângă patul din camera lui Bert și a mamei), și le-a dat vestea că fusese admis la facultatea de drept. În ianuarie, Fix Keating începea cursurile serale ale Colegiului de Sud-Vest. Asta însemna să meargă la ore în fiecare seară, timp de patru ani, în loc de trei, dar era în regulă, așa făcuse și Dick Spencer. Era bine dacă se apuca mai devreme, așa cum făcuse Dick, dar nu poți să-ți petreci viața regretând tot felul de lucruri.

— Dacă începeam când eram de vârsta voastră, acum eram deja asociat senior, le-a spus el fetelor. *Pe când eram flăcău, am făcut câțiva pași ca băiat de serviciu în firma unui avocat,* așa îi plăcea tatălui lor să cânte dimineața. Voi două aveți tot timpul din lume să studiați. Dacă vă apucați de pe acum, și dacă încep și eu, atunci o să învățăm împreună când veniți la noi, la vară.

Era vacanța de Crăciun, iar Franny n-avea chef să învețe, și nici să promită c-o să tocească la vară. Tatăl le promisese deja că le va duce la Lacul Tahoe[68], ca să închirieze un ponton de unde să pornească înot. Nu voia să renunțe la așa ceva în schimbul unor ore petrecute înghesuiți unii în alţii la masa din bucătărie, exersând pentru ceea ce era de fapt un gigantic test de ortografie.

Pe de altă parte, când Caroline a pus telefonul în furcă, era ca și cum își completase deja cererea de admitere. S-a dus în camera ei cu ghidul Kaplan sub braț și a închis ușa. Studia dreptul odată cu tatăl său.

Franny și-a suflat nasul, și-a șters ochii și s-a întors în camera de zi. Mama ei strângea într-un sac de plastic fâșiile mototolite de hârtie și bucățile strălucitoare de panglici cârlionțate aruncate pe jos, în timp ce Bert stătea pe canapea cu o ceașcă de cafea și admira tabloul de vacanță: pom de Crăciun, soție frumoasă, foc în cămin, fiică vitregă drăguță.

— Tati merge la facultatea de drept, a spus Franny, așezându-se confortabil în fotoliul albastru, cu romanul în mână. De-asta vrea ca noi să învățăm. Să mergem la școală împreună cu el.

Beverly s-a îndreptat de spate, cu sacul de gunoi plin ochi, dar ușor ca un fulg.

— Fix se duce la facultate?

Bert clătină din cap:

— E prea bătrân pentru asta.

— Nu este, a spus Franny, bucuroasă că poate da explicații. Așa a făcut și Dick Spencer.

Lui Franny îi plăcea de familia Spencer, care, în fiecare vară petrecută la Los

Angeles, îi invita pe toți să ia masa de prânz la Lawry[69].

Numele îi suna cunoscut lui Bert. Dick Spencer, de la procuratură, cel care fusese înainte polițist; Dick Spencer, cel care-l invitase să meargă împreună la petrecerea de botez din casa lui Fix. Botezul lui Franny.

— Unde se duce? a întrebat Bert. Își amintea vag că Spencer studiase la Universitatea din California.

— Colegiul de Sud-Vest, a spus Franny, mândră că ținuse minte așa ceva.

— Dumnezeule! a exclamat Bert.

— Bine, a spus Beverly, dându-și la o parte o șuviță de păr blond care-i căzuse pe ochi. Adică bine pentru el.

— Desigur, a zis Bert. O să-i fie greu, totuși, să meargă la facultate în fiecare seară, după slujbă. Nu știu când va avea timp să și învețe.

Franny s-a uitat la el. Părul ei blond era lung și cam încâlcit. Grăbită să vadă cadourile, nu se obosise să și-l perie de dimineață.

— Tu n-ai făcut facultatea de drept?

— Bineînțeles că da, a răspuns Bert. La Universitatea din Virginia. Dar nu la seral. Am făcut-o la zi.

— Deci n-a fost greu, a spus Franny.

Se simțea mândră de tatăl său, care urma să facă două lucruri deodată. Călugărițele o făcuseră să creadă că Dumnezeu se apleca mai ales asupra celor care alegeau calea mai anevoioasă.

— A fost destul de greu, a spus Bert și a luat o gură de cafea.

Caroline s-a întors în sufragerie și s-a îndreptat semeață spre bucătărie, să ia o a doua felie din tortul de Crăciun care, simțea ea, o va ajuta să învețe.

— Așa deci, taică-tu merge la facultatea de drept, i-a spus Beverly, zâmbind. Minunat!

Caroline a înțepenit, de parcă mama i-ar fi înfipt în ceafă o săgeată cu vârful înmuiat în neurotoxine. Pe chipul ei apăru brusc o expresie de groază amestecată cu mânie. Ceilalți și-au dat seama că fusese comisă o greșeală ce nu mai putea fi îndreptată.

— Le-ai *spus*? a strigat Caroline, îndreptându-și toată furia asupra lui Franny.

— N-am…, s-a auzit glasul lui Franny, la început slab, apoi sugrumat.

Voia să spună că nu știa că n-avea voie să zică, sau că nu știa că era un secret, dar cuvintele i s-au oprit în gât.

— Crezi că tata *a vrut* ca ei să afle? Nu te-ai întrebat de ce nu i-a sunat direct

pe ei?

Caroline s-a repezit spre Franny și i-a dat surorii sale un ghiont atât de puternic în umărul firav, încât lovitura a răsturnat-o pe fată din scaun. O dureau și brațul lovit, și cel pe care căzuse. Franny se gândi că probabil sora ei era cu adevărat furioasă pe ea, mai furioasă decât de obicei. Caroline o lovea foarte rar în fața celorlalți.

— Caroline, pentru numele lui Dumnezeu! a strigat Bert și a lăsat ceașca jos. Încetează! Beverly, n-o lăsa să dea așa în Franny.

Crăciunul în mod deosebit este stresant. Cu unele variații, toți patru se gândeau la aceeași propoziție. Beverly se trase ușor într-o parte. Nimeni nu voia s-o vadă pe Franny lovită, adevărul era însă că lui Beverly îi era teamă de fiica ei cea mare și nu intervenea decât când curgea sânge.

— Să nu-mi spui mie ce să fac! i-a strigat furioasă Caroline lui Bert, împroșcând în furia ei cu stropi mici de salivă. Spune-i pârâcioasei ăsteia!

Franny plângea. Până la ora de culcare, urma roșie lăsată de mâna surorii avea să se transforme într-o vânătaie purpurie. Caroline s-a răsucit pe călcâie și a luat-o în sus pe scări, mergând apăsat, fiecare pas, o bubuitură. Acum se vedea silită să învețe fără felia ei de tort.

De cum a început cursurile la facultate, convorbirile lui Fix cu fetele s-au învârtit doar în jurul delictelor. „Doamna Palsgraf stătea lângă un cântar în gara East New York din Long Island, le-a spus el pe un ton degajat, de parcă le povestea despre vecinii săi. Vorbea de fapt doar pentru Caroline, deoarece Franny pusese receptorul jos, ca să se întoarcă la romanul pe care-l citea, *Kristin Lavransdatter*[70]. În timpul „Verilor la Facultatea de Drept“, așa cum aveau să fie pomenite mai târziu, Caroline și Fix stăteau la masa din bucătărie, iar Fix explica diferite cazuri. Spunea că asta îl ajută, că dacă reușea să le explice un caz, însemna că-și însușise legea care i se aplica.

— Lumea spune că facultatea de drept te învață să gândești, dar nu-i așa. Totul se reduce la învățatul pe de rost. A ridicat mâna și a început să numere pe degete: neglijență, ucidere din culpă, încălcarea dreptului la viață privată, calomnie, încălcarea dreptului la proprietate privată…

Caroline lua notițe, Franny citea. Franny datora studiilor de drept ale lui Fix faptul că citise *David Copperfield* și *Marile speranțe*[71], toate romanele lui Jane Austen, ale surorilor Brontë și, în cele din urmă, *Lumea văzută de Garp*[72].

Între Caroline și Fix fusese dintotdeauna o legătură specială, dar erau și mai

apropiați acum, că aveau cele zece excepții la Legea aplicabilă în caz de deces. Caroline și Fix au căzut de acord că nu exista nimic mai anost decât legea proprietății, cu de cinci ori mai multe detalii și prea puțin raționament intuitiv în ajutor. Nu puteai să avansezi printre cazuri decât prin repetiție nesfârșită și mnemonică inteligentă. Ce este o ofertă? Ce este acceptarea? Ce este un contract? Cine sunt terții beneficiari? Legea proprietății cerea atenție sporită.

— E bine c-o să avem doi avocați în familie, i-a spus Fix lui Franny la masa de seară, cu trimitere la Caroline și la el însuși. Cineva trebuie să facă bani, ca să-ți cumpere toate cărțile alea.

— Sunt gratis, a zis Franny. Le împrumut de la bibliotecă.

— Atunci, slavă Domnului că există biblioteci! a intervenit Caroline.

Uluitor câtă bunăvoință amestecată cu aroganță putea fi ambalată în cuvintele *slavă Domnului că există biblioteci.* Fix a început să râdă, apoi și-a luat seama. Franny nu credea că vrusese să râdă.

Fix fusese dintotdeauna părtinitor cu Caroline, încă dinainte de a începe facultatea. Asta se întâmpla pentru că ea era mai mare și pentru că avuseseră mai mult timp să se cunoască înainte de divorț. Se întâmpla și pentru că ura lui Caroline față de Bert ardea ca o flacără albă pură, pentru că se străduia din răsputeri să-i facă viața mizerabilă mamei, după care îi dădea raportul tatălui. Fix îi atrăgea atenția s-o lase mai moale, dar, în același timp, savura detaliile amănunțite ale relatării. I-ar fi plăcut să aibă și el șansa de a-i face viața un chin lui Beverly. Caroline semăna cu Fix – părul castaniu, pielea care căpăta o nuanță aurie de cum ajungeau la plajă. În schimb, Franny semăna foarte mult cu mama lor, era prea delicată, blondă și lipsită de siguranță de sine. Prea frumoasă și, în același timp, niciodată la fel de frumoasă. Când tatăl le ducea pe fete pe aleea din spatele supermarketului A&P, la șase dimineața, cu rachete și cutii noi cu mingi de tenis, Caroline reușea până la douăzeci și șapte de lovituri consecutive fără greșeală. *Poc*, *poc*, *poc*, pe zidul gol care era chiar peretele magazinului, cu brațele ei lungi, instinctiv grațioase în arcuirea lor. Recordul personal al lui Franny a fost de trei lovituri consecutive, și asta s-a întâmplat o singură dată. Adevărata diferență dintre Caroline și Franny era însă aceea că lui Caroline îi păsa. Se preocupa și de drept, și de tenis, și de notele luate la materiile care nu-i plăceau. O interesa ce le spunea tatăl despre mama, o interesa indiferent ce le spunea. Franny nu-și dorea decât să se întoarcă în mașină, să citească din Agatha Christie. De cele mai multe ori o lăsau în pace.

În cea de-a doua zi a Examenului de barou al statului California, tatăl le-a

sunat seara pe fete, în Virginia, să le spună cât de nebuni puteau fi oamenii. Veniseră la examen cu scaunele de birou de acasă și cu lămpile de citit. Un tip era atât de superstițios, că, ajutat de un prieten, și-a cărat biroul de acasă. Nebuni! Testul a fost lung și greu, ca alergatul vara de la parcul MacArthur până la academia de poliție, dar pentru asta trebuie să repeți, ca atunci când sosește momentul să fii pregătit. Fix fusese pregătit, iar testul trecuse de acum. Terminase.

Franny i-a dat vestea lui Bert. S-a dus în biroul lui, închizând ușa înainte să vorbească, dar chiar și aşa a coborât vocea:

— Tata a dat examenul.

Franny și Bert se înțelegeau bine, și au continuat s-o facă atunci când Bert și Beverly nu se mai înțelegeau deloc, și în ciuda faptului că Bert și Caroline nu se înțeleseseră niciodată. Bert și-a ridicat ochii de pe vraful de dosare din fața lui.

— A trecut?

— Abia a dat testul, a spus ea. Dar sunt sigură că a trecut.

Patru ani în care nu făcuse altceva decât slujbă, studiu și mers la facultate, sacrificând vacanțe și toți banii pe care îi avea – trebuia să fi trecut. Nici un alt rezultat nu era posibil.

Bert a clătinat din cap.

— În California e greu. Foarte mulți dau examenul de două ori înainte de a trece.

— Și tu l-ai dat de două ori?

Bert, care îi repezea pe toți ceilalți, era îngăduitor cu Franny. S-a uitat la ea, la umerii ei foarte drepți, și a dat din cap de parcă îi părea rău de asta, apoi s-a întors la dosarele lui.

Fix nu a trecut examenul de barou.

Marjorie le-a sunat pe fete, să le dea vestea.

— Nimeni nu trece din prima. Cunosc o mulțime de avocați, și toți mi-au spus, exclus. Tatăl vostru n-are încotro și va trebui să-l dea din nou. A doua oară știi cu ce ai de-a face. A doua oară totul are logică.

— A doua oară o să fie același test? a vrut Caroline să știe.

Plângea și încerca să ascundă acest lucru, ținând mâna pe receptor.

— Nu cred, a răspuns Marjorie cu o ușoară ezitare. Cred că testul este de fiecare dată diferit.

— Bine, și el ce-a facut? a întrebat Franny de la capătul extensiei telefonice, știind că de ea depindea continuarea convorbirii. Ce s-a întâmplat când a aflat?

Fix le ceruse lui Franny și Caroline să se roage pentru el în ziua testului, și așa au făcut. Le-au rugat și pe călugărițele de la Sfânta Inimă să înalțe rugăciuni pentru el, dar tot degeaba.

— Ne-am dus la mama, și ea i-a pregătit tatălui vostru o cină grozavă.

— O, asta-i bine, a spus Franny, pentru că Marjorie avea o mamă care știa să facă pe oricine să se simtă mai bine, în orice privință.

— I-a dat un gin tonic și i-a pregătit o ruladă de carne. I-a spus că e păcat că n-a trecut examenul, dar măcar va putea să-l dea din nou. I-a mai spus că, în viață, la cele mai multe examene pe care le dăm avem o singură șansă. Cred că asta l-a făcut să se simtă mai bine.

Pentru a doua încercare, Fix și-a făcut fișe. Cunoștea un tip care procedase așa și reușise. În vara aceea, Fix le-a arătat fetelor fișele. Le păstra într-o cutie de pantofi, ordonate pe subiecte. Erau mai mult de o mie de fișe. Caroline l-a testat în timp ce se aflau cu mașina la spălătorie, doar că nu-i punea întrebări. Îi spunea răspunsurile, ținând fișa pe piept. „Doctrina conform căreia o persoană aflată în posesia terenului deținut de altă persoană poate dobândi un titlu valabil pentru acesta, atât timp cât sunt îndeplinite anumite cerințe ale jurisprudenței, iar posesorul neproprietar…“

Franny stătea în fața lungului șir de geamuri și urmărea cum trece mașina printre lavetele care atârnau de tavan (continue), printre clăbucii de săpun (agresivi), spălarea (deschisă și notorie), ceara pulverizată (reală). Lăsă acest moment s-o umple bucată cu bucată, dar tot nu era de ajuns să spele și cele patru elemente ale *posesiei adverse*.

Oricât de strălucită ar fi fost ideea cu fișele, n-a funcționat, chiar dacă a doua oară când s-a prezentat la examen și-a adus și lampa de birou de-acasă. Mama lui Marjorie i-a pregătit din nou cina și l-a asigurat că a treia oară va trece examenul, nu e nimic rușinos, mulți au făcut-o, așa că Fix s-a dus la examen și a treia oară, și, după ce a picat, a renunțat. Nimeni n-a mai pomenit nimic de facultatea de drept, decât în legătură cu Caroline și Franny.

În ultimul an de liceu, când Caroline a dat examenul LSAT pentru Universitatea Loyola, ghidul Kaplan era făcut ferfeniță, cu paginile lipite cu scoci, subliniat în trei culori și înțesat cu notițe adezive. Candidaţii sunt o specie superstițioasă, așa că, deși în grupele de studiu avea grijă să citească edițiile actualizate ale ghidului, exemplarul pe care îl citea la culcare în camera de cămin era tot cel dăruit de către tatăl său, la Crăciunul din Virginia. Teoria împărtășită de către Fix și Bert, cum că o pregătire susținută de-a lungul multor ani conduce

la un scor perfect, nu se adeverise. Scorul perfect la LSAT este de 180 de puncte. Caroline Keating a obținut 177 de puncte. Nu știa unde pierduse acele trei puncte, dar nu și-a iertat asta niciodată.

*

La aproape două săptămâni după ce Franny ghicise în mod miraculos numărul camerei de hotel a lui Leo Posen, îl cărase până acolo și se strecurase afară fără a fi văzută, a primit un telefon la bar. Șase și zece minute seara, și toate mesele erau pline, toate taburetele de la bar ocupate. Clienții se înșirau cu paharele în mână în spatele celor așezați la bar, râzând și vorbind prea tare în așteptarea unui loc liber. Una dintre chelnerițe, pe nume Kelly, cea care avea un fost soț și un copil, a luat-o pe Franny de mijloc și mai că nu și-a pus buzele rujate pe urechea ei, ca să-i spună câteva cuvinte în șoaptă. Tot ce făceau acești oameni era ceva intim, chiar și transmiterea unui mesaj.

— Ai primit un telefon, a zis ea cu o voce care se insinua în mijlocul vacarmului.

Franny nu primise niciodată telefoane la bar. Kelly însă primea tot timpul, de la fostul soț, de la bonă, de la mama ei, care stătea uneori cu copilul. Copilul nu reușea să treacă peste nici o tură de-a mamei fără să aibă o problemă urgentă. Imediat, Franny i-a trecut repede în revistă pe toți cei care ar fi putut muri, apoi şi-a dat seama că n-avea nici un rost. În încăpere era un adevărat vacarm – voci suprapunându-se, eternul clinchet de pahare, Luther Vandross cântând în difuzoare, ceea ce însemna că urma Bing Crosby. Heinrich ținea receptorul cu mâna întinsă într-o parte, ca și cum ar fi fost cine știe ce bucată de hoit adunată de pe drum, în timp ce continua să stea de vorbă cu un client. Ținea bărbia ușor înclinată, semn al dezaprobării sale. Nu mai era nevoie să-i dea glas. Franny și-a dus mâna la ureche, ca şi cum astfel ar fi putut bloca zgomotul.

— Leo Posen, s-a prezentat vocea din telefon.

— Pe bune?

Dacă ar fi avut răgazul să se gândească un pic, n-ar fi reacționat așa. După ce-l escortase până la pat, Franny i-a recitit romanul *Primul oraș*, ceea ce avu darul să-l păstreze cât se poate de viu în mintea ei. Se îndoia că el își mai amintea ceva din noaptea aceea, şi chiar dacă ar fi fost așa, nici nu i-a dat prin minte c-o să mai audă vreodată de el. Gândul că Leo Posen ar fi putut s-o sune însemna ca Franny să-și exagereze calitățile personale, ceea ce nu era cazul.

— Trebuia să te sun mai devreme.

— De ce? a întrebat ea.

— Te-am pus într-o situație dificilă. N-am încercat deloc să aflu dacă ai avut vreo neplăcere.

— O, nici una, a răspuns ea.

Și-a rotit privirile în jur, imaginându-și că personajele lui beau chiar acum în bar, Septimus Porter însuși, cu un pahar de whisky în mână, în timp ce fetele se distrau zgomotos.

— Nu te-aud.

— Am spus că n-a fost *nici* o *problemă.* E foarte multă gălăgie aici. Happy hour.

Heinrich s-a uitat la ea întrebător, și Franny a acoperit receptorul cu palma.

— Leon *Po*sen, i-a spus, dar el a clătinat din cap și s-a îndepărtat de ea.

— Ai putea să ajungi în Iowa City vineri?

— Iowa?

— Trebuie să merg la o petrecere și mă gândeam că poate ți-ar face plăcere, a spus el, după care s-a oprit preţ de câteva clipe. Franny și-a încordat auzul, să prindă vreun zgomot de unde suna el, dar era prea multă larmă. Și-a lipit și mai tare receptorul de ureche.

— De fapt, nu-i adevărat, a reluat el în cele din urmă. Nu cred că ți-ar plăcea, dar m-am gândit că aș putea să fac față situației dacă eşti cu mine. Îți iau o cameră la hotel. Nu este Palmer House, dar pentru o noapte merge.

— N-am mașină, a spus Franny.

— O să-ți trimit un bilet de autobuz. Mi-aș face griji să te știu la volan. Ai vrea să mergi cu autobuzul? Pot să-ți trimit biletul la hotel. Pentru Franny, de la barul Palmer House. Care e numele tău de familie?

În celălalt capăt al încăperii, ea a surprins un bărbat așezat la una dintre mesele ei, agitându-şi paharul gol. Era de neconceput ca un client să cerșească băutură.

— Keating. Ascultă, trebuie să fug, a spus ea, cu ochii fixați asupra acelui singur pahar și a felului în care gheața reflecta lumina peste capetele mulțimii. Dacă nu, o să dau din nou de belea. Pot să iau autobuzul.

Franny era de serviciu în ziua aceea, dar nu avusese niciodată probleme în a găsi pe cineva care s-o înlocuiască. Vinerea se făceau bani mulți și, de îndată ce renunță la seara aceea, își dădu seama cât urma să piardă. Chiar dacă nu plătea biletul de autobuz sau camera, drumul ăsta tot avea s-o coste.

— Vrea să se culce cu tine, i-a spus Kumar când i-a povestit despre conversația telefonică.

Când s-a întors acasă de la bar, el era încă treaz, înconjurat de teancuri de cărți și notițe adezive la masa din bucătărie. Nu părea demoralizat, cu toate că trebuia să trimită referatul la un articol lung de o sută de pagini și cu o sută de note de subsol. Nu mai avea energie să se gândească și la Franny, darămite să se culce cu ea.

Kumar avea dreptate, firește – pentru ce altceva să chemi o chelneriță din alt stat? –, lucrurile însă nu păreau să stea așa. Leo Posen așteptase două săptămâni înainte de a o suna. Ce să însemne asta? Că încercase s-o uite și nu reușise? Că în Iowa chelnerițele de bar nu și-o puneau?

— Poate că-i place cum gândesc, a spus ea și a râs de una singură de prostia ei amuzantă. Fermecătoarea mea companie.

El a ridicat ușor din umeri, fără să scoată un cuvânt.

În noaptea când îl cunoscuse pe Leo Posen, Franny îl trezise din somn pe Kumar pentru a-i povesti întâmplarea, așa cum și-o imaginase mai devreme. Era aproape două dimineața când s-a suit în patul lui pe întuneric și l-a scuturat ușor de umăr.

— Ghici pe cine-am întâlnit?! Încearcă!

Lui Kumar îi plăceau cărțile lui Leon Posen. Stătuseră de vorbă pe marginea lor la scurt timp după ce se cunoscuseră. Kumar se uitase la rafturile ei pline de cărți, cât timp ea preparase cafeaua în bucătărie. Când s-a întors în cameră, el ținea în mână *Septimus Porter*. Îl lăsase pe Updike pe raft, ca și pe Bellow și Roth.

— L-ai citit pe Leon Posen?! o întrebase el, ca să se asigure că volumul nu fusese abandonat acolo de vreun fost iubit de-al ei.

Franny și Kumar se cunoscuseră nu la mult timp după admiterea la Universitatea din Chicago. Stătuseră alături la cursul de prejudicii și luaseră hotărârea să învețe împreună. S-au împrietenit, fără șă-și dea seama că în curând nu vor mai avea timp pentru prietenie. Acum că Franny era lefteră și dormea pe canapeaua lui, era greu de spus ce anume îl deranja mai mult în legătură cu drumul ei la Iowa, faptul că această femeie, pe care putea s-o iubească mai mult dacă ar fi avut timp, se ducea la o petrecere în alt stat, cu un alt bărbat, faptul că voia s-o însoțească, ori că își dorea să meargă în locul ei.

Leo Posen o aștepta în autogara din Iowa City. În pardesiul lui negru și cu

pălăria de fetru gri, studia orarul autocarelor montat pe perete, sub un strat de plexiglas, ca şi cum se gândea să plece și el undeva. Când a văzut-o pe Franny venind spre el, a întâmpinat-o cu un zâmbet mult mai larg și mai plin de recunoștință decât îi arătase la bar.

— Nu credeam c-o să fie bine, a spus el, dezvăluindu-i pentru o clipă dinții de jos, încălecați într-un mod ciudat, dar atrăgător, și i-a întins mâna în chip de salut.

Să nu uite să-i spună asta lui Kumar, pentru că dacă avea de gând să se culce cu ea, ar fi sărutat-o pe loc.

— A fost bine pe drum, a spus Franny.

— N-ai înțeles, a spus el jovial. Mă gândeam că o să stau aici şi o să-mi înghețe fundul, uitându-mă pe rând la toți pasagerii care se dau jos din autocarul de la Chicago, și că tu nu vei fi printre ei. M-aș fi întors la următorul autocar, ca să verific dacă nu cumva am reținut greșit ora. După aceea m-aș fi simțit ca un idiot, spunându-mi că am fost un caraghios să-mi închipui că e de ajuns să trimit un bilet unei necunoscute și apoi să mă aștept ca ea să coboare din autocar, doar pentru că așa am vrut eu. Plănuisem totul. De fapt, eram așa de sigur că n-o să vii, încât mă gândisem chiar să nu vin la autogară, doar ca să-ți demonstrez.

— Ar fi fost îngrozitor, a spus Franny, deoarece abia acum îşi dăduse seama că nici măcar nu avea numărul lui de telefon sau adresa.

El a clătinat din cap.

— M-aș fi simțit groaznic, ridicol și bătrân pentru tot restul zilei, apoi l-aș fi sunat pe șeful de catedră, să-i spun că nu mai pot merge la petrecerea lui, date fiind împrejurările.

— Ei, a spus Franny, fără să înțeleagă prea bine. Bănuiesc că ți-am stricat planurile.

— O, da, da! Ai distrus întreaga zi!

Leo Posen și-a frecat mâinile să le încălzească, apoi și le-a înfundat în buzunare. Autogara arăta mai bine decât se așteptase, pardoseala era măturată, pe băncile din sala de așteptare nu dormea nimeni, dar înăuntru era la fel de frig ca afară, frigul cel mai pătrunzător al preriei din Vestul Mijlociu, bătute de vânt la sfârșit de februarie. Singurul angajat de la ghișeul casei de bilete purta, pe lângă palton, căciulă și mănuși.

— Vrei să mergi mai întâi la hotel, să te aranjezi puțin? Să te odihnești?

Franny a clătinat din cap.

— Nu în mod deosebit.

Faptul că se arăta așa de surprins n-avea nici o logică: era de la sine înțeles că Franny Keating va veni la întâlnirea cu Leo Posen. În cazul ăsta, a presupus ea, întrebarea era: în ce fel se vedea el pe sine? Dacă se vedea ca Leon Posen, un romancier celebru, atunci ar fi știut că va fi acolo, dar dacă se considera un tip oarecare, întâlnit la bar, ei bine, da, avea dreptate. În absolut nici o împrejurare nu s-ar fi urcat în autocar pentru un tip oarecare, întâlnit la bar. Nici n-ar fi dus pe oricine în camera de hotel. Numai gândul la noaptea aceea era de-ajuns să-i dădea fiori care nu aveau nici o legătură cu autogara înghețată. Totuși, când se uita la el nu avea senzația aceea familiară că făcuse o greșeală teribilă. Îl vedea doar pe Leo și era bucuroasă că se afla în Iowa.

El i-a luat de pe umăr sacul din pânză, același în care își căra manualele în anii de școală. Întotdeauna fusese foarte greu. Acum însă era plin doar cu o cămașă de noapte și periuța de dinţi, un rând de haine pentru a doua zi și volumul cu povestiri al lui Alice Munro, din care citise în autocar.

— Se pare că n-ai de gând să stai mai mult, a spus el.

— Doar peste noapte.

— Bine, în cazul ăsta ar trebui să-ți arăt câte ceva din Iowa, înainte să se lase întunericul.

— Mi-a ajuns cât am văzut pe drum, venind încoace. Arată ca Illinois, cu excepţia oraşului Chicago.

Drumul durase cinci ore și jumătate. În pauzele dintre povestirile lui Munro privise la toate acele câmpuri înzăpezite, străpunse de o sută de mii de tulpini de porumb frânte și la umbrele lungi pe care le aruncau pe omăt, în lumina după-amiezii târzii. Își rezemase capul de geam. Câmp după câmp după câmp, nici un petic de pământ risipit pe ceva atât de inutil precum un copac decorativ.

— Văd că te-ai lămurit singură, a spus el și a făcut un semn spre ușile mari, duble care dădeau spre parcare. Atunci te invit la cină.

Au ieșit în aerul înghețat. Ninsoarea tocmai începuse să acopere din nou trotuarele proaspăt curățate. Zăpada mai veche se întindea în straturi peste pământ, peste mașinile parcate, care nu fuseseră mișcate din loc, peste tufișurile scunde, care aveau să suporte până la primăvară greutatea imposibilă a zăpezii. Franny simțea cât de fragilă era în aerul glacial care se războia cu canadiana ei. Nu era mai rău decât în Chicago, poate chiar mai cald cu două-trei grade, și cu toate acestea simțea că trece printr-un perete de sticlă spartă. Și-i imagină pe primii coloniști străbătând preriile în căruțele lor cu coviltir, în căutarea unei vieți mai bune. De ce se opriseră tocmai aici? Șchiopătau caii? Era primăvară?

Erau atât de înfometați încât și-au oprit căruțele și au întrebat: *Aici e destul de departe?*

— Mai spune-mi o dată, de ce aici e mai bine decât în Los Angeles? a întrebat Franny. Ar fi vrut să-l ia de braț și să se rezeme de el. Era suficient de înalt ca s-o ferească de vânt.

— În Iowa nu sunt căsătorit cu nimeni.

— Să sperăm că lucrul ăsta e valabil pentru majoritatea statelor.

— Vezi, asta-mi place la tine. Ai o atitudine pozitivă. Și-a pus mâna pe spatele ei și a condus-o spre un restaurant italienesc care arăta de parcă până deunăzi fusese un birt oarecare.

— Cred că am calculat greșit timpul, a spus Leo, uitându-se la ceas. N-avem vreme să luăm cina. Doar să bem ceva. Poți să reziști pentru moment doar cu un pahar de băutură? Mai târziu va fi mâncare din belșug.

Franny era bucuroasă să scape de vremea de afară. În urma lor, vântul se năpusti prin ușă pe deasupra meselor, cu o răbufnire de aer arctic, făcându-i ceilalți clienți să-și ridice privirile. Spre deosebire de autogară, restaurantul avea un radiator plin de ardoare.

— Mă descurc.

Franny a început să-și deschidă pufoaica, să-și desfacă fularul și să-și scoată căciulița. Purta cizme cu tălpi și vârfuri de cauciuc. Erau căptușite cu bucăți de blană de la niște ursuleți de pluș vechi. Iarna nu era loc de cochetărie.

La bar stătea o femeie care părea să aibă vreo șaizeci de ani, cu o claie de bucle blonde cocoțată în creștetul capului și o vestă neagră, ce stătea să-i plesnească pe piept. Peste sânul stâng era cusut cu litere de mână numele *Rae*.

— Ia uite cine-a venit! a exclamat Rae. Ai intrat pentru una mică, înainte de-a-ți vedea de treabă?

— Așa m-am gândit, a spus Leo.

— Am vrut să fiu un pic obraznică, i s-a adresat ea lui Franny, cu ochi strălucitori în spatele gratiilor de rimel uscat, dar nu m-a lăsat inima. Tu ce vrei, drăguțo?

— La fel, a răspuns Franny, arătând cu capul spre Leo. Și poate niște grisine și un pahar cu apă.

— Bine gândit, a spus femeia, luând o sticlă de scotch de pe raftul aflat în spatele ei. Astea absorb tot. Ai de gând să-l prezinți?

— Cum, nu vă cunoașteți? a întrebat Franny, încurcată. Părea că femeia o confundase cu altcineva. Atunci a arătat cu mâna spre bărbatul de lângă ea. Vi-l

prezint pe Leo Posen.

Asta i-a amuzat la culme pe Leo și pe barmaniță și amândoi au izbucnit în hohote de râs care înveseliră colțul lor de bar din micul restaurant deprimant.

— Rae, a spus ea și i-a întins mâna lui Leo, care i-a luat-o cu amândouă palmele, într-un gest exagerat de ceremonios.

— Ea îmi pregătește gheața, a spus el.

— O țin într-o pungă de plastic cu fermoar. Rae a deschis congelatorul de sub tejghea și a scos o pungă pe care stătea scris cu marker negru, gros *Nu atingeți*. Crede că Iowa încearcă să-l otrăvească cu gheață toxică.

— Mi-a povestit, a spus Franny și a încuviințat din cap.

— Ți-am spus? a întrebat Leo, scoțându-și fularul și paltonul. Era tot în costum, de data aceasta într-unul albastru-închis, cu o cravată în dungi.

— Cui ar trebui să te prezint?

— Îl prezinți publicului la seara de lectură de azi, a răspuns Rae și a luat un pahar de whisky, ca să scoată din pungă două porții de gheață. Scriitorii faimoși nu înseamnă mai nimic în orașul ăsta, dar mie îmi place să mă duc când am câte o seară liberă. Merg de ani de zile. În felul ăsta ajung să-i văd la treabă pe toți clienții mei. Și știi ce-mi spun cu toții? Spun, Rae, tu ar trebui să scrii cărți.

Leo a dat din cap, cu sinceră aprobare.

— Așa ar trebui.

Rae i-a zâmbit și apoi și-a îndreptat din nou atenția spre Franny.

— Câteodată, unul dintre puștii din program e pus să-i prezinte pe cei mai în vârstă. Apropo, ar trebui să-ți verific actul de identitate.

Franny a scotocit prin geantă după portofel și i-a înmânat permisul de conducere barmaniței, care a scos din buzunarul pantalonilor o pereche de ochelari și s-a uitat la el cu atenție, ceea ce Franny nu făcuse vreodată. Ea nu cerea aproape niciodată actele cuiva, iar când o făcea, își imagina că a-ți prezenta actele era totuna cu a fi major.

Edificată, Rae i-a dat lui Leo paharele și permisul.

— Ia uite, a comentat ea, Franny are aproape douăzeci și cinci de ani. Pe-onoarea mea, aș fi zis că ai șaptesprezece. Așa e când îmbătrânești. Toți ceilalți încep să pară mai tineri.

Leo a luat paharele și s-a uitat și el la permis.

— Virginia? a întrebat el și a întors permisul, întrebându-se dacă Franny alesese sau nu să-și doneze organele în caz de accident. Credeam că ești din Los Angeles.

— Sunt, dar am învățat să conduc în Virginia.

— Deci, dacă nu este studenta ta și nu știe că în douăzeci de minute începe seara de lectură, atunci cine e domnișoara?

Tonul lui Rae era încă glumeț, dar femeia se uita acum doar la Leo, iar Leo continua să se uite doar la permis.

— Este barmanița mea, a spus el distrat, apoi, luându-și seama, și-a ridicat privirile spre Rae și a zâmbit. Cealaltă barmaniță a mea.

Franny nu l-a corectat. Femeia din spatele barului nu voia să mai audă nici un cuvânt de la ea. Rae a umplut două pahare cu scotch Dewar's și le-a împins în față.

— Asta face opt dolari, a spus.

De grisine și apă nu se ocupa ea. La capătul încălzit al barului, cel mai îndepărtat de ușă, începuseră să se adune clienții, și ea s-a dus să-i servească. Leo Posen a pus pe tejghea o bancnotă de zece dolari. N-a lăsat să se vadă dacă înțelesese sau nu ce se petrecea cu prietena lui, care îi făcea gheață acasă și o aducea la bar într-o pungură. Era concentrat asupra băuturii.

— Trebuie să citesc un fragment din carte, după care urmează o recepție în cinstea mea. Face parte din obligațiile mele. Nu sunt așa de multe, dar sunt trecute în contract. La celelalte recepții nu sunt obligat să mă duc.

— N-aveai de gând să-mi spui?

Leo a clătinat ușor din cap.

— Așa cum vedeam eu lucrurile, mi-am zis că nu e nevoie. Întâi de toate, n-am crezut cu adevărat c-o să vii cu autocarul tocmai de la Chicago, iar dacă totuși ai fi venit, mă gândeam că vei fi obosită și vei vrea să te odihnești în camera de hotel. Eu unul sunt întotdeauna terminat când călătoresc. Călătoriile mă obosesc, noutatea mă obosește și nu merg nicăieri cu autocarul, de-asta m-am gândit că, dacă vii, o să te bagi direct în pat. E clar, ai mai multă energie decât mine.

— Presupunând că reușeai să scapi de mine, abandonându-mă într-o cameră de hotel pe timpul lecturii publice, după care să vii să mă iei la recepție, nu te-ai gândit că poate o să mă întrebe cineva: „Nu-i așa că ți-a plăcut?“

Ar fi venit, chiar dacă nu-l întâlnea. Dacă ar fi știut că Leon Posen urma să susțină o seară de lectură în Iowa City, s-ar fi urcat în autocar din proprie iniţiativă. Pentru șansa de a o însoți, Kumar s-ar fi sustras de la îndatoririle lui de redactor al revistei de drept, ceea ce nu i se întâmplase niciodată. Asta nu înțelegea Leo Posen.

— Sau o să spună: „Dumnezeule, ce lectură interminabilă!“ Și apropo, nici vorbă să vreau să scap de tine. Am vrut doar să mă port frumos.

Franny i-a zâmbit, și Leo Posen s-a uitat la ceas, apoi a întins gâtul în direcția lui Rae. Ea râdea împreună cu noii clienți de la celălalt capăt al barului, cu spatele ei lat întors spre cei doi.

— Ești de meserie. Care e cea mai bună metodă de-a o aduce pe barmaniță înapoi la tine când te grăbești?

— S-o inviți la seara de lectură ca la o întâlnire, a spus Franny. Funcționează de fiecare dată.

El a bătut cu degetul în cadranul ceasului, de parcă s-ar fi îndoit de ceea ce vedea.

— Mi-ar prinde bine să mai luăm un rând înainte.

Franny făcu paharul să alunece spre el. Gheața, pregătită cu atâta grijă, începuse să se topească, diluând tăria scotch-ului cu apa îmbuteliată de la un vechi izvor din Franța.

— Eu nu beau, a spus ea. Ăsta e un truc pe care l-am deprins cu mult timp în urmă. Îi face pe oameni să mă placă.

Leo s-a uitat la pahar, apoi la Franny.

— Dumnezeule, ești o adevărată vrăjitoare!

---

37. Abreviere pentru Niggaz Wit Attitudes, grup american de hip hop, cunoscut pentru stilul gangsta rap.

38. Lanţ de magazine de proximitate.

39. Lichior incolor, cu aromă de portocală

40. Lichior de alune și plante aromatice.

41. Cireșe conservate în alcool.

42. În original, „I’ve got no chauffeur to chauffeur me. I’ve got no servant to serve my tea.“

43. Lichior-cremă de ciocolată și mentă.

44. (În original, „The Raven“). Poem al lui Edgar Allan Poe (1809–1849), publicat în 1845.

45. Anthony Trollope (1815–1882), romancier britanic din epoca victoriană.

46. Specie de porumbel (*Ectopistes migratorius*) din America de Nord, dispărută la începutul secolului XX.

47. Cocteil preparat din whisky, suc de lămâie, sirop de zahăr și albuș de ou.

48. Cocteil preparat din rom, suc de lămâie și sirop de zahăr.

49. Interzis (în germană, în original).

50. Oraș aflat la o distanţă de 370 km de Chicago.

51. Orașe din statul Iowa.

52. Statul în care se află orașul Chicago.

53. În original „drum shop“.

54. Vin alb sec foarte scump (cu preţuri cuprinse între 150 și 2 500 de euro sticla).

55. (În original, „I keep wondering what I’m going to do without you“, fragment din melodia Neither

one of us.

56. Indicativ pentru aeroportul internaţional din Los Angeles.

57. Asistenţă juridică asigurată gratuit sau la un preţ redus anumitor clienţi lipsiţi de posibilităţi financiare.

58. Oraș situat în districtul Los Angeles.

59. Cântăreaţă și dansatoare, a fost prima actriţă afro-americană nominalizată la premiul Oscar.

60. Sendviș cald american, care conţine carne de vită la grătar, varză acră, sosuri și condimente.

61. Uvertură compusă de Ceaikovski în 1880, pentru a comemora victoria Rusei împotriva armatei lui Napoleon din 1812.

62. Conflict între Statele Unite și Marea Britanie, alături de aliaţi, în 1812.

63. Judecător care se deplasa într-un district (sau circuit) judiciar, pentru a audia cazuri.

64. Acord informal între două sau mai multe părţi, prin convenţie sau avantaj reciproc. Poate fi scris, verbal sau implicit.

65. Referitor la președintele american Thomas Jefferson (1743–1826).

66. *Law School Admission Test* – testul de admitere la Facultatea de Drept.

67. În original, *A Tree Grows in Brooklyn*, roman al scriitoarei americane Betty Smith, publicat în 1943, având ca personaj central o adolescentă newyorkeză din a doua generaţie de imigranţi irlandezi.

68. Lac aflat între Nevada și California.

69. Restaurant de lux din Beverly Hills.

70. Trilogie de romane istorice, publicate între 1920 și 1922 de către scriitoarea norvegiană Sigrid Undset, laureată a Premiului Nobel în 1928.

71. Romane aparţinând lui Charles Dickens.

72. *The World According to Garp*, roman al scriitorului american John Irving, publicat în 1978.

5

O bicicletă necunoscută stătea rezemată pe culoarul din fața apartamentului ei, acolo unde se presupunea că nu ai voie să-ți lași bicicleta, dar asta, firește, reprezenta un indiciu care n-o ajuta. Cu sacoșele de cumpărături intrându-i adânc în pielea încheieturilor de la mâini, cu canadiana și ghetele care se îngreunaseră și se încinseseră după patru etaje urcate pe jos, Jeanette a deschis ușa și l-a văzut pe fratele ei, așezat pe canapea, cu fiul ei în brațe.

— Uite! Uite! strigă soțul ei. În entuziasmul lui, Fodé o luă în brațe, înainte de a se gândi s-o scape de pungile de plastic. Bintou, bona lor, se repezi să se lupte cu sacoșele de pe celălalt braț și apoi s-o ajute să-și scoată canadiana. Așa o tratau amândoi, de parcă ar fi fost regina din Williamsburg[73].

— Albie?

Era fratele ei, fără nici o urmă de îndoială, dar una era să-l știe adolescent, și alta să-l vadă bărbat. Părul lui Albie, care fusese o adorabilă neorânduială de cârlionți negri rebeli, se transformase într-o coadă împletită, groasă și atât de lungă încât o făcu pe Jeanette să se întrebe dacă își tăiase părul măcar odată de când îl văzuse ultima oară. Și de unde apăruseră pomeții înalți? Auzise unele zvonuri despre tribul Mattaponi, strecurat în ADN-ul lor pe linie maternă. Poate că indienii Mattaponi își făcuseră din nou simțită prezența în cel mai mic dintre vlăstarele familiei Cousins. Albie părea că-și intrase în rol. „Micul meu indian sălbatic“, așa îi spunea Teresa, când alerga prin casă urlând. Și iată-l acum aici, subțire și neclintit ca o lamă de cuțit.

— Surpriză! exclamă el, un cuvânt care era un palid enunț al faptului că *Eu sunt surprins că mă aflu în camera ta de zi, iar tu ești surprinsă că mă aflu aici*, adăugând apoi lucrul care i se părea cel mai uimitor: Ai un copil!

Dayo, băiețelul, își încleștase mâna pe frânghia de păr din capul lui Albie. Îi oferi mamei un zâmbet enorm, ca pentru a-i împărtăși cât era de bucuros că se întorsese la el, dar și cât era de încântat de ciudatul lor musafir.

— Fularul, spuse Bintou și descolăci bucata de lână umedă de la gâtul lui

Jeanette.

Îi luă căciula de pe cap și o scutură de zăpada topită. Era februarie.

Jeanette se întoarse spre soțul ei.

— Fratele meu, i-l prezentă ea, de parcă Fodé tocmai ar fi intrat pe ușă.

I se părea că Albie ajunsese acolo absolut din întâmplare, așa cum unii frați despărțiți în urmă cu mult timp s-ar ciocni pe neașteptate unul de altul în aeroport, sosiți acasă pentru a participa la o înmormântare.

— L-am văzut de pe stradă, spuse Fodé. Când mă întorceam de la lucru, tocmai trecea pe lângă blocul nostru, mergând pe jos, pe lângă bicicletă.

Albie aprobă din cap neverosimila întâmplare.

— A luat-o la fugă după mine, spuse el. Am crezut că e vreun nebun.

— Zi-i New York, spuse Bantou.

Vestea cea bună îl scălda pur şi simplu pe Fodé, se scurgea din el, atât de proaspăt era încă acel moment entuziasmant.

— Doar că te-am strigat pe nume. Albie! Albie! Nebunii nu-ți cunosc numele.

Jeanette nu-și dorea decât iasă câteva minute pe culoar, ca să-și adune gândurile. Încăperea era sufocantă: Albie și Dayo erau așezați pe canapea ca niște musafiri, în timp ce Fodé și Bintou stăteau în picioare. Oare de cât timp o așteptau? Cât de mult pierduse din conversația lor?

— Mergeai pe jos pe stradă? îl întrebă ea pe Albie. *Pe strada mea, dintre toate străzile din lume?*

— Veneam la tine, să te văd, spuse el. Am sunat la interfon. Ridică din umeri, ca pentru a spune că el încercase, nimic mai mult.

— A sunat însă în altă parte, interveni Bintou. N-a sunat la noi.

Jeanette se întoarse spre soțul ei. Lucrurile n-aveau nici un sens.

— Atunci, de unde ai știut că e fratele meu?

La ei acasă nu existau fotografii cu Albie, iar Fodé, în mod categoric, nu-l văzuse niciodată. Jeanette încercă să-și amintească ultima dată când îl văzuse pe fratele său. Se urca într-un autocar în Los Angeles. Avea optsprezece ani. Cu ani și ani și ani în urmă.

Fodé râse, chiar și Bintou își duse mâna la gură.

— Uită-te la tine, o îndemnă el.

Ea se uită însă la Albie. Era o replică a ei, doar că mai înaltă, mai slabă, mai smeadă. N-ar fi spus că erau atât de asemănători decât prin comparație cu vest-africanii din încăpere. Era ciudat că în apartament mai era cineva care să arate ca ea, pentru că Dayo semăna doar cu tatăl și cu bona. Când Bintou îi deschidea ușa

seara, Dayo se lipea de pieptul ei, înfășurat ingenios în metri de pânză galben-strălucitor, iar Jeanette nu se putea abține să nu se întrebe: *Serios? El e copilul meu?*

— Chiar așa de mult semănăm? îl întrebă pe fratele ei, dar Albie nu răspunse. Încerca să-și desprindă din păr degetele acelea micuțe.

— Am stat să te aștept, ca să te văd cum te bucuri, spuse Bintou, strângând-o de braț pe Jeanette. Acum vă las în familie. Se apleacă asupra băiețelului și-l sărută pe creștet de mai multe ori. Pe mâine, omulețule. Apoi adăugă repede ceva în sosso[74], câteva cuvinte ca niște triluri, ca să-l conecteze pe copil la Conakry și la pământul strămoșilor săi.

— Mă duc s-o conduc, spuse Fodé. Așa o să aveți mai mult timp de vorbit.

Trebuia să-i lase singuri. Abia mai putea să-și stăpânească buna dispoziție, exaltarea pe care o simțea în fața oaspetelui. Fodé își puse canadiana lui Jeanette, căciula și fularul ei, pentru că se găseau acolo, la îndemână, și pentru că el nu făcea nici o diferență între lucrurile lui și ale ei.

— La revedere, la revedere, spuse el fluturând mâna, apoi încă odată, de parcă ar fi condus-o pe Bintou înapoi în Guineea. Cea mai neînsemnată plecare a lui Fodé era plină de fast.

— Explică-mi, ăştia doi sunt cuplați? întrebă Albie de îndată ce ușa se închise și cele două rânduri de pași se auzeau pierzându-se pe scări. Eleganța însuflețită a francezei plutea încă în urma lor. Fodé și Bintou vorbeau în franceză când erau singuri.

Lui Jeanette îi diplăcea profund să recunoască, dar se simțea mult mai bine după plecarea lor, pentru simplul fapt că în cămăruța înghesuită era mai mult loc, mai mult aer.

— Fodé este soțul meu.

— Are două neveste?

— Bintou este bona. Sunt din Guineea și locuiesc amândoi în Brooklyn. Asta nu-nseamnă că sunt împreună.

— Chiar crezi?

Jeanette credea cu adevărat.

— Nu e cazul să mă scoți din fire. Mi-e de-ajuns să te văd aici. Mama știe unde ești?

El o ignoră.

— Așadar, micuțul e al tău de-adevăratelea.

Își îndepărtă brațele pe cât îi permitea coada împletită și-l legănă pe Dayo înainte și înapoi, în timp ce băiețelul râdea și dădea din picioare.

— Nu-ți dai seama ce-ar zice bunicii din partea tatei? Te-ar pune să i-l dai lui Ernestine.

— Ernestine a murit, spuse Jeanette.

Din cauza diabetului – mai întâi piciorul, apoi vederea. În scrisoarea anuală de Crăciun, bunica o ținea la curent cu starea lui Ernestine, până când, într-o zi, sosi vestea despre moartea menajerei. De atunci, Jeanette nu se mai gândise la Ernestine. Chipul ei îi reapăru acum brusc în minte și, în imaginea lui foarte clară, își văzu lipsa de recunoștință. Ernestine era singura persoană din casa bunicilor la care Jeanette ținuse vreodată.

Albie rămase câteva clipe tăcut, cu această veste în gând.

— Altcineva?

Și alții muriseră, firește, dar ei nu-i veni în minte nici unul dintre cunoscuții lui Albie. Clătină din cap. Copilul începu să-și vâre în guriță coada fratelui ei, așa că-l luă în brațe, deoarece nu era sigură că lui Albie i-ar plăcea saliva copilului în păr, sau că ei i-ar plăcea părul acela în gura copilului. Jeanette îi întinse mâna lui Dayo, și el se apucă imediat să-i morfolească încheietura cu gingiile lui inflamate, înfigându-i în piele puținii dinți pe care-i avea. În timp ce trăgea și mesteca, își ridică ochii pentru a o privi, ceea ce avu darul s-o calmeze și s-o readucă cu picioarele pe pământ, în camera aceea și la momentul pe care-l trăia.

— Dacă tot urma să ai un copil negru, nu puteai măcar să-i dai un nume mai puțin african?

Jeanette își trecu degetele peste părul ca de pluș al fiului său.

— Adevărul e că i-am pus numele Calvin, dar, nu știu de ce, nu-mi venea deloc să-i spun așa. Mult timp i-am zis „bebelușul“. Apoi Fodé a început să-l strige Dayo.

Spinarea lui Albie se îndreptă involuntar, apoi el se aplecă să se uite în ochii copilului.

— Cal?

— Pe unde-ai fost? întrebă Jeanette.

— În California. Venise vremea să plec.

— Tot timpul ăsta numai în California?

Albie zâmbi ușor la un asemenea gând imposibil, iar în zâmbetul acela ea recunoscu ceva din fratele pe care-l știa.

— Nici vorbă, spuse el.

Mânecile tricoului negru erau sumese până la cot, dând la iveală benzile de tatuaj negre care-i încingeau încheieturile mâinii în brățări late. Totul era negru: tatuajele, tricoul, jeanșii, bocancii. Jeanette se întrebă dacă își creionase ochii cu negru sau dacă așa erau genele lui, foarte închise la culoare.

— Deci, acum stai aici?

Nu asta era întrebarea, dar nu era singura.

— Nu știu. Întinse mâna și-l atinse pe Dayo pe bărbie, făcându-l pe băiețel să râdă din nou. Să vedem cum merge.

Atunci ea zări sacul de voiaj din fața canapelei, la câțiva centimetri de vârful cizmelor ei. Stătuse cu ochii ațintiți asupra lui Abie și, nu se știe cum, îl trecuse cu vederea.

Albie ridică din umeri, ca și cum în nici un caz nu fusese ideea lui.

— Soțul tău mi-a spus că pot să dorm pe canapea până găsesc unde să stau.

Nu putea fi vorba decât de canapea, altfel ar fi fost măsuța de cafea sau singurul fotoliu în care studia Fodé, ori minuscula lor masă din bucătărie. Copilul dormea cu ei în dormitor, într-un coșuleț vârât între pat și perete. Dacă în mijlocul nopții trebuia să meargă la baie, Jeanette dădea la o parte păturile și se târa până la picioarele patului.

Se așeză pe canapea, iar copilul, care tocmai începuse să meargă de-a bușilea, întinse mâinile în față, în încercarea de a ajunge pe podea. Îl puse jos.

— Asta nu înseamnă c-o să stau aici tot timpul, adăugă Albie.

Aproape suna a dezvinovățire și ea tresări, pentru că, deși nu aveau spațiu, nici timp și nici bani să-l țină la ei, deși nu-l ierta că dispăruse fără urmă în ultimii opt ani, cu excepția a câte unei cărți poștale prin care le dădea de știre că era încă în viaţă, la gândul plecării lui era gata să se ridice de unde stătea și să încuie ușa. În câte nopți n-avusese un loc unde să-și pună capul? Niciodată însă nu dăduse un telefon, nici ei, și nici lui Holly sau mamei. Dacă în clipa asta Albie se afla lângă ea, însemna că ceva se schimbase. Copilul pusese mâna pe fermoarul de la sacul de voiaj și încerca să vadă ce e cu el.

— O să stai aici, cu noi, a spus ea.

*

Albie și Jeanette nu erau din Virginia. Amândoi se născuseră în California și, datorită acestui fapt, cei doi formaseră o echipă, cu toate că nici unul nu voia să facă parte din ea. După căsătorie, Jeanette solicitase primul ei pașaport la

douăzeci și șase de ani, când rămăsese însărcinată. Fodé dorea s-o ducă în Guineea, să-i cunoască familia. Întrebarea care o blocase în timp ce completa formularele la poștă era legată de *locul nașterii*. Ar fi vrut să scrie *nu Virginia*. *Nu Virginia*, de acolo era ea. Cal îi necăjise mereu pe Albie și Jeanette din pricina statutului inferior al locului lor de naștere.

— Uitați-vă bine în jur, le-a spus el odată, pe când mergeau cu mașina de la Dulles la Arlington, prin mijlocul unui peisaj în nuanțe multidimensionale de verde, pe care nu-l văzuseră deloc în sudul Californiei.

— Acum vă lasă să intrați pentru că sunteți mici. Tata a obținut învoire pentru voi. Dar când o să fiți mai mari, o să vă oprească la aeroport, ca să vă trimită înapoi cu avionul.

— Cal! a intervenit mama lor vitregă.

Numele lui, și-atât. Era la volanul mașinii și nu voia să se amestece, în schimb și-a arătat în oglinda retrovizoare ochelarii ei mari de soare, à la Jackie Onassis, ca să-i arate că nu glumea.

— O să te trimită și pe tine înapoi, mai devreme sau mai târziu, a repezit-o Cal, cu fața întoarsă spre geam.

După moartea lui, nu s-a mai pus niciodată problema ca Holly și Albie să se întoarcă în Virginia. Când și când, Bert lua avionul până la Los Angeles, ca să-i ducă la SeaWorld și Knott's Berry Farm[75], la restaurantul acela din West Hollywood, unde niște fete înotau de-a lungul geamului în bazinul uriaș cu pești, în timp ce îți savurai prânzul, dar nenumăratele veri petrecute în comuniune frățească, lăsați de capul lor, luaseră sfârșit. Albie, firește, se întorsese în Virginia după incendiu, pentru un singur an școlar dezastruos, Holly revenise ca adult pentru doar două nopți, în încercarea de a măsura cât de multă pace și iertare dobândise prin *dharma*[76]; în schimb, Jeanette ștersese din mintea ei atât statul Virginia, cât și pe locuitorii săi, inclusiv, dar fără a se limita la tată, bunicii din ambele părți, unchi și mătuși, câțiva verișori primari, mamă vitregă și surori vitrege. Adio tuturor! Și-a găsit liman în adevărata ei familie: Teresa, Holly și Albie – cei trei care se aflau cu ea în casa din Torrance când se spăla seara pe dinți. Era ciudat, dar până în acel punct nu conştientizase pe deplin amploarea faptului că tatăl ei *plecase*, că îi părăsise cu mulți ani în urmă și că niciodată n-avea să se mai întoarcă, în afară de câte o zi, petrecută împreună la parcul de distracții. Mama ei dormea singură în cameră, ca și Albie, în camera lui. Jeanette, slavă Domnului, o avea pe Holly. Se culca seara urmărind-o pe Holly

cum respiră și își promitea să-l urască pe Albie mai puțin. Chiar dacă el era în același timp enervant și de neînțeles, era totuși fratele ei, și singurul pe care îl mai avea.

Anii aceia nu fuseseră însă prielnici actelor de filantropie afectivă, dar indiferent câte nopți se întărea în hotărârea ei de a fi mai bună, îi lipsea bunătatea. Fără tată, fără Cal, cei patru membri ai familiei Cousins din sudul Californei s-au închis în ei înșiși, iar abilitățile sociale pe care fiecare dintre ei le dobândise până atunci în viață dispăruseră în cele câteva secunde cât îi trebuiese unei albine să înțepe un băiat. Viteza cu care mama lor alerga de la slujbă la băcănie şi apoi acasă se dublase. Veșnic sosea, veșnic pleca, nu era niciodată acolo. Nu-și găsea ba geanta, ba cheile de la mașină. Nu era în stare să pregătească masa de seară. Holly găsise în sertarul biroului din sufragerie o cutie cu cecuri anulate și începu să exerseze semnătura mamei, *Teresa Cousins, Teresa Cousins, Teresa Cousins*, până când reuși s-o imite perfect – presiunea corectă a peniţei pe hârtie, stiloul ținut la unghiul perfect. Stăruința lui Holly în arta falsificării însemna că puteau în continuare să meargă în excursii și să returneze testele de evaluare de la școală cu semnătura părintelui. Holly, care credea că meritele trebuie recunoscute acolo unde era cazul, se duse drept la mama cu rezultul muncii sale, iar Teresa o puse să se ocupe de plata facturilor, fără să-i spună vreodată dacă asta era o pedeapsă sau o recompensă. Nepriceperea Teresei în tot ce ținea de bugetul familiei era legendară și data din perioada când ea și Bert erau fericiți împreună. Înainte ca Holly să preia carnetul de cecuri, în cutia poștală aterizau tot felul de înștiințări pentru plata impozitelor și somații de debranșare care erau imediat rătăcite, așa că, o dată sau de două ori pe an, casa se cufunda în întuneric. Curentul electric nu era așa o mare pierdere, dacă nu puneau la socoteală televizorul, pentru că lumânările care pâlpâiau în mijlocul mesei în timp ce-și mâncau cerealele la cină îi făceau să se gândească la cei foarte bogați și foarte îndrăgostiți. Dar când apa de la toalete nu mai curgea, iar dușurile secau, ei bine, asta era intolerabil. Căzură de acord că factura pentru apă trebuia plătită la timp. Holly, care la paisprezece ani se pricepea la aproape orice, era bună și la matematică. Ea începu să țină evidența carnetului de cecuri, așa cum fusese instruită la ora de gospodărie (o disciplină care o învățase cum se fac micile reparații de urgență și cum să improvizeze tot felul preparate la cuptor pentru masa de seară). După ce stabili cauzele dezastrului financiar, începu să lipească pe frigider un buget rudimentar pentru fiecare săptămână, exact așa cum le spusese doamna Shepherd fetelor că urmau să facă mai târziu, când se vor

mărita. Ultimul rând scris de Holly cu marker roșu era: *Atât trebuie să cheltuim: ___ $*. Până și Albie ținea cont de asta.

În ceea ce-o privea, Jeanette lua scara din bucătărie și o căra până în curtea din spate, unde culegea într-o găleată portocalele de pe ramurile joase, apoi le ducea în bucătărie, să facă suc în vechiul storcător de metal. Era multă muncă, dar ea o făcea pentru că așa era obiceiul în familia lor. Seara, mama lua carafa din frigider și-și pregătea un cocteil cu suc și vodcă. Nu întreba niciodată care dintre ei fusese atât de grijuliu, iar Jeanette, spre deosebire de sora ei, nu se hotăra să-i spună. Teresa era încă în stare să facă față unei situații – dacă vărsa pe jos sucul din carafă, îl ștergea cu mopul –, dar curiozitatea ei era zero.

În mod obișnuit, nu vorbea despre Cal, însă unele mici lucruri o dădeau totuși de gol; de pildă, înainte cumpărau de la supermarket stive întregi de pizza Tombstone[77], acum însă mama lor se crispa vizibil fie și numai dacă treceau pe lângă raionul de produse congelate. Oare pentru că el avea obiceiul să mănânce pizza Tombstone cu cârnați și salam picant, sau pentru că pur și simplu nu-i plăcea numele? Nu discutaseră despre asta. Acum dădeau comandă, și pizza le sosea la ușă.

Într-o seară însă, pe când mâncau pizza și se uitau la televizor, mama lor începu din senin să spună ce avea pe suflet.

— Vorbiți-mi despre Cal.

Tocmai se uitau la o emisiune mai veche cu Jacques Cousteau. N-avea nici o legătură cu nimic.

— Ce anume? a întrebat Holly.

Chiar nu înțelegeau la ce se gândea. Trecuseră mai mult de șase luni de la moartea lui Cal.

— Ce s-a întâmplat în ziua aia, a spus Teresa, apoi a adăugat, în caz că nu se făcuse bine înțeleasă: acasă la bunicii voștri.

Nu-i spusese nimeni? Nu-i explicase oare tatăl lor cum se întâmplase? Nu era drept ca totul să cadă în seama lui Holly, și totuși la fel au stat lucrurile și de data asta. Jeanette își ținea privirile pironite în farfurie, pe când Albie, ei bine, Albie nici măcar n-avea habar. De data asta, Holly i-a fost recunoscătoare lui Caroline pentru că-i dăduse un scenariu de urmat. Altfel, n-ar fi știut ce să spună. Îi povesti mamei că fetele ieșiseră din casă mai târziu decât Cal, deoarece Franny hotărâse să se întoarcă pentru a se schimba în pantaloni lungi, de teama căpușelor, că erau două poteci de la ușa bucătăriei până la grajd și că fetele o

luaseră pe alt drum decât Cal, pentru că l-au găsit abia la întoarcere.

Mama ei cunoștea bine casa familiei Cousins, firește. Se cununase cu Bert pe veranda din față și dansase în prezența a două sute de invitați în cortul ridicat pe gazon. În dulapul de perete din hol se păstra încă albumul îmbrăcat în piele gălbuie, cu poze de la nuntă. Tatăl lor era un bărbat frumos. Mama, cu chipul palid plin de pistrui, cu talia subțire și părul negru, arăta ca o mireasă din povești, o mireasă copil.

— Voi de ce a trebuit s-o așteptați până-și schimba pantalonii? a întrebat mama. De ce n-a rămas sora ei s-o aștepte?

— Dar și Caroline a așteptat-o, a răspuns Holly. Odată cu noi toate. Noi, fetele, am rămas împreună.

I-a povestit apoi cum l-au găsit pe Cal întins în iarbă și cum la început au crezut că le joacă o festă. Fetele au fugit înapoi în casă, doar Franny a rămas cu Cal, pentru cazul în care se întâmpla ceva.

— Ce să se întâmple?

Pe Teresa o deranja faptul că lângă el rămăsese tocmai Franny.

Lui Holly îi venea greu să rostească toate acele cuvinte, pentru că țineau de un moment al vieții sale când încă mai credea în posibilitatea unui alt deznodământ.

— Să se trezească, a răspuns ea.

— Eu am văzut totul, a intervenit Albie, cu ochii încă lipiți de ecranul televizorului pe care rula o reclamă cu o femeie drăguță care întindea unt de arahide pe o felie de pâine.

— Ba n-ai văzut nimic, l-a contrazis Holly.

Albie nu fusese cu fetele, și nici cu Cal. Albie dormea. Toți erau de acord asupra acestui lucru.

— Am plecat înainte să ajungeți voi acolo. Am văzut tot ce s-a întâmplat.

— Albie, i s-a adresat mama.

Glasul ei era plin de compasiune, deoarece credea că-l înțelege. Și ea fusese lăsată pe dinafară.

— Ba dormeai, a stăruit Holly.

Albie s-a răsucit și a aruncat în ea cu furculița, azvârlind-o ca pe o suliță, în speranța că-i va străpunge pieptul, dar aceasta ricoșă în umăr, fără nici o urmare. Albie avea zece ani, și gesturile lui erau cam dezordonate.

— A fost împușcat, iar eu sunt singurul care a văzut asta.

— Albie, încetează! a strigat mama. Și-a trecut mâinile prin păr. Copiii și-au dat seama că deja regreta întrebarea.

— Bine-bine, a zis Holly cu răceală și dispreț, într-un fel care l-a scos pe Albie din sărite.

— Ned de la grajd a fost! a urlat el. L-a-mpușcat pe Cal cu revolverul lui tata. Ăla din mașină, ăla pe care l-a scos Caroline din mașină. Voi n-ați văzut nimic, eu am fost singurul care a văzut totul, pentru că eram acolo. Ceilalți nici nu știau.

Jeanette și Holly au început amândouă să plângă. Mama lor plângea. Albie țipa că le urăște, *le urăște*, că erau niște mincinoase. Așa s-a terminat.

În ziua aceea de august din Virginia, cea mai rea dintre toate, Caroline luase deja hotărârea să se facă avocat, așa că le-a învățat pe fete – Holly, Franny și Jeanette – exact ce trebuie să spună, chiar dacă fuseseră și ele de față. Le-a instruit mai târziu, după ce au luat-o la fugă spre casă, după ce Ernestine a chemat ambulanța și a mers cu ele până la Cal. Ernestine, cu vreo douăzeci și cinci de kilograme în plus și în pantofi incomozi, alergase cu fetele peste câmpul din spate, în timp ce doamna Cousins aștepta ambulanța acasă. La un moment dat, în mijlocul acelei agitații, Caroline născocise întreaga poveste. Când avusese oare timp? Când încă alergau? După ce au ajuns acasă? Cal era în ambulanța ce gonea către spital cu girofarul pornit și sirena care se tânguia fără motiv (o, cât de mult i-ar fi plăcut totuși lui Cal), iar bunicii o urmăreau în mașină. Ernestine încerca să-l găsească pe Albie, care se pierduse în toată zăpăceala aia. Tatăl lor alerga prin parcarea biroului său de avocați din Arlington, ca să sară în mașină și să gonească spre Charlottesville, pentru a-și vedea fiul pentru ultima oară. Nimeni nu știa unde era Beverly. Atunci le-a dus Caroline pe fete în baia de la etaj, le-a împins înăuntru și a încuiat ușa în urma lor. Doar Franny plângea, probabil pentru că ea stătuse alături de Cal acel sfert de oră, cât surorile ei alergaseră spre casă și înapoi. Doar Franny înțelesese că era mort. Până și medicii de pe ambulanță evitau să rostească cuvântul *mort*, deși era de ajuns să se uite la el. Caroline le spuse surorilor să-și țină gura.

— Ascultați-mă!, le-a cerut ea, de parcă n-o ascultau de fiecare dată.

În vara aceea împlinise paisprezece ani. Vocea îi era tăioasă, precipitată. Pe picioare și pe tenişi îi rămăseseră lipite fire de iarbă rupte.

— Noi nu eram cu el, pricepeți? Cal s-a dus singur la grajd. Noi am venit mai târziu și am dat peste el acolo, în iarbă, și după ce l-am găsit am fugit drept acasă, ca să dăm de veste. Asta-i tot ce știm. Când ne întreabă cineva, asta spunem.

— Dar de ce trebuie să mințim? a întrebat Franny.

Pentru care motiv erau obligate să mintă, când se știe că nu trebuie să minți cu nici un chip? Nu le era de-ajuns o nenorocire și fără s-o înrăutățească? Scoasă din fire de toate acele împrejurări, dar și de nerozia surorii sale, Caroline i-a tras o palmă cu toată forța. Franny nu se aștepta la asta, așa că lovitura o răsuci și o izbi cu capul de ușa dulapului de rufe. Umflătura de pe tâmpla stângă începu să crească văzând cu ochii. Încă un lucru care trebuia explicat.

Pocnetul pe care-l făcuse capul izbit de ușă tocmai când încerca să le facă să stea liniștite a înfuriat-o pe Caroline. S-a întors spre celelalte două. Holly și Jeanette păreau mai de încredere.

— Putem să ne întristăm oricât de mult. Toți se așteaptă să fim îndurerate. Dar noi suntem triste pentru că l-am găsit, suntem triste pentru că s-a întâmplat, nu pentru că eram acolo, și-atât.

În clipa aceea, dacă ea le spunea că singurul mod de a ieși din încurcătură era să le crească o coadă și să se legene printre copaci, ele ar fi crezut-o. Caroline se gândea la faptul că erau vinovate și, pentru că era Caroline, poate și la faptul că asta îi punea în pericol admiterea. La toamnă urma să meargă la liceu.

— Mai spune-mi o dată cum s-a întâmplat, a îndemnat-o Teresa într-o seară pe Jeanette.

Trecuse deja mai bine de un an de la moartea lui Cal. De regulă, în familia lor nimeni n-o întreba pe Jeanette nimic. Holly se dusese să învețe la o prietenă de pe strada lor, iar Albie se plimba cu bicicleta împreună cu băieții din gașca lui, pe care o adunase de curând. Jeanette s-a trezit singură acasă cu mama, ceea ce se întâmpla foarte rar.

Teresa vorbise degajat, ca şi cum s-ar fi interesat de un lucru de care uitase. *Unde mi-e rujul? Cine era la telefon?*

Jeanette o vedea încă pe Caroline în baie și auzea limpede ordinele ei răstite. Vedea sudoarea care-i umezise părul de la tâmple și îmbibase gulerul tricoului ei galben. Pe Cal însă nu-l mai vedea. În doar un an, chipul lui i se ștersese pe nesimțite din amintire.

— N-am fost acolo, a spus Jeanette.

— Ba ai fost, a insistat mama ei, de parcă Jeanette uitase deja.

„Dacă vrei să găsești făptașul, trebuie să pui mereu aceleași întrebări, iar și iar", o instruise Franny pe Jeanette într-una din verile petrecute împreună în Virginia. Se întâmpla cu ani în urmă, înainte să moară Cal. Era una din șmecheriile polițiștilor pe care Franny se străduia s-o învețe, alături de cum să

spargi o mașină sau să desfaci receptorul, ca să asculți convorbirile oamenilor fără știința lor. „Mai devreme sau mai târziu, cineva scapă o vorbă."

Jeanette s-a întrebat dacă nu cumva mama ei voia s-o facă să se dea de gol.

— Cal se plictisise să ne mai aștepte, a spus ea. Voia să meargă să vadă caii, și noi voiam să-l ajungem din urmă.

— Și l-ați ajuns, a spus mama ei.

Jeanette a ridicat din umeri, un gest groaznic, total lipsit de respect în acea împrejurare.

— A fost prea târziu.

După moartea lui Cal, mama ei scăpase în sfârșit de pistrui, până și ei o abandonaseră. Jeanette îşi fixase privirea asupra nasului mamei, încercând să rămână concentrată, să-și aducă aminte cum arăta mama ei înainte.

— Spune, cine i-a dat lui Albie pastilele?

— Cal. Mereu îi dădea, a răspuns Jeanette, surprinsă de cât de bine se simțea să spună adevărul.

Se întâmplaseră atât de multe în ziua aceea, încât nimeni nu-și făcea griji că Albie era de negăsit – în afară de Ernestine. După ce căutase în pod și în pivniță, ajunsese la concluzia că nu putea fi decât cu Beverly. Nimeni nu știa însă unde era Beverly. Luase una din mașinile bunicilor, fără să spună nimănui unde pleacă. Dacă se dusese în oraș, mai mult ca sigur că-l luase și pe Albie cu ea. În orice altă zi, fetele ar fi pufnit în râs doar la gândul că Beverly îl luase pe Albie cu ea undeva, *ORIUNDE*.

*

„Diavolii pe biciclete", așa le spuneau vecinii din Torrance, iar mai târziu au adoptat ei înşişi numele ăsta. Îl auzeau răcnit în urma lor când treceau peste peluzele curților, când pedalau ca fulgerul printre mașini, în derapajele stridente ale frânelor apăsate, ori se repezeau în cercuri strânse prin parcările supermarketurilor, din plăcerea de a teroriza mamele cu cărucioare de cumpărături pline până la refuz. Simultan, oamenii voiau să-i omoare, credeau că fuseseră gata să-i omoare și se temeau să nu fie omorâți. Albie, descendent al tribului Mattaponi, Raul, salvadorianul născut dincoace de graniţă din părinți născuți dincolo de ea, și doi puști negri, cel mai mic, mai drăguț și cu un aer adormit, pe nume Lenny, și celălalt, cel mai înalt dintre ei, Edison. Toți începuseră să meargă pe biciclete când aveau zece-unsprezece ani, când erau

doar niște puști enervanți ale căror mame îi dădeau afară din casă după-amiaza. Au fost periculoși de la bun început, trecând brusc prin fața mașinilor şi obligându-le să intre pe peluzele caselor. Una dintre mașini a sărit peste bordură și a lovit un stâlp de telefonie în timp ce băieții și-au văzut de drum, strigând așa cum își închipuiau că fac pieile roșii. În vara în care aproape toți împliniseră doisprezece ani, o portieră s-a deschis pe neașteptate și l-a azvârlit pe Lenny în aer. Ceilalți trei au frânat la timp pentru a-şi vedea tânărul prieten dându-se peste cap ca un acrobat pe fundalul cerului albastru. Din asta ar fi trebuit să moară, şi ar fi murit dacă ar fi aterizat în cap, el însă a întins în faţă mâna dreaptă, să se sprijine pe ea, dar și-a rupt-o așa de tare, că osul i-a ieșit prin piele. Albie a căzut la mai puțin de două săptămâni, pe o ploaie torențială pornită din senin, care scosese la suprafață uleiul din asfalt, și bicicleta se răsucise, fugind de sub el. Albie s-a ales cu un umăr rupt și o ureche tăiată, care a avut nevoie de treizeci și șapte de cusături pentru a fi prinsă la loc. Tot restul verii, Edison și Raul au pedalat cu grijă pe aleile din parc, fără să mai sperie pe nimeni, nici măcar pe ei înșiși. Edison a venit odată în vizită la Albie și a stat în picioare lângă fotoliul din camera de zi, cufundată în întuneric. Din pricina umărului, Albie trebuia să rămână așezat în fotoliu aproape tot timpul.

— Toți avem câte o vară proastă, l-a consolat Edison, iar Albie, care știa cât adevăr era în vorbele acestea, îi dădu prietenului său o pastilă de Tylenol[78] cu codeină, în timp ce se uitau la desene animate.

Când au terminat școala medie Jefferson, Albie, Lenny și Edison împliniseră deja paisprezece ani, iar Raul, cincisprezece. Erau înalți, dar urmau să mai crească. De la depărtare, era imposibil să-ți dai seama dacă bicicletele erau încălecate de băieți sau de bărbați. Pentru că de fiecare dată se luau la întrecere, pedalau foarte repede și-și schimbau locul într-o rotație furioasă, ca alergătorii în fruntea plutonului.

După terminarea gimnaziului, „diavolii pe biciclete“ nu mai șterpeleau atât de multe dulciuri de la supermarketul Albertson’s, concentrându-se în schimb asupra tuburilor de frișcă pe care le strecurau în buzunarele-marsupiu ale hanoracelor. După aceea, se îngrămădeau pe podeaua dormitorului lui Albie, ca să absoarbă efectul scurt și dulce al protoxidului de azot[79] sau să inhaleze din pungi de hârtie cafenii gazele emanate de adezivul pentru aeromodele. Cele patru mame erau disperate, fiecare în parte, de anturajul prost în care intraseră fiii lor și, cu excepția Teresei, credeau că numai ceilalți sunt de vină.

Apoi, într-o zi fierbinte din vara în care aveau aproape paisprezece ani, bicicletei lui Raul i-a sărit lanțul. Se găseau la câțiva kilometri de casă, pe un drum de acces îngust, care trecea pe lângă un câmp aflat în spatele unui parc industrial. Băieții l-au așteptat pe Raul, care încerca să prindă lanțul, lăsat pe vine lângă bicicletă. Câmpul era necosit și abandonat de multe luni în voia ierburilor înalte și a buruienilor uscate. Așa era în Torrance. Albie se întinsese pe asfaltul care era cu doar două grade mai puțin fierbinte decât limita suportabilului. Îi făcea bine la umăr. Ar fi vrut să-și pună niște ochelari de soare, dar nici unul dintre ei nu avea. A scos o brichetă Bic albastră din imensul buzunar cu nasturi al bermudelor. Tot acolo ținea și o pipă cu capac de lemn peste coșulețul din plasă, dar numai pentru spectacol. Rămăsese de mult fără marijuana și fără banii de doze, pe care îi fura din economiile făcute de Holly din babysitting, așa că, în loc să se drogheze, și-a ridicat brațul drept și a aprins bricheta înspre soare.

— Ce? l-a întrebat Lenny.

Încercase să se așeze, dar asfaltul era încins. Nu-i venea să creadă că Albie putea sta întins pe el.

— Focul comunică cu focul, a spus Albie, gândindu-se că asta suna profund.

Când a întors capul în dreapta, spre câmp, a zărit două molii care zburau deasupra ierbii uscate și, într-o doară, și-a lăsat în jos brațul, atingând iarba cu flacăra.

Câmpul abia aștepta să ia foc. Când și-a tras mâna, flacăra l-a ars la încheietură, iar el s-a rostogolit pe asfalt de două ori, înainte de a țâșni în picioare și de a înșfăca bicicleta. Focul a scos un vâjâit, apoi un trosnet extatic, asemenea unor foi de celofan făcute ghemotoc în mâinile cuiva.

— Băga-mi-aș, frate! a exclamat Raul, căzând pe spate. Ce-ai făcut?!

Și-au dus bicicletele tot mai departe, cu un picior aruncat peste cadru, dar nu s-au îndurat să plece de acolo. Toți patru încremeniseră fascinați, străbătuți de un fior rece, în timp ce urmăreau acest fabulos animal care creștea într-una, înghițind pământul în toate direcțiile unde era iarbă, fără să-i atingă pe asfalt. Focul le-a ajuns până la mijloc, apoi până la piept, superb cum nu mai văzuseră vreodată, pânze portocalii care unduiau în aer ca mirajele din deșert, ceva care era acolo și totuşi nu era. Fumul negru se încolăcea deasupra flăcărilor, dând de veste prin împrejurimi despre lucrul ascuns pe care-l făcuse Albie. *Foc! Foc!* au început să strige cei aflaţi pe platforma industrială, chiar dacă flăcările se potoliseră pe margini. De atât avusese nevoie focul. Băieții vedeau cum căuta și

mai multă iarbă, orice putea să-l țină în viață. I-ar fi mistuit și pe ei, dacă ar fi vrut să mai dăinuie un minut.

— Haideți s-o ştergem de-aici! i-a îndemnat Edison, deși, în toate privințele, suna mai curând ca *Vreți să vă uitați?*

La naiba cu tuburile de frișcă, inhalatul, marijuana! La naiba și cu bicicletele! Din prima clipă nu şi-au dorit altceva decât focul primordial. În depărtare se auzeau sirenele. Ieri ar fi pedalat în direcția zgomotului, ar fi urmărit mașinile roșii ale pompierilor până la locul acțiunii, asemeni unor fani înrăiți care-şi urmăresc formația rock preferată. Astăzi, acțiunea erau chiar ei și știau destul cât s-o șteargă de acolo.

Bunicul din partea tatălui a fost primul care, într-una din verile petrecute în Virginia, i-a învățat pe Albie și pe Cal cum să facă pistoale cu chibrituri. Era nevoie doar de un cârlig de rufe cu arc, două benzi de cauciuc, o cutie cu chibrituri și o bucată de șmirghel. Băieții fuseseră avertizați să se poarte frumos cu bătrânul plicticos la culme, care, la rândul lui, fusese sfătuit să le împărtășească băieților câte ceva din tradițiile familiei. Singurul lucru care-i venise în minte a fost pistolul cu chibrituri. Asta însemna însă cu totul altceva în Virginia, un loc unde, cel puțin în vara aceea ciudată, cu ploaie necontenită, lumea devenise luxuriantă și, mai ales, neinflamabilă. În Virginia, oamenii îşi păstrau lemnele în garaj, în speranța că într-o bună zi aveau să fie suficient de uscate încât să ardă. După ce le meșterise pistoalele, bunicul a fixat un chibrit și *pfiu!,* proiectilul a zburat spre veranda din față, într-un frumos arc de flacări.

— Niciodată în grajd, le-a spus bunicul când le-a înmânat invenția sa. Mai bine zis, niciodată când sunteți singuri. M-ați înțeles? Dacă aveți de gând să trageți cu chibrituri, trebuie să fiu lângă voi.

Cal n-a fost deloc impresionat. Ori de câte ori avea ocazia, scotea revolverul tatălui din torpedou și-l îndesa pe sub jeanși într-unul din ciorapi, legându-i mânerul de gleznă cu o bandană. Îl avea asupra lui chiar și în ziua aceea petrecută pe verandă, în timp ce bunicul se agita cu cârligul de rufe.

Albie însă nu avea armă, așa că micul aruncător de flăcări îi stârnise interesul în suficientă măsură încât să-i reușească cinci ani mai târziu, în Torrance, când a încercat să-l reproducă din memorie. A pus materialele pe masa din sufragerie și a făcut câte un pistol cu chibrituri pentru fiecare băiat din gaşca lui. După o singură ședință de trageri în curtea din spate a casei lui Edison, unde au aprins șervețele și prosoape de hârtie întinse pe iarbă, la diferite distanțe, au dat foc unui munte de cutii de carton goale aflate în spatele magazinului de băuturi și la

două tufișuri uscate, din fața unei benzinării Exxon. În zilele când se trezeau devreme, aruncau chibrituri în ziarele lăsate pe trotuare și pe treptele caselor din vecini. După ce s-au perfecționat, țínteau ziarele direct de pe biciclete. Au luat un autobuz tocmai până în Sunset Strip[80] și au tras în palmieri, dându-se înapoi în așteptarea șobolanilor care se rostogoleau în josul trunchiurilor zvelte, pe măsură ce frunzele de palmier uscate izbucneau în flăcări deasupra lor. Au încercat să nimerească și șobolanii, dar nu le-a mers. Fugeau repede și nu erau inflamabili.

Toată vara au dat foc la felurite lucruri, în ciuda secetei, a vânturilor și a povețelor date de Smokey Bear[81] de pe marginea drumului. Lua-l-ar naiba pe Smokey! Nu-i interesa ceva atât de banal ca un foc în pădure. Le plăceau precizia, dansul flăcării, ziarul care ardea, terenul abandonat. Au aprins chibrituri în primele două luni la liceul Shery. Ca hoți de magazine aveau un palmares slab, dar, ca incendiatori, se pricepeau de minune să nu se lase prinși, însă asta doar până când au dat foc școlii.

Vinerea, la şcoală, Raul avea la ultima oră cursul de desen, un moment liniștit la sfârșitul săptămânii, în timpul căruia era liber să picteze cu minuțiozitate dragoni care azvârleau flăcări peste copaci. Chiar înainte de a ieși din sala de curs, în secunda în care a sunat clopoțelul și toți au început să-și înghesuie frenetic caietele în rucsacii de școală, el s-a aplecat și a tras într-o parte mânerul ferestrei, lăsând-o deblocată. Atelierul de desen se afla la demisol, având ferestrele mari la nivelul solului. Nu s-a uitat nimeni în direcția lui și nimeni nu i-a surprins gestul. A făcut-o pentru că a putut. Doamna Del Torre, profesoara de desen, o închidea înainte de a pleca, iar dacă uita, şi asta pentru că doamna Del Torre era o proastă, fiind deci cu putință, o bloca omul de serviciu când dădea cu mopul după ore.

— Vreau să merg să văd ceva, le-a spus Raul băieților sâmbătă dimineața. N-aveau altceva de făcut, așa că nici nu s-au obosit să-l întrebe despre ce era vorba, s-au urcat pe biciclete și l-au urmat până la școală. I-a dus în spatele unui gard viu nu prea înalt, care bloca vederea spre stradă, iar Raul, după ce s-a uitat pe geam, l-a împins ușor și fereastra s-a deschis automat. Albie, încântat de posibilitatea unei sâmbete interesante, cără cele patru biciclete în spatele tufișurilor, pe când Lenny, cel mai scund dintre ei, s-a strecurat primul înăuntru. Odată ajuns în atelier, se îndreptă de spate, le zâmbi prin geam și le făcu cu mâna. Găsi în celălalt capăt al încăperii o fereastră care se deschidea mai mult,

un portal spre o altă lume, și „diavolii pe biciclete“ pătrunseră înăuntru unul câte unul.

Nu exista nici o explicație pentru felul în care școala, principala sursă de nefericire din viața lor, se putea transforma în cel mai irezistibil loc de pe pământ doar în virtutea faptului că era sâmbătă. *Ce diferență poate face o singură zi*[82], obișnuia să cânte mama lui Albie pe vremea când încă îi plăceau asemenea lucruri. *Douăzeci și patru de ore mici*. Coridoarele erau vaste și pustii fără hoardele de copii furioși și adulți înverșunați și demoralizați. În lipsa neoanelor care bâzâiau în tavan, lumina soarelui cădea pe pereți și peste dalele de linoleum, băltind în jurul picioarelor lor. Edison se întrebă cum ar fi să fie bătrân, cam ca tatăl său, și să se întoarcă aici. Își imagina că ar fi ca acum, cu toată clădirea la dispoziția lui, pentru că uitase să-i ia în calcul și pe ceilalți copii ajunși în viitor. Raul s-a oprit să se uite la lucrările premiate la concursul de desen, aliniate pe panoul de afișaj din plută. Numai două erau cât de cât reușite: desenul în cărbune al unei fete în rochie de vară și o mică pictură cu două pere într-un bol. Amândouă primiseră mențiuni onorabile, în timp ce colajul ridicol reprezentând un zgârie-nori, alcătuit din mici poze cu zgârie-nori decupate de prin reviste, luase premiu. Se întrebă dacă doamna Del Torre, care, nu putea repeta niciodată asta îndeajuns, era o proastă, nu fusese în stare să-i recunoască pe elevii cu adevărat talentați din pricina faptului că întotdeauna era prea multă lume în preajmă.

La un moment dat l-au pierdut pe Lenny. Nici unul dintre ei nu a observat că plecase, dar apoi l-au văzut venind înapoi pe coridor.

— Băieți, a spus el, făcând semne cu brațul în aer, de parcă l-ar fi putut trece cu vederea. Veniți încoace! Trebuie să vedeți asta.

Scârțâitul tenișilor se auzea tare pe holuri, și zgomotul îl făcu pe Albie să râdă, apoi râseră cu toții în timp ce treceau pe lângă nesfârșitele șiruri de dulapuri, toate închise, toate exact la fel.

— Ia uitați-vă la asta! le-a spus Lenny și a intrat în toaleta băieților.

Pentru un boboc dintr-un liceu de stat din Torrance, dar mai ales pentru Lenny, care era mai scund decât restul băieților, și mai slab, în ciuda eforturilor sale, toaleta era locul cel mai de temut. Încercase toate metodele care-i veneau în minte doar ca să nu ajungă acolo, deși uneori bănuia că se gândea prea mult la chestia asta, și tocmai de aceea simțea nevoia să se ducă. Încăperea asta, care nu mai departe de ieri fusese infectă și periculoasă ca bârlogul unui drogat, din care

emana un miros greu de sudoare, rahat și pișat de băieți, dar și duhoarea acră a fricii, încăperea asta strălucea acum de curățenie. Mirosea vag, dar plăcut a clorox, ca o piscină publică. Felul în care fusese amenajată – chiuvetele și oglinzile pe o latură, șirul cabinelor de toaletă cu uși verzi de metal pe cealaltă parte –, avea un fel de simetrie liniștitoare. Între cabine și chiuvete era un spațiu imens, ca să nu te ciocnești de vreun copil, asta dacă nu cumva acel copil se izbea de tine dinadins. Băieții au remarcat pentru prima dată cele trei șiruri de plăci de faianță albastre de pe pereți, care nu serveau nici unui scop în afara celui decorativ. Raul s-a dus la un pisoar și, lăsându-și capul pe spate odată cu jetul, fu izbit de lumina soarelui.

— Când au pus ferestrele astea aici?

Pentru că înăuntru nu era nimeni care să-i oprească, s-au dus și în baia fetelor și au descoperit că arăta exact la fel, cu excepţia celor trei benzi în nuanțe de roz care încercuiau pereții, iar în loc de pisoare era un distribuitor de tampoane Tampax montat în perete, lângă chiuvete, pe care cineva scrijelise în smalțul alb cuvintele *ÎNGHITE-MĂ*. Altcineva încercase, fără succes, să le șteargă cu șmirghel. Într-un fel, încăperea i-a dezamăgit. Până și Albie și Raul, care aveau surori, se așteptaseră la mai mult de-atât.

Toate dulapurile cu materiale din școală erau închise, la fel și biroul directorului, ceea ce nu era deloc bine, pentru că ar fi vrut să scotocească puțin prin sertare. S-au sfătuit dacă să scoată toate lucrurile dintr-o clasă și să le ducă într-alta și invers, sau poate doar să mute câteva obiecte de la locul lor, ca să-i facă pe ceilalți să creadă că au înnebunit, dar în cele din urmă au hotărât să nu se atingă de nimic. Se simțeau prea bine sâmbăta în școală și, dacă voiau să se întoarcă aici, era mai bine să lase totul așa cum era.

Așa că a fost o tâmpenie din partea lui Albie să-și arunce chibriturile în coșul de gunoi din atelier tocmai când se pregăteau să plece. De acum își ținea plicurile cu chibrituri în buzunar, ca să exerseze cum să le deschidă și să scapere un chibrit cu o singură mână. Apoi scutura plicul cu putere și stingea focul. De data asta însă, când a aprins chibritul, a scăpat plicul cu totul în coșul de gunoi de lângă fereastra pe unde intraseră, cam la fel cum Raul deschisese încuietoarea ferestrei. N-a existat nici un motiv, absolut nici unul ca să aprindă chibritul sau să-l arunce. Nu pentru a-i impresiona pe băieți, deoarece în ultima vreme ei înșiși aruncau peste tot chibrituri aprinse. Nici pentru că erau în atelier, pur și simplu se întâmplase să fie acolo într-o zi de sâmbătă. Coșul de metal le ajungea până la mijloc, era de zece ori mai mare decât cele din sălile de curs, în care

elevii aruncau de obicei doar câte un extemporal la care căpătaseră o notă proastă. Coșul de gunoi din atelier trebuia să fie gol, în școală totul era golit și curățat, dar pe fundul sacului verde de plastic rămăseseră câteva bucăți de ziar mototolite și vreo două cârpe unsuroase, folosite pentru a șterge pensulele înmuiate în terebentină, și astfel gunoiul s-a aprins ca la poarta iadului, slobozind o flacără ce l-a făcut pe Albie să sară ca pe arcuri și pe ceilalți să se întoarcă. Flacăra a cuprins imediat draperiile verzi, confecționate dintr-o țesătură aspră de poliester cu căptușeală dublă, pentru a face întuneric în atelier atunci când doamna Del Torre proiecta diapozitive cu capodopere din istoria artei. Draperiile erau de aceeași vârstă cu părinții băieților și au ars mai iute decât iarba de pe câmp, flăcările mistuindu-le până la plăcile fonoabsorbante de pe tavan și întinzându-se până în celălalt capăt al încăperii, unde vopselele, pensulele, creioanele pastel, foile de desen și borcanele cu solvent așteptau să explodeze ca niște cocteiluri Molotov. Fumul nu era cel din aer liber, care le plăcea, era uleios, vâscos și negru, undeva între cerneală și catran. Venea după ei sorbind aerul, în timp ce flacăra oranj-aprins înghițea draperiile. Cu focul arzând în toate colțurile, încăperea se strângea în jurul lor. Intraseră acolo pe fereastră, dar, când au încercat-o, au văzut că nu mai puteau ieși prin acelaşi loc.

Nu mai puseseră niciodată foc înăuntru, nici nu văzuseră undeva vreun astfel de incendiu, așa că s-au purtat ca atunci când ardea ceva afară: au rămas pe loc nemișcați și au privit, după principiul că dacă ei au pus focul, și focul era dator să-i respecte. Atunci a pornit alarma de incendiu a școlii. Cunoșteau sunetul, așa de puternic, încât părea că li se declanșează în creier. Le plăceau exercițiile de simulare a incendiilor, totul era lăsat baltă, fetele se supărau de fiecare dată că nu erau lăsate să-și ia gențile, apoi se încolonau și fugeau afară în mod organizat. Sunetul alarmei i-a adus cu picioarele pe pământ. Asta i-a salvat. Făcuseră atâtea simulări, încât băieții au procedat așa cum fuseseră instruiți: ghemuiți-vă, stați împreună, fugiți spre ușă. O flacără s-a prelins și a cuprins tricoul cu Red Baron[83] al lui Albie, arzându-l pe spate. Edison i l-a scos afară pe coridor, arzându-se la mână. În timp ce fugeau spre ușă, aspersoarele din tavan, pe care nu le observaseră până atunci, au început să stropească întreg coridorul lung și pustiu, udând lucrările pentru concursul de desen. Au împins ușa laterală, au ieșit în fugă la lumina soarelui și s-au trântit pe iarba din parcare, înecându-se, tușind și gâfâind, pârliți și cu mirosul de fum impregnat în piele. Pentru o clipă, Albie s-a gândit la fratele său. Se întreba dacă moartea se petrecuse la fel și pentru Cal.

Cei patru băieți rămaseră în iarbă, cu lacrimile șiroindu-le pe obrajii înnegriți, atât de exaltați de propria energie, încât nu mai erau în stare nici să se miște. Acolo i-au găsit pompierii, câteva minute mai târziu.

Teresa a trebuit să ia decizia imposibilă de a-l trimite pe Albie să locuiască împreună cu Beverly și Bert în Virginia. În mod evident, băiatul avea nevoie de un tată, deși ar fi fost de preferat un alt tată, oricare alt tată. Nu Beverly și Bert îl omorâseră pe Cal. În sinea ei, Teresa era conștientă de asta. Cei doi fuseseră neglijenți, nu stătuseră cu ochii pe el tot timpul, ca și ea de altfel, așa cum demonstrase ultima boacănă făcută de Albie. Se simțea însă mai bine dând vina pe ei. Se simțea aproape bine, deși „bine“ nu era probabil un cuvânt potrivit. Acum putea să-l sune pe Bert, să-l întrebe: „Te simți bine să dai vina pe mine pentru Albie?“. Oare „bine“ era cuvântul potrivit?

Teresa era convinsă că nu mai putea să-și țină în frâu cel de-al doilea fiu, dar nu știa ce să facă și nimeni nu se oferea să-l ia la el. Până la urmă, Albie a ajuns la Arlington, iar când n-a făcut față la școala particulară de acolo, a fost trimis la un internat din Carolina de Nord, apoi la liceul militar din Delaware. Avea optsprezece ani când s-a întors în Torrance ca elev în al treilea an de liceu, dat fiind faptul că la internat fusese înscris cu o clasă în urmă. Holly și Jeanette, amândouă la liceu, erau acasă în vacanță și au încercat să-l ia cu ele la plajă, la petreceri cu prieteni comuni, de care ar fi putut să-și amintească, dar Albie prinsese rădăcini pe canapea, de unde se uita la emisiuni-concurs și înghițea castroane întregi de floricele de porumb înecate într-un strat cleios de zahăr. Își limita comunicarea cu ceilalți la douăzeci de cuvinte pe zi. Le număra. A dat iama de la stânga la dreapta în dulapul de băuturi, deși acesta n-avea nici un principiu de organizare. Nu începea niciodată o sticlă nouă până nu o termina pe cea dinainte.

Apoi, într-o zi, a spus că a primit un telefon de la Edison. Vechiul lui prieten avea o slujbă, se ocupa de formațiile muzicale care concertau într-un club din San Francisco, și i-a spus lui Albie că tot ce-avea de făcut acolo era să dea jos amplificatoarele din camion și să le conecteze la sursă. Edison împărțea un apartament cu câţiva tipi, și Albie era liber să-și pună salteaua la el pe podea. Albie părea destul de entuziasmat, așa cum Jeanette, Holly și mama nu-și aminteau să-l mai fi văzut vreodată. Se simțea calificat pentru slujba asta de a căra lucruri și a le băga în priză, așa că Teresa i-a cumpărat un bilet de autocar până la San Francisco și i-a pregătit o stivă de sendvișuri cu unt de arahide.

Holly și Jeanette i-au dat fiecare câte o sută de dolari din economiile lor. Și-a pus bicicleta în burta autocarului, alături de sacul de voiaj, iar Jeanette, sora și mama au așteptat până s-a așezat pe locul de la fereastră, ca să le vadă făcându-i cu mâna. Pleca din nou. De acum, avea să devină problema imposibilă a altcuiva. În sinea lor, toate trei se simțeau ușurate, ceea ce le dădea o plăcută stare de amețeală.

În seara aceea, Fodé intră în baie în timp ce Albie se spăla pe dinți; un ciocănit și se strecură înăuntru, închizând ușa după el. Baia era locul ideal în care să stai de vorbă, dar nu și pentru doi bărbați care stăteau unul lângă altul. Albie era înghesuit în chiuvetă, iar Fodé, îmbrăcat în pantaloni de pijama din flanel și tricou alb, s-a așezat după stiva de lădițe din plastic pentru lapte, pline de prosoape împăturite, jucării de baie și pamperși.

— Frate, spuse el, ascultă ce vreau să-ți spun. O să stai aici cu noi. O săptămână, un an, pentru tot restul vieții, noi te primim cu brațele deschise, cât timp ai nevoie.

Albie era cu periuța de dinți în gură, și spuma mentolată i se prelingea de pe buza de jos, când soțul surorii sale îl luă deodată pe după gât, ca să-și atingă frunțile. Obicei tribal? Semn de sinceritate? Avansuri? Despre Jeanette știa doar ce-și amintea vag de pe vremea când erau adolescenți, iar despre trăznitul ei soț african nu știa nimic. Frunte la frunte – Albie încuviință din cap.

Fodé zâmbi.

— Bine, bine, bine. Sora ta are nevoie de ai ei. Calvin are nevoie de unchiul lui. Iar mie-mi prinde bine un frate. Sunt foarte departe de casă.

— Se-nțelege, spuse Albie.

— Poți să stai de vorbă cu mine, noi așa facem. Te uiți prin casă, casa ta, și-ți spui că aici e cam multă lume. Pot foarte bine să mă opresc. Tu-mi spui, „Frate, oprește-te, vino să stai cu mine“. Să-mi spui ce-ți trebuie.

Fodé se opri să se uite din nou la el, cu chipul atât de aproape încât îi era greu să se concentreze.

— Albie, ai nevoie de ceva?

Albie stătu să se gândească. Se aplecă să scuipe pasta de dinți în chiuvetă. Capul era gata să-i plesnească.

— Tylenol?

La această mică rugăminte, Fodé străluci de bucurie – dinții, ochelarii, fruntea lată, tot atâtea suprafețe ce reflectau lumina. Întinse mâna pe lângă Albie, ca să

deschidă dulăpiorul cu medicamente, arătând spre cel de-al doilea raft.

— Tylenol, a spus el mândru. Nu te simți bine?

— Mă doare capul. Ochii lui Albie inventariară rapid doctoriile disponibile, care erau în mare parte Tylenol, Tylenol pentru copii, picături de urechi, picături de ochi, picături de nas.

Fodé umplu cu apă micul pahar galben de pe chiuvetă, paharul comun, și i-l întinse.

— O să adormi curând, asta o să te ajute. Ai bătut drum lung până să ajungi acasă.

Albie înghiți patru pastile și dădu din cap, o încuviințare care însemna și mulțumesc, dar și noapte bună. Drept răspuns, Fodé salută și el din cap cu solemnitate și ieși din baie, trăgând ușa după el. Jeanette îi spusese de unde venea această cea mai prietenoasă dintre creaturi, dar afurisit să fie dacă-și amintea: Namibia, Nigeria, Ghana?

Guineea.

Chiar și la îndemnul lui Bintou, care, deși nu era a doua soție a cumnatului său, ar fi putut să devină cât timp dormea copilul, Albie nu se simțea în stare să rămână în apartament o zi întreagă. Odată că înăuntru era o căldură tropicală. Caloriferul șuiera și zdrăngănea de parcă cineva l-ar fi lovit încontinuu cu o țeavă de plumb în subsol. Nici Bintou, nici Dayo nu clipeau măcar, dar lui Albie îi venea să-și dea jos pielea de pe el din cauza zgomotului. Nu era de mirare că Jeanette și Fodé plecau la lucru cu noaptea-n cap. Umidificatorul împrăștia fără oprire ceață în încăperea micuță, pesemne în încercarea de a recrea în acest terariu din Brooklyn un climat subsaharian.

— Bun pentru plămâni, îl asigură Bintou cu un zâmbet, când Albie se ridicase în picioare, să vadă cum poate fi închis.

Fereastra care dădea spre scara de incendiu era înțepenită. Coborî cele patru etaje ca să fumeze. A treia oară când ieși să fumeze, îşi luă și bicicleta și porni pe zăpada afânată. Până-n ora unu îşi găsise deja de lucru, curier pe bicicletă.

Era slujba pe care o găsea pretutindeni, singura pentru care simțea că fusese pregătit în viață. Nici măcar incendiator nu se mai putea numi acum, la douăzeci și șase de ani, pentru că de la paisprezece ani nu mai aprinsese focul nici măcar în șemineu. Întrebat când poate începe, a răspuns: „Acum“, apoi s-a plimbat toată ziua, ca să vadă cum e în Manhattan. Cartierul nu era întortocheat.

— Sunt așa de mândră de tine. Asta înseamnă c-o să rămâi cu noi. Musafirii

nu primesc slujbe în oraș din prima zi. Acum ești rezident. Ești abia de-o zi aici și orașul e al tău.

Jeanette îi zâmbi fratelui ei. Un mic zâmbet de-al lui Jeanette, cu ochii ușor dați peste cap. *Africani*, părea ea să spună. *Ce să-i faci*? Era încă îmbrăcată în hainele de lucru, fustă și pulover. Când rămăsese însărcinată, era în anul al doilea la facultatea de inginerie biomedicală. Până la urmă, tocmai Jeanette se dovedise a fi cea mai deșteaptă. Cu o seară înainte, îi explicase lui Albie că în loc să-și urmeze planul inițial de a face avort, ea și Fodé au decis să realizeze un experiment social radical, pe care l-au numit *Păstrarea copilului*. Rezultatul obținut în urma experimentului a făcut-o să renunțe la studii și acum lucra pe teren, ca inginer de întreținere pentru Philips. Se ocupa de instalarea, mentenanţa și service-ul aparatelor RMN din spitalele aflate între Queens și Bronx.

— Le bag în priză, spuse ea pe un ton impasibil, apoi le arăt oamenilor manualul.

Așa cum îi explică ea lui Albie în timp ce-i pregătea patul, se vedea nevoită să-și păstreze slujba, în ciuda faptului că era stupidă și plictisitoare – cel puțin până ce Fodé își termina doctoratul în sănătate publică, la Universitatea din New York, iar Dayo împlinea vârsta potrivită pentru a-l trimite la căminul de zi. *Căminul lui Dayo,* cum îl numiseră.

— Dacă nu mă întorc la facultate, șopti ea în timp ce întindea un cearșaf peste pernele canapelei, experimentul social radical va da greș, pentru că va trebui să mă sinucid.

Albie ținea copilul în brațe, în timp ce Jeanette încălzea cina pe care le-o lăsase Bintou. Fodé puse masa și deschise o sticlă de vin, povestindu-le cum își petrecuse ziua.

— Americanilor le place la nebunie ideea vaccinării africanilor. Ce poate fi mai drăguț decât o fotografie pe prima pagină din *New York Times*, cu niște copilași plini de praf, înșirați în așteptarea inoculării? Cât privește propriii copii, mamele din New York City găsesc vaccinul *passé*[84]. Spun că nu e suficient de natural, că ar putea face mai mult rău decât bine. Toată ziua am încercat să conving femei cu o educație superioară să-și vaccineze copiii, dar ele s-au luat la ceartă cu mine. Trebuie să mă duc la facultate. Până nu ajung doctor, nu mă bagă nimeni în seamă.

— Eu o să te ascult, spuse Jeanette. Nu te duce la medicină.

— O femeie mi-a declarat că nu crede în epidemiologie, spuse el, acoperindu-

și fața cu mâinile. E șocant.

— Pojarul nu mai e de actualitate în New York, îi spuse Jeanette și-l bătu pe umăr. Am învins pojarul.

Jeanette spăla frunzele de salată. Fodé înfășură în staniol pâinea feliată și o puse în cuptor. Trebăluiau ferindu-se unul de altul în spațiul acela minuscul, fiecare dându-se la o parte din drumul celuilalt.

— Mai bine povestește-mi despre ziua *ta*, i-a spus el. Hai să ne gândim la ceva mai frumos.

— Chiar vrei să te gândești la niște demonstrații cu aparate RMN prin subsoluri de spital?

Fodé se opri o clipă, după care zâmbi clătinând din cap.

— Nu, nu. Se întoarse apoi spre cumnatul său, încântat să mai primească o șansă. Voiam să spun… Albie, vorbește-ne, te rog, despre ziua ta.

Albie schimbă brațul în care-și ținea nepotul. I se adresă copilului.

— Azi, în patru clădiri am fost oprit de bodyguarzi. Le-am arătat actele și mi-au spus să urc, apoi am fost oprit de alt paznic, la lift, care mi-a spus că nu se poate.

Fodé dădu din cap apreciativ.

— Pentru un alb, e foarte impresionant.

— Și era cât pe ce să mă lovească autobuzul. M16.

— Încetează, spuse Jeanette, așezând un bol cu salată în mijlocul mesei. Gata și cu ziua ta.

— Mai e Dayo, spuse Albie.

Fodé i-a luat copilul din brațe.

— Dayo. Doar tu ai mai rămas. Fiule, spune-ne, ai avut o zi frumoasă?

— Unchiul, a spus Dayo și a întins brațele înapoi spre Albie.

Albie, care trăise atâta timp la limită, și uneori rătăcise dincolo de ea, se uită pe fereastră la toate acele lumini aprinse în nenumăratele apartamente din Brooklyn. Se întrebă dacă asta făceau oamenii – pregăteau masa împreună cu ai lor, țineau copii în brațe, își povesteau unii altora întâmplările de peste zi? Așa arăta viața pentru ei?

Bicicleta lui Albie era un amalgam de piese înlocuite, atât de multe încât nu mai putea fi numită Schwinn. Slujba lui era să livreze mici pachete, formulare de asigurare legalizate, manuscrise promițătoare. Uneori era vorba un contract și trebuia să aștepte după semnătură, înainte de a pedala înapoi spre locul în care

fusese întocmit. Alteori era rugat să semneze ca martor. New York-ul era un tărâm al livrărilor nelimitate. În fiecare clipă exista cineva care avea ceva de trimis undeva, până se încheia ziua sau până când hotăra el s-o încheie. O tăia prin fața autobuzelor, se strecura printre taxiuri, îi speria pe șoferii din Connecticut la fel ca „diavolii pe biciclete“ din adolescență. Turiștii îl zăreau apropiindu-se amenințător spre ei și se refugiau pe bordură. Când ajungea la destinație, își sălta bicicleta pe umăr de parcă ar fi fost un frate mai mic și o căra cu el în lift. Deși Albie era cu aproape zece centimetri mai înalt decât tatăl său, era doar foarte înalt, nu și extraordinar de înalt. În schimb, era extraordinar de slab, ceea ce-i conferea iluzia unei înălțimi suplimentare. Deseori, portarii se albeau ușor la față când îl vedeau pe Albie apropiindu-se de recepție cu un plic în mână și cu bicicleta apăsându-i pe claviculă. Era un schelet ambulant, cu tatuaje negre și o coadă neagră împletită, arătând ca şi cum moartea însăși venise să-i ia, gata să-i ducă cu ea pe ghidon.

— Ar fi bine să-ți mărești aportul de proteine, îi spunea Jeanette când ajungea seara acasă, împleticindu-se.

— Riscurile meseriei, răspundea el. Era adevărat și nu prea – peste zi văzuse și curieri durdulii.

Albie câștiga bani și, după vreo două luni în care își tot spunea c-o să plece mâine sau poimâine, a început să-i dea lui Jeanette jumătate din ei pentru chirie, cafea, vin, dar și pentru educația lui Dayo sau studiile ei. Cealaltă jumătate o schimba în bancnote de câte o sută, pe care le punea împăturite în buzunarul cu fermoar al genții de voiaj. La început a încercat să-i dea banii lui Fodé, dar Fodé nici măcar nu s-a uitat la ei. A doua zi a așteptat-o pe sora lui la stația de metrou și i-a dat ei. Jeanette a dat aprobator din cap și a vârât bancnotele în buzunar.

— Nu crezi c-ar fi bine să facem terapie? l-a întrebat ea în timp ce treceau pe lângă prăvălia de iaurturi, cizmărie şi piețele coreene, în fața cărora stăteau găleți pline cu narcise. Se gândea că poate el îi dădea bani pentru tratament. După ce ne punem pe picioare din punct de vedere psihic, o să le adăugăm prin teleconferințe şi pe mama și pe Holly, ca să facă terapie împreună cu noi.

Albie îi spusese că încă nu era pregătit s-o sune pe mama, Jeanette însă o suna. În mai toate zilele îi dădea telefon de la serviciu și-i povestea totul.

— Dar tata? întrebă Albie.

Mergeau pe strada aglomerată, și deodată a luat-o pe după umeri. Nu mai făcuse niciodată gestul acela, dar era bine. Aveau amândoi același mers.

— Pun pariu că tata face terapie de mulți ani. Pun pariu și că a terminat deja.

— Fără teleconferințe cu noi?

Jeanette a clătinat din cap.

— Nici nu i-ar fi trecut prin minte.

Albie venise în Brooklyn ca să se pună pe picioare, și chiar reușise în anumite privințe, cu excepția băuturii, pe care o consuma în cantități limitate, cu o consecvență riguroasă, și a drogurilor, care-l ajutau să treacă peste cea de-a doua parte a zilei. Fumatul nu se punea. Proastele obiceiuri erau o chestiune de perspectivă și, atâta timp cât prezentul era văzut prin lentila trecutului, s-ar fi spus că se descurca admirabil de bine. Economisise suficienți bani pentru a-și închiria o locuință, dar nu căutase. Nu se știe cum, în ciuda lipsei aproape ridicole de spațiu, Fodé și Jeanette l-au făcut să se simtă ca la el acasă. Din clipa în care Albie intra pe ușă, Dayo voia să se agațe de el, să stea cu amândouă tălpile pe laba piciorului acestuia și să se prindă de glezna musculoasă, pentru a se ține pe picioare. *Unchiul*, pronunțat perfect, era cuvântul lui preferat. Nu se sătura să-l rostească. Lui Albie îi plăcea canapeaua aceea, prea joasă pentru el. Îi plăceau după-amiezile când se întorcea acasă pe bicicletă și îi spunea lui Bintou că poate să-și ia câteva ore libere, cât timp ducea el copilul în parc. Îi plăcea sentimentul, pentru care nu găsea un nume, când seara târziu îl zărea pe Fodé așteptându-l cu o bere pe treptele din față. În cele din urmă avea să-i părăsească, dar până atunci aducea acasă tăieței reci cu susan din Chinatown, își strângea păturile în fiecare dimineață și le punea în spatele canapelei, găsea motive să rămână în oraș până târziu de câteva ori pe săptămână, ca să le aigure intimitatea, iar când se întorcea acasă răsucea cheia în broască foarte încet, să nu-i trezească.

— Unde-ai fost aseară? îl întreba Jeanette, iar Albie își spunea în gând, *Mi-ați simțit lipsa*.

La început, Albie mergea în serile acelea la bar sau la film, dar și-a dat repede seama că barurile și cinematografele din New York îi mâncau câștigul pe o zi întreagă. Stătea atunci la bibliotecă până la închiderea programului, după care se ducea la sala de lectură de la Christian Science[85], până se închidea și aceea, după care, în funcție de calitatea cărții și de cantitatea de droguri care încă îi dădea energie, se ducea la spălătoriile automate care nu se închideau niciodată și stătea acolo printre moliile moarte, uscătoarele care se roteau cu un zgomot înăbușit și mirosul pătrunzător al balsamului de rufe. Pentru că de-acum le cunoștea pe secretarele de la editurile unde livra plicuri și le întreba ce mai citeau, avea

întotdeauna cărți la el. Albie nu primea nici un cadou de la cei cărora le făcea comisioane, însă aceste secretare n-aveau nimic împotrivă să-i ofere la schimb câte o carte curierului cu bicicleta, fie el și curierul morții.

— Să-mi zici ce părere ai despre asta, îi spunea câte una și primea în schimb un zâmbet din partea lui.

Zâmbetul lui Albie era amețitor, minunile aparatelor dentare din copilăre fiind mai impresionante decât te-ai fi așteptat, având în vedere restul înfățișării lui. Datorită acelui zâmbet, secretara simțea că primise un dar la schimb.

Într-o noapte de la începutul lui iunie, după ce trecuse bine de ora douăsprezece, Albie se afla într-o spălătorie automată din Williamsburg. Taxiurile treceau încă grăbite pe lângă el, dar erau mai puțin zgomotoase. Trecătorii făceau mai puțină gălăgie. Albie citea romanul pe care-l începuse cu o zi înainte și, absorbit de lectură, pierduse noțiunea timpului. Era de departe mai bun decât cărțile polițiste și romanele senzaționale pe care le primea de regulă, pentru că secretara de la editura Viking avea obiceiul să-i ofere cărți de calitate. Nu doar cărțile apărute în săptămâna respectivă, deși îi mai dăruia uneori și din acelea. Îi oferise odată un exemplar din *David Copperfield*, spunându-i pur și simplu c-o să-i placă, ca și cum el era genul de persoană la care te uiți și te gândești la Dickens, așa că o citi. Era o carte pe care se presupunea c-o citise la școala din Virginia – o purtase cu el peste tot o lună de zile, ca toți ceilalți copii din clasa lui, dar n-o deschisese niciodată.

— Dacă te-aș fi întâlnit pe vremea când locuiam în Virginia, i-a spus el secretarei după ce a terminat de citit, poate aș fi trecut clasa.

— Ești din Virginia? l-a întrebat ea.

Era cam de vârsta mamei lui, poate ceva mai tânără, și, după cum își dădea seama, era inteligentă. Conversațiile lor nu durau niciodată mai mult de două sau trei minute, dar lui îi făceau plăcere. Albie trebuia să ajungă și în alte locuri, iar telefonul de la recepție suna într-una. Ea a ridicat receptorul și a întrebat apelantul dacă putea să-l lase puţin în așteptare, ceea ce și făcu, fără să mai aștepte răspunsul.

— Nu, a spus el. Am locuit acolo o vreme, când eram puști.

— Așteaptă o secundă, i-a spus ea. Când s-a întors, i-a dat o carte cu coperți moi, având titlul *Comuniune*.

— Anul trecut a făcut mare vâlvă, a câștigat Premiul Național al Cărții și a avut vânzări record. Ai auzit de ea?

Albie clătină din cap. Anul trecut se afla încă în San Francisco, iar banii din

curierat se duceau pe heroină. Dacă un meteorit ar fi șters toată Coasta de Est de pe fața pământului, el nici n-ar fi băgat de seamă.

Femeia a întors cartea și a bătut ușor cu degetul peste mica fotografie a bărbatului de pe coperta din spate.

— A fost prima lui carte după cincisprezece ani, poate mai mult. Toată lumea își pierduse speranța.

Sună telefonul. Acum pâlpâiau toate beculețele liniilor telefonice. Era timpul să se întoarcă la treaba ei. I-a întins cartea și i-a făcut cu mâna, în semn de rămas-bun. Înainte de a pleca, el și-a înclinat ușor capul și i-a zâmbit.

Privind în urmă, ar spune că a înțeles de la bun început, poate chiar de la mijlocul primului capitol, că se întâmpla ceva ciudat, cu toate că în retrospectivă totul este clar. Adevărul era că fusese captivat de carte cu mult înainte să-și dea seama că apărea și el în ea. Nemaipomenit cât de mult i-a plăcut, înainte să afle despre ce era vorba în ea.

Povestea era despre două familii vecine din Virginia. Una locuiește în casa ei de mult timp, cealaltă tocmai s-a mutat. Împart aleea de acces. Se înțeleg foarte bine. Își împrumută lucruri, au grijă fiecare de copiii celorlalți. Seara stau pe terasă, când la unii, când la ceilalți, beau și discută politică. Unul dintre soți este politician. Copiii – sunt șase cu totul – intră și ies fără astâmpăr dintr-o casă în alta, fetele dorm una în patul celeilalte. Era destul de ușor să-ți dai seama încotro se îndreaptă lucrurile, doar că era vorba despre mult mai mult decât o nefericită relație amoroasă.

Era vorba despre inestimabila povară a vieții lor: casele, profesiile, prieteniile, căsătoriile, copiii, de parcă tocmai lucrurile pe care și le doriseră și pentru care munciseră făcuseră imposibilă orice soi de fericire. Copiii, care la început par să fie doar poetici și fermecători, sunt mai degrabă ca un cuib de vipere. Cel mai în vârstă și cel mai tânăr sunt băieți, iar între ei sunt patru fete. Două fete ale politicianului, două fete și doi băieți ai doctoriței de care este îndrăgostit politicianul. Un soț în plus, o soție în plus. Cel mai mic dintre băieți este insuportabil. Poate că asta e adevărata problemă, emblematică pentru toate greutățile care nu pot fi depășite. Cei doi amanți, fiecare cu căsătoria, casa și ocupațiile sale, recurg la orice stratagemă pentru a găsi un moment în care să fie împreună, când ei de fapt încearcă să scape de odrasle, mai ales de mezin. Nevoiți mai tot timpul să aibă grijă de el, copiii îi dau pastile de Benadryl, ca să scape de el. Fiul cel mare le ține în buzunar, pentru că este alergic la înțepătura

de albină. Copiii îl îndoapă pe băiețel cu Benadryl și-l bagă în coșul de rufe, sub un maldăr de cearșafuri, ca să poată merge nestingheriți cu bicicletele la piscina din oraș. Nu asta vrem cu toții, un moment în care să ne simţim bine?

Albie își vârî degetul mare între pagini și închise cartea. Dintr-odată se făcu frig în spălătorie. Înăuntru mai erau doi punkiști – băiatul, cu frizură în țepi fixați cu lipici, fata, cu două ace de siguranță în nas. Stăteau și fumau, în timp ce hainele lor negre trasau cercuri în mașina de spălat. Fata schiță un zâmbet în direcția lui Albie, gândindu-se probabil că era unul de-ai lor.

Știa el la vârsta aia că era Benadryl? Copiii îi spuneau Tic Tac, dar oare el știa? Se trezea sub pat, pe câmp, în mașină, acoperit cu pături pe canapea. Se trezise pe podeaua spălătoriei în casa din Virginia, ascuns sub cearșafuri. N-a știut niciodată de ce se trezea în locuri în care nu-și amintea să se fi culcat. „Pentru că ești mic. Copiii mici trebuie să doarmă mai mult“, îi spunea Holly.

Își simțea mâinile reci. Puse cartea înapoi în tolba lui de curier, luă bicicleta și o duse afară în stradă, auzind țăcănitul spițelor, *tic-tic*, în timp ce micii punkiști credeau că plecase fără să-și ia rufele. Fără să mai citească, știa ce scrie mai departe, că băiatul cel mare, numit Patrick, urma să moară, pentru că băiețelul fusese îndopat cu toate pastilele și nu mai rămăsese nici una în clipa în care a fost nevoie de ele. Dar știa că nu despre asta era vorba în carte.

Albie merse mai departe pe jos, pe lângă bicicletă. Se vedea pe sine în romanele daneze cu detectivi? În romanele de groază post-apocaliptice? Nu cumva problema era că se punea pe sine în centrul a toate?

Nu asta era problema.

Când a ajuns la apartament, era aproape două noaptea. Se duse în dormitor și se opri la picioarele patului; Jeanette, Fodé și Dayo dormeau profund. Poate că subconștientul lor acceptase că de acum încolo el avea să locuiască aici și nu mai înregistra zgomotul pașilor săi; sau poate că la sfârșitul zilei erau așa de frânți de oboseală, încât în timp ce ei dormeau duși, în dormitorul lor putea intra oricine. Chiar și cu jaluzelele trase, în încăpere era lumină. Se aflau în New York, unde nu se făcea niciodată întuneric cu-adevărat. Dayo era în pat cu ei, între ei, dormind pe spate. Jeanette își ținea mâna peste pieptul lui. I se părea aproape insuportabil să-i vadă pe alții dormind. Oare ea îi povestise lui Fodé ce se întâmplase, i-o fi spus că a avut un frate care a murit? Mai știa cumva și alte lucruri? Albie nu se destăinuise nimănui. Nici băieților de pe biciclete, nici curierilor cu care bea câte o cafea dimineața, și nici Elsei din San Francisco, cu care împărțise seringa. Nu pomenise niciodată de Cal. Albie puse mâna peste

piciorul surorii sale – laba, apoi deasupra cearșaful, pătura, cuvertura. O strânse de picior și ea încercă în somn să și-l tragă, dar îl ținu apăsat, până când ea deschise ochii. Nimeni nu vrea să se trezească brusc cu un bărbat în cameră. Jeanette scoase un mic țipăt înăbușit, sunetul spaimei, care frânse inima fratelui ei. Soțul și copilul ei dormeau adânc.

— Eu sunt, șopti Albie, trezeşte-te.

Făcu semn spre ușa dormitorului, apoi se duse în camera de zi s-o aștepte.

6

Leo Posen se instalase peste vară într-o casă din Amagansett[86]. Deși nu avea vedere la ocean, pentru că trebuia să scrii cărți de o cu totul altă factură ca să-ți permiți vedere la ocean, era totuși o casă frumoasă, cu holuri largi și camere însorite, leagăn pe verandă de dimensiunea unei canapele, bucătărie cu o masă enormă, care arăta de parcă ar fi fost meșterită de Pelerini[87] pentru a sărbători o Zi a Recunoștinței târzie. Casa aparținea unei actrițe care o folosea doar vara, dar care acum avea filmări în Polonia. Agenta imobiliară precizase că proprietatea nu era de închiriat, însă actrița era o mare admiratoare a lui Leo. Căuta, de fapt, să obțină un rol în filmul care urma să fie făcut după romanul *Comuniune*. Dorea s-o joace pe doctorița implicată în relația adulterină și spera că Leo, înconjurat de fotografiile ei și de toate acele lucruri frumoase, se va gândi la ea pentru acest rol.

Conștient de conflictul de interese, Leo o asigurase pe agentă că nu exista nici o înțelegere în legătură cu filmul.

Agenta imobiliară a fost redusă la tăcere. Până și ea, care habar n-avea de industria filmului, știa că drepturile de ecranizare trebuie înhățate încă dinainte de publicarea romanului. Preț de o secundă, se întrebă dacă ea una ar cumpăra drepturile de autor pentru *Comuniune*.

— Nu vă faceți griji, a spus femeia. Actrița o să vrea rolul ăsta și când se va turna filmul.

Leo închiriase casa în speranța că va petrece vacanța lucrând la noul roman pe

care agentul lui literar îl vânduse editurii, fără un rezumat măcar, pe vremea când *Comuniune* era o mașină de făcut bani. Închiriase casa și pentru a-i face o plăcere lui Franny. Îi spusese că nu avea nimic de făcut, decât să stea întinsă pe canapeaua imensă din camera din față și să citească toată ziua, ori să se plimbe cu bicicleta până la plajă, unde să stea tot să citească.

— Nisip, valuri, trandafiri pe plajă, a spus el în timp ce prefira o șuviță din părul ei fascinant, lăsând-o apoi să cadă ușor.

Seara, după cină, stăteau amândoi pe verandă și el îi citea ce scrisese peste zi.

— Se anunță o vacanță reușită, nu-i așa?

A fost însă o vacanță ratată. După cum și-au dat seama mult prea târziu, problema a fost însăși casa aceea splendidă, așezată pe o colină pentru a prinde briza de după-amiază, cu gardul viu de jur împrejur, ca un zid care o ferea de ochi indiscreți. Pomii răspândiți pe pajiștea întinsă înfloriseră târziu, din pricina iernii lungi și grele, așa că și acum, la început de iunie, cireșii erau încărcați cu flori de un roz intens. Pâlcurile de plante răsfirate într-o măreață dezordine erau îngrijite de un grădinar care venea miercurea, în aceeași zi în care un peruan sosea cu un minciog, pentru a aduna petalele de cireș căzute în piscină. Erau cinci dormitoare cu variații pe tema lucarnelor din acoperișul în pantă: canapeluțe sub fereastră, cuverturi pufoase, preșuri împletite peste parchetul din lamele de stejar. Leo Posen îi spusese agentei imobiliare că și-ar fi dorit ceva de dimensiuni considerabil mai reduse, dar ea respinsese ideea.

— O casă mai mică ar fi la fel de scumpă, din cauza contractului pe care îl aveți, i-a spus ea. Nici nu vă închipuiți cât v-ar costa casa asta, dacă ați închiria-o la prețul de piață real. Dar, dacă nu doriți să folosiți toate camerele, vă sugerez să închideți ușile.

Problema s-ar fi rezolvat astfel de la sine, dacă n-ar fi fost faptul că natura are oroare de dormitoare goale în Amangasett, vara, mai ales când acele camere aparțin unei actrițe și sunt închiriate de către un romancier celebru. Lumea era dornică să vină în vizită. Eric, redactorul său, ar fi trebuit în mod normal să angajeze o santinelă care să patruleze cu pușca în jurul proprietății, dar tocmai el a fost primul care a sunat să spună că ar fi frumos să se vadă în afara orașului, ca să discute ideile lui Leo pentru noua carte. Eric putea veni de joi, ca să evite traficul, dar în seara aceea Marisol, soția lui, avea un vernisaj de la care nu putea să lipsească. Se aștepta ca Marisol să-și ia inima-n dinți, ca să vină cu microbuzul abia vineri.

— Marisol?

Leo se poticni o clipă, apoi acceptă cu plăcere – da, da, ce minunat se vor simți cu toții. A închis telefonul şi a aruncat o privire spre blocnotesul cu foi dictando galbene, apoi spre fereastră. Ploua și rămase o vreme pe loc să admire cireșii, întrebându-se dacă făcuse vreodată cineva un blocnotes din lemn de cireș. A coborât apoi s-o întrebe pe Franny dacă vrea să meargă împreună în oraș cu mașina, să ia prânzul.

— E bine că vine Eric, i-a spus Leo lui Franny.

Ploua ușor, și ei stăteau sub umbrar pe terasa cafenelei unde mâncaseră la prânz trei zile la rând. Era extrem de plăcut.

— Pot să-l rog să-ți găsească ceva de lucru. Știi, ești un redactor nemaipomenit, mult mai bun decât o să fie el vreodată, dar asta rămâne între noi.

Franny a clătinat din cap.

— Să nu-l rogi.

Chelnerița s-a apropiat, și Leo a atins cu mâna marginea paharului de vin gol. Trecuse de ora două, era un prânz întârziat.

— Și chiar dacă nu-l rog, tot o să-și dea seama imediat. Poate am să-i pomenesc în treacăt că-ți cauți de lucru. Sau poate am să-i spun lui Marisol.

— Eric mă cunoaște, a zis ea. Dacă vrea să mă angajeze, știe unde să mă găsească.

Mai mult ca sigur, Eric remarcase că Leo și Franny nu locuiau în New York, că, de fapt, nu locuiau nicăieri mai mult de patru luni la rând, ceea ce făcea dificilă găsirea unei slujbe normale. Oricum, Franny nu era convinsă că voia să fie redactor.

— Eric te știe doar de la dineuri. N-avea cum să petreacă mai mult timp cu tine.

Când a sosit joi după-amiază, Eric a declarat că ar prefera să ia masa de seară la vilă. Toată săptămâna mâncase în oraș și, mai ales, ar fi fost mai ușor să stea de vorbă în casă. Eric era în toate privințele un bărbat vânos, un alergător mic de statură, căruia i se spusese probabil că albastrul îi completa de minune culoarea ochilor. Franny nu-l văzuse niciodată pe Eric îmbrăcat în altceva decât în albastru. El și-a îndreptat privirile spre scară, mângâind cu afecțiune balustrada.

Leo și-a îndreptat privirile spre Franny.

— E-n regulă, da?

Ea ar fi trebuit să-și dea seama chiar din clipa aceea. Gândise în termeni de o cină, o seară. Franny s-a dus la bucătărie și l-a sunat pe Jerrell, la restaurantul Palm House, să-l întrebe cum să pregătească friptura. Era la începutul

schimbului. Toca probabil pătrunjelul.

— Fetiță, i-a spus el. Întoarce-te naibii aici! Știi doar că n-are cine să-mi mai umple paharul.

Ea a râs.

— Să renunț la vacanța de vară doar ca să-ți aduc ție limonadă de la bar? Fii drăguț și ajută-mă.

Jerrell se afla în biroul managerului, care se holba la el. Bucătarii nu primesc niciodată telefoane. Jerrell i-a spus să frece puțin carnea cu niște condimente Old Bay și s-o lase așa o vreme.

— Vreau să spun, *foarte* puțin. Porcăria asta nu e pentru fripturi, a adăugat el, după care a trecut-o prin abc-ul sparanghelului și al cartofilor copți. Salata și prăjitura le cumperi. S-or găsi niște bani pe-acolo. Să nu faci totul singură.

Franny s-a dus la băcănie, la măcelărie, la brutărie. S-a dus la magazinul de băuturi și a ales vinurile, a făcut rezerve de scotch și de gin. Când s-a întors acasă, a scos cumpărărturile din mașină. Leo și Eric insistaseră să rămână acasă, pentru că trebuia neapărat să discute despre roman, să termine odată cu chestiunile oficiale. I-a auzit râzând pe veranda închisă cu plasă de sârmă de pe latura casei, unde Leo decisese că se poate fuma. Un râs puternic, hohotitor. Franny le-a dus două pahare cu gheață și o sticlă de scotch Macallan, din pură amabilitate. Era încă în hainele de plajă: short, șlapi și tricou alb simplu. Avea douăzeci și nouă de ani. Ea și Leo jucau rolul proprietarilor. Se jucau de-a casa. Ea interpreta rolul gazdei.

— Eric, uită-te la fata asta! a spus Leo din scaunul lui și i-a cuprins șoldurile, trăgând-o cu brațul spre el. Nu-i așa că e un vis?

— Un vis, a spus Eric, apoi a rugat-o pe Franny să-i aducă și un pahar mare de Pellegrino sau Perrier cu gheață.

Franny a dat din cap, bucuroasă că-i trecuse prin minte să cumpere și apă carbogazoasă. S-a întors în bucătărie. Cei doi stăteau de vorbă despre Cehov, nu despre roman. Eric se întreba dacă exista interes pentru o nouă traducere integrală, o serie de zece volume. Ea se întreba care dintre povestiri li se păruse atât de amuzantă.

Ca o feministă ce era, Franny s-a întrebat de ce pregătise cina pentru Leo și Eric, într-o seară de joi, fără să presupună măcar că unul dintre ei se va oferi s-o ajute, dar când Marisol a sosit din oraș a doua zi, în tunică de in cu broderii și cu eșarfă de in roșie, și s-a trântit într-un scaun pe verandă, spunând că i-ar prinde tare bine un pahar de vin alb, un Chablis bun, dacă aveau, Franny a simțit un fel

de pișcătură, ca şi cum cineva tocmai o plesnise în ceafă cu o bandă de cauciuc. Este adevărat, *ea o întrebase* pe Marisol cu ce putea s-o servească, iar Marisol îi răspunsese, în timp ce-și căuta în geantă țigările, încântată că mai era cineva care fuma. Atunci care era problema?

— Locul ăsta e superb! a spus Marisol, zâmbind când și-a luat paharul din mâna lui Franny. Dar nici nu cunosc o persoană mai norocoasă decât Leo.

Pentru aproape aceleași motive declarate cu o seară înainte, s-au hotărât să nu mai iasă în oraș nici în seara aceea. Marisol a făcut un gest larg în direcția cireșilor.

— Să plec din locul ăsta ca să merg în oraș? Să iau masa cu toți oamenii ăia coborâţi din microbuz? Pentru nimic în lume.

Marisol se ocupa de o galerie de artă în SoHo[88]. O încânta gândul că avea să stea în casa actriței, să asculte greierii actriței.

Chipul lui Franny rămăsese impasibil, însă Leo a surprins o străfulgerare care anunța furtuna. A bătut din palme, într-o izbucnire de voioșie.

— Putem să facem exact ca aseară. Cina a fost perfectă. O s-o repetăm. Asta n-ar trebui să fie o problemă, nu-i așa? i s-a adresat el lui Franny.

— Marisol nu mănâncă niciodată carne, a intervenit Eric, cu zâmbetul lui cel mai fotogenic.

Eric și Marisol erau cam de aceeași vârstă cu Leo, din tabăra celor trecuți de șaizeci de ani. Aveau un băiat care își făcea rezidențiatul în dermatologie la spitalul John Hopkins și o fată care stătea acasă cu copilul.

— Pește, a spus Marisol, cu mâna ridicată, imitând angajamentul cercetașelor[89].

S-au întors cu toții spre Franny, cu privirea plină de inocență și speranță, toți trei cufundați în pernele moi ivorii care acopereau scaunele de răchită. Nu mai putea să-l sune pe Jarrell. I-ar fi spus că e tâmpită. Pentru pește trebuia s-o sune pe maică-sa.

— Altceva? a întrebat Franny.

Eric dădu din cap.

— Poate ceva de ronțăit? Niște nuci sau biscuiți crocanți, un mix…?

— Gustări, a spus Franny și s-a dus la bucătărie, să-și caute cheile de la mașină.

Nu așa stăteau lucrurile între Leo și Franny. Relația lor, care dura de cinci ani, era clădită pe admirație și scepticism reciproc. După tot acest timp, lui tot nu-i

venea să creadă că Franny era încă alături de el: nu numai că era tânără (nu doar mai tânără, ci categoric *tânără*) și mai frumoasă decât ar fi meritat în acest moment al vieții, dar ea era funia pe care se cățărase încet, pas cu pas, înapoi spre munca lui: ea era electricitatea, ea era scânteia. Franny Keating era *viață*. Cât o privea pe Franny, ea putea să rostească numele *Leon Posen* la fel cum ar fi spus *Anton Cehov*, și apoi să-l regăsească în pat, alături de ea. În timp, lucrul acesta nu încetase s-o uimească. Mai mult decât atât, el considera că viața ei avea un sens într-o vreme când ea nu găssea nici unul.

Ceea ce nu însemna că între ei nu existau probleme: în primul rând viitorul, întotdeauna o necunoscută, dar care, la drept vorbind, era cumva pecetluit de diferența de treizeci și doi de ani dintre ei, apoi trecutul, pentru că Leo era încă, din punct de vedere legal, căsătorit. Soția lui din Los Angeles ținea cu dinții de partea ei din viitoarele lui drepturi de autor, o pretenție înduioșător de optimistă, dacă se ținea cont de cât timp trecuse de la ultima lui carte publicată. Leo refuzase categoric să renunțe la lucrările pe care nu le scrisese încă. Publicase apoi acest best seller care i-a adus un premiu substanţial, vânzările considerabile din străinătate și avansul din care îşi plătise datoriile. Când au intrat în noua fază a cecurilor primite din drepturile de autor, soția i-a reamintit avocatului ei câtă dreptate avusese să reziste pe poziție.

În acest moment Leo ar fi trebuit să fie bogat, dar în continuare era nevoit, pentru a o scoate la capăt, să accepte invitații prestigioase în calitate de autor, pe la diverse instituții prospere, iar din cauza acestor vizite îi era aproape imposibil să lucreze la o nouă carte. Da, erau imens de mulți bani, dar aceştia curgeau ca un șuvoi care se desfăcea în nenumărate pârâiașe. Avea deja o fostă soție, divorțată definitiv și lăsată în urmă, căreia îi plătea o pensie alimentară consistentă, dar avea și plăți către soția lui care ar fi trebuit să fie a doua fostă. Îl costa o avere. Fiica lui din primul mariaj avea mereu nevoie de bani, pentru a acoperi tot felul de necesităţi, iar pentru ea banii erau cel mai la îndemână mod de a și le exprima, apoi mai erau cei doi băieți din al doilea mariaj, care refuzau să vorbească cu el – unul, student în anul doi la universitatea Kenyon din Ohio, celălalt, elev în anul trei la liceul pregătitor Harvard-Westlake, din Los Angeles. Școlarizarea lor, precum și toate dorințele acestora cădeau în sarcina lui Leo.

Franny era conștientă că venise vremea să decidă ce voia de la viață, dar Leo se agăța de ea ca un copil de păturica lui și, la drept vorbind, era minunat ca persoana pe care o admira cel mai mult să aibă nevoie de ea și să-i spună că îi e indispensabilă. Era infinit mai bine decât să aplice la universități, când ea încă

nu știa ce voia să studieze, și atunci alegea să stea mai departe alături de el, făcându-și apariția în rochii elegante la dineurile profesorilor de la Stanford sau Yale. Din când în când se întorcea la Palmer House, să lucreze câte două luni și să locuiască în apartamentul de serviciu de pe North Lake Shore Drive[90]. Leo îi plătea ratele la creditul de studii, așa că era în siguranță, dar resimțea totuși lipsa banilor munciți de ea. Oricum, îi făcea plăcere să-și revadă prietenii. Hotelul Palmer House o primea mereu cu brațele deschise.

— E nebunie curată, îi spunea el la telefon, după prea multe pahare dincolo de punctul la care ar fi fost înțelept s-o sune. Adică eu stau aici singur, pentru ca tu să faci pe chelnerița? Te rog, du-te la aeroport diseară, mâine-dimineață, numai urcă-te în avion. O să-ți trimit biletul.

Chestia cu trimisul biletului era o glumă de-a lor, doar că de data asta el nu glumea.

— O să te descurci, îl liniștea Franny, abținându-se să spună ceva semnificativ în asemenea conversații, pentru că a doua zi el nu-și mai amintea nimic. Iar mie îmi face bine. Din când în când simt nevoia să muncesc.

— Dar muncești! Mă inspiri neîncetat, de fiecare dată când toată lumea mă lasă baltă. O să-ți dau salariu. O să-ți scriu un cec. Afurisita asta de carte îți aparține, Franny! E despre tine.

Când scria la carte, spunea însă că nu era adevărat, firește. Tot ce-i povestise ea nu era decât o trambulină pentru imaginația lui. Acolo nu era vorba despre familia ei. Nimeni nu putea să-i recunoască în carte.

Dar ei erau acolo.

Lăsând la o parte diferența de vârstă dintre ei, soția înstrăinată și faptul că el scrisese un roman despre familia ei, care în forma lui finală îi dădea o senzație de greață – deși cât timp era în lucru i se păruse senzațional –, Franny și Leo se simțeau bine împreună. Nu-i purta ranchiună pentru carte, era un roman excelent, opera strălucită a lui Leon Posen, ale cărei urmări le atrăsese singură asupra ei.

Dar, pentru că toată lumea își face liste, mai era o problemă care merita consemnată, cu toate că Franny refuza s-o recunoască: Franny nu avea obiceiul să bea. Leo resimțea abstinența ei ca pe o critică mută, indiferent cu câtă lejeritate şi umor ar fi arătat ea acest lucru. El devenea conștient de asta când petreceau cu prietenii și când ea trecea pe scaunul șoferului după un prânz în oraș, pentru că el băuse trei pahare amărâte de Pinot gris. I-a povestit că s-a lăsat

de băutură în urmă cu mai mulți ani, când a provocat un accident pentru că băuse. El adusese în discuție acest lucru în mai multe rânduri, dar de fiecare dată simțea că vorbea cu acea parte a ei care fusese şcolită la facultatea de drept. După părerea lui, Franny pierdea o mare șansă dacă nu-și termina studiile.

El începea așa:

— Ai omorât pe cineva în accidentul ăla?

— Nu.

— Ai lovit pe cineva? Un câine?

— Nu.

— Ai fost rănită?

Drept răspuns, ea a oftat adânc și a închis cartea pe care o citea, *Marșul lui Radetzky*[91]. El i-o recomandase.

— Ai putea să încetezi?

— Ești alcoolică?

Franny a ridicat din umeri.

— Din câte știu, nu. Probabil că nu.

— Atunci de ce să nu bei măcar un pahar, să-mi ții companie? Putem să bem ceva acasă. Nu-ți cer să conduci mașina.

Atunci ea s-a aplecat asupra lui și l-a sărutat, deoarece sărutul era metoda ei cea mai bună de a încheia orice discuție.

— Pune-ți la treabă creierul ăla mare al tău, a spus ea cu blândețe. Ești capabil să găsești un motiv de ceartă mult mai bun.

Franny s-a dus în bucătărie, să-și sune mama în Virginia.

— Pește la cină, a spus ea. Patru persoane, nu pot s-o dau în bară.

— Dar nu puteți mânca în oraș?

— Lucrurile stau puțin altfel. După cât se pare, casa asta a devenit Hotel California. Oamenii intră pe ușă și nu mai vor să plece. Și eu aș simți la fel, dacă n-ar trebui să gătesc.

— Tu, să gătești?!

— Da, știu.

— Te-ai uitat în dressingul ei?

Franny a râs din toată inima. Mama ei mergea la esența lucrurilor.

— Bikini de la Etro, o armată de rochițe de mătase cu bretele, o mulțime de jerseuri din cașmir, ușoare ca fulgul, pantofi cum n-ai mai văzut. Tipa trebuie să fie de mărimea unui degetar. Nici nu-ți închipui cât de mici sunt toate.

— Ce mărime au pantofii?

— Treizeci și șase. Franny încercase să-și vâre piciorul într-o sanda, precum mătăhăloasa soră vitregă a Cenușăresei.

— Dacă aș putea veni, te-aș ajuta la gătit, a spus mama.

Franny a zâmbit, apoi a oftat. Mama ei avea picioare mici.

— Fără alți musafiri. Sunt o pacoste.

— Dar eu nu sunt musafir, sunt mama ta, a spus ea în glumă.

Franny se gândi câteva clipe cât de frumos ar fi ca mama ei să stea la celălalt capăt al canapelei și să citească. Franny se ducea de obicei s-o viziteze acasă în Virginia, iar alteori, când ea lucra în Chicago, venea mama în vizită. În puținele dăți când Leo și mama ei se întâlneau, se purtau distant și politicos. Mama era mai tânără decât Leo. Citise și ea *Comuniune*, dar, cu toate că se bucura că acolo era înfăţişată drept doctoriță, s-ar fi bucurat și mai mult să fie lăsată cu totul pe dinafară. Beverly nu era convinsă că Leo Posen ținea cu adevărat la Franny. Odată, după ce băuseră împreună, chiar i-a spus-o în față. Nu, mama lui Franny nu era tocmai ce le lipsea pentru o vacanță reușită.

— Te rog, a spus Franny. Ajută-mă cu peștele.

Beverly a lăsat receptorul jos și a plecat să aducă rețeta pentru supa cu fructe de mare.

— Dacă urmezi îndrumările mele, așa cum n-ai făcut-o nici măcar o dată în viața ta, o să ai un succes monstru.

Și o, câtă dreptate a avut! Musafirii au fost entuziasmați și au copleșit-o cu laude. Eric și Marisol au declarat că nici în Manhattan n-ar fi găsit ceva mai bun. Mama lui Franny se gândise la toate, de la salata cu nectarine, la marca de sărățele de cumpărat de la supermarket. Franny a fost la fel de impresionată ca oaspeții ei. Doar că Leo s-a fofilat din nou, evitând să meargă cu ea la magazin, și nimeni n-a venit în bucătărie să întrebe dacă putea da o mână de ajutor la tocat ardeii grași. Când s-a dus pe verandă să-i anunțe că masa era gata, Eric, aflat în mijlocul unei alte povestiri amuzante de-a lui Cehov, i-a făcut semn cu mâna ridicată să aștepte până termină, numai că i-a trebuit aproape un sfert de oră să încheie, în timp ce Franny se gândea la creveții care trebuiau să fiarbă trei minute la foc scăzut. La sfârșitul mesei, oaspeții au fost într-adevăr extraordinar de recunoscători și cât se poate de drăguți, iar Eric și-a suflecat în mod ostentativ mânecile cămășii albastre înainte de a aduna farfuriile și de a le pune în chiuvetă, dar atât.

Agenta lui Leo, Astrid, a dat telefon sâmbătă dimineața. Secretara ei sunase la

biroul lui Eric cu o zi înainte, într-o chestiune care nu avea nici o legătură cu Leo, și a aflat că Eric se găsea la vila acestuia din Amagansett. Astrid avea o casă în Sag Harbor[92]. Se ducea acolo în fiecare joi seară și se întorcea luni dimineața. Chiar își închipuiau că vor scăpa de ea? Astrid a anunțat că ei vor sosi la Amagansett după-amiaza. „Ei“ îl includea pe unul dintre autorii săi, un tânăr extraordinar de promițător care stătea la ea acasă două săptămâni, ca să bată în cuie câteva ultime revizuiri.

— Să-ți dau adresa, i-a spus Leo cu o ușoară resemnare.

— Nu fi prostuț! a replicat ea. Toată lumea cunoaște vila.

— Astrid?

Chipul lui Eric luă o expresie de vagă disperare. Tocmai dezlega cuvintele încrucișate din ziarul de sâmbătă. Nu se bărbierise și nici n-avea de gând.

— Nici n-a cerut voie, a zis Leo, cu toate că el o simpatiza pe Astrid. Simplul fapt că Eric nu o agrea era o dovadă că ea își făcea treaba bine.

— Se apropie ora de masă, a spus Eric.

Marisol cobora scările îmbrăcată într-un costum de baie roșu și cu o pălărie cu boruri largi.

— Mă duc la piscină, a spus ea.

— O să vină și Astrid, a anunțat-o Eric.

Marisol s-a oprit să-și pună ochelarii de soare.

— Ei bine, locuieşte aproape, în Sag Harbor, n-are de ce să rămână peste noapte.

Franny a luat mașina până la Bridgehampton și a cumpărat pentru prânz mâncare gata preparată, dintr-un magazin de delicatese ridicol de scump, a pus pachetele în mașină, apoi, dându-şi brusc seama că nimeni n-o să plece după masă, s-a dus direct la magazin, să cumpere și cina. Leo îi dăduse cartea lui de credit. În total, pentru cele două mese, a plătit o sumă astronomică. Când s-a întors la vilă, a găsit-o acolo pe Astrid, alături de un tânăr scriitor palid, pe nume Jonas, un bărbat cu păr negru, lucios, și niște pantaloni galbeni de in. A mâncat de două ori mai mult decât ei toți la un loc. Franny și-a dat seama cu tristețe că nu avea să mai rămână nimic pentru prânzul de a doua zi.

— De ce să-l reedităm pe Cehov? l-a întrebat tânărul scriitor pe Eric, în timp ce-și umplea farfuria și cu piept de pui în crustă de ierburi aromate, și cu somon poșat cu sos de lămâie. De ce să n-avem curajul să publicăm, în schimb, niște tineri scriitori ruși?

— Poate pentru că eu nu lucrez la o editură din Rusia. Eric și-a turnat un pahar de vin, după care i-a umplut paharul lui Marisol. A, și nu cunosc limba rusă.

— Jonas vorbește rusește, a spus Astrid cu mândrie maternă.

— *Konecino*[93], a spus Jonas.

Astrid a încuviințat din cap.

— Îl interesează foarte mult refuznicii[94].

— Nu mai există refuznici, a spus Leo. În anii ’70 au deschis porțile și i-au lăsat să plece.

— I-am studiat pe refuznici, a spus Jonas. Și, credeți-mă, în Rusia sunt încă destui evrei oprimați.

— Atunci n-ar fi mai bine să public un tânăr rus care scrie despre refuznici, în locul unui american care i-a studiat? Asta n-ar demonstra mai mult curaj?

— Pe mine nu mă publicați.

Eric zâmbi la acest gând atât de agreabil.

— Hai să zicem că suntem la egalitate, vrei? Pe mine mă preocupă Cehov, iar pe tine, refuznicii. Suntem amândoi depășiți.

— Ăsta e cușcuș? a întrebat-o Marisol pe Franny, arătând spre salata cu castraveți și roșii.

— Da, din cel israelian, a spus Franny și i-a întins bolul. Doar că arată ca niște perle.

Premoniția lui Franny din magazinul de delicatese s-a adeverit. Când a venit ora cinei, Leo și musafirii erau încă tolăniți pe canapele, prin toată casa. Cu un vraf de hârtii pe genunchi și un creion între dinți, Jonas lucra la un manuscris, sau cel puțin așa lăsa să pară. Era ciudat că venise cu manuscrisul la prânz. Întors de la piscină, Eric a recunoscut că, deși în urmă cu două ore gândul de a mânca din nou i se păruse imposibil, simțea că s-ar putea să i se facă din nou foame. Până una-alta, trebuia să bea ceva.

Leo și-a ridicat privirea și a zâmbit.

— Asta da idee!

După o seară foarte lungă, în care Franny n-a fost nevoită să gătească, ci doar să încălzească, să pună în farfurii și să servească, după ce au consumat o cantitate enormă de vin și au dat iama în sticlele de Calvados și Sauternes ale actriței, în căutare de băuturi digestive („Franny, ține minte tot ce-am șterpelit, ca să nu uit să cumpăr altele în loc“, i-a spus Leo în timp ce scotocea prin

rastelurile din cămară), după ce toată lumea a migrat înapoi spre verandă ca să fumeze, Franny s-a trezit singură într-o sufragerie care arăta ca şi cum însuși Bachus trăsese un chef de pomină acolo. A tras adânc aer în piept și a început să adune teancurile de farfurii.

Tânărul înalt a urmat-o în bucătărie. I-a trecut prin minte gândul că poate era interesat să-i dea o mână de ajutor, înainte de a înţelege că, de fapt, el era doar interesat. Acum purta ochelari, deși ea nu-și amintea să-l fi văzut cu ei mai devreme, când citea.

— Eu am contract cu cei de la Knopf, i-a spus el și a ales un pahar de vin, ținându-l cu șervetul de vase. *Entre nous*[95], speram să fie FSG[96]. Încă de când eram student mi-am dorit să mă publice FSG, dar – a ridicat din umeri, rezemându-se de chiuvetă –, știi cum e.

— Ți-au refuzat cartea? a întrebat ea.

Jones păru rănit.

— Banii, a spus el. Toată lumea știe că FSG n-are bani.

Franny tocmai clătea farfuriile, când a intrat Leo.

— Aici erai! a strigat el către tânărul romancier, cu brațele larg deschise și un pahar de whisky într-o mână. Voiam să-ți arăt un copac.

Uneori, după ce bea, avea obiceiul să strige foarte tare, și Franny se întrebă dacă nu cumva, cu toate ferestrele alea deschise, îl auzeau și vecinii.

— Un copac?! s-a mirat Jonas. Avea ochelarii ușor aburiți, de la apa fierbinte din chiuvetă.

Leo l-a luat pe tânăr pe după umeri și l-a condus afară.

— Hai să-l vezi. Cerul e atât de frumos acum noaptea!

— Chiar așa, Leo? a strigat Franny în urma lor. Un copac? Asta-i tot ce poți?

Astrid nu și-a petrecut noaptea acolo, dar tânărul scriitor a reușit cumva să se strecoare înăuntru. Jonas a afirmat că avea rău de mașină după ce bea, și nu încăpea discuție că băuse. S-a uitat de jur împrejur și a declarat că totul părea desprins dintr-un roman de Fitzgerald[97], așa de mult încât intra aici și dormitul peste noapte. Astrid, care ar fi înnoptat și ea, dacă ar fi fost invitată, s-a oferit să se întoarcă a doua zi la prânz, să-l ia cu mașina.

După ce și ultima farfurie din serviciul de porțelan danez al actriței s-a întors în bufetul cu uși de sticlă, blaturile de zinc au fost șterse și gunoiul scos afară, Franny s-a oprit să admire ce treabă bună făcuse.

Oaspeții îi prilejuiseră trei zile de muncă grea, dar era obișnuită. Mă rog, nu să

gătească, ci să reumple paharele și să golească scrumierele, să aranjeze și să servească, să audă conversații purtate pe un ton scăzut. A doua zi era duminică, și toate astea aveau să se sfârșească. Franny era mândră de sine, fusese o fată de treabă. Leo o să-i fie recunoscător pentru toate gesturile de bunăvoință pe care le arătase prietenilor săi.

După un mic-dejun de alungat mahmureala, când cei care i-au cerut ouă le-au dorit pregătite fiecare în alt fel, Leo a anunțat că avea de lucru. Și-a pus într-o sacoșă de pânză blocnotesul, creioanele, scotchul-ul și două volume de Cehov (Eric îl convinsese să scrie introducerea la noua ediție, dar, firește, nu înainte să-și termine romanul) și a traversat peluza spre cabana mică, aflată în spatele proprietății. Cu un birouaș, un pat îngust, un scaun tapițat, un taburet și un lampadar, nu era greu să-ți imaginezi că adăpostul fusese gândit exact în acest scop: nu pentru a scrie, fiindcă Leo nu scria, ci pentru a scăpa de roiurile de fluturi de noapte atrași de magica lumină a vilei.

— E bine că lucrează, i-a spus Eric lui Franny, ținându-și ceașca de cafea cu ambele mâini, în timp ce se uita nostalgic în direcția în care dispăruse Leo, așa cum o femeie aflată pe plajă privește în zare, acolo unde a dispărut baleniera. Trebuie să-l încurajăm, să ne asigurăm că se ține de scris. Nu trebuie să-și piardă elanul.

Franny n-a comentat că nu exista elan pentru că nu exista nici carte. Se întreba ce-i spusese oare Leo lui Eric.

— Așa va fi, de îndată ce lucrurile se așază și se liniștesc, a spus ea vag.

Să-l întrebe oare ce microbuz avea de gând să ia înapoi spre oraș? Se uită la Eric, la părul lui cărunt, lung și ondulat, la ochelarii împinși pe creștet.

— Să mă înștiințați în legătură cu microbuzul, i-a spus ea. Vă duc eu cu mașina. Probabil aveţi o cursă duminică.

Marisol a clătinat din cap.

— Mie mi-a ajuns ziua de vineri! Nici nu vreau să mă gândesc cum o fi duminica! a spus ea, apoi a întors capul spre soțul ei: Tu când pleci?

Eric a dat din cap înainte și înapoi, de parcă încerca să calculeze bacșișul.

— Marți? Poate marți. Trebuie mai întâi să verific și apoi o să văd.

Marisol a încuviințat din cap aprobator și a scos din ziar paginile de modă.

— Păi, atunci îmi iau o zi în plus. Pentru că am venit cu o zi mai târziu decât tine.

Jonas a intrat în bucătărie, îmbrăcat într-un slip verde și tricou.

— Se poate doar o cafea? a întrebat el, mijind ochii în lumina dimineții. Mă

duc la piscină să înot.

Franny avea atât de multe de zis, dar chiar atunci atenția i-a fost atrasă de slipul scriitorului și a rămas năucită.

— De unde ai slipul?

Jonas s-a uitat în jos.

— Ăsta? Nu-mi amintesc. De la REI?

În tricou, în lumina aceea puternică, nu părea să aibă mai mult de douăzeci de ani.

— E al tău? L-ai adus cu tine aici?

Toată lumea a întors ochii spre ea.

— Da, a spus el, prinzând materialul cu două degete. E OK?

— Ți-ai adus cu tine lucruri în plus?

El și-a dat în sfârșit seama unde duceau întrebările și s-a apărat stângaci în fața gazdei.

— Am rău de mașină. Și nici nu-mi place să călătoresc cu mașina noaptea. Astrid mi-a spus că e o casă mare.

Când sosiseră, Franny era la piață. Nu văzuse dacă adusese cu el vreo valiză. Dacă n-avea de gând să plece, atunci va trebui să spele și cearșafurile din dormitorul lui. Telefonul a început să sune, și Jonas, cu un gest de eliberare, și-a turnat niște cafea și ieșit pe ușa din spate.

— Vreau să vorbesc cu tata, a spus vocea din telefon.

— Ariel?

Nici un răspuns. Nici nu era nevoie, pentru că Leo avea trei copii, doi băieți și o fată, singura care mai vorbea cu el, așa că, dacă o femeie cerea la telefon să stea de vorbă cu tatăl său, atunci, da, nu putea fi decât Ariel.

— Așteaptă puțin, a spus Franny. Este afară, în spatele casei. Mă duc să-l chem.

Eric s-a uitat la ea întrebător, de ce suna Ariel? dar Franny l-a ignorat. A pornit prin iarba udă, pe sub cireși și pe lângă piscina unde Jonas se întinsese deja pe trambulină, fără tricou, cu ceașca de cafea la cap. Când a ajuns la cabană, n-a bătut la ușă.

— Te caută Ariel la telefon.

Leo stătea întins pe pat, cu un volum de Cehov în mână. Și-a ridicat privirea spre Franny și i-a zâmbit.

— Spune-i, te rog, că lucrez. O sun eu mai târziu.

— Nici vorbă! a protestat Franny.

— Nu pot vorbi cu ea acum.

— Atunci nici eu nu pot, așa că-ți sugerez să te duci până la bucătărie și să închizi telefonul.

A ieșit din cabană și a luat-o prin spatele grădinii. Știa că în gardul viu era o spărtură și a ieşit pe acolo, continuându-şi drumul prin curtea vecinului, de-a lungul aleii de acces a acestuia, și apoi afară în stradă, lipăind cu picioarele în șlapi. Ar fi vrut să aibă cu ea bicicleta, o pălărie, ceva bani, și, în același timp, nu mai voia nimic pe lumea asta decât să fie singură. Franny își spunea că singură atrăsese asupra ei toate neplăcerile. Dacă ar fi realizat ceva în viață, nimeni nu i-ar fi cerut acum să-i pregătească un cappuccino; dar dacă ar fi făcut ceva cu viața ei, ar fi fost absolut încântată să pregătească oricui un cappuccino, atâta timp cât nu era obligată, ci doar pentru că era o persoană gentilă și binevoitoare. I-ar fi plăcut să fie amabilă fără să se întrebe mereu dacă nu era decât o chelneriță care arăta destul de bine. Se apropia de treizeci de ani și ar fi vrut să-și dea seama cum să fie și altceva decât o muză sau, așa cum se exprimase tatăl ei ultima dată când îl văzuse în Los Angeles, „Să fii amantă nu e o meserie“.

Tatăl său nu citise *Comuniune*, în schimb sora ei, da.

— N-am văzut nimic defăimător în carte, Leo a avut grijă să-și acopere urmele, îi spusese Caroline lui Franny.

— Mă bucur că nu publici recenzii de carte în *Times*.

— S-o iau altfel: nu mi-a plăcut, dar nici n-am de gând să-l dau în judecată.

— Nu apari prea mult în carte.

— Poate că tocmai asta m-a deranjat, râsese Caroline. Oricum, dacă i-aș intenta un proces, aș face-o în stil mare, aș implica toată familia.

— Ar fi un prilej să ne adunăm din nou cu toții.

Era ciudat cât de mult îi lipsea acum Caroline. Cu toate că în copilărie nu se puteau suferi, cu timpul, între ele se înfiripase o oarecare afecțiune. Franny și Caroline trecuseră prin aceleași întâmplări. Caroline era avocat în Silicon Valley, unde se ocupa de brevete. Ceva îngrozitor de complicat. Se măritase cu un programator, Wharton. Wharton era numele de familie, dar toată lumea îl striga așa, pentru că îl chema de fapt Eugene. Franny era convinsă că Wharton îi îmblânzise sora. O făcea să râdă. Franny nu-și amintea ca sora ei să fi râs vreodată de ceva pe când erau mai mici, sau cel puțin nu în fața ei. Cei doi aveau un băiețel, Nick.

Franny a început să petreacă foarte mult timp cu Caroline în perioada când Leo a predat un semestru la Stanford. Caroline o bătea și acum la cap să termine

dreptul, dar Franny înțelegea că o făcea doar din afecțiune.

— Crede-mă, îi spunea Caroline. Școala e mizerabilă. Știu, să practici dreptul poate fi la fel de mizerabil. Dar, mai devreme sau mai târziu, trebuie să faci *ceva*. Dacă vrei să găsești acel ceva perfect pentru tine, la optzeci de ani o să-ți petreci ziua de naștere citind anunțurile cu oferte de serviciu de la mica publicitate

— Vorbești de parcă ai vrea să mă convingi cu orice preț să mă mărit.

— Dar nu trebuie neapărat să fie o căsnicie nefericită. De ce nu vrei să pricepi? Ia-ți diploma și du-te să lupți împotriva discriminării locative, sau ia-ți o slujbă la o editură și întocmește contracte de autor.

Franny zâmbise și clătinase din cap.

— O să găsesc eu ceva.

Doar atât îi spusese surorii sale.

N-a găsit nimic însă, și acum iat-o în Amagansett, rătăcind prin oraș ca să scape de bărbatul pe care-l iubea și de prietenii lui. Franny s-a uitat la vitrine, iar când a găsit un ziar uitat pe-o bancă, s-a așezat să-l citească de la un cap la altul. Era o lumină ca mierea, așa de blândă încât aproape că i-ar fi iertat pe musafiri pentru că nu se dădeau duși. A așteptat până când se făcuse deja prea târziu să-i mai ceară careva să pregătească masa de prânz. A trecut pe lângă restaurantul lor favorit cu speranța că, prin cine știe ce întâmplare, l-ar putea vedea înăuntru pe Leo. În cele din urmă s-a hotărât să plece spre casă. Acolo nu mai era nimic de făcut. Avusese de gând să se furișeze spre dormitor, dar ei au zărit-o de pe verandă și i-au făcut semn cu mâna.

— Franny, ce zi am avut fără tine! i-a spus Leo, de parcă n-ar fi fost nimic ciudat în plecarea sau întoarcerea ei la vilă.

Astrid, care se întorsese de la Sag Harbor, a dat aprobator din cap.

— La prânz a trebuit să aduc sendvișiuri. Să știi că a mai rămas niște sorbet de fructe.

— Iar Eric și cu mine am fost în oraș, să cumpărăm câte ceva pentru masa de seară, a adăugat Marisol.

— Dar tot mai trebuie să meargă cineva înapoi în oraș, a intervenit Eric. N-am luat destulă mâncare.

Franny s-a uitat la musafirii aflați sus pe verandă, cu chipurile estompate de plasa de sârmă, de lumina piezișă din spatele lor şi de rondul cu crini galbeni care o despărțea de ei. Destul de aproape de felul în care te uiți la tigrii din grădina zoologică.

— A sunat Hollinger, a spus Leo. E pe drum, vine din New York cu mașina,

împreună cu Ellen. Ar trebui să fie aici într-o oră.

— Hollinger? a întrebat Astrid. Nu mi-ai spus. De unde știe că ești aici?

John Hollinger nu era clientul lui Astrid. Romanul acestuia, *Al șaptelea etaj*, primise premiul Pulitzer, triumfând asupra romanului *Comuniune*, dar ce doi scriitori făcuseră mare caz de faptul că asta nu le afectase prietenia, chiar dacă înainte nu fuseseră în cele mai bune relații.

Marisol a fluturat din mână a dispreț.

— Nu ajung ei într-o oră. Întârzie de fiecare dată.

A fost o vreme când Franny s-ar fi simțit copleșită la gândul că John Hollinger urma să vină la cină, dar vremea aceea trecuse. Acum, el și soția lui nu reprezentau decât două locuri în plus la masă. Asta însemna că numărul lor ajungea la opt, presupunând că Jonas și Astrid n-o să mai plece niciodată.

— Dar tu? a întrebat Eric privind în jos spre Franny, de parcă tocmai şi-ar fi amintit că fusese plecată. Ai avut o zi bună?

Franny şi-a pus mâna streașină la ochi, privind în sus spre el, nedumerită.

— Desigur, a spus ea.

Doar de-atât aveau nevoie ca s-o lase în afara conversației generale.

Pe masa lungă de lemn din bucătărie erau șase cutii de carton și șase știuleți de porumb înveliți în pănuși verzi. Auzi un zgomot ca un hârșâit, apoi una dintre cutii zvâcni brusc în față.

Leo a intrat după ea în bucătărie și s-a oprit în spatele ei.

— Îmi cer scuze pentru Hollinger, i-a spus el și a sărutat-o pe tâmplă. Nici nu m-a întrebat. A sunat doar să mă anunțe din scurt că urmează să vină. Vara asta cred că era mai bine să fi închiriat o cameră de motel undeva în Kansas.

— Degeaba, ne-ar fi găsit oriunde.

— Am stat toată ziua ascuns în cabană, ca să creadă că scriu la roman. Tu unde-ai fost?

— Ce e în cutii? a întrebat Franny, cu toate că știa prea bine.

— Marisol s-a gândit că ar fi nostim să mâncăm homari.

Franny s-a întors să-l privească.

— Spunea că e vegetariană. Știe să-i pregătească?

— Ce mare filozofie? Îi arunci în apă și gata. Ascultă, a spus el, punându-și mâinile pe umerii ei și privind-o drept în ochi, într-un fel care-l făcea să pară foarte curajos. Trebuie să-ți spun ceva, deși nu-mi face plăcere: Ariel vine aici pentru două zile.

Multe lucruri erau posibile, dar nu și prezența simultană a lui Franny și Ariel

sub același acoperiș. Când Ariel venea la New York, Franny se ținea departe de toată zona din jurul parcului Gramercy. Era singurul mod în care cele două se puteau respecta: se evitau.

— N-o să mai vină, după ce-a aflat că sunt aici, a spus Franny. I-am răspuns la telefon.

— Cred că vrea doar să vadă casa. Am făcut greșeala să-i spun acum o lună. Atunci încă nu știam dacă o vom închiria sau nu. Mi-a zis că are nevoie de-o vacanță.

Pe Franny o tulbura zgomotul. Cutiile, vedea bine acum, se mișcau aproape imperceptibil pe tăblia mesei. Gândul că homarii stăteau închiși pe întuneric, fiecare în cutia lui, era la fel de insuportabil ca ideea venirii lui Ariel Posen la Amagansett; ori asta, ori un transfer emoțional căruia îi căzuse pradă. Leo îi urmări privirea spre masă.

— *Eu ar fi trebuit să fiu o pereche de căngi hirsute*, a spus el privind la nefericitele cutii cu homari care încercau să evadeze, *grăbindu-mă pe fundul mărilor tăcute*[98].

— Leo, Ariel mă urăște. E cât se poate de clar.

Leo a schițat un zâmbet, cu ultimele fărâme de energie.

— Ei, poate că în vara asta renunță să te mai urască, și atunci o să ne înțelegem bine cu toții. Trebuie să se întâmple, mai devreme sau mai târziu.

— Când? a întrebat Franny. Dar nu *Când va renunța să mă urască?* – Franny știa deja răspunsul, – ci *Când sosește?*

Leo a oftat și a tras-o spre el, la pieptul lat și cald al literaturii.

— Nu știe. Poate mâine, poate marți. A zis că, dacă pune toate lucrurile la punct, poate sosi chiar diseară, dar nu cred că trebuie să ne facem griji.

— O aduce și pe Button?

Button era fetița lui Ariel, nepoata de patru ani a lui Leo Posen, și singura pe care o avea.

Leo a privit-o surprins.

— Normal că o aduce.

Normal.

— Mai aduce şi pe altcineva?

Leo s-a dus la frigider, unde a găsit o sticlă de Pinot gris neterminată, rămasă de la prânz. Și-a turnat ce mai rămăsese într-un pahar aflat pe chiuvetă.

— Posibil un prieten. Unul pe care-l cheamă Gerrit. Cred că e olandez. Ariel

mi-a spus că încă nu știe ce planuri are el. Poate se va purta mai frumos dacă are pe cine să impresioneze

— *Şi-ar trebui, când mi-am băut ceaiul cu prăjiturele fine, să am puterea să împing lucrurile până la încheierea lor firească?* i-a întrebat Franny pe homari.

— Ce vrea să însemne asta? a întrebat Leo.

Franny clătină din cap.

— Nimic. E versul care urmează.

— Nu, nu este, a spus el și a plecat cu paharul pe verandă.

Franny şi-a pus o foarfecă în geantă și a dus cele șase cutii în mașină. Franny, care se credea lipsită de orice fel de talent, se pricepea foarte bine să care multe lucruri odată, mai multe decât ai fi crezut că e posibil. Simțea chinul homarilor alunecând în colțurile întunecate ale cutiilor de carton.

— Să te-ajut? a întrebat-o Jonas, grăbind pasul când o zări.

Se întorcea de la piscină, cu pieptul și spatele arse neuniform.

— Mă descurc, a spus ea după ce a lăsat cutiile jos, ca să deschidă portiera.

— Te duci în oraș?

— Mă întorc în oraș.

Și-a aşezat pasagerii în spate, pe podeaua mașinii, câte trei pe fiecare latură.

— Așteaptă-mă, fug să-mi iau cămașa, a spus el, cu chipul luminat de ocazia nesperată. Trebuie să-mi cumpăr ceva din oraș. O să-ți țin companie.

Era gata să-l refuze, să-i explice, dar s-a mulțumit să dea din cap aprobator. A stat până ce ușa de la bucătărie s-a închis în urma lui, a mai așteptat zece secunde, apoi s-a urcat în mașină și i-a dat drumul.

Franny și Leo nu vorbeau despre căsătorie decât rareori, în pat, pe un ton sentimental, în timp ce degetele lui se răsfirau pe spatele ei, dar chiar și atunci doar pentru a-și repeta cât de repede s-ar fi căsătorit ei doi dacă trecutul și viitorul ar fi arătat altfel. Nu discutau însă niciodată despre singurul element din prezent care le stătea în cale, și anume fiica lui Leo.

De regulă, Franny făcea tot ce-i stătea în putință să nu se gândească la Ariel, cu care se intersectase în timpul câtorva întâlniri dezastruoase, la începutul relației cu Leo. Franny nu-și propunea s-o placă pe fiica iubitului ei, spera însă ca într-o zi să ajungă la un nivel minim de compătimire distantă față de ea. În acest scop, de fiecare dată când venea Ariel, își impunea să se gândească la tatăl său – și-l imagina pe Fix cum se afișează cu o persoană mai tânără decât ea, în timp ce draga de Marjorie era dată la o parte, sărmana. Cum se încurcă cu chelnerița lui preferată de la bar, nu doar în zilele de weekend, ci timp de cinci

ani. Tatăl ei, îndrăgostit de această chelneriță care nu se putea întreține singură, dar care îl aștepta prin camere de motel când el pleca în patrulare. Când reușea să vadă lucrurile din această perspectivă, lava furiei lui Ariel împotriva sa era mai ușor de suportat. Franny pur și simplu nu suporta să fie detestată. Sfânta Inimă a lui Isus n-o pregătise pentru așa ceva, și nici liceul. Iar facultatea de drept încercase din greu s-o facă mai dură, dar iată, dăduse greș.

Franny a găsit un loc de parcare la două străzi depărtare de ocean și a cărat cele șase cutii până la capătul digului, trecând pe lângă pescarii înarmați cu găleți și undițe, pe lângă turiștii care se țineau de mână. Voia ca homarii să sfârșească la apă adâncă. Poate că erau destul de proști încât să ajungă a doua zi în oala altcuiva, dar nu voia ca ei să înceapă să se târască pe plajă la doar câteva minute după ce fuseseră salvați. A pus cele șase cutii în șir, una lângă alta, și le-a deschis. Crăciunul pe dig. Crăciunul pentru crustacee. Aveau o culoare neagră-verzuie, nu roșul electric pe care l-ar fi căpătat după cufundarea în apa clocotită. Erau încă vioi, însuflețiți de apropierea apei sărate, și-și mișcau nerăbdători cleștii legați. N-aveau să afle niciodată ce le pregătise soarta, dar, fiind niște simpli homari, nu știau probabil nimic. A luat foarfeca și a înfipt-o în cutie, străduindu-se să taie cu atenție benzile late de cauciuc, fără să reteze vreun clește sau să piardă vreun deget. (Prima bandă era ușor de tăiat, a doua era un chin). După ce a terminat, a răsturnat pe rând homarii din cutii direct în ocean, unde au căzut cu un plescăit, dispărând repede din câmpul ei vizual.

Până să încarce mașina cu proviziile necesare și să se întoarcă acasă, se făcuse după-amiază târziu. L-a zărit pe Leo pe veranda din față, stând de vorbă cu cineva (Nouă la masă?! Se săturase), în timp ce restul musafirilor dispăruseră cine știe pe unde. În spate era parcat un elegant Audi argintiu. Probabil că familia Hollinger ajunsese deja. Franny și-a zis că ar fi fost bine dacă ar fi făcut un duș înainte de a-i cunoaște, dar nu mai avea când. A început să care cutiile și pungile în bucătărie. Făcuse deja trei curse, când Leo a intrat însoțit de un tânăr înalt, brunet, cu o coadă împletită lungă.

— Franny, a început Leo.

Franny a lăsat pe masă cutia grea pe care o ținea în brațe, plină de jumătate cu spirtoase şi de cealaltă jumătate cu vin. În mașină mai rămăsese o casetă cu vin. Și-a ținut mâinile pe cutie, ca să nu-i tremure. Din prima clipă când l-a văzut, a înțeles ce făcuse, cât de grav și nedrept a fost să dezvăluie ceea ce nu-i aparținea. Știuse și atunci, dar nu-i păsase. De vină fusese felul în care o ascultase Leo, felul în care îi pusese așa de multe întrebări și apoi îi ceruse să-i povestească

totul de la capăt. În viața ei nu mai cunoscuse ceva pe potriva luminii în care o scăldase atenția arătată de el.

— Isuse! exclamă Albie. Nu te-ai schimbat deloc.

Albie era mai înalt și mai slab decât se aștepta. Purta un tricou fără mâneci și niște pantaloni foarte largi, acoperiți de buzunare. Avea brațele bronzate și musculoase, iar încheieturile mâinilor îi erau acoperite de tatuaje. Era în același timp fratele pe care-l recunoștea și o persoană necunoscută.

— Ceea ce nu se poate spune şi despre tine, a zis Franny.

Să nu se fi gândit oare că, mai devreme sau mai târziu, el o să-și facă apariția? În primele luni după publicarea cărţii, s-a așteptat să-l vadă apărând la primul colț. Să fi uitat oare de el după aceea?

— Cum ne-ai găsit?

— L-am găsit pe el, a spus Albie, făcând semn spre Leo. Din câte se pare, este ființa cel mai ușor de găsit din lume.

— Asta-i bine de știut, a remarcat Leo.

— La tine nu m-am gândit, i-a spus Albie lui Franny. Dar cred că era logic. Cineva trebuia să-i fi povestit.

Copiii voiau să meargă la grajd, să perie caii. De obicei, dacă țesălau animalele și curățau bălegarul din boxe, Ned îi lăsa toată după-amiaza să călărească iapa pe rând. Albie însă îi scotea pe toți din minți. Oare ce făcea de era atât de nesuferit? Acum, când îl vedea în fața ei, Franny nu știa să spună. Sau poate că nu făcea nimic rău. Poate doar faptul că unul dintre ei era silit să stea cu ochii pe Albie în preajma cailor, și nimeni nu voia să facă asta. Îl făceau să creadă că e un monstru, când, de fapt, n-avea nimic îngrozitor în el. Era doar un copil.

— Lui Albie îi miroase gura, anunță Franny și apoi se întoarse spre el. Nu te-ai spălat pe dinți de dimineață?

A fost momentul în care lucrurile au început s-o ia razna. Holly se aplecă să adulmece gura lui Albie. Își dădu ochii peste cap.

— Tic Tac, vă rog.

Caroline privi spre Cal.

— N-ai încotro. Știi că nu se spală pe dinți. Nu cred că s-a mai spălat de când am venit aici.

Cal scoase din buzunar punguța de plastic. Rămăseseră doar patru, așa că i le dădu pe toate.

— Toate? întrebă Albie.

— Puți, îi spuse Cal. Dacă nu le iei, o să sperii caii.

Jeanette ieși atunci din cameră, fără să spună unde se duce, iar ei hotărâră s-o aștepte.

— Vreau să plec! strigă Albie.

Franny clătină din cap.

— Ernestine ne-a zis să stăm împreună.

Așteptară să adoarmă. Niciodată nu durase atât de mult. Cal îl duse pe Albie în spălătorie și-l lăsă pe podea, sub un teanc de prosoape. Era duminică și Ernestine pregătea o cină copioasă. Nu spăla niciodată rufele duminica.

Iar acum, după douăzeci de ani, iată-l pe Albie în casa de vacanță a actriței, după ce citise despre cele întâmplate în ziua când dormise aproape tot timpul într-un roman scris de un oarecare. Franny a clătinat din cap. Avea mâinile reci. Nu-i mai fusese niciodată atât de frig.

— Îmi pare rău, a spus ea. Cuvinte abia șoptite, pe care a trebuit să le repete. Știu că nu mai folosește la nimic, dar îmi pare rău. Am făcut o greșeală înfiorătoare.

— În ce fel ai greșit? a întrebat Leo. Căută în cutie după o sticlă de Beefeater. O să iau o gură. Mai vrea cineva?

— Credeai că n-o să mă prind? a întrebat Albie. Adică, poate c-a fost doar un noroc. Mi-a luat ceva timp.

— Înainte să vii, tocmai asta încercam să-i explic, a intervenit Leo, în timp ce-și turna gin în pahar. Scriitorii se inspiră din mai multe surse. Nu e niciodată vorba de-un singur lucru.

Franny și-a întors privirea spre Leo, rugându-se ca el să-și ia paharul și să se întoarcă pe terasă, la o țigară, cu musafirii lui.

— Lasă-ne singuri câteva clipe, i-a spus ea. Aici nu e vorba despre tine.

— Firește că este vorba despre mine, a replicat Leo. E cartea mea.

— Dar tot e ceva ce nu înțeleg, a spus Albie, arătând cu degetul spre Franny, apoi spre Leo. Cum a ajuns el să scrie despre viața mea?

— Dar nu e viața ta, a spus Leo. Asta încercam să-ți explic. E imaginația mea.

Albie s-a răsucit brusc ca un șfichi, s-a repezit cu mâinile spre umerii lui Leo și l-a îmbrâncit. Luat prin surprindere, acesta din urmă a scăpat paharul pe podea și, preț de o clipă, bucătăria fu invadată de mirosul pur de gin.

— Tot nu pricepi de ce am venit aici, nu-i așa? a întrebat Albie. Nici nu-ți dai seama că abia mă abțin să nu te omor. Chiar aș fi stare. Dacă tu m-ai creat din imaginaţia ta, atunci ai înțelege cât de puțin mă interesează ce se petrece aici.

În mod clar, acum era cazul să se îndrepte spre Leo și să-i pună o mână pe braț, în schimb Franny s-a întors spre Albie. Pe el îl rănise. Ea și Leo greșiseră amândoi față de el.

— Ascultă-mă, hai să mergem să stăm de vorbă, i-a spus ea lui Albie. Vino afară să vorbim.

Roșu la față, Leo s-a dat un pas înapoi, poticnindu-se ca lovit. Scriitorul – mai scund, mai îndesat, mai în vârstă de două ori și ceva decât Albie – avea să jure mai târziu că încasase un pumn în figură. Paharul, în mod miraculos întreg, i se rostogoli lângă picior.

— Chem poliția, a spus el. Își auzea respirația întretăiată.

— Nu cheamă nimeni poliția, a zis Franny.

— Despre ce naiba vorbești? a întrebat Leo.

Marisol a intrat în bucătărie prin ușa batantă, urmată de Eric.

— Franny, unde sunt homarii mei? a întrebat ea.

În prima clipă, Franny n-a priceput nici despre ce vorbea, nici de ce se afla încă în casă, apoi și-a reamintit.

— Pleacă! i-a spus ea lui Albie, cu ochii îndreptați asupra lui.

— Ai măcar idee cât au costat homarii?

Eric a pus mâna pe umărul lui Marisol.

— Să ne întoarcem în living, dragă, a îndemnat-o el. Vezi că au musafiri.

— Noi suntem musafirii!

Marisol își pusese o rochie de mătase verde-smarald cu bretele și un colan de aur. Se îmbrăcase pentru cină. Familia Hollinger era aici, iar Hollinger avea numele scris pe frontispicii cu litere mai mari decât cel al lui Posen, deși unii puteau să nu fie de acord cu asta. Hollinger fusese mai constant în carieră, avusese succese mai răsunătoare. Cina, nepregătită, stătea pe masă în cutii și sacoșe de cumpărături.

— Jonas mi-a zis că i-ai pus în mașină. Nu erau buni?

Albie s-a întors spre Franny:

— Ești angajata lor?

Franny s-a desprins de brațul lui Albie și l-a luat de mână.

— Cine e ăsta? a întrebat Marisol.

Tocmai Marisol, care nu participa la nimic, care nici măcar nu fusese invitată.

— Fratele meu, a răspuns Franny.

— La naiba, *nu* e fratele tău! a strigat Leo, suficient de tare încât glasul lui să răzbată prin geamuri și peste peluze.

De dimineață, Franny uitase să-și ia geanta când plecase de acasă și nu mai voia să facă aceeași greșeală.

— Rămâi aici, i-a spus ea lui Leo. Totul o să fie bine.

Albie a apucat sticla de gin.

— Nu pleci nicăieri cu el, i-a spus Leo.

— Dacă nu plec de aici, o să-l invit la cină și o să-l culc în camera de oaspeți. E bine aşa?

— Auziți, ce-ar fi să le ducem musafirilor noștri ceva de băut? Marisol, ia tirbușonul și câteva pahare. Poate ar fi bine să ne așezăm cu toții, să bem ceva. Văd că ai luat ginul.

Eric a făcut semn cu capul în direcția lui Albie, apoi s-a întors spre Franny.

— Hollinger și soția lui sunt aici. Au sosit când erai în oraș. Du-te să-i saluți.

Eric încerca să refacă atmosfera de petrecere. Franny și-a dat seama că el nu avea de unde să știe, firește, cine era Albie, și nici cine era ea, în afara rolului de iubită a lui Leo. Când Leo o numea muza lui, nimeni nu se gândea că el folosea acest cuvânt în sensul propriu. Pentru Eric, povestea a două familii cu copii îngrozitori care ajung să se învecineze era doar un subiect de roman. Franny s-a gândit să meargă la Leo să-l liniștească, dar Marisol lăsase deschisă ușa de la bucătărie și, tocmai atunci, dinspre holul de la intrare s-au auzit atât de multe glasuri! *Bună! Bună!*, zgomot de portiere trântite, râsete, sunetul vocii lui Ariel, care își striga tatăl.

*

Dacă ar fi fost ca Beverly sau Bert să povestească acum despre ce li se întâmplase, ar spune că au divorțat după moartea lui Cal. S-au despărțit, așa este, doar că în situația lor cuvântul „după“ poate induce în eroare. Ar pune moartea și divorțul într-o relaţie de tipul cauză–efect, ca și cum Beverly și Bert ar fi fost unul dintre acele cupluri care, la moartea unui copil, merg pe cărări diferite ale durerii și nu mai sunt în stare să găsească drumul înapoi unul spre celălalt. N-a fost însă cazul.

Bert o acuza pe Beverly pentru faptul că lăsase cei șase copii singuri la fermă, în grija lui Ernestine și a bunicilor, deoarece nu spusese nimănui că luase mașina soacrei până la cinematograful din Charlottesville, ca să vadă de două ori la rând *Harry & Tonto*[99]. (Nu avusese de gând să rămână și la cea de-a doua reprezentație, dar sala de cinema era atât de goală, tăcută și răcoroasă… Plânsese la sfârșitul filmului și tot timpul cât a rulat genericul de final, dar, în loc să iasă

pe hol cu rimelul scurs pe faţă, s-a hotărât să rămână acolo în continuare). Bert chiar îşi închipuia că ea o să-i păzească pe copii clipă de clipă? Dacă ar fi rămas acasă în după-amiaza aceea, chiar se aştepta ca ea, după ce terminase de citit în camera ei de la etaj încă o carte, încă o revistă, după ce mai aţipise un pic, după ce oficial murise de plictiseală, să se ducă împreună cu ei la grajd, să ţesale caii? Ca să nu-şi piardă minţile, îi mai lăsase pe copii singuri şi în Arlington, e adevărat. La fermă, cel puţin erau adulţi care să-i supravegheze. Dar părinţii lui n-aveau nici o răspundere pentru ce se întâmplase pe proprietatea lor? Dar Ernestine? Beverly îi lăsase pe copii în seama lui Ernestine, chiar dacă nu-i spusese în faţă că de fapt asta făcea. Ernestine dădea dovadă de mai multă grijă părintească decât Beverly, Bert şi părinţii lui Bert la un loc, or, lui Ernestine i se păruse în ordine ca ei să meargă pe jos o jumătate de kilometru, până la grajd.

Bert n-ar fi trebuit să insiste ca Beverly şi copiii să rămână săptămâna aceea în casa de la ţară a părinţilor săi, după ce el se întorsese la serviciu, la Arlington, cu maşina de familie. Dacă ştia că odraslele aveau nevoie de însoţitor până la grajd, atunci trebuia să rămână cu ei, să-i ducă personal. Beverly nu-şi dorea să fie musafir în casa socrilor. Aceştia îi întrebau la nesfârşit pe copii despre minunata lor mamă – *Ce face Teresa? Ce mai face Teresa acum? Sper că mama voastră ştie că e întotdeauna binevenită la noi în casă*.

Nici copiii nu se dădeau în vânt după părinţii lui Bert. La motelul Pinecone, unde îşi petrecuseră vacanţele trecute, fuseseră mult mai fericiţi. Acasă la părinţii lui Bert erau siliţi să-şi scoată pantofii la uşa din spate şi să se şteargă pe picioare cu un prosop. Pentru că nu erau lăsaţi sub nici o formă să stea în living, inventaseră inevitabil un joc – cine îndrăznea să treacă în fugă prin cameră când se auzeau paşi dinspre hol. La un moment dat, au trântit de pe măsuţă un bibelou de porţelan, un gentleman englez cu ogarul său, care s-a făcut bucăţi.

Părinţii lui Bert nu-şi doriseră nici ei să-i primească pe toţi în casa lor. Făcuseră oferta acestei vizite prelungite şi absolut neobişnuite în speranţa că-şi vor vedea fiul, nu pe copiii lui, nici pe soţia lui de-a doua şi nici pe copiii acesteia. Bert a şters-o însă de acasă imediat.

Nici Ernestine nu-i voia acolo. Nici n-ar fi avut de ce. Asta însemna să hrănească opt guri în plus (şapte, după ce Bert se făcuse nevăzut), să spele maldăre de rufe, să născocească noi jocuri, să despartă bătăuşii, să-i liniştească pe stăpânii casei. Pe umerii lui Ernestine apăsa povara cea mai grea, dar ea era singura care o purta fără să se plângă.

Bert se întorsese în Arlington pentru că într-o săptămână obişnuită de lucru

era costisitor, dificil și excitant de periculos să găsească un loc unde să-și continue relația cu asistenta sa. Linda Dale (chiar așa, două prenume, nu răspundea numai la Linda) se plânsese că ar vrea măcar o dată să ia masa la restaurant, ca toți oamenii, să meargă la culcare într-un pat adevărat, să se trezească în mijlocul nopții ca să facă dragoste pe jumătate adormiți, și apoi s-o facă încă o dată sub duș, a doua zi dimineață. Bert nu era înnebunit după Linda Dale, avea toane, era pretențioasă și foarte tânără, dar când a sunat-o la birou și ea i-a înșirat toate astea la telefon, ce putea să facă? Să stea la fermă?

Se afla la birou când mama lui l-a sunat să-i dea vestea despre Cal. A sărit în mașină și a depășit toate limitele de viteză, făcând drumul de două ore până la spitalul din Charlottesville în mai puțin de o oră și jumătate, ca orice alt părinte. Nu era momentul să meargă acasă și să pună lucrurile în ordine. Nici măcar nu i-a trecut prin minte aşa ceva.

Uneori, lui Beverly și Bert le venea greu să-și amintească ce anume i-a distrus. Când Beverly a început să plângă din cauza aventurii soţului ei, după ce în patul lor nefăcut a ieșit la iveală o pereche de chiloței roșii necunoscuți, Bert s-a înspăimântat. Moartea unui copil a fost atuul care a tăiat cărțile de joc ale infidelității. Moartea unui copil tăia totul. Era o concluzie logică, pe care Beverly era gata s-o îmbrățișeze. Dacă s-ar putea întocmi un clasament al durerii și pierderii cuiva drag, atunci Bert câștigase și era momentul să se reunească de dragul căsniciei sau al celorlalți copii. Dar acceptarea situației nu s-a dovedit a fi totuna cu iertarea. S-au legat cu o panglică subțire și au mărșăluit împreună mai departe. Cu toate că mariajul lor a mai durat aproape șase ani după moartea lui Cal, nici unul din ei nu și-ar aminti lucrurile în felul acesta. Ar spune că durerea resimțită de fiecare în parte îi despărțise cu mult înainte.

Sfârșitul căsniciei lui Beverly și Bert nu putea fi pus în seama lui Cal, dar nici a lui Albie, cu toate că resursele emoționale ale cuplului secătuiseră în așa măsură până să sosească Albie din California, încât acestuia nu-i rămăsese decât să fie de față la prăbușirea lor în prăpastie. Simplul fapt că venise la ei a fost ultima picătură. După exact cinci ani, două luni și douăzeci și șapte de zile de la moartea lui Cal, Albie scăpase chibritul aprins în coșul de gunoi din atelierul de pictură al școlii Shery High, din Torrance. Teresa l-a sunat pe Bert să-l înștiințeze despre incendiu, să-i spună printre lacrimi secate că Albie era reținut în centrul de detenție pentru minori. După ce Bert a închis telefonul, a convins-o pe Beverly să-l sune pe fostul ei soț, să scoată copilul de acolo. Bert a sunat-o înapoi pe Teresa, să-i reproșeze că era un părinte incapabil. Nu știa nici măcar

unde plecase cu bicicleta unicul lor fiu, într-o zi de sâmbătă dimineața? I-a pus în vedere că-l creștea într-un mediu nepotrivit și nesigur, și că n-avea de ales, trebuia să-l trimită pe copil la el. Bert purtase această conversație la telefonul din bucătărie, unde soția lui sota niște ceapă, ca să pregătească un Stroganoff pentru masa de seară. Beverly a stins focul de sub tigaie și a urcat încet scările, spre dormitorul lui Caroline. După ce fiica sa cea mare plecase la facultate, se ascundea de multe ori în camera ei. Bert nu se gândise niciodată s-o caute acolo.

Neîndoios, Teresa ar fi avut multe să-i reproșeze la rândul său, dar, în miezul cruzimii exagerate a fostului soț se ascundea un adevăr simplu: ea nu mai era în stare să-l crească pe Albie în siguranță. Teresa nu credea neapărat că Bert s-ar fi descurcat mai bine, dar niște prieteni noi şi o școală nouă în cealaltă parte a țării puteau să-i ofere lui Albie o șansă mai bună. Luni-dimineață, directorul școlii a sunat-o să-i aducă la cunoștință faptul că Albie și ceilalți băieți fuseseră suspendați temporar pe durata anchetei, iar dacă erau găsiți vinovați (ceea ce era foarte probabil, ținând seama că fuseseră văzuți sâmbătă-dimineață fugind din clădirea în flăcări și că recunoscuseră că porniseră focul), aveau să fie dați afară din școală definitv. Marți l-a sunat pe Bert. Urma să-l urce pe Albie în avion.

Albie, care avea aproape cincisprezece ani, a mers până la terasa din spate, și-a lăsat valiza jos, s-a așezat pe un scaun alb din fier forjat și şi-a aprins o țigară. Tatăl lui încă se lupta cu bucățile uriașe de carton lipite între ele cu bandă adezivă în jurul bicicletei din spatele break-ului. Bert îi spusese deja pe drum, venind de la aeroportul Dulles, că Beverly avea să lipsească de la cină. Joi seara, Beverly urma un curs de limba franceză la colegiul comunitar, după care lua masa cu prietenele de la școală, ca să exerseze franceza conversațională.

— Încearcă să se regăsească, i-a explicat tatăl, iar Albie a întors capul și s-a uitat afară, pe fereastră.

— Dar cum o să ajungă Albie acasă? o întrebase Bert pe Beverly, după ce-l anunțase că nu se duce să-l ia de la aeroport.

După ce a desfăcut bicicleta din ambalaj, Bert a scos-o din garaj pe roți, ca pe un cadou în dimineața de Crăciun. Tocmai se pregătea să-i spună: *Privește-o! E ca nouă!*, când a zărit pachetul de țigări și, ceea ce l-a bulversat și mai tare, bricheta Bic roșie pusă pe măsuță, în dreptul fiului său. Bicicleta nu părea să aibă și cric, așa că a rezemat-o de unul dintre scaunele de pe terasă.

— N-ai voie să umbli cu bricheta, i-a spus Bert, deși suna mai mult a întrebare.

Albie l-a privit nedumerit.
— De ce nu?
— Pentru că ai dat foc școlii, pentru numele de Dumnezeu! Vrei să spui că maică-ta nu ți-a interzis să umbli cu focul?
La auzul acestei stupizenii crase, Albie zâmbi.
— Nu i-am dat foc. Am pornit un foc în atelierul de pictură. Din greșeală, și oricum era nevoie de un atelier nou. Școala s-a redeschis deja.
— Atunci îți zic eu: n-ai voie să umbli cu focul! Adică fără incendii și fără țigări!
Albie a tras lung din țigară. Și-a întors capul și, politicos, a suflat fumul într-o parte.
— Focul este un element. Ca apa sau aerul.
— Bun, atunci n-ai voie să umbli cu elementul.
— Dar pot să folosesc plita cu gaze?
Și-au întors deodată privirile spre brichetă. Când Bert s-a întins după ea, Albie a luat-o repede, privindu-l drept în ochi. A fost un moment decisiv: Bert putea să-și lovească fiul sau putea să nu o facă. Albie a lăsat țigara jos și a înălțat capul, cu ochii larg deschiși. Bert s-a îndreptat de spate și a făcut un pas înapoi. Nu-și bătuse niciodată copiii. N-avea s-o facă tocmai acum. Când se lăsa purtat de amintiri, puținele dăți când îl pălmuise pe Cal îi reveneau întruna în minte.
— Să nu fumezi în casă, i-a spus Bert și s-a dus înăuntru.
Albie și-a înălțat privirea. Nu era casa la care venea în copilărie. Nu era de fapt nici una dintre casele pe care le văzuse înainte. După ultima lui ședere în Virginia, Bert și Beverly se mutaseră la un moment dat, uitând să-i anunțe pe Holly, Albie și Jeanette. De ce ar fi făcut-o, când nimeni nu se mai gândea că Holly, Albie sau Jeanette vor mai veni vreodată în vizită la ei? Tatăl său nu-i pomenise nimic despre noua casă nici la aeroport. Să fi uitat? S-o fi gândit că Albie n-o să observe? Clădirea avea ziduri din cărămidă sângerie și fațadă cu coloane albe, canelate, o rudă mai tânără a casei în care locuiau bunicii lui, în apropiere de Charlottesville. Locul era înfrumusețat din belșug cu plante și copaci pe care nu-i recunoștea, totul fiind pus la punct și îngrijit. Zări bordura unei piscine deja pregătite de iernat, acoperite cu o prelată. Prin fereastra dinspre terasă văzu bucătăria, cu vasele decorative de cupru agățate de barele fixate în tavan, dar dacă ar fi fost să se ridice, să deschidă ușa și să intre în bucătărie, n-ar fi știut pe unde s-o ia. Nici în ce cameră urma să doarmă.
Caroline era deja plecată la facultate, iar Albie își imagina că sora lui avea o

mulțime de prietene care s-o invite la ele acasă pe timpul vacanțelor. Aproape sigur avea și vreun job peste vară, casă și masă, ca stagiară guvernamentală sau consilier într-o tabără de vară, ceea ce o împiedica să vină acasă ori chiar să folosească telefoanele publice. Caroline le spunea mereu răspicat că, odată plecată, ea nu avea să se mai întoarcă acolo. Caroline era o nesuferită din toate punctele de vedere, dar, în verile copilăriei lor, ea organiza toate acele jocuri periculoase. Caroline îi ura pe toți, mai ales pe Franny, sora ei bună, însă ea era aceea care făcea ca lucrurile să se miște.

Când își amintea cum deschisese portiera break-ului cu un umeraș de sârmă ca să scoată revolverul din torpedou, Albie clătina din cap. O adora pe Caroline, așa cum nu făcuse niciodată în viața lui.

Însemna că acasă mai era doar Franny. Nu le mai văzuse pe fete de cinci ani, după ce vacanțele de vară din Virginia luaseră sfârșit, dar de Franny îi era mai greu să-și amintească. Ciudat, pentru că ei doi erau cei mai apropiați ca vârstă. Și-o amintea cum mergea peste tot cu pisica în brațe, iar în memoria lui fata și pisica se suprapuneau: mici și drăgălașe, dornice să placă, somnoroase și veșnic cuibărindu-se în brațele cuiva.

Albie a rămas fumând pe terasa din spate, până ce lumina începu să coloreze suburbiile în auriu și simți aerul rece pe brațe. Nu voia să intre în casă și să-și întrebe tatăl unde avea să doarmă. Îi trecu prin minte să scotocească prin valiză după săculețul generos de marijuana pe care îl încropiseră prietenii lui ca dar de rămas-bun, apoi s-a gândit că depășise deja limitele obrăzniciei pe ziua aceea. Una era să i se ia bricheta într-o lume plină de cutii de chibrituri, dar alta să i se confiște iarba. Putea să dea o tură cu bicicleta prin cartier, să se familiarizeze cu noul mediu. Tocmai se gândea să se ridice de pe scaun, când Franny a intrat cu mașina pe alee, s-o parcheze.

Purta o bluză albă cu manșetele întoarse, o fustă albastră plisată, ciorapi până la genunchi și pantofi cu șiret bicolori, ținuta universală a elevelor catolice. Era slabă și palidă, cu părul prins la spate. Când Albie s-a ridicat în picioare, aruncând țigara, s-a întrebat dacă între ei mai existau sau nu sentimente de afecțiune. Franny a lăsat să-i cadă rucsacul și a venit drept spre el, cu mâinile întinse. Fără să știe că el trăia în spatele unui zid gros și că, prin urmare, nimeni nu putea să-l îmbrățișeze, l-a strâns cu putere în brațe. Era caldă, vânjoasă și mirosea ușor, plăcut, a sudoare de fată.

— Bun venit acasă! i-a urat ea. Trei cuvinte.

El a privit-o.

— Te-au lăsat afară? a întrebat ea după ce și-a aruncat privirile spre valiza lui. Nu vrei să mergi măcar în garaj?

— Îmi place aici afară.

Franny s-a uitat spre casă. În biroul lui Bert ardea lumina.

— Atunci rămânem aici. Ce să-ți aduc? Trebuie să fii flămând.

Albie arăta nemâncat, nu doar din pricină că era îngrozitor de slab, ca toții copiii familiei Cousins de altfel, ci și pentru că avea ochii adânciţi în orbite. Arăta de parcă ar fi fost în stare să înghită, ca un piton, un porc întreg, fără să-și astâmpere câtuşi de puţin foamea.

— Ca să fiu sincer, mi-ar prinde bine ceva de băut.

— Spune, l-a îndemnat Franny.

Era întoarsă pe jumătate spre casă, în timp ce evalua în minte rezerva secretă de 7-Up pe care mama ei o dezaproba.

— Gin.

A întors capul spre Albie și i-a zâmbit. Gin într-o seară de joi.

— Ți-am spus cât mă bucur că ești aici? Cred că încă nu. Sunt bucuroasă că ești aici. Vii cu mine?

— Într-un minut.

În lipsa ei, Albie a privit cerul. Pe sus, se auzea un fâșâit de vietăți în zbor – vrăbii? lilieci? –, alături de zgomotul asurzitor al greierilor. Nu era deloc ca în Torrance.

După un minut, Franny s-a întors cu două pahare umplute pe jumătate cu gheață și gin și o sticlă de 7-Up sub braț. Și-a completat paharul și le-a amestecat cu degetul, apoi s-a uitat la el, clătinând sticla înainte și înapoi.

— Dă-o încoace! a spus el.

— Foarte bărbătește.

Au ciocnit paharele așa cum făceau oamenii mari în filme, așa cum făceau prietenele ei la petrecerile în pijama, după ce sustrăgeau din rezerva părinților atât cât puteau, fără să atragă atenția. Franny mai băuse și înainte câteva pahare, dar nu acasă, nu într-o zi de școală, nu cu Albie; acum însă venise momentul să încalce toate aceste reguli.

— Noroc!

Când a dat de gustul băuturii, Franny s-a strâmbat ușor, în timp ce Albie sorbea și zâmbea. Și-a mai aprins o țigară, pentru că mergea de minune cu ginul. Într-un fel, recuperau timpul pierdut stând pur și simplu alături, fără să-și vorbească. Se întâmplaseră prea multe, trecuse prea mult timp ca să încerce

acum să pună totul în cuvinte.

După un timp, Bert a ieșit din casă. Părea atât de bucuros s-o vadă pe Franny acolo. A sărutat-o pe tâmplă și, din fericire, fumul de țigară a acoperit mirosul de gin.

— N-am știut că ești acasă.

— Că suntem amândoi, a spus Franny zâmbind.

Bert și-a zdrăngănit cheile de la mașină.

— Mă duc să cumpăr pizza.

Franny a clătinat din cap.

— Mama a pregătit masa de seară. E în frigider. Mă duc s-o încălzesc.

Bert păru surprins, cu toate că ar fi greu de spus de ce. Beverly gătea întodeauna la cină. A luat valiza lui Albie.

— Copii, să mergem înăuntru. S-a făcut frig.

S-au pregătit să intre toți trei în casă, tocmai când se lăsa întunericul adânc al nopții. După ce au adunat paharele, țigările și bricheta, Franny și Albie l-au urmat pe Bert înăuntru.

---

73. Cartier din Brooklyn.

74. Una dintre limbile vorbite în Guineea (Africa de Vest), unde limba oficială este franceza.

75. Parcuri de distracţii tematice.

76. În hinduism și budism, principiul sau legea care guvernează universul. Practicând „*Dharma*“, individul se protejează împotriva suferinţei și a problemelor de orice fel.

77. Cuvântul înseamnă „piatră de mormânt“, „lespede“.

78. Denumirea comercială folosită în SUA pentru paracetamol.

79. Cunoscut și sub numele de gaz ilariant pentru efectul său euforic și halucinogen, este folosit ca gaz propulsor în tuburile de frișcă.

80. Bulevard în apropiere de Beverly Hills, aflat la aproape 40 de km de Torrance.

81. Afișe cu imaginea desenată a unui urs, folosite în campaniile de prevenire a incendiilor de pădure.

82. (În original, *What a Diff’erence a Day Makes!*). Versuri din melodia cu același nume lansată de Dinah Washington în 1959.

83. Porecla baronului Manfred von Richthofen, pilot de elită german, un as al luptelor aeriene din Primul Război Mondial.

84. Depășit, demodat (în franceză, în original).

85. Mișcare religioasă metafizică, înfiinţată în Statele Unite în 1879, de către Mary Baker Eddy.

86. Cătun situat pe ţărmul Oceanului Atlantic. Se află pe insula Long Island, care aparţine de statul New York.

87. Primii coloniști europeni sosiţi în 1620 pe teritoriul actual al Statelor Unite.

88. Cartier în Manhattan, renumit pentru viaţa sa artistică.

89. Cu cele trei degete din mijloc ale mâinii drepte ridicate în sus, și degetul mare apăsat peste degetul mic îndoit.

90. Autostradă care trece prin Chicago, paralel cu ţărmul Lacului Michigan.

91. Roman al scriitorului austriac Joseph Roth, publicat în 1932.

92. Staţiune situată pe Long Island.

93. Bineînţeles (în rusă, în original).

94. Cetăţeni sovietici, cu precădere evrei, cărora li s-a refuzat dreptul de a emigra din fosta Uniunea Sovietică.

95. Între noi (în franceză, în original).

96. Farrar, Straus and Giroux – editură care a publicat, printre alţii, câștigători ai unor prestigioase premii literare.

97. Aluzie la romanul *Marele Gatsby* de F. S. Fitzgerald, publicat în 1925, a cărui acţiune se petrece în Long Island, în perioada „anilor nebuni“ de după Primul Război Mondial.

98. Fragment din „Cântecul de dragoste al lui J. Alfred Prufrock“ de T.S. Eliot (traducere de Mircea Ivănescu, în *Volumul bilingv T.S. Eliot*, *Opere poetice. 1909-1962*, Editura Humanitas Fiction, 2011). La fel și versurile următoare.

99. Film din 1974, care descrie periplul unui fost profesor, însoţit de câinele lui, în căutarea familiei sale din America.

7

— Așa deci, puștiul lui Bert Cousin a fost cel care v-a despărțit, pe tine și pe evreul ăla bătrân? a întrebat Fix.

Erau în drum spre Santa Monica[100], cu geamurile mașinii lăsate în jos. Se duceau la film. Caroline conducea. Franny, așezată pe bancheta din spate, se aplecase înainte, între cele două scaune din față.

— Cum de n-am auzit niciodată partea asta a poveştii? a întrebat Caroline.

— N-ai vrea, te rog, să nu-i mai zici „evreul ăla bătrân“? l-a rugat Franny pe tatăl său.

— Scuză-mă. Fix și-a dus mâna la inimă. Bețivanul ăla bătrân. Dumnezeu să-i odihnească sufletul în Sion. Voiam să spun, jos pălăria în fața puștiului! Până la urmă mi-a câștigat respectul.

Franny se imagină sunându-l pe Albie să-i împărtășească această veste.

— Asta nu înseamnă că am plecat de acolo chiar în seara aia și că nu m-am mai întors. Am rămas în Amagansett tot restul verii.

Se văzuse nevoită să se ocupe în continuare de Ariel și de nesuferitul ei prieten olandez și să suporte o vară lungă și oribilă, plină de noi şi noi musafiri. Sfârșitul relației dintre Leo și Franny s-a jucat cu casa închisă. Trecuseră de atunci mai bine de douăzeci de ani și încă resimțea intens nefericirea deplină a acelei perioade.

— Dar, în definitiv, așa au stat lucrurile, nu? a întrebat Fix. Puștiul a bătut ultimul cui în sicriu.

Caroline a clătinat din cap.

— Albie n-a făcut altceva decât să constate că în sicriu era înfipt un cui, a spus Caroline, iar Franny, surprinsă de evaluarea corectă făcută de sora ei, a izbucnit în râs.

— Nu trebuia să renunț la facultatea de drept, a spus Franny. Aș fi fost la fel de deșteaptă ca tine.

Caroline a scuturat din cap.

— Imposibil.

— Schimbă banda, i-a spus Fix, făcându-i un semn cu mâna. La semafor coteşti la stânga.

Fix ținea pe genunchi ghidul rutier Thomas Brothers. N-o lăsase pe Franny să introducă în telefon adresa cinematografului.

— Ai vreo idee de ce a durat așa de mult până să se facă filmul?

Caroline s-a uitat în oglinda retrovizoare, apoi a accelerat ușor, ca să nu se lase depășită de un Porsche ce venea din spate. Ca în atâtea alte situații de viață, Caroline era mai bună și ca șofer.

— Se mai întâmplă. Leo a refuzat să vândă drepturile de ecranizare, așa că nu se putea începe nimic înainte de moartea lui. Nu cred că soția lui a fost ușor de abordat.

Natalie Posen. În mod miraculos, în urmă cu cincisprezece ani, când a murit Leo, erau tot căsătoriți și încă se războiau. Îi fusese soție în toți acei ani, iar acum îi era văduvă. Franny a văzut-o pentru prima dată la funeralii. Era cu mult mai scundă decât și-o imaginase. Stătea așezată în primul rând al sinagogii, flancată de cei doi fii care semănau cu Leo – unul de la nas în sus, celălalt de la nas în jos –, de parcă fiecare moștenise câte o jumătate din capul tatălui. Ariel se afla pe cealaltă latură a sinagogii împreună cu fiica ei, Button, care crescuse foarte mult, și cu mama, prima doamnă Leon Posen. Eric era trecut în program ca purtător onorific de sicriu, prea bătrân el însuși ca să ridice o șesime din greutatea acestuia. Tot el fusese acela care o sunase pe Franny ca să-i dea vestea morții lui Leo, foarte frumos din partea lui, ținând seama de cât timp trecuse. L-a întrebat de cartea lui Leo, aceea pentru care primise demult un avans şi la care se presupunea mereu că lucrează. Eric i-a răspuns că nu, din păcate, nu exista nici o carte. Erau prezenți acolo cu toții, arătând mai dărâmaţi de trecerea timpului: Eric și Marisol, Astrid, soții Hollinger, încă vreo zece alții – toți musafirii din vara aceea, veniți să și-l revendice laolaltă cu restul lumii. Franny s-a așezat în spate, rezemată de perete, în mijlocul asistenței de rând formate din foști studenți, admiratori statornici și foste iubite. Natalie Posen alesese să-și îngroape soțul în Los Angeles, pentru a da urii sale ascunse aerul eternității.

— Nevasta, a spus Fix. Dacă vrem să ne gândim la lucrurile care ne fac plăcere, atunci hai să-i mulțumim nevestei.

— Soției lui Leo?

Fix a încuviințat din cap.

— În toată treaba asta, ea este eroina nerecunoscută.

— Cum ai ajuns la o asemenea concluzie?

Era aniversarea lui Fix – optzeci și trei de ani, metastaze la creier. Franny se străduia din răsputeri să nu-l supere.

— Dacă nu s-ar fi ținut cu dinții de el ca un pitbull, ca să capete mai mulți bani, Leo Posen ar fi fost un om liber.

— A! a dat Caroline aprobator din cap.

Își vopsea părul în nuanța șaten-arămie pe care o avusese în copilărie şi mergea la pilates de trei ori pe săptămână. Urmase exemplul mamei, se menținea în formă. Caroline era acum sora mai mică.

— Nu înțeleg ce vrei să zici, a spus Franny.

Fix a zâmbit. În ceea ce-l privea, lui Caroline nu-i scăpa nici o manevră necinstită.

— Dacă Leo obținea până la urmă divorțul, i-a explicat sora ei, te-ar fi luat de nevastă.

— Franny, fetițo, i-a spus tatăl, întorcându-se cu greutate ca s-o privească. Ăsta a fost poate singurul glonț care ți-a trecut pe lângă ureche.

Franny și Caroline căzuseră de acord că era o risipă de resurse să-și viziteze câte un părinte în același timp. Ca să facă față situaţiei, cu părinți divorțați aflați în colțuri opuse ale țării și cu soți ai căror părinți solicitau și ei un anumit număr de sărbători în familie, Franny și Caroline își împărțiseră obligațiile. Aveau fiecare cutare și cutare zile de vacanță, zile libere, bilete de avion, serbări școlare ratate și absențe nemotivate. Oricâtă afecțiune se născuse mai târziu în viață între surori, ea nu se manifesta însă și în privința vizitelor. Deși avea de gând să meargă, când ajungea în California, Franny se oprea în Los Angeles. Acolo locuia acum Albie, la două ore distanță de Caroline. Cel mai mare dintre copiii lui Caroline, Nick, era student în ultimul an la Northwestern, așa că de fiecare dată când Caroline și Wharton veneau la universitate ca să ia parte la weekendul cu părinții, Franny putea să ia mașina până la Evanston[101], ca să-i vadă pe toți trei. Pe cele două fete ale lui Caroline, Franny le ratase cu totul, la fel cum Caroline nu-i întâlnise deloc pe cei doi băieți ai lui Franny. Ravi și Amit nu erau însă ai lui Franny, cu toate că îi avea de mult timp. Veniseră la pachet cu căsătoria, iar Caroline, oricât se străduia să simtă altfel, n-ar fi putut niciodată să le acorde cetățenie deplină unor copii vitregi.

Toate acestea însemnau că, în condiții normale, nici Franny, nici Caroline n-ar fi călătorit neapărat până în Los Angeles pentru aniversarea lui Fix, dar întrucât

el depășise deja limita extremă a prognosticelor oncologului său, cele două au mărit miza. Această zi de naștere avea să fie și ultima, fapt confirmat de o privire rapidă spre scaunul pasagerului. Drept urmare, surorile au ignorat vechiul aranjament pentru a onora această ocazie și s-au întâlnit în California.

— Bun, deci ce facem în ziua cea mare? întrebase Caroline cu o seară înainte. Limita e cerul. Orice e posibil.

Stăteau toți patru în salonul casei din Santa Monica în care Fix și Marjorie se mutaseră din Downey, după ieșirea la pensie. Casa aceea, fără a fi în nici un fel nemaipomenită, cu excepţia faptului că se găsea la două străzi depărtare de plajă, era un adevărat miracol. Cu patruzeci de ani în urmă, Fix cunoscuse un polițist care obișnuia să joace poker cu un judecător sindic și primise un pont că locuința urma să fie scoasă la licitație. A fost momentul când Fix i-a spus în sfârșit lui Marjorie că o va lua în căsătorie. Urmau să folosească moștenirea recentă pe care i-o lăsase mătușa ei din Ohio pentru a plăti avansul. Plănuiau s-o cumpere, apoi s-o închirieze pentru vreo douăzeci și ceva de ani, iar în momentul în care erau gata de pensionare, aveau să devină practic proprietari.

— Asta e o cerere în căsătorie? îl întrebase Marjorie, dar până la urmă o acceptă.

— Și care a fost contribuţia tatei în toată chestia asta? o chestionă Franny mulți ani mai târziu, când a aflat toată povestea.

De câte ori veneau în vizită fetele, Fix și Marjorie treceau cu mașina prin dreptul casei din Santa Monica. Le-o arătau din mașină, spunându-le că era proprietatea lor și că într-o zi o să locuiască în ea.

— Dacă banii erau ai tăi, de ce-a trebuit să te măriți cu el? Puteai foarte bine să cumperi casa și apoi s-o închiriezi singură.

— Tatăl tău își dorea o casă la plajă, iar eu îmi doream să mă mărit cu el. Marjorie râsese auzind cum sună spusele ei și reformulă: El voia să se însoare cu mine. Doar că i-a trebuit mult timp ca să-și dea seama. Îmi place să cred că în cele din urmă toată lumea a avut de câștigat.

Marjorie tocmai terminase de introdus suplimentul nutritiv în sonda[102] lui Fix. La cei șaptezeci și cinci de ani ai săi, era încă tânără în comparaţie cu soţul ei şi cei optzeci și trei de ani ai lui, dar Marjorie arăta de parcă încetase să mai mănânce cam în același timp cu soțul său. Prin pulover i se se vedeau omoplații ieșind ca un grătar de sârmă.

— Hai să mergem la cinema după-amiază, spuse Fix. Să vedem filmul lui

Franny.

— Fix, interveni Marjorie cu glas obosit. Am mai discutat despre asta.

— Filmul meu? întrebase Franny, cu toate că știa prea bine despre ce era vorba. Tatăl său vorbea despre „cartea ei".

— Aia pe care a scris-o iubitul tău despre noi. Cred că e o șansă unică să văd un film depre viața mea.

La gândul acesta, Fix se arătase grozav de încântat.

— Știi că n-am citit cartea. De ce să-i dau banii mei nemernicului ăluia? Dar acum, că a dat colțul și banii o să ajungă la nevastă-sa, nu mai am nimic împotrivă. Unde mai pui că am citit în ziar cronica de film în care scrie că femeia care o joacă pe maică-ta nu este deloc grozavă. Asta cred c-o roade foarte tare.

— Eu nu merg, spusese Marjorie, ridicând o mână uscățivă. Du-te tu cu fetele, să vă distrați. Vă aștept aici cu prăjituri.

Pentru Marjorie, câteva ore libere făceau cât pensia pe o lună.

— Zău, tată! exclamă Caroline, n-ar fi mai distractiv să stăm acasă și să ne smulgem unghiile de la picioare cu cleștele?

Franny își luase porția de vinovăţie și dezgust la apariția romanului *Comuniune*, totuși nu voia să nege că fuseseră niște zile glorioase: recepția de la *La Grenouille*[103] dată de directorul editurii, ceremonia de decernare în cadrul căreia Leo fusese chemat la scenă deschisă, turneul fără sfârșit în care seară de seară citea în fața unei mulțimi fascinate și apoi aștepta în fața unei mese, în timp ce oamenii se așezau la rând, iar amatorii de autografe veneau să-i spună cât de mult le schimbase viața romanul său. Era din nou faimos, revenise în atenția lumii și în fiecare noapte petrecută într-un alt hotel îi era pe deplin recunoscător, luându-i capul în mâini în timp ce făceau dragoste. Nu-și putea desprinde privirile de pe chipul ei. O iubea, îi mulțumea tot timpul și avea nevoie de ea, Leo Posen în persoană. Așadar, fusese răsplătită pentru toate sacrificiile ei.

Să vadă însă filmul acum însemna să retrăiască mai mult decât faptul că-i trădase pe ai săi. Filmul, așa cum fusese el vândut de a doua soție, dădea mărturie și despre eșecul trecutei sale relații, și despre moartea singuratică a bărbatului pe care-l iubise.

Pe vremea când Leo scria la roman, Franny nu-şi dăduse seama ce însemna să trăiască toată viața cu cartea pe suflet, dar, odată ce-o citise, era prea târziu să mai schimbe ceva. Filmul însă era cu totul altceva. Filmul încă nu se turnase. Franny îl rugase pe Leo să-și păstreze drepturile de autor. Înțelegea că o

asemenea promisiune însemna o pierdere financiară considerabilă și totuși, cu scenariul în mână, continua să-l implore.

Leo îi cedase drepturile pe un cartonaș de opt pe zece centimetri, pentru că Franny era soarele, luna și toți aștrii strălucitori până la unul.

Pentru Frances Xavier Keating,
cu ocazia celei de-a douăzeci și șaptea aniversări,
îți dăruiesc drepturile de filmare pentru Comuniune,
acum și pentru totdeauna,
ca semn al iubirii și al statornicei mele recunoștințe.
LEON ARIEL POSEN

Leo și-a onorat promisiunea, chiar și mai târziu, când își vorbeau mai rar și bănuia că el avea mare nevoie de bani. După moartea lui, n-a pomenit nimănui de promisiunea aceea. Cui să-i fi spus? Soției? Era conștientă că o simplă fișă de carton nu putea ține piept unei armate de avocați.

— Nu, spuse Franny.

Nu, nu era un film pe care dorea să-l vadă, mai ales nu împreună cu tatăl, sora și o sută de necunoscuți care mâncau floricele, îngrămădiți în sala de cinematograf AMC[3] din Santa Monica.

Fix izbucnise în râs, plesnind cu palmele brațele fotoliului.

— Frate, parcă sunteți două copilițe! Filmul ăsta n-are cum să vă facă rău. Ar trebui să înțelegeți că un om pe moarte, pironit în cursa asta de șoareci, își dorește să se vadă întruchipat de un chipeș actor celebru. Oricum, e o poveste veche. Aveți timp până mâine să vă veniți în fire. E ziua mea și mergem la cinema.

Caroline a parcat, iar Franny a scos din portbagaj scaunul cu rotile. Fix încetase de mult să conducă mașina, dar nu se îndura s-o vândă. Întotdeauna mai era o șansă să se întoarcă soarta, să se descopere un nou tratament în al unsprezecela ceas și ceva, să se refacă acele părți din el care fuseseră mâncate de cancer. Speranța, spunea Fix, era esența vieții, iar mașina asta era de neînlocuit. Era un model Crown Victoria, o fostă mașină de poliție fără însemne, pe care o cumpărase de la secție. Franny îi spunea Batmobile, pentru capacitatea ei de a rula, dacă era nevoie, cu două sute douăzeci și cinci de kilometri pe oră. Nu că ar fi condus vreodată cu viteza asta, dar lui îi plăcea să spună că se simțea mai bine doar știind că era posibil.

Franny a deschis portiera și a ridicat picioarele tatălui de pe podea, le-a răsucit ușor în afara mașinii și apoi l-a apucat de braț.

— Numără până la trei, i-a spus ea și au numărat împreună, în timp ce el se legăna înainte și înapoi, să prindă avânt.

Mașina care putea să ajungă din urmă un Ferrari furat nu-i era de nici un ajutor. Franny l-a tras afară, iar Caroline l-a prins și l-a așezat în scaun în clipa în care el s-a putut ține pe picioare. Nu mai departe de acum o lună, Fix se împotrivise la această manevră. În perioada aceea nu folosea cadrul de mers, ci insista să se sprijine de Marjorie, chiar și după ce căzuse de mai multe ori. Depășiseră deja acest moment. Acum a lăsat-o pe Franny să-i așeze picioarele pe suporții scaunului. I-a mulțumit.

Actrița proprietară a casei din Amagansett își dorise rolul Juliei din film, ceea ce însemna că dorea s-o joace pe mama lui Franny. Nu știa, firește, că Franny era o persoană în carne și oase care dormise chiar în patul ei cu cearșafuri din bumbac egiptean. Leo dăduse vina pe Albie pentru sfârșitul legăturii lor. Era convins că, dacă Albie nu-i găsea, ei doi ar fi fost în continuare fericiți împreună. Caroline însă avea dreptate: nu Albie înfipsese cuiul în sicriu, cuiul era deja acolo. Cu toate acestea, în timp ce Leo învinovățea o persoană nevinovată, Franny era înclinată să dea vina pe actriță și pe caricatura aia de casă. Nimeni n-ar trebui să aibă atâția bani încât să-și permită o asemenea casă, și apoi nici măcar să nu stea în ea. Bazinul de înot era lung și adânc și nu semăna nici pe departe a piscină obișnuită. Arăta ca fundația unei case-vagon construite după 1800 și apoi dărâmate de furtună. Bazinul era alimentat de un izvor. Nimeni nu știa exact de unde veneau, nici izvorul, nici piscina, amândouă fiind acolo cu mult timp înaintea casei. Și acesta era doar începutul: mai erau și trandafirii cățărători care îmbrăcau peretele dinspre răsărit și apoi se întindeau peste acoperișul în pantă într-o claie enormă, o miraculoasă risipă de flori. Un vifor de trandafiri roşii, albi și în mai multe nuanțe de roz se îngrămădeau unii peste alții cât era vara de lungă, un soi ofilindu-se, în timp ce altul tocmai înflorea. Un covor de petale purtate de vânt acoperea peluza peste vară. Și mai era și un Klimt în dormitorul ei, mic dar autentic, portretul unei femei care trăda o asemănare aproape ancestrală cu actrița. Cine ținea un Klimt în casa de vacanță? Franny era convinsă că vila le venise de hac, așa credea. Nimeni nu se putea ține departe de ea, afară doar de actriță. Leo o sunase pe Franny într-o seară, mult timp după ce relația lor luase sfârșit, să-i spună că actrița îl invitase la cină, în casa din Amagansett. Dorea să-i vorbească despre film, chiar dacă el îi spusese

că nu se va turna nici un film.

— Nu contează, vino oricum, îi spusese ea.

— Îți aduci aminte de toată șampania aia din frigider? o întrebă Leo pe Franny la telefon.

Franny își amintea.

— Ei bine, am băut-o, oftă Leo în apartamentul său din Cambridge. Nu s-a întâmplat nimic. Doar asta voiam să-ți spun. Până la urmă, nu m-am dus cu ea sus. Era încă dormitorul nostru, Franny. Nu m-am simțit în stare.

După toate standardele industriei de film, atât actrița, cât și strădaniile ei de a obține rolul prin orice mijloace erau deja istorie. Încetase de mult să prezinte interes pentru partituri romantice. Renunțase și la rolurile de mamă. La șaizeci de ani, era prea bătrână să joace chiar și o vrăjitoare din basme. Mai prinsese doar niște roluri de văduvă bogată, de senatoare – o singură dată, și de directoare executivă fără scrupule, într-un serial de televiziune bine cotat. După stingerea luminilor în cinematograful din Santa Monica, Franny urma să se mulțumească doar cu atât: frumoasa actriță o să vadă filmul în cine știe în ce sală, amintindu-și cât de mult încercase să fie Julia.

S-a dovedit însă a nu fi o consolare, dimpotrivă.

Așezate lângă tatăl lor, Franny și Caroline erau unite pe întuneric de un singur gând improbabil: ar fi fost mai rău să vadă un film al adevăratei lor copilării? Într-o vară, Bert cumpărase o cameră de filmat Super 8 și se ținea după copii ca un Antonioni, în timp ce ei fugeau printre aspersoare, ori strângeau și desfăceau bicicletele pliante. Holly învârtea un cerc de hula hoop în jurul șoldurilor ei înguste. Albie sărise în fața ei, scoțându-și cămașa. Vocea lui Bert se auzea din spatele aparatului de filmat, răstindu-se la ei să facă ceva interesant, dar ei erau copii și, prin urmare, privind în urmă, erau pur și simplu fascinanți. Poate că filmul zăcea ascuns prin vreo cutie în mansarda mamei, sau aruncat în fundul fișetului din garajul lui Bert. La următoarea vizită în Virginia, Franny putea încerca să-l găsească și să-l pună în proiector. Așa l-ar vedea fugind din nou pe Cal cel adevărat și l-ar șterge din memorie pe băiatul posac care-l interpreta. Categoric, un film de ciné-vérité ar fi mult mai reușit. Dar chiar dacă aparatul de filmat ar fi înregistrat pas cu pas dezastrul din copilărie, în toate momentele lui nefericite, tot ar fi fost mai bine decât să fie nevoiți să privească încercarea pe jumătate ratată a acestor necunoscuți de a le recrea vieţile. Holly și Jeanette fuseseră contopite într-o singură fată, care nu era nici Holly, nici Jeanette, ci un

înfiorător copil schimbat[104], care bătea din picior și trântea ușa de fiecare dată când se certa cu cineva. Când făcuseră vreodată așa Holly și Jeanette? Firește, actorii-copii nu interpretau niște copii adevărați. De unde să știe ei că acea carte n-avea nici o legătură cu persoanele reale? Dar nici n-ar fi citit-o, oricum. În cazul ăsta, filmul era insuportabil pentru că n-avea nimic adevărat în el, sau pentru că unele lucruri chiar erau adevărate? Foarte rar apărea câte o scurtă secvență care le era familiară prin micile răutăți schimbate între cele două familii.

— Aceea nu ești tu, îi spusese Leo după ce ea termină de citit cartea. Nu e nici unul dintre voi.

Stătea așezat în cel de-al doilea dormitor, folosit pe post de birou, în locuinţa lor din Chicago, micul apartament pe care-l aveau înainte de a începe să curgă banii. O ținea pe genunchi și îi mângâia părul, în timp ce ea plângea. Franny făcuse o gravă eroare de judecată, dar el o transformase în ceva durabil și frumos. Era cuiul din sicriu. Sau nici măcar atât. Nu era vorba despre faptul că citise cartea sau că el o scrisese, ci despre o zi de demult, în Iowa, când Leo, care se spăla pe dinți în timp ce Franny era la duș, scuipase pasta de dinți, trăsese un colț de perdea și îi spusese: „Mă tot gândesc la ce mi-ai istorisit despre fratele tău vitreg“. Goală sub apă, cu șamponul curgându-i pe gât, nu-i trecuse prin minte decât că Leo o ascultase povestind și că moartea lui Cal merita să fie luată în seamă. Leo întinse mâna sub apă și-și plimbă degetul în jurul sânului ei mic, acoperit de săpun.

Atunci, sub duș, nu se gândise că într-o zi va avea cincizeci și doi de ani și va privi pe ecran urmarea încuviințării ei senine. Personajul Cal nu murise încă, asta urma să se întâmple mai încolo. Personajul Albie fusese de două ori îndopat cu medicamente de către ceilalți copii, personajul care era Caroline ciupea și pălmuia personajul care era Franny de fiecare dată când camera panorama în direcția lor, și filmul nici măcar nu era despre copii. Era despre o mamă dintr-o familie și un tată din cealaltă, și despre cum se uită ei seara unul la altul, peste drum. Personajul care este mama lui Franny își trece mâna de mai multe ori prin părul lung și blond în timp ce privește în depărtare, semn că se luptă cu povara infidelității sale. Poartă un halat albastru de chirurg, care pare croit pe măsura frumosului său trup. Mama din film se împarte între spital, copii, vecinul care îi e iubit şi soția lui, care îi e prietenă. Doar nefericitul ei soț pare că nu cere nimic de la ea. El se plimbă pe marginea ecranului, adunând farfuriile copiilor, pe când

ea trece drept prin mijlocul bucătăriei. Iarăși o cheamă la spital.

— Destul! a urlat Fix.

S-a ridicat pe jumătate din scaun, împingându-se în brațe ca și cum ar fi vrut să iasă din sală singur, dar picioarele îi erau încă prinse de suporți. Caroline a țâșnit de la locul ei și l-a prins exact când se apleca înainte, împiedicându-l cu trupul ei să se prăbuşească, în spațiul larg din fața locului pentru persoanele cu handicap. Au încercat să se ridice pe întuneric, fiecare cu câte un genunchi și cu amândouă mâinile pe podeaua lipicioasă. Franny i-a cuprins pieptul cu brațele, dar el s-a zbătut să se smulgă din strânsoare.

— Pot să mă ridic singur! a strigat Fix.

Toţi ochii din sala de cinematograf s-au îndreptat asupra lor. Nimeni nu le-a cerut să facă liniște. Pe ecran rula o altă secvență. E miezul zilei și personajul Cal trece în fugă pe lângă casele vecinilor, iar fratele său aleargă după el să-l prindă. Timp de câteva secunde, lumina a fost suficientă pentru ca spectatorii să vadă că zgomotul venea de la bătrânul în cărucior. Două femei încercau să-l ajute. Nimeni nu știa că ei erau filmul.

— Ieșiți de aici! a strigat Fix cu o voce tăioasă. Ieșiți!

L-au așezat înapoi în scaun, dar tălpile îi erau încă răsucite. A lovit cu piciorul înspre Franny, dar ea a reușit să-i pună tălpile înapoi pe suporți. Caroline s-a dus în spatele căruciorului, iar Franny a luat în grabă gențile. Nu se poate spune că o luaseră la fugă cu tatăl lor, dar mergeau cât de repede puteau. Franny s-a repezit înainte, să țină deschisă ușa care dădea în coridorul lung, mochetat, apoi au trecut prin holul de la intrare, pe lângă curcubeul țipător de neon care pulsa deasupra standului cu floricele de porumb, pe lângă controlorii de bilete, niște adolescenți îmbrăcați în veste cafenii de poliester. Bang! Au țâșnit afară prin ușile duble de sticlă, în potopul insuportabil de lumină.

— La dracu'! a răcnit Fix în parcare.

O mamă cu doi copii tocmai se îndrepta spre ei, dar s-a oprit, s-a răzgândit și a plecat în direcția opusă. Franny a izbucnit în râs, apoi și-a îngropat fața în mâini. Caroline s-a aplecat, lăsându-și capul pe umărul tatălui.

— La mulți ani, tată!

— La dracu'! a repetat Fix, de data asta abătut.

— Așa e, a spus Franny, și l-a mângâiat pe celălalt umăr. La dracu'!

După film, s-au dus la plajă. Franny și Fix se împotriviseră. Spuneau că se simt obosiți și voiau să se întoarcă acasă, dar Caroline era șoferul.

— N-o să las ca ziua de naștere a tatei să-mi rămână așa în amintire, a spus ea, apăsând pedala de accelerație ca să le reamintească de ce era în stare mașina, de ce era în stare ea însăşi. Vreau să-mi șterg filmul ăla de pe retină. Mergem să privim oceanul.

— Întoarce la Altamont, a spus Fix cu o voce pierită, de parcă înjurătura din parcarea cinematografului îi secase toată energia.

— Nu crezi că-l putem omorî, dacă mergem acum la plajă? a întrebat-o Franny pe Caroline.

Fix a zâmbit.

— Uite așa vreau să mă duc de pe lumea asta! Vreau să mor la malul mării, alături de fetele mele. Putem să-l chemăm pe Joe Mike, să mă spovedească și să-mi dea ultima împărtășanie.

— Joe Mike nu mai slujește, a spus Caroline.

— O s-o facă pentru mine.

A doua oară le-a fost mai greu să-l scoată pe tatăl lor din mașină. Nu mai era în stare să le ajute la fel de mult, dar Franny și Caroline s-au descurcat. Caroline avusese desigur dreptate în privința plajei. În Santa Monica, aproape toate zilele erau frumoase, dar aceasta, în virtutea faptului că nu mai rula într-o sală de cinematograf, era mai frumoasă decât de obicei. Fix ținea în permanență pe mașină un sticker de recunoaştere a persoanelor cu handicap, așa că au găsit un loc de parcare excelent, printre toate celelalte ocupate.

— Să dai două sute de dolari amendă unui nesimțit plesnind de sănătate, care stă pe locurile pentru handicapați… Fix a clătinat din cap. E o plăcere pe care n-o s-o încercați niciodată.

Franny a împins căruciorul pe pavajul acoperit cu nisip spulberat. Au admirat priveliștea: pescărușii, valurile, fetele în bikini, băieții în bermude, salvamarul în turnul lui de lemn, care-i privea de sus ca un zeu. Tineri atât de frumoși, că ar fi trebuit să apară în reclamele pentru loțiunile de bronzat, şi partidele de volei fără sfârșit, jucate de tineri fără spectatori. Oamenii alergau alături de câinii de companie, mâncau înghețată aromată sau stăteau întinși pe prosoapele viu colorate, de mărimea unui cearșaf de pat, și se prăjeau la soare.

— Voi nu vă-ntrebați cine sunt toți oamenii ăștia? s-a mirat Caroline. E joi. N-are nimeni slujbă?

— Serbează ziua mea de naștere, a spus Fix. Le-am dat liber la toți.

— Dar de ce nu sunt copiii la școală? a continuat Caroline, privind la un grup de copii cu găletușe, care trudeau harnici să rearanjeze nisipul.

— Fetelor, mai țineți minte când veneam cu voi la plajă? le-a întrebat Fix.
— În fiecare an, a răspuns Franny.
Fix se uită la valuri, la micile siluete de bărbați care alunecau pe apă, pe plăcile lor galben-neon.
— Nu văd nici o fată printre ei, a remarcat Fix.
— Fetele stau întinse pe prosoape, l-a lămurit Franny.
Fix a clătinat din cap.
— Nu e-n regulă. Dacă ați fi locuit aici cu mine, vă învățam să vă dați cu placa. Să faceți surf.
Caroline a întins mâna și și-a trecut degetele prin părul lui. Când era tânără, nu-și dorea decât să locuiască împreună cu tatăl ei, dar n-au lăsat-o.
— Dar tu nu știai să te dai cu placa.
Fix a încuviințat, dând încet din cap în direcția valurilor, luând totul în seamă.
— Nu știam să înot bine, a spus el.
S-au uitat la un puști cu un zmeu roșu cu roz, în formă de dragon, care zvâcni drept în sus, se învârti în cercuri furioase și apoi se prăbuși pe neașteptate. S-au uitat după două fete în bikini, care trecură cu rolele pe lângă ei, atingând genunchii lui Fix cu picioarele lor lungi.
— Mama voastră nu era deloc așa, a spus Fix, cu ochii ațintiți în continuare asupra surferilor.
Franny n-a înțeles despre ce vorbea. Se referea la fetele pe role? Însă Caroline a priceput imediat.
— Cum, mama nu era chirurg ortoped?
— Mama voastră era mai presus de-asta, atâta tot. Nu sunt genul care să-i ia apărarea mamei voastre, dar trebuie să știți că nu era așa cum a jucat-o femeia aia în film.
Cele două surori s-au uitat una la alta pe deasupra căruciorului. Caroline și-a înclinat ușor capul.
— Tată, a spus Franny. Nici unul din oamenii aceia nu eram noi.
— Așa e, a încuviințat Fix și a bătut-o ușor pe mână, ca pentru a spune că era bucuros că-l înțelesese.
Când s-au întors la mașină, Caroline și Franny și-au verificat telefoanele. Le închiseseră înainte de film, iar după aceea uitaseră să le deschidă.
— Aș vrea să am și eu un telefon mobil, a spus Fix. Să fac parte din club.
— Verifică-ți mai bine ghidul rutier, a spus Caroline, în timp ce cu degetul mare rula în jos un șir nesfârșit de mesaje primite de la serviciu.

Franny avea două mesaje, unul de la Kumar, care voia să știe unde era carnetul de cecuri, și celălalt de la Albie, care scria: „SUNĂ-MĂ!“

— O secundă, a spus Franny și s-a întors la mașină.

Albie a răspuns de la primul sunet al apelului.

— Mai ești în L.A.?

Cu o săptămână sau două în urmă își trimiseseră e-mailuri. Ea îi scrisese că urma să vină aici de ziua tatălui ei.

— Sunt chiar la ţărmul oceanului.

— Am o mare rugăminte. Îmi ești datoare pentru că nu mi-ai zis că nenorocitul ăla de film o să apară săptămâna asta.

— Să nu te duci, l-a sfătuit Franny.

Puștiul încă își rotea în aer zmeul-dragon. Vântul sufla din plin.

— Mama e bolnavă. Îi este foarte rău de trei zile, dar nu vrea să meargă la spital. Spune că se simte bine și că îi e rău, în același timp, dar eu nu cred că e în regulă. Ajung la ea abia la noapte, dar mă tem că trebuie să se ducă imediat la spital. Vecinii ei nu răspund la telefon, iar prietena ei cea mai bună e plecată din oraș. Maică-mea n-a fost tocmai o persoană sociabilă, sau, dacă a fost, nu mi-a spus, așa că nu mai am la cine să încerc. Nu vreau să-i trimit ambulanța pe cap, ca s-o sperii prea tare, când poate într-adevăr n-are nimic grav.

Albie s-a oprit o secundă, să-și tragă sufletul.

— Vreau să știu dacă ai putea să mergi la ea să vezi ce face, a continuat el. Jeanette e în New York, Holly e la mama naibii, în Elveția. Pot s-o sun pe mama să-i spun că vii. O să fie furioasă, dar cel puțin în felul ăsta o să deschidă ușa.

Franny a întors capul spre Crown Victoria, cu gândul că mașina putea zbura până acolo ca vântul. Tatăl și sora ei așezată în spatele volanului o priveau prin geam insistent, ca doi oameni care întârziau la o întâlnire.

— Sigur, a spus ea. Dă-mi adresa. Pe urmă te sun să-ți spun dacă e cazul să vii.

Legătura s-a întrerupt și Franny s-a întrebat dacă nu cumva o lăsase telefonul. Uita mereu să-l pună la încărcat. Apoi vocea lui Albie s-a auzit din nou.

— O, Franny! a exclamat el.

— Mama ta n-a aflat despre film, nu-i așa?

— Mama n-a aflat nici despre carte, a spus el. După câte se pare, un roman nu e cel mai rău loc în care să ascunzi unele lucruri.

Trecuseră mai bine de douăzeci de ani de când Albie luase trenul spre

Amagansett. Terminase de citit cartea chiar înainte de plecare și i-o lăsase lui Jeanette. A mers pe jos vreo trei kilometri, de la gară până la casa actriței, și a bătut la ușă cu gândul să afle cum încăpuse viața lui pe mâinile unui străin.

Mai târziu, după cearta cu Leo, Franny și Albie au ieșit pe ușa din spate, fără să le vadă pe Ariel sau Button. În drum spre cabana din spatele terenului, au trecut pe lângă John Hollinger, care purta un costum de vară perfect șifonat și fuma o țigară. Admira frumusețea nopții.

— Nu-i așa că locul ăsta este extraordinar? le-a spus el fascinat.

Franny și Albie lăsară luminile din cabană stinse și băură gin, trecându-și sticla de la unul la altul. Nimeni nu se gândea să-i caute acolo, dar, mai mult ca sigur, nimeni nu se gândea câtuși de puțin să-i caute. În schimb, Leo și musafirii lui stăteau în continuare pe veranda cu geamuri de pe cealaltă parte a peluzei, fumând și bând din ginul adus de soții Hollinger. Leo pesemne tuna și fulgera împotriva fostului frate vitreg al lui Franny, care apăruse din senin cuprins de furie, fără să sufle o vorbă despre ce anume îl scosese din minți.

— I-ai spus lui Jeanette că vii încoace? l-a întrebat Franny.

— Nu, nu! Albie a clătinat din cap în întuneric. Jeanette voia să vină cu mine, dar ea chiar ar fi în stare să-l omoare.

— Nu pe el, a spus Franny, simțind arsura agreabilă și familiară a ginului. Și-a dat seama că păstrase băutura exact pentru acest prilej. Eu am fost de vină.

— Mda, a făcut Albie. Dar n-aș fi lăsat-o pe Jeanette să te omoare.

— O scurtă misiune caritabilă, a spus Franny când s-a întors în mașină și le-a explicat situația. După ce vă las acasă, mă duc la ea. N-ar trebui să dureze mult.

— Albie era la telefon? a întrebat Fix.

— Da.

— Extraordinar! a exclamat Caroline, impresionată până și ea. Ce coincidență!

Coincidența nu era atât de mare. Albie și Franny erau prieteni. Ea și Kumar fuseseră la nunta lui. Ținea pe frigider poza fiicei lui, Charlotte. Aproape în fiecare an își aminteau de ziua de naștere a celuilalt.

— Auzi, nu pot vorbi în numele lui Caroline, dar *pe mine* nu mă lași acasă, a protestat Fix. N-am mai văzut-o pe Teresa Cousins de-un car de ani.

— Dar de când o cunoști tu pe Teresa? l-a întrebat Caroline.

În serile de vară petrecute împreună, cele patru fete obișnuiau să sporovăiască, în paturile lor suprapuse, despre cât de minunat ar fi fost dacă tatăl lui Caroline

și Franny s-ar fi căsătorit cu mama lui Holly și Jeanette. Atunci s-ar fi aranjat toate.

— De când Albie a dat foc școlii. Nu v-am povestit? Mama voastră m-a sunat și mi-a cerut să-l scot din arest, de parcă treaba mea era să-i fac ei hatârul.

— Ştim asta, i-a spus Caroline. Treci la partea cu Teresa.

Fix a clătinat din cap.

— Când te gândești cum i-au dat drumul tipii ăia de la centrul de minori, te minunezi, nu alta. Nu mă știau de la Adam Babadam, dar a fost suficient să le arăt insigna și să le spun c-am venit să-l iau pe Albert Cousins. Două minute mai târziu, semnez pentru puști și ei mi-l încredințează. Pun pariu că în ziua de azi nu se mai face așa, cel puțin nu la minori. În gașca lui mai erau niște băieți, doi negri și un mexican, dacă-mi amintesc bine. Sergentul de la birou m-a întrebat dacă îi vreau și pe ei.

— Și ce-ai făcut? a întrebat Franny.

Ascultase întâmplarea de atâtea ori, dar cum era posibil să-și dea seama abia acum că rămăsese pe dinafară tocmai partea cea mai interesantă?

— I-am lăsat acolo. Nu-l voiam nici măcar pe puştiul ăsta, darmite pe toţi patru. Îmi amintesc că am mers mai întâi la spital. Avea o arsură pe spate, de la tricoul care luase foc. I-au dat o bluză de pijama, dar tot mirosea a fum. L-am pus să țină deschise geamurile de la mașină.

— Ai o inimă de gheață, tată, i-a spus Caroline.

— Gheață pe naiba. Eu l-am salvat pe puștiul ăla. L-am scos de-acolo și l-am dus la cazarma de pompieri, să-l vadă pe Tom, unchiu’ tău. Lucra pe-atunci în Westchester, așa că am mers tot drumul ăla pe lângă aeroport. Am rămas înțepenit în traficul de-acolo, în mașină cu băiatul lui Bert Cousins, care puțea ca o groapă de mangal. El și Unchiul Tom au avut o discuție de la inimă la inimă despre cum să pui un foc. Știți că în copilărie unchiul vostru a fost piroman, tot timpul dădea foc la câte ceva. Atenție, nu la școli, doar la maidane sau mărunțișuri de care n-avea nimeni nevoie. O mulțime de pompieri au început așa. Au învățat să pună focul, apoi au învățat să-l stingă. Tom i-a explicat toate astea lui Albie, după care l-am dus înapoi în Torrance. Mi-am pierdut în mașină toată ziua aia nenorocită.

— Și ai cunoscut-o pe Teresa Cousins, a spus Caroline.

— Da, atunci am cunoscut-o pe Teresa Cousins. O femeie de treabă, după câte mi-amintesc. Trecuse prin multe, dar își ținea capul sus. Puștiul ăla al ei era însă o pușlama.

— S-a îndreptat, a spus Franny.

— Ce să zic! Mai întâi aflu că ți-a stricat logodna cu evreul… Fix a ridicat o mână. Stai, iar am comis-o, iartă-mă… cu bețivul ăla, iar acum își face griji pentru maică-sa.

— Dar n-am fost logodiți, s-a apărat Franny.

— Franny, i-a spus Caroline, Albie o merită.

— Tot casa aia din Torrance? a întrebat Fix.

Franny i-a citit adresa. El a dat din cap aprobator.

— Da, tot aia. Îți zic eu cum să ajungi acolo. Putem s-o luăm prin oraș.

Toate întâmplările astea se duc odată cu tine, își spuse Franny, închizând pleoapele. Toate lucrurile la care n-am fost atentă, pe care nu mi le voi aminti, pe care nu le-am priceput sau la care n-am fost în preajmă. Toate astea ca să ajungem în Torrance.

În Virginia, cei șase copii împărțiseră două dormitoare și o singură pisică, își alegeau mâncarea din farfuriile celorlalți și foloseau fără deosebire aceleași prosoape de baie. În California însă, totul era separat. Holly, Cal, Albie și Jeanette nu fuseseră niciodată invitați în casa lui Fix Keating, tot așa cum Caroline și Franny nu văzuseră niciodată unde locuia Teresa Cousins. În anii ’60, când Bert a primit un post la biroul procuraturii districtuale din Los Angeles, Bert și Teresa au cumpărat casa din Torrance: nu era departe nici de centru, nici de plajă. Avea trei dormitoare, unul pentru Bert și Teresa, unul pentru Cal și unul pentru Holly. Când li s-au adăugat Jeanette și Albie, toată lumea și-a împărțit camera. Era casa de început de drum, portul în care plănuiau să se îmbarce pentru o viață măreață. În cele din urmă, au plecat cu toții, în afară de Teresa – mai întâi Bert, apoi Cal, apoi Holly și în final Jeanette. Jeanette a început să-și dea drumul la vorbă abia cu un an înainte de a merge la liceu, pe vremea când ea și Teresa locuiau împreună singure. S-au înțeles bine, fiecare o făcea pe cealaltă să râdă, ceea ce a fost o surpriză pentru amândouă.

La drept vorbind, până la urmă lucrurile n-au stat chiar atât de rău. În vremea când Teresa mergea la birou zi de zi și an după an, Torrance a început să crească. Cartierul care până atunci fusese un loc din care să pleci de îndată ce aveai bani, devenise un loc de viitor, apoi de bază. Teresa amenajă o grădină de plante suculente pe un pat de stânci, după planurile găsite într-o revistă. Mai adăugă o terasă de lemn. Transformă dormitorul băieților în cameră de zi. Agenții imobiliari îi lăsau bilețele în cutia poștală, întrebând-o dacă era interesată să vândă, iar ea arunca bilețelele la coșul de gunoi. Era mulțumită de munca ei de

asistentă juridică și se descurca foarte bine. Avocații o rugau mereu să facă facultatea de drept – era mai inteligentă decât majoritatea dintre ei –, dar ea nici nu voia să audă. Rămase în serviciu până la șaptezeci și doi de ani, când a plecat din sistem cu una dintre acele pensii de lux din California care în final aveau să ducă statul la faliment. Avocații care își găsiseră alte slujbe s-au întors să ciocnească un pahar la petrecerea ei de pensionare. Au adunat cu toții bani să-i cumpere un ceas. De mână.

O dată pe an se ducea la New York, să-i viziteze pe Jeanette, Fodé și pe copii. Îi iubea, dar New Yorkul o strivea. Californienii erau obișnuiți cu casa, mașina și peluza lor. Îi lipseau spațiile largi. Economisi bani și-şi cumpără un bilet de avion până în Elveția, ca s-o viziteze pe Holly la centrul Zen. Zece zile a stat așezată pe o pernă, alături de cel mai mare dintre copiii ei în viață și nu a făcut altceva decât să respire. Îi plăcea respirația abdominală până la un punct, dar tăcerea o copleși. Când se gândea la viața fiicelor sale îi venea în minte Goldilocks, fetița cu bucle de aur din poveste, care intră în căsuța celor trei ursuleți: prea cald și prea rece, prea tare și prea moale. Își păstră părerile pentru sine, dorind mai presus de toate să nu fie percepută ca o persoană veșnic nemulțumită. Albie revenea în Torrance de două sau trei ori pe an. Ea îi pregătea atunci o listă cu lucrurile de care să se ocupe, iar el le bifa pe rând, punând un motoraș nou la ușa de la garaj și curățând boilerul. După o viață trăită de azi pe mâine, cu tot felul de slujbe ciudate, Albie devenise, de nevoie, o persoană care se pricepea la toate. Acum lucra la o companie de biciclete din Walnut Creek[105]. Era încântat. De Crăciun, îi trimise mamei un bilet de avion, invitând-o să vină și să stea în jurul bradului împreună cu el, cu fiica și soția lui. Câteodată, floricelele de porumb, focul din cămin și nesfârșitele ture de la jocurile de cărți o oboseau peste măsură și trebuia să se scuze şi să meargă la baie, doar ca stea câteva secunde lângă chiuvetă și să plângă. După aceea își clătea fața, se usca și se întorcea proaspătă în camera de zi. Era tocmai ce sperase, dar deloc lucrul la care se așteptase.

După plecarea lui Bert, Teresa ieșise cu câțiva avocați și doi polițiști, toți necăsătoriți. Era un principiu pe care nu-l încălcase niciodată, nici măcar pentru un pahar de vin după orele de serviciu, care, țineau ei să-i amintească de la bun început, era tot ce-și doreau de la ea. Cam în vremea când Jeanette plecă la facultate, Teresa se îndrăgosti de Jim Chen, un procuror bun la toate, și avură parte de zece ani reușiți, înainte ca el să facă un atac de cord în parcarea

tribunalului. Locul era plin de oameni care l-au văzut căzând și au sunat la 911. O secretară care făcuse cursuri de prim-ajutor când avusese copiii mici a încercat să-l resusciteze până la sosirea ambulanței, dar uneori lucrurile corecte sunt la fel de inutile ca și lipsa acestora. Teresa învățase deja că viața e un șir de înfrângeri. Existau și alte lucruri, mai bune, dar înfrângerile erau trainice și statornice ca pământul însuși.

Acum avea în stomac chestia asta care o făcea să se încovoaie de durere, destul de puternică încât s-o facă să tremure, după care înceta și o lăsa să respire pentru o vreme. Dacă ar fi avut atâta minte să meargă la doctorul ei de cum o apucase, ar fi putut să se ducă singură cu mașina până acolo, dar acum, după ce stătuse trei zile fără să mănânce, era prea slăbită să mai conducă. Putea să-l sune pe Fodé, s-o învețe ce să facă, doar era doctor, însă la fel de bine putea să poarte această conversație în minte, fără să-l mai deranjeze în celălalt capăt al țării: i-ar fi spus să sune o prietenă și să meargă la spital sau, în lipsă de așa ceva, să cheme ambulanța. Nu voia să facă nici una, nici alta. Era atât de obosită, încât se simțea norocoasă dacă ajungea până la baie, până la bucătărie după un pahar cu apă, și înapoi până la pat. Avea optzeci și doi de ani. Se gândea cum se vor folosi copiii de durerea asta a ei ca s-o întrebe dacă era sau nu în stare să locuiască singură în casă, sau dacă era nevoie să se mute la un centru de îngrijire, undeva mai în nord, aproape de Albie. La Jeanette n-avea de ce să meargă, oamenii se mutau în Brooklyn ca să se îndrăgostească, să scrie romane și să facă copii, nu să îmbătrânească, dar nici la Holly nu se putea duce, cu toate că-și imagina că moartea într-un centru Zen aducea cu sine unele avantaje spirituale.

Apoi într-a doua zi îi trecu prin minte că durerea asta, oricare ar fi fost ea, dădea răspuns, la o altă dimensiune, întrebării legate de viitorul ei: poate că durerea asta care i se părea c-o omoară avea să-i aducă sfârșitul. Apendicele ei era încă undeva înăuntrul ei și se poate să fi rămas în așteptare toți acești ani pentru a exploda la sfârșitul jocului, chiar dacă apendicita părea un lucru de care mureau doar copiii de grădiniță, în tabere. N-ar fi cel mai groaznic lucru, nu-i așa? Peritonită? Nu la fel de rapid ca la dragul de Jim Chen, care s-a prăpădit într-o parcare, dar totuși. Când s-a simțit mai bine, a căutat cheia de la cutia metalică de valori, actele mașinii, testamentul. Doar o persoană aflată într-o stare de adâncă negare a viitorului poate lucra toată viața într-un mediu juridic, fără să-și întocmească un testament solid. Tot ce avea se împărțea la trei. Casa, de mult plătită, crescuse constant în valoare, și mai erau și economiile. După ce copiii îşi încheiaseră studiile, ea nu mai cheltuise niciodată din venituri. A pus

totul pe masa din bucătărie și s-a așezat să scrie un bilet. Nu voia să pară un bilet de adio, pentru că în mod vădit nu se sinucidea, dar s-a gândit că, indiferent cine avea să intre în casă la un moment dat, trebuia să găsească mai mult decât cheile de la mașină și trupul său. S-a uitat la teancul de foi folosite pentru lista de cumpărături. Hârtia avea în partea de sus un rând de margarete vesele care dansau în ghivece deasupra unor litere roz, aruncate în dezordine, dar care compuneau cuvintele *Lucruri de făcut*. Nu încetase să creadă că a fost o prostie să cumpere un top de hârtie cu asemenea cuvinte, dar nu mai avea putere să caute o coală albă. Durerea crescu din nou și voia să se întoarcă în pat.

Nu m-am simțit bine.
Ca să știți.
Vă iubesc, mama

Era suficient.

Albie era singura abatere de la ceea ce stabilise în ziua a treia, că era un plan inteligent, deși destul de vag. O sunase de prea multe ori ca s-o întrebe cum se mai simte, iar felul în care îi explica starea ei depindea de momentul anume din acel ciclu al durerii în care se nimerea telefonul. De câteva ori pur și simplu nu răspunsese. Ideea de a ridica receptorul fusese peste puterile ei. Dar acum chiar a răspuns, iar el a îndemnat-o să se ridice din pat și să deschidă ușa din față. I-a spus că Franny Keating va veni la ea s-o vadă.

— Franny Keating?

— E în vizită la tatăl ei. Am rugat-o să treacă pe la tine, să vadă cum te mai simţi.

— Are cine să mă-ntrebe de sănătate, a spus Teresa. Suna jalnic, chiar și pentru ea. *Avea într-adevăr* prieteni, numai că luase hotărârea să stea acasă și să experimenteze sfârșitul.

— Sunt sigur că ai, dar am obosit așteptând să-i chemi. Du-te să deschizi ușa. O să ajungă la tine într-un minut.

Teresa închise telefonul și-și coborî privirea spre halatul de bumbac închis cu fermoar până jos, pe care mama ei îl numea pe vremuri, în Virginia, „rochie de casă“. Îl purta de trei zile și arăta în ultimul hal, din pricina somnului agitat și a transpirației. De când începuse durerea, nu făcuse baie, nu se spălase pe dinți și nici nu se uitase în oglindă. Vizita lui Franny Keating nu era totuna cu vizita lui Beverly Keating, dar în acest moment Teresei îi era greu să le deosebească în

minte. Beverly Keating, fostă Beverly Cousins, în prezent Beverly nu-știu-cum. Teresa nu-și amintea ce-i spusese Jeanette, în afară de faptul că se măritase din nou după despărțirea de Bert. Beverly nu-știu-cum era copleșitor de frumoasă, iar acest gând era dureros chiar și acum, după cincizeci de ani. Beverly apărea în toate fotografiile cu care copiii se întorceau din vacanță, ca și cum Catherine Deneuve hoinărea pe acolo tocmai când copiii se bălăceau în piscină ori se dădeau în leagăn, și, din întâmplare, pășea în cadru exact când se închidea obturatorul. Dar nu voia să moară gândindu-se la frumusețea lui Beverly Keating. În plus, Beverly era mai tânără decât ea, nu cu mult, dar conta. Beverly trebuia să aibă acum mai puțin de optzeci de ani.

Un val de durere se revărsă asupra ei și a trebuit să se prindă de spătarul fotoliului pentru a se ține pe picioare. O simțea adânc în bazin, de sus până jos, de la o coapsă la alta. Cancer uterin? Cancer osos? Era posibil să apară așa de repede? Dacă nu deschidea ușa, Franny l-ar fi chemat pe tatăl ei. Albie îi spusese că era în vizită la tatăl său. Probabil că era bătrân, dar putea să-și cheme un prieten polițist, să-i spargă ușa. Așa acționează polițiștii: de la gând la berbecele de spart uși nu e decât un singur pas. Simțea cum îi țâșnește sudoarea prin pielea capului. În câteva clipe, părul ei cărunt, tuns scurt, avea să fie ud leoarcă. A lăsat fotoliul și s-a îndreptat spre ușa din față. Fiecare pas o făcea să înjure în gând, pui de cățea, pui de cățea! Era ca o mantra, un punct focal care s-o ajute să-și calmeze respirația, așa cum o învățase Holly. A deschis ușa larg și a scos cârligul de la plasa de insecte, apoi, rămasă fără vlagă, și-a târât picioarele înapoi, ca să-și schimbe hainele și să se spele pe față. Spera că mai rămăsese apă de gură. Nu se simțea în stare să se spele pe dinți.

Peste nici cinci minute a auzit un glas: „Doamna Keating?“ După câteva secunde, glasul a răsunat mai prietenos: „Teresa?“ Auzi cum se deschide ușa.

— O clipă.

Își trase pe ea pantalonii de trening, își vârî picioarele în tenişi și se șterse pe cap cu un prosop. Durea. Părul ei era așa de scurt, dar pe cine voia să impresioneze? Jeanette îi spusese că arăta de parcă tocmai se întorsese de la chimioterapie. Holly îi spusese că arăta ca o călugăriță budistă. Albie nu-i vorbea niciodată despre păr.

— Eu sunt, Franny! s-a auzit vocea.

— Știu, Franny. Mi-a spus Albie.

Teresa a închis ochii, a făcut o pauză, apoi inspir, pui de cățea, expir, pui de cățea! O ajuta cumva.

Când a intrat în living, a găsit două femei, una blondă și cealaltă brunetă. Blonda era mult prea naturală, fire cărunte în coada de cal, machiaj absent, maieu de bumbac legat la gât cu un șnur. Bruneta avea mai mult ștaif, dar adevărul e că nu ți-ai fi întors capul după ele. Nici una nu era la fel de frumoasă ca Holly sau Jeanette. Teresa a schițat un zâmbet doar printr-un exercițiu de voință.

— Sora mea, Caroline, a spus blonda. Sper că nu v-am deranjat venind aici. Albie s-a alarmat în legătură cu starea dumneavoastră.

— A devenit prăpăstios, a zis Teresa, făcând eforturi să nu gâfâie. Când te gândești câte griji ne-am făcut din pricina lui, e ciudat că s-a schimbat într-atât și că acum își face el prea multe griji.

— Se mai întâmplă, cred, a zis Caroline.

Teresa le privi lung. Văzuse atât de multe fotografii, auzise atâtea întâmplări… Caroline era cea agresivă, Franny, cea împăciuitoare. Amândouă luaseră note bune la școala catolică, dar Caroline era mai deșteaptă. Franny era mai bună la suflet.

— Știu că sună ciudat, fetelor, dar ne-am mai întâlnit până acum?

Una dintre ele terminase dreptul, cealaltă renunțase. Nu-și amintea care anume, dar putea fi sigură numai uitându-se la ele.

— La înmormântarea lui Cal, a spus Franny. Cred că a fost singura dată.

Teresa a clătinat din cap.

— În cazul ăsta, nu-mi amintesc nimic.

— Cum vă simțiți? a întrebat Caroline.

Trecea direct la lucrurile importante. Era autoritară. Teresa avea senzația că, dacă ar minți, Caroline ar veni spre ea, să-i dea un ghiont în stomac.

— Mi-a fost rău, a spus ea, sprijinindu-se cu o mână de scaun. Dar mă simt mai bine. Mi-am revenit. E greu când ajungi la vârsta mea. Cel mai mic lucru te dărâmă.

— N-ați vrea să vedeți un doctor? a întrebat Franny.

Dacă aș fi vrut să merg la doctor, gândi Teresa, aș fi făcut-o deja. Dar nu voia să fie răutăcioasă. Fetele astea erau de treabă. Albie le rugase. N-aveau nici o vină.

— Nu, a răspuns ea.

Fata mai deșteaptă se uită ușor pieziș.

— Tot suntem aici. Vă ducem cu mașina la spital. Dacă o să aveți nevoie să chemați ambulanța la unsprezece noaptea, o să fie mult mai greu. Îmi pare rău să

vă spun, dar nu arătați grozav.

Domnișoara Argument Rațional. Probabil că era deja asociată la biroul de avocați.

— Am optzeci și doi de ani, a spus ea, simțind sudoarea curgându-i pe față. De mult timp nu mai arăt bine.

— Deci nu mergeți? a întrebat Caroline.

Să se consemneze faptul că inculpatul a declinat oferta de transport până la spital, în pofida recomandării consilierului juridic.

— Îmi pare rău că fiul meu v-a pus pe drumuri pentru nimica toată. Dacă mă întreba înainte, i-aș fi spus să nu vă sune.

Ei o să plece în câteva clipe și ea o să se așeze. S-ar putea să cadă. N-o să fie în stare să ajungă înapoi în pat, dar nu-și mai dorea decât canapeaua din living.

— E-n regulă, a spus Franny, dar tata e în mașină și dorește să vă salute. Veniți să-l vedeți pe tata și apoi vă lăsăm în pace.

— Fix e în mașină?

Franny a încuviințat din cap.

— Azi e ziua lui. A împlinit optzeci și trei de ani. De aceea am venit aici.

Franny a așteptat câteva clipe, dar Teresa n-a reacționat în nici un fel. Atunci s-a hotărât să pluseze.

— Tata are cancer esofagian. E grav bolnav.

— Îmi pare rău.

Teresa îl simpatiza pe Fix. Îl întâlnise o singură dată, în ziua aceea oribilă, cu incendiul, dar și-l amintea ca pe o persoană decentă. Albie, plin de furia mută a puștilor de paisprezece ani, plecase în dormitor trântind ușa după el, în timp ce ea și Fix au rămas în bucătărie, să bea împreună un pahar. A pregătit un cocteil cu vodcă și suc de portocale proaspăt, din frigider. Când au ciocnit paharele, el a privit-o drept în ochi și a rostit *Solidaritate*. Ei i s-a părut cel mai stilat lucru din lume.

— Roagă-l să intre, a spus Teresa, întrebându-se cât timp avea să dureze și dacă trebuia să le ofere ceva de băut. Imposibil.

Caroline a clătinat din cap.

— Am fost plecați toată după-amiaza. N-o să reușim să-l urcăm pe scări.

În fața ușii erau trei trepte scunde, cu o balustradă decorativă din fier forjat pe fiecare latură. Albie o montase pentru ea anul trecut. Teresa reușea poate să coboare treptele, dar nu și să le urce înapoi.

— Spuneți-i că-i transmit salutări, a spus ea.

— Tata e pe moarte, a insistat Franny.

Și eu, ar fi vrut Teresa să spună.

Și-a plimbat privirea de la o fată la alta. Brusc a înțeles că ele acționau în echipă: una era polițistul bun, cealaltă, polițistul rău. Nu ținea. Un alt val de durere se ridică de sub ombilic. Ca să fie politicoasă, stătuse prea mult în picioare. A închis ochii și a încercat să respire pe gură, în timp ce degetele i se încleștară puternic de spătarul scaunului.

— Vă aduc geanta și încui ușa, a spus Franny. Geanta e în bucătărie? Aveți toate cardurile de asigurare înăuntru?

Teresa și-a mișcat capul cu o jumătate de centimetru, schiţând un gest afirmativ, pe când cealaltă fată s-a apropiat și a cuprins-o cu brațele. Cu blândețe, dar strâns, cât să nu cadă.

— Sunteți pregătită să mergem? a întrebat-o Caroline.

Teresa urcase și coborâse treptele acelea de mii de ori, dar acum se simțea ca Eve Marie Saint privind peste marginea muntelui Rushmore, în *La nord, prin nord-vest*[106]. Fetele lui Fix Keating au luat-o de subsuori și au ridicat-o ușor. Nu fusese o femeie solidă, și nici mai înaltă decât copiii ei, chiar și înainte de a începe să se împuțineze. Nu se simțea o povară pentru ele. Se vedea că erau puternice, erau răpitoarele ei, care traversară peluza până la mașină ca s-o urce pe locul din spate, ridicându-i picioarele în timp ce îi răsuceau trupul, într-un mod îngrijorător de profesionist, de parcă meseria lor era să răpească bătrâni. I-au pus centura, apoi i-au desfăcut-o când ea scos un țipăt ușor de durere, pentru că nu suporta să i se atingă stomacul.

— Teresa Cousins, a salutat-o Fix de pe locul din față. Iată că ne-am întâlnit din nou.

— Tată, a intervenit Caroline. Spune-mi unde să merg.

Teresa a simțit nerăbdarea din vocea lui Caroline. Nu doar că o duceau la spital, dar trebuia să ajungă acolo de urgență.

Fix i-a explicat cum să ajungă la centrul medical Torrance Memorial. Nu și-a mai consultat ghidul rutier. Fiecare pagină era o amintire vie.

Durerea o mai lăsase, și Teresa văzu clar situația în care se afla. A scos un oftat pentru că se afla pe scaunul din spate al mașinii și, mai ales, pentru că se abătuse de la planul său. Poate că ideea de a muri nu fusese una dintre cele mai grozave. Privește această zi, o altă zi frumoasă din sudul Californiei.

— La mulți ani! i-a urat ea lui Fix. Îmi pare rău să aflu că ai probleme cu

sănătatea.
— Cancer, a spus el. Dar tu?
Franny vorbea la telefonul mobil.
— Am luat-o pe mama ta cu mașina. Acum mergem la spital.
— Nu știu, a răspuns Teresa. Poate peritonită?
Caroline a apăsat pe accelerație, iar Crown Victoria a țâșnit ca un cal de curse.
— Cine e la telefon? Albie? a întrebat Fix. Dă-mi-l să vorbesc cu el.
— Tata! a spus Franny.
Tatăl său și-a întins mâna în spate. Teresa i-a strâns-o foarte ușor.
— Albie, tata dorește să-ți spună ceva.
— Fiule? a rostit Fix, găsind de nu se știe unde energia de a vorbi tare. Mama ta e aici cu noi. O să ne ocupăm de ea, nu-ți face griji.
— Mulțumesc, a spus Albie. M-ați salvat de două ori până acum.
— Stăm cu ea până când doctorii află ce are. Să nu-ți închipui c-o lăsăm pur și simplu la ușă.
— Asta e frumos, a spus Teresa, privind pe geam la casele vecinilor, care zburau pe lângă ei, în goana mașinii.
— Să vin acum? a întrebat Albie.
Fix s-a întors spre Teresa, care părea, stând acolo, în scaunul din spate, una din acele păsări golașe căzute din cuib, care deşi încă respiră, sunt complet străvezii și contorsionate.
— Să zicem că ne vedem mâine-dimineață, e bine? O să te sunăm din nou. Cum se închide chestia asta?
Ultimele cuvinte le erau adresate tuturor, înainte de a nimeri butonul roșu.
— Avem copii buni, i-a spus Teresa lui Fix. După câte necazuri ne-au făcut, lucrurile s-au aranjat bine în cele din urmă.
Era șocată de cât de rău arăta el. Neîndoielnic, cancerul era mâna diavolului.
Caroline a oprit în fața intrării de la urgențe. Franny s-a dus înăuntru să aducă un scaun cu rotile pentru Teresa, cât timp Caroline îl scotea din portbagaj pe cel al tatălui. Caroline și Franny s-au luptat împreună să-i scoată pe cei doi din mașină. Cu Teresa a fost mai simplu. A stat cu pleoapele închise și buzele strânse, fără să scoată un sunet. Era foarte ușoară. Pe Fix îl cuprinsese durerea, avea picioarele atât de înțepenite, încât l-au scos cu greu din mașină. Ziua fusese mai lungă decât se așteptaseră și nu luaseră Lortab[107] la ei. Fix își odihnea mâinile pe piept, așa cum făcea când era obosit, de parcă se ținea să nu se

desfacă în bucăți. Franny se întreba dacă nu cumva ar putea cere la camera de gardă măcar o pastilă, ca să-l poată duce înapoi în Santa Monica. Probabil că nu. Caroline și Franny i-au împins pe Teresa și pe Fix până la biroul de recepție, unde o tânără de origine hispanică, cu genele rimelate excesiv și tricou foarte răscroit, și-a plimbat privirea de la un cărucior la altul și înapoi. Partea de jos a unui crucifix de aur se pierdea în decolteul extravagant.

— Amândoi?

— Numai ea, a răspuns Franny.

Caroline a plecat să parcheze mașina.

— O sun pe Marjorie, să-i zic să pună prăjiturile în frigider.

— Aniversarea ta! a strigat Teresa, amintindu-și de soția acestuia. Ți-am stricat-o.

Fix a început să râdă, un râs sănătos, așa cum nu-l mai auziseră de ceva vreme.

— Mi-ai stricat aniversarea de optzeci și trei de ani?! Serios, ți-o fac cadou!

— Carduri de asigurat?

Franny avea cu ea geanta Teresei și a întrebat-o dacă era în regulă să caute în portofel. A scotocit printre ghemotoace de șervețele Kleenex, cheile casei și un pachet de bomboane de mentă. A găsit cardul Medicare, cardul de asigurare suplimentar Blue Cross Blue Shield și permisul de conducere. Încă mai conducea?

— Numele? a început fata, citind întrebările de pe ecranul calculatorului, pentru că nu se omorâse să le memoreze.

— Cât au fost copiii mici veneam aici tot timpul, a spus Teresa privind în jur, de parcă tocmai se trezise dintr-un vis. Copci, amigdale, dureri de urechi… După ce-au plecat de-acasă, n-am mai călcat pe aici. N-ai copii, n-ai urgențe. Am mai venit la spital să fac o mamografie sau să vizitez o prietenă bolnavă, dar în sala de urgențe nu cred că am ajuns nici măcar o dată.

— Găsiți totul pe card, i-a spus Franny fetei de la recepție.

— Aici l-am adus pe Cal când l-a înțepat albina, a continuat Teresa.

— L-a înțepat în Virginia, a spus Fix, încercând să fie de ajutor.

— Suntem obligați să întrebăm pacientul, a zis fata. Ne ajută la evaluare.

Franny a privit-o fix, apoi s-a uitat cu înțeles spre Teresa. Fata a oftat și a început să bată în calculator.

— Prima oară când l-a înțepat.

— Nu știam că s-a mai întâmplat şi înainte, a spus Franny.

În dimineața funeraliilor lui Cal, Bert adunase toți copiii în livingul casei din Virginia. Le spusese că fratele lor n-ar fi avut cum să supraviețuiască înțepăturii de albină. Asta ca să-i liniștească, să nu creadă că stătea în puterea lor să-l salveze pe băiat. Deși, dacă de fiecare dată când voiau să-i închidă gura lui Albie nu insistau ca el să-l îndoape pe mezin cu toate pastilele lui de Benadryl, l-ar fi putut salva. Ar fi trebuit să-l oprească pe Cal să-i dea pilule când ei nu erau prin preajmă, ca să-i rămână când avea cu-adevărat nevoie. Ar fi trebuit să meargă la el când a căzut, în loc să-l lase singur o jumătate de oră, crezând că se preface.

— Așa am aflat că era alergic, a spus Teresa. Atunci, prima oară.

— Câți ani avea? a întrebat Caroline din spatele lor.

N-au observat că se întorsese. Caroline se gândea la copiii ei. Îi înțepase oare vreodată albina? Încerca să-și amintească.

Teresa a închis ochii. Își număra copiii, aranjându-i în amintire după mărime.

— Trebuie să fi avut șapte. Albie făcea primii pași, deci fetele să tot fi avut trei și cinci ani. Cred că așa. Cal și Holly se jucau în curtea din spate, iar eu eram înăuntru cu cei mici. Patru copii, singură, era ceva. Voi, fetelor, aveți copii?

— Trei, a răspuns Caroline. Un băiat și două fete.

— Doi băieți, a spus Franny.

— Dar nu sunt ai ei, a intervenit Fix.

— Pe Cal l-a înțepat albina, a spus Caroline, încercând să piloteze corabia.

— Medicamente? a întrebat fata hispanică.

Franny a căutat din nou în geanta Teresei și a scos două flacoane, Lisinopril și Restoril, pe care le găsise pe chiuveta din baie.

Teresa s-a uitat la flacoanele de plastic portocalii de pe biroul recepției, apoi la Franny.

— M-am gândit că vor întreba de ele, a spus Franny, deși se gândea că luând doctoriile poate depășise limitele. Nici ei nu i-ar fi plăcut să-i umble cineva în dulăpiorul de medicamente.

— Le-am învățat mereu pe fete să fie meticuloase, a spus Fix.

— Cea mai apropiată rudă?

Se uitară unii la alții.

— Albie, cred, a răspuns Franny.

— Persoană din localitate?

— O, atunci eu, Frances Mehta, a spus Franny și i-a dat numărul ei de telefon.

— Grad de rudenie?

— Fiică vitregă.

— Stai, a intervenit Fix.

Începuse să socotească în minte ce legătură era între fiica lui și Teresa.

— Rămâne așa, i-a zis Caroline fetei.

După ce a terminat cu formularele, fata de la recepție le-a spus să aștepte.

— Asistenta va veni să vă preia.

— Să vină cât mai repede, i-a spus Caroline în felul ei foarte direct. Îi e e rău.

— Înțeleg, doamnă, a răspuns fata.

Greutatea rimelului era o povară pentru ea. Arăta de parcă ar fi fost gata să adoarmă.

Au împins cărucioarele cât mai departe de televizor. Afară era încă lumină.

— Acum ar trebui să vă duceți acasă, le-a spus Teresa după ce s-au instalat într-un colț. Stau aici până vin să se ocupe de mine. Nu vă temeți c-o să fug din spital.

— Eu îl duc pe tata acasă, a intervenit Caroline, apoi mă întorc după Franny.

— E prea aglomerat pe drum, a remarcat Fix. Mai bine să rămânem împreună și să ducem treaba asta la bun sfârșit. Dacă mi se face rău, mă primesc aici într-o clipă. Îmi place în Torrance. Mulți polițiști locuiau aici și făceau naveta.

— Terminați-vă povestea, a îndemnat-o Franny pe Teresa.

În locul ei însă a intervenit Fix.

— Am fost chemat odată la un accident. Un tip s-a oprit la stop cu geamul deschis, o albină a intrat în maşină și l-a înțepat. Asta a fost. I-a căzut piciorul de pe frână, iar mașina a ajuns într-o intersecție, unde s-a izbit de o altă mașină. Probabil că în momentul ăla era deja mort. Nu și-au dat seama ce s-a întâmplat decât la autopsie. După două zile m-am întors în locul ăla, nu ca să caut albina, ci ca să arunc o privire. Chiar înaintea stopului era un copac „perie de sticle“[108] care zumzăia la propriu. Adică jumătate din el erau albine.

Teresa încuviință din cap aprobator, ca și cum incidentul era unul important, și continuă:

— Când s-a întors din curtea din spate, Cal era alb ca varul. Îmi amintesc fețișoara lui, era înspăimântat, și am crezut că se întâmplase ceva cu Holly. Se fugăreau unul pe altul cu greble și mături și m-am gândit că fetiţa păţise ceva. L-am întrebat: „Cal, unde e Holly?“ Dar când să mă duc după ea în curte, Cal a scos un zgomot cumplit, ca și cum încerca să tragă aer printr-o mică deschizătură. A întins brațul să mă oprească, apoi a căzut drept pe spate. Avea buzele și mâinile umflate. M-am repezit să-l ridic, iar pe cămașa lui am văzut o

albină. Chiar acolo, pe el, ca un ucigaș care nu se-ndură să plece.

— Se mai întâmplă, a spus Fix.

Caroline s-a întins și a luat-o de mână pe sora ei. Cine s-ar fi gândit la asta? Ascultau o poveste înfiorătoare, și-atât. Franny a strâns-o pe Caroline de mână.

— Dacă nu era albina aia, sunt sigură că murea atunci, la șapte ani, dar, nu știu cum, mi-am dat seama imediat ce se întâmplase. M-am ridicat și am ieșit pe ușă ca fulgerul. L-am pus în mașină în două secunde. După cum ați văzut, spitalul nu e departe, și traficul nu era nici pe jumătate ca astăzi. Îi spuneam într-una, încet, liniștește-te, fii atent la respirație.

— Și ce-ați făcut cu ceilalți copii? a întrebat Caroline.

— I-am lăsat acasă. Cred că nici măcar n-am închis ușa. Când i-am povestit ce s-a întâmplat, Bert s-a înfuriat rău pe mine. Deși eram speriată de moarte, am fost mândră de mine. Îi salvasem viața lui Cal! Nu poţi lăsa copiii aşa, singuri, m-a certat Bert, trebuia să-i iei și pe ei cu tine. Dar Bert nu era acasă, și oricum avea o părere proastă despre mine ca mamă. Dacă stăteam să-i adun pe copii și să-i urc în mașină, Cal ar fi murit. Așa mi-a zis doctorul. Mi-a explicat cât de periculoasă era înțepătura de albină pentru el și că data următoare avea să fie și mai rău. Dar nu poți să ții un băiat închis în casă pentru tot restul vieții, cel puțin nu unul ca el. Mă îngrijeam mereu să aibă pastilele la el și țineam în casă o fiolă și o seringă, însă Bert a uitat să ducă adrenalina acasă la părinții lui, deși mă îndoiesc că știau să facă injecții. Nimeni n-a verificat dacă băiatul avea doctoria la el.

Teresa a clătinat din cap.

— Nu-l învinovățesc pe Bert. Într-o vreme o făceam, dar am renunțat. Lucrurile de care ai cu adevărat nevoie lipsesc tocmai când îți trebuie mai tare. Știu. Se putea întâmpla și când era acasă cu mine.

— Pe oameni n-ai cum să-i păzești, a spus Fix, punându-și mâna peste a ei. Ne amăgim când credem că-i putem feri de primejdii.

— Bert s-a jurat că o să taie toți portocalii din spatele casei. Când înfloresc, sunt tot timpul plini de albine. Era furios pe copacii ăia, de parcă ei ar fi fost de vină, dar după două zile a uitat cu totul. Toți am uitat.

S-a oprit și a privit în jur.

— Pe atunci, camera de gardă era în spatele spitalului. Acum arată mult mai bine. Totul este nou.

După tomografie și consult, doctorul a ieșit să stea de vorbă cu ei.

— Domnul Cousins? i s-a adresat el lui Fix.
— Nu.
Răspunsul n-a părut să-l tulbure pe doctor. Era acolo ca să transmită un mesaj, așa că a continuat.
— Se pare că doamna Cousins are un abces diverticular în colonul sigmoid. Urmează să temperăm lucrurile cu antibiotice și să-i administrăm un tratament, ca s-o menținem într-o stare de confort. Pe timpul nopții îi vom monitoriza nivelul leucocitelor și febra. Aveți grijă să nu mănânce sau să bea, apoi o vom reexamina mâine-dimineață, să vedem cum se prezintă. De cât timp se află în starea asta?
Caroline s-a uitat la Franny.
— Să fie vreo trei zile? a spus Franny.
Doctorul a clătinat din cap. A făcut o însemnare în dosarul pe care îl avea cu el, le-a spus că au transferat-o într-o rezervă, apoi s-a scuzat, îndepărtându-se.
Toți trei și l-au imaginat pe doctor indignându-se de neglijența lor. De ce n-o aduseseră la el mai devreme pe bătrâna grav bolnavă? Ei nu aveau însă de ce să se justifice.
— Nu e cancer, le-a spus Teresa membrilor familiei Keating când s-au dus la ea să-și ia la revedere. Trebuie totuși să rămân aici peste noapte.
Acum avea un monitor cardiac și o perfuzie intravenoasă pe dosul mâinii.
— Norocoaso, i-a spus Fix.
Chiar se bucura pentru ea.
— O, a exclamat Teresa, ducându-și mâna liberă la frunte. Cancer. Îmi pare rău, nu trebuia să spun asta. Acum îmi dau morfină. Mă simt ciudat.
Fix a fluturat mâna ca pentru a-i spune să nu-și facă griji.
— Mă întorc pe seară, să văd ce mai faceți, i-a spus Franny.
Teresa i-a zis că nu este cazul.
— Am vorbit cu Albie. Vine mâine la prima oră. Până atunci o să dorm neîntoarsă. Sincer vorbind, sunt foarte obosită. Oricum, ați venit aici să fiți cu tatăl vostru, nu cu mine. V-am mâncat deja jumătate de zi.
— Mi-aș fi dorit s-o aveți pe toată, i-a spus Caroline. A doua jumătate a fost categoric mai bună decât prima.
— Putem aștepta aici până adormi, a propus Fix, simțindu-se în același timp galant și nesigur.
Stătuse prea mult timp în scaunul cu rotile. Trebuia să ajungă acasă, în fotoliul lui. Se simțise bine să ducă pe altcineva la spital, ca să mai schimbe rolurile, să

se gândească la situația Teresei mai degrabă decât la a lui. Durerea fusese însă ignorată prea mult timp. Se întorsese asupra lui cu o bâtă de baseball.

— O să închid ochii. Până ajungeți voi la ușă, o să fiu deja adormită.

I-a zâmbit lui Fix și a închis ochii, ținându-se de cuvânt. În timp ce somnul o învăluia în brațele lui moi, i-a trecut prin minte că ar fi trebuit să se mărite cu Fix Keating, un om tare bun. Era însă bolnav, și ea era bolnavă. Cum să aibă grijă de el?

Caroline și Franny au împins căruciorul lui Fix până la lift. Se aflau într-o altă latură a spitalului, pentru că intraseră pe la camera de gardă și ajunseseră în cealaltă parte a lumii, direct la saloanele pacienților. Când au ieșit din clădire, s-au trezit într-un loc necunoscut, iar lui Caroline i-a luat ceva timp să găsească mașina. Până să pună ea căruciorul în portbagaj și să găsească ieșirea din parcare, Fix adormise pe scaunul din față, lăsând-o pe Franny să introducă în mobilul ei adresa casei din Santa Monica. Caroline și Franny au rămas mult timp tăcute. Poate așteptau să fie sigure că tatăl nu putea să le audă, dar pentru ce? Ce făcuseră ele? Capul lui Fix căzuse pe spate, pe tetieră. Avea gura deschisă. Dacă n-ar fi sforăit foarte ușor, s-ar fi întrebat dacă nu cumva era mort.

— Îți amintești când Teresa ne-a povestit cum s-a albit Cal și a scos zgomotul ăla? a întrebat Caroline.

Franny a încuviințat din cap. Ravi, băiatul cel mare al lui Kumar, avea astm. Într-o vară petrecută în Wisconsin, lângă un lac, a căutat cu disperare în rucsacul lui, încercând să găsească inhalatorul. Era același zgomot pe care-l scosese Cal înainte de a muri, același șuierat ascuțit care, chiar dacă nu însemna încetarea respirației, îi anunța sfârșitul.

— Nu mai știu ce-a fost în mintea mea, a spus Caroline. Cal era deja mort, dar eu încă simțeam că aș putea face totuși ceva. Puteam doar să mă asigur că n-o să se afle că noi îi dăduserăm lui Albie Benadryl-ul. Puteam să duc revolverul înapoi la mașină.

Caroline s-a întors spre Franny.

— La ce naiba îi trebuia lui Cal revolverul? a întrebat-o ea. Cine lasă o armă în mașină, fără să aibă habar că fiul lui adolescent o poartă legată de picior? Dar oare de ce mi-am făcut eu griji ? Cal era mort, fără nici o legătură cu arma. Era ca și cum peste casă căzuse un copac uriaș, iar eu adunam frunzele, pentru ca nimeni să nu-și dea seama ce se întâmplase.

— Eram copii. Nu știam ce facem.

— Ba da, eu am înrăutățit și mai mult lucrurile.

Franny a clătinat din cap.
— N-aveai cum. Nu putea fi mai rău de-atât, a spus ea, lăsându-și fruntea pe scaunul din fața ei.
— Era bine să-i fi spus.
— Ce să-i spui?
— Nu știu, că fiul ei n-a fost singur, că atunci când și-a dat sufletul eram cu toții lângă el.
— Holly și Jeanette au fost și ele de față și nu i-au spus nimic. Sau poate că i-au zis. Nu știm cât a aflat Teresa despre ce s-a petrecut în Virginia.
— Doar dacă nu se duce în weekend la film.
— Nu se compară vina ta cu a mea. Nici pe departe.

Caroline și Franny au ratat aniversarea de optzeci și trei de ani a tatălui lor. Traficul, care fusese acceptabil pe drumul către Teresa, s-a blocat la ieșirea din Torrance către plajă, așa că au ajuns acasă după lăsarea întunericului. În urma gestului lor de bunătate, Fix stătuse prea mult în scaunul cu rotile, și apoi în mașină. Durerea radiase spre picioare, mâini și oasele feței, deși nu pe măsura suferinței care se concentrase în miezul incandescent al ființei sale.
— Nu vreau decât să mă lăsați să dorm, i-a spus el lui Marjorie după ce l-au dus în casă.
Ea s-a văzut nevoită să se aplece ca să-l audă; abia mai putea vorbi.
— N-o mai suport, a continuat el în timp ce trăgea de cămașă, încercând s-o scoată.
Marjorie l-a ajutat să-şi descheie nasturii. Pe parcursul evoluţiei bolii, Fix își pierduse rezervele de energie. Nu mai avea răbdarea care să-l ajute să treacă peste situațiile neprevăzute. Stătuse jos prea mult timp și acum era os pe os.
— V-ați dus cu Teresa Cousins? a întrebat-o Marjorie pe Franny, pe tonul cu care ar fi spus *L-ați dus în South Central să fumeze cocaină?*
— Fiul ei a sunat chiar când plecam de la film. Trebuia să ajungă la spital, a răspuns Franny.
Nu trebuiau decât să-l aducă mai întâi acasă. Când a sunat Albie, erau în apropiere, dar lui Franny nu-i trecuse prin minte că decizia trebuia să-i aparțină ei, nu lui Fix.
— N-am știut c-o să dureze așa de mult.
Caroline a pus pastila de Lortab într-o linguriță cu sos de mere și i-a dat-o tatălui. Pilulele erau mai ușor de înghițit așa.

— Ea n-are familie?

Marjorie avusese multă răbdare cu fetele chiar de la bun început, când Fix le ducea acasă la mama ei, să le învețe să înoate în piscină. Dar să-l care de colo-colo pe tatăl lor aflat în pragul morții, din milă față de o persoană pe care nu o cunoșteau, era totuna cu încercarea de a-l omorî.

— Ba are, a răspuns Franny. Dar nu locuiește nici unul în oraș. Tata a spus că vrea s-o vadă.

— Bine, dar nici n-o cunoaște. De ce să vrea s-o vadă? a întrebat Marjorie, în timp ce-i netezea tricoul mototolit pe umeri. Te duc în pat, i-a spus ea lui Fix.

După ce Marjorie l-a scos pe Fix din cameră în scaunul cu rotile, Franny și Caroline au rămas singure. Franny a întors capul spre sora sa.

— Să-mi zici dacă a mai rămas vreo ocazie s-o dau în bară pe ziua de azi.

— N-a fost vina ta, i-a spus Caroline, trecându-și mâna peste față.

Nu mâncaseră nimic până la ora aceea, și nici n-aveau s-o facă de-atunci încolo.

— De unde era să știi? Trebuia să mergem neapărat, toți trei. Aveam o datorie față de ea. Înțeleg că pentru Marjorie n-are sens, dar chiar dacă a fost o greșeală, se cuvenea s-o facem pentru Teresa.

Franny i-a întors surorii sale un zâmbet obosit.

— O, draga mea. Oare cum se descurcă copiii singuri la părinți?

— Nu vom ști niciodată, i-a răspuns Caroline.

Caroline a urcat în dormitorul lor, ca să-l sune pe Wharton și să-i ureze noapte bună. Franny s-a dus în spatele casei, ca să-l sune pe Kumar.

— Ai găsit carnetul de cecuri? l-a întrebat Franny.

— Da, dar puteai să-mi scrii un mesaj acum șase ore, așa cum te-am rugat.

— N-am putut, crede-mă, a spus ea căscând. Dacă ai ști ce-a fost azi aici, m-ai compătimi din tot sufletul. Băieții au ajuns acasă, de la antrenamentul de fotbal?

— Nu i-am văzut, a răspuns Kumar.

— Nu-mi da emoții. Nu sunt pregătită.

— Ravi e la duș. Amit se preface că-și scrie temele pe calculator, dar cum îmi iau ochii de la el, cum trece la jocul ăla video oribil.

— În clipa asta te uiți la el? l-a întrebat Franny.

— Mă uit, i-a răspuns soțul ei.

Marjorie ciocăni în geamul de la bucătărie. I-a făcut semn să intre în casă.

— Trebuie să închid, a spus Franny.

— Te mai întorci?

— E un lucru cu care nu e cazul să-ți bați capul, a spus ea și a închis.

— Tatăl tău vrea să-i urezi noapte bună, i-a spus Marjorie obosită. Nu-mi vine să cred că e încă treaz.

— Caroline e cu el?

Marjorie a clătinat din cap.

— A spus că vrea să vorbească numai cu tine.

Franny i-a promis că nu-l va reține mult.

Marjorie unise paturile lor de o singură persoană și le acoperise cu o pătură și o cuvertură imense, ca să pară că era unul singur, chiar dacă partea lui Fix arăta ca un pat de spital. Când stătea pe jumătate ridicat, simțea mai puțină durere în piept și îi era mai ușor să-și înghită saliva, așa că avea obiceiul să doarmă în poziția asta. Așa l-a găsit Franny, în pijamaua lui albastru-deschis și cu privirile în tavan.

— Închide ușa, i-a spus Fix și a bătut ușor cu palma locul de lângă el. Să vorbim între patru ochi.

S-a apropiat de pat și s-a așezat lângă tatăl său.

— Îmi pare rău că te-am târât până la Torrance, a zis Franny. M-am gândit la Albie și la Teresa, în loc să am grijă în primul rând de tine.

— N-o băga în seamă pe Marjorie, a spus Fix.

— De tine are grijă Marjorie. Pe Teresa n-are cine s-o îngrijească. Vezi, de-asta trebuia să ne ducem s-o luăm.

— Să lăsăm toate astea deoparte pentru câteva minute. Trebuie să avem o discuție serioasă. Poți să mă asculți? În pat, Fix părea mic și sfrijit, era doar coaja uscată a celui care fusese cândva.

— Ridică spătarul patului puțin mai sus, a rugat-o el. După ce Franny i l-a potrivit, el a continuat: Bine. Acum deschide sertarul noptierei.

Era un sertar mare, lung și adânc, plin cu reviste de rebus și plicuri, ghidul broșat al principalelor trasee turistice din California, o carte de poezii de Kipling, o pereche de flexoare pentru întărirea musculaturii mâinilor, mărunțiș, cremă mentolată Vicks VapoRub, un rozariu[109]. Rozariul o surprinse.

— Ce ar trebui să caut?

— E în spate.

Franny a tras și mai mult sertarul și a căutat printre hârtii. Acolo a găsit revolverul. Nu era nevoie să mai întrebe nimic. L-a scos, apoi și l-a așezat în poală.

— Gata, a zis ea.

Fix a bătut-o ușor pe mână, apoi și-a așezat mâna pe revolver, zâmbind.

— Marjorie m-a pus să-i promit că la ieșirea la pensie o să predau toate efectele. A zis că după ce ne mutăm pe malul oceanului nu vrea să mai vadă arme în fața ochilor, așa că nu i-am spus nimic de ăsta.

— E-n regulă, l-a asigurat Franny, strângându-l ușor de mână.

Simțea structura delicată a oaselor sub pielea pergamentoasă. Și-a imaginat că așa trebuie să simți dacă atingi o aripă de liliac.

— Smith și Wesson de treizeci și opt. A fost arma mea mult, mult timp.

— Îmi amintesc, a spus ea.

— N-am ieșit niciodată din casă fără revolverul ăsta.

— Vrei să am grijă de el în locul tău?

Franny nu era prea sigură în ce fel. Nu putea să-l pună în bagajul de cală, și nici să-l ducă acasă în Chicago, unde erau Kumar și băieții. Nu voia să ia revolverul, dar până la urmă avea să găsească ea o soluţie.

— Nu mai pot să-l țin în mână, a spus el. E prea greu. Nu reușesc nici măcar să-l scot din sertar. Sunt tot felul de lucruri la care te gândești, dar la așa ceva nu m-am gândit.

Când erau mai mici, ea și Caroline mergeau vara la poligonul de trageri al academiei de poliție și trăgeau în niște ținte de hârtie. Era singurul lucru din lume la care Franny era mai bună decât Caroline. Știa cum se folosește o armă. După ce ținta lui Franny era adusă înapoi, prietenii lui Fix veneau să se minuneze văzând-o.

— Să înscrii fata asta la poliție! spuneau polițiștii, iar Franny, cu ochiul ager și mâna sigură, radia de mândrie.

— Nu-ți face griji, l-a liniștit Franny.

— Ce crezi, ai putea să mă-mpuști? a întrebat-o tatăl.

— Lortabul a început să-și facă efectul, tată. Culcă-te.

I-a luat mâna de pe revolver, apoi s-a aplecat să-i sărute fruntea.

— Doctoria își face de cap, așa că ascultă-mă. Nu mai avem timp să vorbim între patru ochi. Eu nu mai pot să ridic arma, dar numai tu știi asta. Nimeni n-o să se gândească la așa ceva. Când li se apropie sfârșitul, o groază de polițiști se împușcă. Nu-i nimic rău aici.

Simțea în poală greutatea armei.

— N-am de gând să te împușc, tată.

Atunci și-a întors privirile spre ea. Avea gura deschisă, iar fără ochelari, ochii

i se vedeau încețoșați de cataractă. Așa o privise Cal pe Teresa când avea șapte ani, cu o albină târându-se pe cămașa lui? Așa se uitase Cal la ea în clipa morţii? Nu-și amintea.

— Am nevoie de ajutor. De ajutorul *tău*, Franny. Marjorie ia pastilele cu ea. Nu știu unde le ține, dar chiar dacă aș ști, nu pot să mă ridic să le iau. Nici nu știu care sunt. Îmi umple sonda să mă hrănească, de parcă aș fi o pisică. Dacă m-aș împușca, nu i-ar păsa nimănui.

— Crede-mă, sunt oameni cărora le-ar păsa. Iar eu sunt unul dintre ei.

— Marjorie și Caroline se duc mâine la cumpărături, iar tu o să stai aici cu mine. Îți pui două perechi de mănuși una peste alta, din cele de unică folosință. Îmi așezi mâinile pe armă, după care mi le prinzi într-ale tale.

Franny l-a luat de mâini. Nu mai putea să pună asta pe seama medicamentelor sau a durerii.

— Tată.

— Să-ndrepți mânerul în afară, nu spre gât, ci într-o parte, înțelegi? O să fiu aici cu tine. Pas cu pas, reușim. Îl ții drept sub bărbia mea, apoi îl înclini puțin în jos, cam douăzeci de grade. După ce îl așezi bine, vreau să te lași pe spate. N-o să te rănească.

De ce n-o ruga pe Caroline? Asta voia să știe. Caroline era preferata lui. În ea avea încredere. Caroline însă nici n-ar fi stat de vorbă cu el.

— Nu pot, i-a spus Franny.

— După ce tragi, dă drumul armei. Las-o să cadă pe podea. Îți scoți mănușile și le vâri în buzunar. Mergi să te uiți în oglindă, să fii sigură că n-ai nimic pe față, apoi suni la 911. Asta-i tot ce trebuie să faci. Nimeni n-o să creadă vreodată că ai fost tu. Și nu vei fi tu, ci eu. Tu doar mă ajuți. Nu te-aș băga în bucluc.

I se închideau ochii, apoi se deschideau, după care i se închideau din nou.

— Ar fi o mare încurcătură, a spus ea.

Tot timpul avusese sentimentul că-și dezamăgise tatăl pentru că locuise cu mama, în celălalt colț al țării, alături de Bert. Ce ciudat că toate acele lucruri din trecut n-o părăseau nici măcar acum când, pentru o clipă, i-a trecut prin minte că refuzul de a-și împușca tatăl însemna să-l dezamăgească încă o dată.

— Oamenii se tem din false motive, a spus Fix cu ochii închiși. La fel și polițiștii. Mergem dintr-o parte în alta, gândindu-ne că dincolo de ușă, afară, în dulap, ne pândește ceea ce o să ne vină de hac, dar nu-i așa. Lui Lomer i s-a întâmplat ceva din cale-afară. Pentru marea majoritate a oamenilor de pe planeta asta, ceea ce-i omoară se află deja pe dinăuntru. Înțelegi, Franny, nu-i așa?

— Înțeleg.

A bătut-o din nou ușor peste mână, apoi peste armă.

— Mă bizui pe tine.

A deschis gura ca pentru un ultim gând, apoi a adormit.

Așezată pe marginea patului, Franny a descărcat revolverul. Descărcat, curățat, reîncărcat – făcea parte din educația ei de copil. În butoiaș erau șase gloanțe, le-a pus în buzunarul din față al jeanșilor și a vârât arma în centura pantalonilor, sub cămașă. La modă erau pantalonii strâmți în talie, dar de data asta n-o mai deranja.

Când s-a întors în salon, Caroline și Marjorie urmăreau la televizor *Un musafir de pomină*[110]. Caroline a oprit sonorul tocmai când, din scaunul lui cu rotile, Monty Wolley teroriza personajele secundare.

— Ce face tatăl vostru? a întrebat Marjorie.

— Doarme.

Franny simțea pe șale răceala metalului. I se părea absurd să umble prin cameră cu un revolver la spate, fără să spună, dar era de părere că Marjorie nu trebuia să știe nici de armă, și nici de ce-i ceruse el. Avea să-i povestească lui Caroline a doua zi dimineață, dar în seara asta nu mai avea chef să scoată nici un cuvânt. Franny le-a anunțat că se duce în pat, să citească.

În noaptea aceea, după ce a pus revolverul în valiză și gloanțele într-un ciorap, Franny a visat-o pe Holly. Trecuseră foarte mulți ani de când nu se mai văzuseră, dar în vis avea paisprezece ani, cu părul ei negru împletit în codițe, cu un maieu galben scurt, înnodat la mijlocul pieptului ei palid și slăbuț. O fetișcană cu pistrui și aparat dentar. Se făcea că erau din nou în Virginia, în casa părinților lui Bert, și se plimbau pe pajiștea lungă dintre casă și grajd. Holly vorbea, așa cum făcea mereu, explicându-i istoria Virginiei și a indienilor Mattaponi care trăiseră cândva pe malurile râului. Indienii, spunea ea, se luptaseră cu englezii în al doilea și al treilea război anglo-pawhatan.

— Uite-aici, spunea ea, întinzând brațele. Era un trib mic, iar pe lângă asta, indienii mureau pe capete din pricina războaielor și a bolilor de tot felul aduse de englezi. Îți amintești cum căuta Cal vârfuri de săgeți? Bunicul avea pe birou un vas plin, dar nu ni le-a dat niciodată. Zicea că le păstrează. Pentru ce crezi că le ținea? O răscoală?

Franny se uita în depărtare, dincolo de pajiștea verde. În spatele grajdului era un mic iaz în care caii se răcoreau în zilele fierbinți, iar copiii se aventuraseră

acolo în câteva rânduri, în pofida nămolului gros de pe fund, în care li se adânceau tălpile. Se uita la șirul de copaci din zare care mărginea pajiștea în stânga și la șira de paie din dreapta, pe care familia Cousins o dăduse spre închiriere. Încerca să se bucure de frumusețea din jur – iarba, lumina, copacii, întreaga vale. Era locul unde murise Cal, locul de unde, după ce și-au dat seama ce se întâmplase, Holly, Caroline și Jeanette au alergat înapoi acasă, pentru a-i da de știre lui Ernestine. Ea rămăsese lângă Cal, în caz că avea nevoie de ajutor, așa cum îi ordonase Caroline. De ce tocmai ea?

— Tu ai luat arma atunci, îți amintești? o întreba Holly. Seara i-ai dat pistolul lui Caroline.

Ochii lui Cal erau închiși, dar gura îi era deschisă, de parcă încerca să tragă aer în piept. Avea buzele îngroşate și umflate, limba ieșită în afară. Franny rămăsese în picioare lângă el, privind înapoi spre casă, apoi în jos. Când își aminti de revolver, îi trase în sus cracul pantalonului. Iată-l, vârât în ciorap și legat cu bandana roșie. Îi intrase în cap că nimeni nu trebuia să găsească arma, nici Ernestine, nici bunicii, nici oricine altcineva. Ar fi dat cu toții de belea.

— Nu știu de ce l-am luat.

Chiar nu știa.

Holly clătină din cap.

— Nu puteai să-l lași acolo. Eram obsedați de revolver, nu ne gândeam decât la el.

Franny dezlegă bandana, îndepărtă cu grijă arma de ea și de Cal și începu să scoată gloanțele, așa cum o învățase tata. Puse cartușele în buzunarul din față al șortului, apoi, ținând revolverul în sus, roti butoiașul și privi spre soare, să se asigure că era gol. Îl legă în bucata de pânză roșie, dar nu știa unde să-l pună. Încercă să și-l vâre în șort, la spate, dar se vedea. Până la urmă se hotărî să-l ascundă sub un tufiș din apropiere. După ce pleca toată lumea, urma să se întoarcă după el. Împreună cu Jeanette, ca să ascundă arma în poșetuța ei. Nu bătea la ochi, pentru că Jeanette o lua cu ea peste tot. Își amintea cât era de bucuroasă că se putea gândi și la altceva decât la Cal.

Franny privi spre grajd.

— Tot timpul m-am gândit că n-am făcut bine.

— Dar ce-ar fi trebuit să faci? Holly o luă pe Franny de mijloc. Noi n-am înțeles ce se-ntâmpla. Nu știam nici măcar că fusese înțepat de o albină.

— Chiar n-am știut?

— Ba da, mai târziu. Am aflat când s-a întors tata de la spital, mai devreme

însă n-am avut nici cea mai vagă idee.

— M-am simțit bine aici, a spus Franny, deși nu-și dăduse seama până atunci.

Holly păru surprinsă.

— Zău? Eu am urât locul ăsta.

Franny o privi atent. Holly era o fată așa de drăguță, cum de nu observase? Acum se gândea la ea ca la o soră.

— Atunci de ce te-ai întors aici?

— Ca să mă asigur că ți-e bine, spuse Holly. Mereu am fost uniți. Nu-ți amintești? Eram un mic trib înverșunat.

— Ascultă, spuse Franny privind în sus. Auzi păsările?

Holly clătină din cap.

— E telefonul tău. Asta voiam să-ți spun. Să stai liniștită.

— Și păsările? întrebă Franny, dar Holly dispăruse și camera era din nou cufundată în întuneric. Încă le auzea.

— Răspunde la telefon, i-a spus Caroline din patul alăturat.

În camera întunecoasă nu se vedea decât lumina telefonului. L-a luat de pe noptieră, chiar dacă un apel în mijlocul nopții nu prevestea nimic bun.

— Alo? a spus Franny.

— Doamna Mehta? a întrebat o voce de femeie.

— Da?

— Doctor Wilkinson la telefon. Vă sun de la centrul medical Torrance Memorial. Doamnă Mehta, vă aduc la cunoștință cu părere de rău că mama dumneavoastră vitregă a decedat.

— A murit Marjorie?!

Franny s-a ridicat în capul oaselor. Vestea o trezise brusc.

Cum era posibil? Când se dusese la spital?

Caroline s-a dat jos din pat și a aprins veioza de pe măsuța dintre paturi. Singura persoană care urma să moară era tatăl lor.

— Ce e? a întrebat Caroline.

— Doamna Cousins, a precizat doctorița. Imediat după ora patru dimineața, monitorul cardiac a alertat asistenta. Am încercat s-o resuscităm, dar nu am reușit.

— Doamna Cousins?!

— Teresa a murit? a întrebat Caroline.

— Îmi pare rău, a repetat doctorița. Era foarte bolnavă.

— O secundă, a spus Franny. Nu sunt sigură că înțeleg ce-mi spuneți. Puteți

vorbi cu sora mea?

Franny i-a întins telefonul lui Caroline. Ea o să știe ce întrebări să pună. Ceasul digital de pe noptieră arăta 4:47 AM. Oare Albie era deja treaz, oare își pusese alarma să sune? Trebuia să prindă cursa de dimineață spre Los Angeles, ca să-și vadă mama.

---

100. Staţiune situată pe coasta Pacificului, în apropiere de Los Angeles.

101. Localitate situată în apropiere de Chicago.

102. Mod de introducere a alimentelor în organism, direct în stomac, printr-un orificiu la nivelul pielii.

103. Restaurant franţuzesc din Manhattan.

104. Conform credinţei populare, copil schimbat la naștere de către o fiinţă răuvoitoare cu un copil urât, retardat sau bolnav.

105. Localitate situată în nordul Californiei, în apropiere de San Francisco.

106. *North by Northwest*, film regizat de Alfred Hitchcock în 1959.

107. Analgezic puternic ce conţine și substanţe narcotice.

108. Arbore (*Callistemon*) originar din Australia, a cărui inflorescenţă are această formă specifică

109. Culegere de rugăciuni adresate Fecioarei Maria.

110. *The Man Who Came to Dinner* (1942), comedie americană avându-i în distribuţie pe Bette Davis, Ann Sheridan și Mounty Woolley.

8

Cu șase luni înainte de a ieși la pensie, Teresa și-a luat bilet pentru Elveția, ca să-i facă o vizită lui Holly la Centrul Zen. Asta ca să spere la ceva. Nu era atât de sigură că voia să se pensioneze, cât se temea să nu ajungă să se ramolească în meseria pe care o iubise atâta timp. De-a lungul anilor, văzuse atâţia oameni cum veneau și plecau, promovau sau erau dați afară și își strângeau într-o cutie de carton lucrurile personale din birou. Mai devreme sau mai târziu, urma să-i vină și ei rândul, și atunci nu era oare mai bine s-o facă înainte să i se arate ușa? La șaptezeci și doi de ani, venise poate vremea să înceapă o viață nouă, chiar dacă nu era prea sigură cum va arăta aceasta. Se gândea să se înscrie la cursuri de bridge, sau poate să se ocupe mai mult de grădină. Se hotărâse în cele din urmă să meargă în Elveția.

La două săptămâni după petrecerea de pensionare, cu un frumos ceas de aur la mână și un bilet în geantă, a chemat taxiul pentru aeroport.

Holly nu se mai întorsese acasă. Când a plecat prima oară în Elveția, cu douăzeci și cinci de ani în urmă, plănuia să stea o lună. S-a întors după șase luni, și atunci doar pentru a solicita o viză permanentă. Și-a dat demisia în mod oficial din postul de la Sumimoto Bank, pe care cei de acolo i-l păstraseră. Holly studiase științele economice la Berkeley și fusese apreciată la locul de muncă, în pofida faptului că era foarte tânără. A renunțat la apartamentul pe care-l închiriase şi care stătuse gol în tot acest timp. Mobila a vândut-o.

— Te-ai îndrăgostit? o întrebase mama. Nu credea că era adevărat, chiar dacă Holly prezenta toate semnele obișnuite: era cu capul în nori, încrezătoare și fără poftă de mâncare. Holly își tăiase părul negru foarte scurt. Se spăla îndelung pe față și, pentru prima dată după mulți ani, Teresa observă că încă mai avea o brumă de pistrui. Chiar dacă amândouă își beau liniștite cafeaua, așezate la masa din bucătărie, Teresa se gândea cu teamă că poate fiica ei cea mare fusese răpită și avea creierul spălat de cine știe ce sectă, care-i îngăduise trupului său să vină acasă doar cât să-și pună afacerile la punct, inducându-i pe toți în eroare. Totuși nu-i venea s-o întrebe dacă nu cumva căzuse în plasa vreunei secte.

— Nu sunt îndrăgostită, răspunsese Holly, strângându-i ușor mâna. Nu tocmai.

Într-o vreme, Holly mai venea din când în când acasă, la început în fiecare an, apoi mai rar, la doi-trei ani. Teresa bănuia că Bert îi cumpăra biletele, dar nu întrebase niciodată. După o vreme, firavul pârâiaș de vizite periodice secă de tot. Holly a anunțat-o că nu mai voia să se întoarcă în State, dând de înțeles că nu renunța la familie, ci doar la țara sa, renunța la țara sa, nu la familie. A spus că era mai fericită în Elveția.

Teresa dorea cu ardoare fericirea copiilor săi, nu înțelegea însă de ce nu reușiseră s-o găsească mai aproape de Torrance. Unul plecase în lumea largă, dar ceilalți trei puteau să strângă rândurile, numai că se întâmplase exact pe dos; moartea lui Cal îi aruncase pe fiecare în câte-un colț îndepărtat de țară. Îi era dor de toți, dar mai cu seamă de Holly. Era copilul ei cel mai ușor de înțeles, singurul care i se strecura uneori în pat, spunând că dorește să stea de vorbă.

Poți să vii oricând să mă vezi, îi scria Holly de fiecare dată când mama i se plângea, la început în scrisorile trimise prin poșta aeriană, apoi, din fericire, în mesajele transmise instantaneu, prin poșta electronică, din momentul în care Centrul Zen-Dojo Tozan a căpătat un calculator. Teresa nu-și amintea niciodată numele complet al acelui loc, așa că îi era de folos să-l vadă imprimat.

Ce să fac în Elveția? îi răspundea mama.

Să stai cu mine, scria Holly.

Nu cerea prea mult. Desigur, stătuse cu Jeanette, Fodé și băieții în Brooklyn. Stătuse și cu Albie, în diferite locuri, inclusiv în livingul ei. De-a lungul anilor, Teresa își depășise neîncrederea față de budism și meditație. Când se întâlneau, Holly era tot Holly. Și dacă avusese atâtea motive întemeiate să nu se ducă la ea cât încă lucra, acum, la pensie, își spunea că era prea bătrână, drumul prea lung și biletele prea scumpe, iar legăturile din aeroport prea complicate. Nici un motiv însă nu era suficient de serios ca să nu-și vadă fiica.

Zborul de la Los Angeles la Paris durase douăsprezece ore. Teresa acceptase vinul gratuit de fiecare dată când însoțitoarea de bord trecea pe culoarul îngust cu căruciorul pe lângă ea, dormise pe apucate, cu capul sprijinit pe geamul hubloului, și încercase să citească *Pacientul englez*[111]. Până să aterizeze la Paris, Teresa îmbătrânise douăzeci de ani. Procurorii ar trebui să insiste ca baronii drogurilor și criminalii să fie judecați pe cursele transantlantice aglomerate, la clasa economic, unde toți suspecții ar mărturisi orice în schimbul unui pat moale

dintr-o cameră întunecoasă și retrasă. Înțepenită și amorțită la coborârea din avion, și-a târât picioarele în mijlocul șuvoiului ce se pusese în mișcare: trolere care-i urmau ca niște câini ascultători pe vorbitorii la telefoane mobile, oameni care mergeau cu atâta siguranță, încât nu-i trecu nici o clipă prin minte să nu se țină după ei, era prea amețită ca să gândească. În cele din urmă, s-a trezit brusc la realitate, la vederea unui birou de informații; i s-a spus că poarta de plecare era la un terminal unde se ajungea cu autobuzul-navetă și că zborul spre Elveția avea o întârziere de trei ore.

Teresa a primit din partea francezului frapant de atrăgător de la informații o hartă a aeroportului subliniată și a început să-și facă drum înapoi, în direcția din care venise. Picioarele i se umflaseră în timpul zborului și erau acum cu un număr mai mari decât pantofii pe care îi purta. Bineînțeles că nu se aștepta s-o însoțească cineva până la poarta de îmbarcare, dar nu se putu împiedica să nu-şi aducă aminte cum stătuseră lucrurile în acest aeroport cu cincizeci de ani în urmă: era atunci un alt om, în alte împrejurări, considerabil diferite.

Bert o dusese pe Teresa la Paris în luna de miere. A fost o surpriză totală. El a făcut rezervarea la hotel, a cumpărat franci de la bancă și a rugat-o pe mama Teresei să-i pregătească fiicei valiza. A doua zi după nuntă, părinții ei i-au dus dimineața cu mașina la aeroportul Dulles, ca să prindă avionul, iar ea tot nu știa unde plecau. Își obținuse licența în literatură franceză la Universitatea din Virginia, dar nu vorbise niciodată în franceză în afara orelor de seminar, și nici nu plecase vreodată din țară.

Teresa s-a oprit la un mic bistro din holul aeroportului, s-a prăbușit într-un scaun alb de plastic și a comandat *café au lait* și *croissant*. A fost destul de simplu. Avea tot timpul la dispoziție. Și-a scos călcâiele din pantofi, cu toate că era o greșeală. Labele picioarelor urmau să se umfle ca aluatul pus la dospit și i-ar fi fost apoi imposibil să le vâre la loc. De la vârsta de douăzeci de ani nu se mai gândise ce băiat frumos fusese Bert Cousins, înalt și cu părul blond ca spicul, cu ochii de un albastru închis atât de intens, încât o făceau să tresară în fiecare dimineață când îi deschidea. Ai lui erau bogați precum Cresus, așa cum îi plăcea bunicii să spună. La terminarea liceului, părinții îi dăruiseră lui Bert un Fiat mic.

Când s-au cunoscut, el era în anul doi la facultatea de drept a Universităţii din Virginia, printre primii din seria lui, iar ea, în ultimul an de liceu. Grăbită să ajungă la ore într-o dimineață înzăpezită de ianuarie, Teresa alunecase pe un petic de gheață și luase o căzătură zdravănă, cu un icnet înghețat, în timp ce

cărțile și hârtiile i se împrăștiaseră peste tot în jur. Stătea întinsă pe spate, prea amețită pentru a vedea altceva decât fulgii de zăpadă care cădeau spre ea, când în raza ei vizuală apăru Bert Cousins, care se aplecă și o întrebă dacă avea nevoie de ajutor. Da, firește. El, un străin, o ridică de jos, o săltă în brațe și o duse așa până la infirmerie, lipsind de la următorul curs, ca s-o aștepte până îi bandajau glezna. Un an mai târziu, când a cerut-o în căsătorie, i-a spus că după absolvirea facultății o să se mute în California. Acolo avea să se înscrie în barou, ca să înceapă împreună o viață nouă, undeva unde nu-i cunoștea nimeni. Nu voia să-și piardă timpul cu contracte de vânzări imobiliare; el voia să practice dreptul de-adevăratelea. Și mai voia copii, i-a spus el, cât mai mulți. Fiind singur la părinți, nu-și dorise decât frați și surori. Teresa își plimbase privirile de la Bert la splendidul inel de pe degetul ei și înapoi, gândindu-se că în clipele acelea trupul ei răspândea lumină, atât de mult îl iubea.

O tulbura faptul că-și amintea toate astea tocmai acum, la șaptezeci și doi de ani, în timp ce-și punea dulceață de căpșuni pe croisssant. Abia putea să-și rețină gândul. Îl iubise pe Bert Cousins, se obișnuise cu el, apoi fusese dezamăgită de el, iar mai târziu, după ce o părăsise cu patru copii, îl urâse cu toată ființa ei. La douăzeci și trei de ani însă, în aeroport, iubirea pentru el alunga orice alt gând că era posibil ca la un moment dat să nu-l mai iubească. Se ținuseră de mână în drum spre caruselul de bagaje și, în timp ce așteptau lângă banda argintie, el o sărutase adânc, fără să le pese de cei din jur, pentru că erau soț și soție și se aflau la Paris.

Teresa i-a privit pe toți acei oameni care treceau pe lângă masa ei din bistroul aeroportului, întrebându-se câți dintre ei își începeau atunci luna de miere, câți erau îndrăgostiți și câți n-aveau să mai fie după un timp. Adevărul e că nu-și mai aducea aminte de Bert aproape deloc. Durase mult timp, dar acum treceau ani întregi în care uita să-i întrebe pe copii ce mai făcea tatăl lor, pentru că pur și simplu nu se mai gândea la el. Trăise îndeajuns de mult încât Bert, iubirea și furia pe care i le stârnise deopotrivă să dispară fără urmă. Cal era încă alături de ea, Jim Chen era acolo, în timp ce Bert, care încă trăia bine mersi în Virginia, era ca și mort pentru ea.

Înviorată de cafea și de scurtul răgaz de odihnă, Teresa și-a vârât anevoie picioarele în pantofi și a pornit încet pe drumul spre îmbarcare. Poate că o să rămână în Elveția pentru totdeauna, poate că o să treacă la budism. Nu se imagina făcând drumul ăsta încă odată.

Holly neglijase să meargă în cămăruța de sub scara bucătăriei, care fusese înainte debara pentru mături, ca să se uite pe calculator, la cursa de la Paris a mamei. Abia acum a văzut pe panoul de sosiri în aeroportul din Zürich că avionul avea o întârziere de trei ore. Ce-i drept, n-avea prea des ocazia să meargă la aeroport, dar ce fel de idiot uită să verifice ora de sosire, înainte de a porni la un drum de o oră? Deoarece la centru exista regula că dacă pleci cu mașina trebuie să iei și telefonul, a putut să-i dea un mesaj lui Mihail, ca să-i explice situația. Știa că pe el n-o să-l deranjeze. Mihail i-a răspuns că ei n-aveau nevoie de mașină, și cu toate astea ea simțea că strică rânduiala comunității, ținând mașina atât de mult.

Dacă ora afișată acum era corectă, n-o să se întoarcă mai devreme de ora două. Îi spusese mamei să ia trenul din Paris. Nimeni nu zbura de la Paris la Lucerna. Cu trenul era floare la ureche. Mama se speriase însă la perspectiva de a lua un tren de la aeroport până la Gare de Lyon, și apoi de a căuta trenul spre Lucerna. Poate că era cu adevărat imposibil, ținând cont de decalajul orar și de bagaj. Holly ar fi putut lua ea trenul, să o aștepte la Paris, dar nu se oferise. Nu voia să lipsească așa de mult timp.

Holly se achitase de îndatoririle de dimineață de la bucătărie, spălând și curățând cinci kilograme de cartofi pe care i-a tăiat bucăți și i-a lăsat acoperiți în apă rece sărată, timp în care s-a străduit să rămână prezentă în ceea ce făcea. S-a dus în camera de oaspeți în care urma să doarmă mama, ca să verifice dacă prosoapele și mănușa de spălat erau lângă chiuvetă, iar sticla cu apă și paharul, lângă pat. S-a învoit de la meditația de dimineață ca să plece mai devreme la aeroport, încercând să pășească fără zgomot printre pernele celorlalți, cu toate că acum își dădea seama că n-ar fi trebuit să plece. Putea să rămână. Iritarea pe care o resimțea față de sine era ridicol de disproporționată în raport cu evenimentul, așa încât s-a întrebat dacă nu cumva adevărata problemă era că de fapt nu-și dorea vizita mamei. Cu toate că înțelegea cât de important era să-și lase gândurile în voia lor fără să le judece, să le contemple și apoi să le îngăduie să plece, de data asta s-a hotărît să le înăbușe.

Holly și-a cumpărat un Toblerone de la standul de presă, apoi s-a uitat în jur, în sala de așteptare, după vreun ziar abandonat, pentru că ziarele și ciocolata erau cele două lucruri care-i lipseau cel mai mult în viață. Și sexul. Viața îi era privată de sex, dar avea destulă minte încât să nu-l caute prin aeroport. A găsit câteva exemplare din *Le Matin, Blick* (deși nu se descurca prea bine în germană) și, minunea minunilor, ediția completă de marți a *New York Times*. Se destinse

brusc. Ideea de a petrece trei ore în aeroport cu trei ziare și un Toblerone nu era departe de un miracol. A desfăcut foița de staniol și a mușcat din baton o bucățică, lăsând-o să se topească în gură, în timp ce se apucă să citească paginile de știință din *Times*. Diavolii tasmanieni mureau de cancer oral; existau dovezi că era mai indicat să alergi fără pantofi de sport; copiii care trăiau în zonele defavorizate din orașe erau predispuși la astm în egală măsură cu cei din zonele de conflict. A încercat să-și dea seama la ce-i foloseau asemenea informații. Cum ar putea ea să-i salveze pe diavoli, să-i împiedice să se muște între ei, pentru că așa părea să se dezvolte cancerul, și de ce își făcea griji pentru soarta unui mic marsupial agresiv din Tasmania, în timp ce nu simțea aproape nimic pentru copiii astmatici? Pentru ce a citit de la un capăt la altul articolul despre cum să alergi mai bine, când ea nu era genul sportiv, dar nu și textul despre energia geotermică? Cât de superficială devenise cu adevărat? A împăturit ziarul și l-a pus pe genunchi, rămânând apoi pe gânduri. Își spuse că ar trebui să plece de la Zen-Dojo Tozan mai des, sau poate de tot, apoi își zise că n-ar trebui să plece niciodată de acolo, sub nici o formă, la fel ca Siobhán, pe care Holly n-o văzuse niciodată mergând mai departe de cutia de scrisori de la poartă.

Când se gândea la viața ei din California, Holly își amintea că vedea totul în termeni de cine are mai puțin decât ea și cine are mai mult, cine era mai frumos, mai deștept, cine avea o relație mai reușită (toți ceilalți, de obicei), cine era promovat mai repede, pentru că, oricât de mult o lăudau cei de la bancă, lăsau impresia că-i preferă întotdeauna pe alții. Se străduia încontinuu să fie mai bună și să facă totul cum trebuie, drept urmare începuse să scrâșnească din dinți noaptea în somn. Își mușca obrazul stâng pe dinăuntru, până i se făcuse acolo un crater, și își rupea pielițele de la unghiile degetelor mari până îi dădea sângele. Se programă la un medic internist, îi spuse ce probleme are, apoi deschise gura să-i arate interiorul gurii. El se uită cu o lanternă mică la limbă și la dinți, se uită la mâini, apoi îi recomandă meditație. Sau cel puțin așa i se păruse ei că a spus. „Veți avea nevoie de meditație.“

În clipa când auzi cuvântul, îi săltă inima în piept, ca și cum până atunci nu făcuse altceva decât să aștepte exact acest moment. *În sfârșit!* îi spuse inima. *Slavă Domnului!*

— Unde pot învăța să meditez? întrebă ea.

Chiar și numai cuvântul rostit îi aducea bucurie.

Doctorul se uită la ea ca şi cum s-ar fi întrebat cât de dusă cu capul era.

— Me-di-*ca*-ție, repetă doctorul, de data asta mai rar și mai tare. Aveți nevoie

de medicație pentru anxietate. Vă dau o rețetă pentru Ativan. Vom lucra puțin la doză. Va trebui să stabilim care este cea mai potrivită pentru dumneavoastră.

După ce îi dădu recepționistei o bancnotă de douăzeci de dolari pentru coplată, Holly aruncă bucata de hârtie albă direct la coșul de gunoi. Fără să știe, doctorul îi arătase totuși calea spre vindecare. În momentul acela, nu era lămurită ce presupune exact meditația, dar știa că avea să afle. Citi vreo două cărți, ascultă în mașină casete despre dharma, apoi cunoscu un grup care se întâlnea pentru meditație miercuri seara și duminică dimineața. Începu să mediteze singură acasă, dimineaţa devreme, înainte de a pleca la bancă. Șase luni mai târziu, câțiva membri din grupul de miercuri o invitară la un weekend de retragere. Mai târziu, se duse la un centru de spiritualitate tocmai la nord de Berkeley, unde intră în muțenie o săptămână întreagă. Acolo, pe avizierul din plută, văzu într-o zi un pliant despre Zen-Dojo Tozan. Simți cum îi bate inima foarte tare, la fel ca atunci când îl înțelesese greșit pe doctor. *Acolo e de mine,* își spuse ea privind imaginea unei case de lemn care stătea în echilibru pe o pajiște lină, acoperită cu flori de munte. Scoase pioneza și lăsă broșura să-i cadă în mână.

Lui Holly i se întâmplau lucruri de soiul ăsta. Uneori avea senzația că cineva îi arăta drumul, iar atunci se gândea la Cal.

Ani de zile după moartea lui Cal, pe Holly o măcinase regretul că nu fuseseră mai apropiați (regreta multe alte lucruri). Ajunsă în Elveția, începuse să accepte că se descurcaseră totuși binișor pentru un băiat de cincisprezece ani și o fată de treisprezece, aflați într-o situație nedorită. Țipau unul la altul, dar nu-și purtau pică. Se împingeau, dar niciodată nu se pălmuiau și nici nu se ciupeau. Se băteau cu pernele, nu aruncau cu farfuriile. Holly îi corecta temele lui Cal, fără s-o facă pe deșteapta, iar Cal, în amintirile ei luminoase din copilărie, trăsese două fete, pe una de coada de cal, pe cealaltă de gulerul bluzei, în timp ce încercau s-o înghesuie pe Holly în dulapul ei de pe coridorul școlii. „Nebunelor, lăsați-o-n pace pe soră-mea!“ le spusese el fetelor care au fost cât pe ce să cadă pe spate, apoi o luară la fugă, plângând pe coridor. Le făcuse rău și băgase spaima în ele prostește. Holly însă, a cărei treabă era să aibă grijă de toți, se simțise la rândul ei, fie și pentru o singură clipă măreață, protejată. De către fratele ei.

Ca niște frați mai mari, Holly și Cal avuseseră împreună grijă ca Jeanette și Albie să stea departe de sobă și de cuțite cât au fost mititei. Avuseseră grijă și de mama lor, chiar dacă nu în tandem. Pe cât puteau, se străduiau să-i ușureze povara și s-o ferească de unele lucruri. Cu cât Holly simțea mai mult prezența lui

Cal în viața ei de acum, cu atât era convinsă că lui îi păsa de ea și că o iertase. Pe măsură ce reușea să aibă o viață senină, cu ochii larg deschiși spre frumusețea simplă din jurul ei, îl auzea tot mai limpede. Nu-l auzea așa, ca nebunii, nu stăteau la palavre discutând politică, era mai degrabă un sentiment plăcut, ușor de atins la Zen-Dojo Tazan, ba chiar și aici, în zona de așteptare a aeroportului din Zürich. Era încredințată că, în majoritatea lor, oamenii nu-și folosesc pe deplin potențialul psihic. Trăiesc într-o stare de confuzie mentală din pricina bombardamentului de mărfuri și servicii, de informații și aspirații. N-ar fi capabili să recunoască adevărata fericire nici dacă s-ar afla în fața lor. Îi fusese aproape imposibil să-l audă pe Cal la Universitatea Berkley, la Sumimoto Bank, sau oriunde altundeva în Los Angeles; în schimb, în Elveția, unde fratele ei nu pusese niciodată piciorul, ei bine, se auzea mai tare. Holly s-a întors la ziarele ei. A citit despre piesele de pe Broadway. A citit o recenzie de carte și un editorial despre inundațiile din Iowa. A citit despre situația disperată a femeilor din Afganistan. A terminat jumătate din batonul de ciocolată și a pus restul în pungă, pentru mai târziu. Văzând cât e ceasul, s-a ridicat și s-a dus lângă familiile care așteptau și lângă șoferii care țineau foi cu nume scrise de mână. Când a zărit-o pe Teresa venind spre ea – atât de împuținată! atât de bătrână! cât timp trecuse? zece ani? mai mult de atât? –, a simțit cum o inundă un val imens de iubire, a ei și a fratelui său. Și-a întins brațele.

— O, mamă! a exclamat ea.

De unde să înceapă cu minunile? Firește, mai întâi de toate cu Holly, care, cu părul ei negru, ușor încărunțit și tuns foarte scurt, în sandale cu talpă de plută Birkenstock și șosete de lână, era de-a dreptul strălucitoare. Printre toți acei oameni înghesuiți de-a valma de cealaltă parte a controlului de securitate, *bum!* Holly. Era cu totul diferită de ceilalți, n-avea cum să treacă neobservată. Când Teresa i s-a aruncat în brațe, părea că nu despărțiseră niciodată. Îi fulgeră în minte imaginea copleșitoare a asistentei intrând în salon în dimineața când se născuse Holly, ca să-i pună la piept un prunc frumos, copilașul devenit acum femeia frumoasă din brațele ei. Teresa a sărutat-o pe gât și apoi și-a apăsat obrazul de pieptul fiicei sale.

— Îmi pare rău că a trebuit să aștepți așa de mult, a spus ea, neștiind prea bine dacă era vorba de întârzierea de trei ore sau de toți acei ani cât îi luase să ajungă acolo.

— Nu m-am plictisit, a spus Holly, mângâind-o pe mama sa pe creștet.

I-a luat geanta de voiaj și poșeta și le-a pus pe umăr ca pe nimica toată, la fel de ușor cum ar fi putut s-o ridice și pe Teresa. A condus-o direct la toaletă, fără s-o mai întrebe dacă avea nevoie, și avea. Așa fusese Holly dintotdeauna: responsabilă, hotărâtă, gata să ajute fără să i se ceară. Când Teresa i-a arătat care era bagajul ei pe banda caruselului, Holly l-a luat și a izbucnit în râs.

— Îți faci bagajul ca un californian, a spus ea, încântată de un lucru atât de neînsemnat.

— Și cum își fac bagajul californienii? a întrebat Teresa, râzând cu toată gura, fără să priceapă gluma, sigură că își arăta măsele care nu mai fuseseră văzute de ani de zile.

Holly a ridicat trolerul negru al mamei. Era mic și discret, ca o notă de subsol la toate acele uriașe valize roz cu pereți tari, asigurate cu cabluri elastice, care se plimbau în cerc prin fața lor.

— Europenii își fac bagajele de parcă nu s-ar mai întoarce niciodată acasă. Cred că are legătură cu războiul.

Afară, aerul era tare și rece, cu toate că era prima zi de septembrie. Când plecase din Los Angeles erau treizeci și cinci de grade. Holly a ajutat-o să-și pună jacheta. Teresa se simțea mândră în primul rând pentru că avea haina groasă la ea. Acasă, în living, își pusese jacheta și apoi o dăduse jos, încuiase ușa, se dusese la taxi, se întorsese și o pusese din nou. Acum, din parcarea aeroportului, zărea Alpii în depărtare. Îi admirase din avion, cu vârfurile lor acoperite de nea. Și-a strâns mai bine jacheta pe trup. Cine s-ar fi așteptat ca Teresa Cousins să vadă vreodată Alpii?

Citröenul împrumutat de la Zen-Dojo Tozan pe care îl conducea Holly aducea mai degrabă cu o cutie de supă, decât cu o mașină. Tabla subțire trepida de fiecare dată când Holly reducea viteza în curbe cu schimbătorul lung ca un băț care ieșea din podeaua mașinii. Acasă în California, pe autostrada interstatală 405, o asemenea mașină ar fi zdrobită de rateurile țevii de eșapament ale unui SUV aflat în depășire, dar pe serpentinele acelea periculoase se comporta aidoma celorlalte cutii de tinichea. Se puteau ciocni una de alta fără să lase urme, ca trecătorii care se înghiontesc din greșeală pe o stradă aglomerată. Pentru a se proteja, nimeni nu mărise miza aici, construind un tanc cât toate zilele, ca să spulbere concurența de pe șosea. Erau cu toții vârâți în aceeași oală. Nici parapeții de metal care îi despărțeau de panta abruptă nu păreau mai potriviți să le salveze viața, dar ce importanță mai avea? O să moară oricum, până la unul. Nici măcar nu ajunseseră la centrul Zen, sau cum îi zicea, și Teresa simți că

înțelesese mesajul. Cine mai avea nevoie de airbaguri? Sau de caroseria ranforsată care înălța o barieră în fața lumii? Teresa a deschis geamul din dreptul ei – coborându-l cu o manivelă! A tras adânc în piept aerul tare, elvețian.

— Cât e de frumos! a exclamat ea.

Au țâșnit într-un tunel de piatră, tăiat în versantul unui munte: lumină, apoi întuneric, apoi mulți pini.

— Așteaptă, abia acum începe, a avertizat-o fiica sa.

— Holly, e ceva ce n-am înțeles până acum. Adică mă bucur pentru tine, firește, dar undeva, într-un colțișor din mintea mea, mărturisesc că m-am întrebat mereu: *Ce e așa de rău în Torrance?*

Au trecut pe lângă două capre mițoase aflate pe marginea drumului, împodobite cu coarne răsucite în lături, ca niște coroane. Fără îndoială, îi așteptau pe Heidi și pe Bunicul să le mâne înapoi în munți. Teresa a întors capul spre Holly:

— Dar, la urma urmei, de ce ai sta în Torrance?

— Nu e nimic rău acolo, a răspuns Holly, încântată să primească aprobarea mamei. Aici însă e mult mai liniște. Îmi priește.

— Mă gândesc la Jeanette, care stă în Brooklyn cu Fodé și băieții. Cred că ei îi plac zgomotul și spațiul ăla înghesuit. Mă gândesc că asta-i ține împreună. Cât despre Albie, el una-două își strânge lucrurile și pleacă, mereu în căutare de ceva nou, nu contează unde. Asta cred că i se potrivește. Acum e în New Orleans.

— Îmi mai trimite câte un e-mail, a spus Holly, pe care o cuprinse dintr-odată dorul de frate și de soră, dorindu-și în acea clipă să se regăsească toți trei în aceeași încăpere cu mama lor.

— Asta-i bine.

— Dar tu?

— Ce-i cu mine? a întrebat Teresa, care își întindea gâtul să prindă un alt crâmpei din priveliștea ce dispărea în zare.

— Ți-a mers bine în Torrance? A fost o alegere bună?

Treceau acum printr-o pădure. Cu trunchiurile îmblănite cu mușchi, copacii deveneau tot mai groși și mai înalți și începură să ia din lumină, pe când ferigile acopereau pământul în întregime. Pietrele enorme, adevărate stânci, păreau puse de-a lungul unui pârâu cu ape repezi de niște scenografi. *Vreau să-mi faceți o pădure fermecată!* trebuie să fi cerut producătorul de film.

— Când a plecat cu Beverly, tatăl vostru ar fi vrut să ne mutăm în Virginia, ca să fim aproape unii de alții. Să-ți spun drept, nici nu l-am băgat în seamă. Poate

ar fi fost totuși bine. Ar fi fost mai ușor pentru voi, copiii. Numai că n-am găsit în mine dorința de a-i face pe plac.

— Asta e cea mai mare prostie pe care am auzit-o, a spus Holly, luându-și imprudent ochii de la drum ca s-o privească. Habar n-am avut că ți-a propus așa ceva.

— A doua oară a fost după ce s-a dus Cal, a spus Teresa ridicând din umeri. Îți amintești. Se-nțelege că n-aveam de ce să ne mutăm în Virginia după moartea lui Cal, deși, trebuie să-ți spun, mi-am făcut mult sânge rău că l-am îngropat acolo. În perioada aceea mă gândeam doar cum să merg înainte, câte un pas pe rând, să nu mă prăbușesc. Nu mă gândeam să-mi schimb viața. Se schimbase deja, trebuia doar să trec prin ea.

— Și ai reușit.

Holly a schimbat viteza într-a doua. Mergeau în spatele unui camion, urcând întruna.

— Cred că am depășit cu toții momentul, fiecare în felul său. Te temi că n-o să reușești, dar până la urmă izbutești. Ești încă viu. Asta m-a salvat în cele din urmă: eram încă în viață. Și tu, și Albie, și Jeanette. Dar n-o să fim de-a pururi, așa că a trebuit să fac ceva în privința asta.

Teresa a prins-o pe Holly de mână, simțind vibrația profundă a schimbătorului de viteză.

— Auzi-mă cum pălăvrăgesc. Niciodată nu vorbesc atât.

— Ăsta-i efectul Elveției asupra oamenilor. Holly s-a oprit să se gândească mai bine, apoi a continuat: Aș zice că la fel mi s-a întâmplat și mie. Pe-aici lumea vorbește de fapt destul de puțin.

Teresa a zâmbit și a dat din cap, încuviințând.

— Păi asta-i bine. Îmi place.

Zen-Dojo Tozan nu se afla nici în Sarnen, nici în Thun, ci undeva între cele două localități, și nu într-un sat, ci în mijlocul ierbii înalte și al florilor albastre. Ocupa o cabană mare, ridicată sus, pe coasta unui munte. Fusese casa de vacanță a unui bancher din Zürich. Vara, el și soția lui înotau în lac cu cei cinci copii ai lor, iarna schiau, iar în restul anului, fără știința celor din Sarnen, Thun sau Zürich, se așezau toți șapte pe perne zafu[112], închideau ochii și-și curățau mintea la fel cum aerul de munte înviorător le spălase plămânii. Casa a fost cedată unui trust pentru a crea Zen-Dojo Tozan, cu înțelegerea ca vlăstarele familiei și copiii acestora, precum și toți copiii care aveau să vină acolo să fie bineveniți. Katrina,

cea de-a patra fiică, trecută acum de șaptezeci de ani, locuia tot timpul acolo, în micul dormitor din spate în care dormise în copilărie. În afară de Katrina mai erau și alți locatari permanenți, în număr de paisprezece. De două ori pe an, centrul găzduia ședințe de retragere, când închiria un autobuz pentru a-i duce și a-i aduce pe vizitatori de la pensiunea din Thun. Grosul venitului le venea însă de la alpenștocuri.

Toți locatarii centrului erau implicați într-un fel sau altul, le ciopleau sau le vindeau, cu alte cuvinte se ocupau fie cu meşteşugul, fie cu afacerea, după cum le plăcea să spună. Alpenștocurile aveau mare căutare, mai ales printre americanii sau australienii amatori de meditație, care știau că nu vor ajunge niciodată în Elveția. Holly nu se pricepea să lucreze nici cu lemnul, nici cu cuțitele, așa că se ocupa de contabilitate. Constatase că nu exista practic nici o limită pentru sumele care puteau fi încasate pentru un băț lung de pin elvețian, cu mâner cioplit în formă de pește. Mai pune și o busolă de cinci euro pe spatele peștelui și dublează prețul, cu toate că aparent nimeni nu mai știa cum să se orienteze pe teren. Cumpărau lemnul de la o fabrică din Lausanne, deși puteau obține un stoc mai ieftin și mai atractiv din Germania, pentru că luaseră decizia ca totul să fie elvețian. Așa scria pe pagina lor de web: alpenștocuri elvețiene din pin elvețian, cioplite de budiști în Elveția. În fiecare zi, după meditație și treburile gospodăriei, își dedicau câteva ore bastoanelor de munte: Paul tăia lemnul în formă de par, Lelia cioplea grosier corpul peștilor cu un cuțit de decupat, apoi Hyla sculpta solzii cu migală. Alpenștocurile, împreună cu fondurile donate, le asigurau acoperișul de deasupra capului, le plăteau taxele și le puneau pâinea și brânza pe masă. Aveau o listă de așteptare de opt luni pentru aceste bastoane. Lista devenise mult prea lungă ca să le mai fie de folos rezidenților, așa că au aruncat-o într-un sertar și au uitat de ea.

— Avem noroc că e o cameră de oaspeți liberă, i-a spus Holly mamei, luând-o de mână în timp ce urcau treptele de lemn abrupte. Deși se ținea bine pe picioare, mamei sale i-ar fi fost de ajutor un alpenștoc. Erau zile când vântul putea să te doboare la pământ.

— Oamenii vin aici pentru o lună, apoi nu mai vor să plece. Avem trei camere de oaspeți, iar rezervările sunt mereu date peste cap. Oamenii stau și iar stau, gândindu-se că la un moment dat o să plece careva și o să le lase locul liber.

Cabana era înconjurată de un cerdac suspendat deasupra acelei lumi cristaline. Ici și colo erau răspândite câteva scaune grele de lemn, cioplite de un topor neglijent, pentru ca discipolul să se poată odihni în timp ce admira priveliștea.

Alpii arătau ca imaginea lor desenată pe un ambalaj de bomboane, o versiune idealizată, menită să atragă străinii. Teresa s-a oprit să-și tragă sufletul, din pricina peisajului, a aerului rarefiat, a faptului că reușise să ajungă până acolo.

— Ai avut noroc, a spus ea, gâfâind ușor.

Holly a rămas alături de ea, privind încă o dată totul prin ochii mamei sale.

— Știi, cineva chiar s-a prăpădit în timp ce așteptam să se elibereze o cameră. Eu eram plecată în California, ca să-mi dau demisia de la bancă. Era un francez, îl chema Philippe. El a avut ideea cu bastoanele, cu mulți ani înainte ca centrul să rămână fără bani, când au început să se agite că trebuiau să plece din locul ăsta. Era un bătrânel simpatic. Încă stau în camera lui.

— Mai vin aici și alte mame? a întrebat Teresa, încercând să nu pară competitivă, dar simțindu-se exact așa. Era atât de mândră de sine.

— Uneori. Mai puține decât ai crede.

De îndată ce a văzut patul din camera ei, Teresa a tras un pui de somn. Apoi, înainte de masa de seară, de discuția despre dharma și ultima ședință a zilei, Holly a făcut tot posibilul să-i țină mamei un curs intensiv despre meditație. Inspiri, expiri, ești atent la respirație și lași gândurile să vină și să plece fără să le analizezi.

— Cel mai bine e să încerci, a spus ea la sfârșit, temându-se că explicațiile ei puteau face mai mult rău decât bine. E destul de simplu.

Așa că Teresa, îmbrăcată în treningul pe care îl purta în diminețile când făcea împreună cu vecina ei o tură de mers rapid, s-a așezat lângă fiica sa pe o pernă și a închis ochii.

La început, nu s-a întâmplat mare lucru. Mai întâi i-a zburat gândul la durerea din genunchiul stâng. I-a trecut apoi prin minte că oamenii de aici păreau de treabă. Îi plăcea de Mihail, rusul pe care-l numise Michael. El să fi fost șeful acestui loc? Era foarte primitor. Toți aveau părul tuns scurt, ca al lui Holly. La urma urmei, de ce nu? Ce imprtanță avea? N-avea pe cine să impresioneze. Vedea că Holly era fericită aici, dar oare așa arăta viața adevărată? Cum avea să se descurce la vârsta Teresei? Cei de aici vor avea grijă de ea? Să nu uite s-o întrebe pe bătrâna care crescuse în casa asta. Închipuie-ți acest loc ca pe o *casă*, un cămin pentru mai multe familii. De câți servitori era nevoie s-o întrețină? Picioarele îi amorțiseră.

Apoi și-a luat seama. Ce aiureală! Teresa s-a simțit șocată de faptul că mintea îi rătăcea fără țintă, de parcă stătea pe marginea autostrăzii, scotocind prin gunoi, după care se oprea, vrăjită de fiecare ambalaj de gumă de mestecat lucios. Și-a

revenit cât pentru o singură respirație, dar s-a trezit apoi gândindu-se la salata de fasole de la cină, era un soi cu boabe roz, pe care nu le mai văzuse din copilărie. Nu-și amintea cum se numeau. Mama o punea să aleagă pietricelele din fasole înainte de a lăsa boabele la înmuiat, iar ea era foarte atentă, până când se plictisea și arunca restul boabelor peste cele alese deja, stricând totul. Dacă mușcase cineva dintr-o pietricică?

O singură respirație? Nu era în stare nici măcar de-atât? Nici măcar o singură dată nu trăsese aer în piept fără să fie împovărată de gânduri? A încercat din nou. Iată. Bine. O durea spatele. Pe neașteptate, capul i-a căzut în față și pentru o clipă s-a cufundat în somn. A scos un mic sunet neașteptat, ca un câine sau purcel care tresare în vis. Și-a revenit, îndreptându-și spatele și deschizînd ochii pe furiș, să cerceteze dacă o văzuse cineva. Privind în jur la fețele calme ale celor de lângă ea și la fiica sa, vedea parcă limpezimea din mintea lor senină. S-a rușinat.

La sfârșitul ședinței de meditație, Holly a ajutat-o să se ridice. Ceilalți au venit la ea să-i strângă mâna și s-o îmbrățișeze ușor. Erau atât de bucuroși că Teresa venise în vizită la ei!

— Nu-ți bate capul cu meditația, i-a spus o femeie pe nume Carol, cu niște ochi liniștiți ca un lac glaciar. La început totul pare fără sens.

— Până să vin aici, am meditat singur ani întregi, zi de zi, i-a spus Paul, cioplitorul de bastoane. Dar să meditezi pentru prima oară în viață în locul ăsta?! E ca și cum ai alerga în premieră direct la Olimpiadă. Trebuie să fii foartă mândră de tine, a adăugat el, bătând-o pe umăr.

În patul îngust din camera de oaspeți, Teresa rămase cu ochii larg deschiși, privind cornișa de lemn din jurul tavanului, crestată precum dinții de crocodil. Pentru atâta lucru zburase ea jumătate de glob? Ca să stea jos? Stătuse la birou jumătate din viață. A stat în mașină, în avion. Ce fusese în mintea ei? Nu dorea decât să-și vadă fata. Oare Bert a venit vreodată în vizită la Holly? A participat și el la ora de meditație? De ce nu se gândise s-o întrebe? Lumina unei luni enorme scălda cămăruța, văruind pereții și învelindu-i patul. Gândul i-a zburat apoi la toți oamenii aceia, femei și bărbați, dar mai ales bărbați, pe care procuratura din Los Angeles îi trimisese la închisoare și cu ajutorul modestei sale contribuții. Lucrase la nenumărate cazuri pentru ca ei să fie judecați și să-și petreacă nopțile în paturi înguste, iar zilele, în muțenie. Cum se face că până acum nu se întrebase niciodată ce s-a ales de ei? De-a lungul anilor, pe biroul ei ajunseseră sute de dosare. Mii. Oare bărbații aceia stăteau și ei acum cu privirile pironite în

tavanul din celulă, încercând să-și golească minţile?

Zilele s-au scurs la fel, una după alta. De trei ori pe zi, Teresa intra defilând în sala de meditație împreună de ceilalți. Cineva îndesa cărbuni în soba acoperită cu cahle albastre, după care se așezau în cerc pe pernele verde-închis și așteptau ca Mihail să bată micul gong care anunța începerea ședinței. Era o nebunie. Ar fi renunțat – prefera să meargă cu exemplarul ei din *Pacientul englez* pe balcon, ori să se plimbe singură prin iarba înaltă, cât timp ceilalți își căutau pacea lăuntrică –, dacă Holly n-ar fi fost atât de mândră de ea. Holly o lua de braț și îi trăgea perna cât mai aproape de a ei. Ceilalți le priveau îndelung, cu adâncă prețuire – la bucătărie, la masă, în timpul meditației (uneori, Teresa trișa și deschidea o clipă ochii, făcându-i pe cei din jur să și-i închidă) –, alte mame nu veneau în vizită şi, dacă da, cu siguranță nu participau la ședințe.

Teresa a continuat să mediteze.

Lelia le-a ținut o prelegere despre dharma, despre cum să renunți la autodefinire: nu pot face asta din cauza a ceea ce mi s-a întâmplat în copilărie; nu pot face ailaltă pentru că sunt timid; n-aș putea merge niciodată acolo, pentru că mi-e frică de clovni, sau de ciuperci, sau de urșii polari. Grupul a scos un hohot ușor de râs colectiv de aprobare. Teresa a găsit prezentarea utilă, întrucât în timpul meditației avusese un îndelungat dialog interior despre cât de nepotrivite pentru budism erau septuagenarele din Torrance. Frumoasa Hyla, al cărei cap cu trăsături delicate era pus în evidență de lipsa părului, a luat-o la o plimbare și i-a spus numele fiecărei plante și al fiecărui copac. În depărtare au zărit o capră de munte. Hyla a strivit o rămurică de ienupăr între palme și a lăsat-o pe Teresa să-i adulmece mâinile desfăcute, aceleași mâini care aduceau la lumină peștii ascunși în mânerele alpenștocurilor. Hyla i-a destăinuit Teresei că mama ei murise cu cinci ani în urmă și că se simțea foarte singură. Pe drumul de întoarcere, a luat-o pe Teresa de mână. E-n regulă, și-a spus Teresa în gând, azi pot să fiu mama ta. S-au întors la bucătărie și s-au apucat să taie merele pentru tartă în felii.

— Ai vrea să-mi tai părul? a întrebat-o pe Holly înaintea mesei de seară.

— Zău?

Holly s-a aplecat și a pus mâna pe părul des și încărunțit al mamei. Din lipsă de inspirație, îl purta tuns drept și prins pe părți cu agrafe.

— M-am obișnuit cu aspectul și o să mă ajute cumva să arăt ca voi.

Teresa n-ar fi făcut acest pas dacă ar fi fost să se întoarcă la slujbă. Noul ei aspect ar fi devenit prilej de bârfă în birou. Acum însă, la întoarcerea acasă urma

să fie semnul unui nou început. Când o s-o vadă, vecinii și casierii de la supermarket o să-și dea seama că era alta.

Holly a plecat să ia maşina de tuns din găletușa de plastic aflată în baia de la parter. A dus-o pe mama ei afară pe cerdac și i-a pus un prosop în jurul gâtului, prinzându-l cu un ac de siguranță. Acolo, toți se tundeau între ei. Puteau s-o facă și singuri, dar o dată pe lună era plăcut să simți mâna altcuiva pe cap.

— Ești sigură? a întrebat-o Holly înainte de a porni aparatul de tuns.

Teresa a dat scurt din cap că da.

— Când ești în Elveția[113]…

Și dus a fost părul ei, în mari smocuri cărunte care cădeau grele pe podea, ca niște nori de furtună răzlețiți. Când a terminat, Holly a trecut în fața ei, să studieze rezultatul.

— Cum arăt? a întrebat-o Teresa zâmbind și și-a mângâiat creștetul ca de pluș.

— Ca mine, a răspuns Holly, ceea ce era adevărat.

În unele nopți, Holly se strecura în camera de oaspeți, aceeași în care dormise la început, cu mulți ani în urmă. Îi plăcea acolo. Teresa se trăgea cât mai departe, să-i facă loc. Stăteau întinse pe-o parte și tăifăsuiau, două femei care nu mai stătuseră de vorbă în acelaşi pat de foarte mulți ani.

— Ce crezi, o să rămâi aici? a întrebat Teresa, trăgând pătura peste umerii amândurora, pentru că noaptea se lăsa frigul.

Holly avea patruzeci și cinci de ani și, chiar dacă era un mod de viață foarte plăcut, trebuia să se gândească dacă n-ar vrea și altceva, un soț, o slujbă.

— N-o să rămân aici toată viața, a răspuns Holly. Nu cred. Dar încă nu știu cum să plec. Aștept ca într-o zi destinul să deschidă ușa de la Dojo și să-mi spună: „Holly! A sosit vremea!“

— Când sosește, să mă anunți și pe mine, i-a spus mama.

— Să vezi ce frumos e aici când ninge.

Au rămas tăcute o vreme, gata să adoarmă, când Holly a început iar să vorbească.

— Te-ai gândit cumva să rămâi? O să fii unul dintre vizitatorii din camera de oaspeți pe care îi așteptăm să plece și nu se mai dau duși.

Teresa a zâmbit pe întuneric, cu toate că și-a dat seama că nici ea nu se vedea cu adevărat plecând. Și-a trecut mâna pe după mijlocul lui Holly, gândindu-se că purtase în pântece trupul acela care era acum atât de distinct de al său.

— Nu cred, a spus ea și au adormit amândouă.

În cea de-a opta zi a vizitei ei de unsprezece zile la centrul Zen, Teresa s-a dus la meditația de dimineață, s-a așezat pe pernă lângă Holly, a închis ochii și l-a văzut pe fiul ei cel mare. Imaginea lui era atât de clară, de parcă se aflase tot timpul alături de ea în încăpere, în toate încăperile în care stătuse de-a lungul vieții, iar ea pur și simplu nu reușise până acum să-și îndrepte privirea în direcția cea bună. Nu visa și nici nu simțea că plutește în afara corpului. Era conștientă că se găsea tot în cabană, tot pe pernă, dar în același timp se găsea alături de Cal și de surorile lui. Erau acolo și fetele familiei Keating, Caroline și Franny. Îi văzu pe toți cinci ieșind pe ușa bucătăriei din casa părinților lui Bert, ușa prin care trecuse și ea de-atâtea ori pe vremea când erau prieteni și, mai târziu, când plănuiau nunta.

Bucătăreasa, Ernestine, îi dăscălește să nu-l supere pe Ned când ajung la grajd, să-l asculte, iar fetele îi spun, da, doamnă. Ea îi dă lui Jeanette o pungă plină pe jumătate cu morcovi veștezi culeși din fundul frigiderului și două mere, iar ea îi zâmbește recunoscătoare. Lui Jeanette nu-i dădea nimeni nimic. Cal trece deja prin verandă. Nu vorbește cu Ernestine. Nu stă să le aștepte pe fete.

— Cal! îl strigă Ernestine prin plasa de sârmă de la ușă. Unde-i fratele tău?

El nu se oprește. Nu se întoarce. Dă din umeri și ridică mâinile în sus, tot cu spatele la ea. *Cal*, vrea Teresa să-i strige, *răspunde-i*. Rămâne însă tăcută. Urmărește întâmplările unei zile de-acum treizeci și cinci de ani, de pe cealaltă parte a globului. Nu poate să-l îndrepte. Nu poate schimba finalul. Îi este îngăduit doar să stea și să privească, un adevărat miracol.

Cei cinci merg pe aleea asfaltată din spatele casei, o iau pe drumul de pământ, apoi printre cele două făgașe între care crește iarba, ca în zona verde de pe autostrăzi. Holly și Caroline pălăvrăgesc, în timp ce Jeanette și Franny trag cu urechea. Cal e departe, merge atât de repede încât fetele sunt nevoite din când în când s-o ia la fugă, ca să nu rămână în urmă. Vor să meargă împreună, dar nu alături de el, și cei cinci știu foarte bine ce înseamnă să fii suficient de aproape. Cal e înalt și blond, ca tatăl lui, cu ochi la fel de albaștri și cu pielea arămie după o vară petrecută în aer liber. Pe chip i se citește o expresie de furie mocnită, dar așa e tot timpul. Nu vrea să stea în Virginia, nu vrea să stea cu surorile lui, nici cu fetele lui Fix, cu mama vitregă sau cu bunicii. Nu vrea să țesale caii, să fie înțepat de muște sau țânțari, să stea în duhoarea de bălegar și fân, dar n-are altceva mai bun de făcut. Ăsta-i necazul la cincisprezece ani – nu se poate gândi decât la ce nu vrea. Cu toate că e foarte cald, poartă un tricou cu inscripția UCLA și blugi Levy’s. Dacă și-a pus pantaloni lungi, înseamnă că și-a luat iarăși

revolverul. Copiii știu.

Jeanette îi spusese Teresei de arma pe care Cal o ținea legată de picior cu bandane. Îi povestise mamei totul mult mai târziu, pe vremea când locuiau singure în casa din Torrance. Fără Holly și Albie prin preajmă, s-a simțit liberă să vorbească despre ziua morții lui Cal, despre cum terminaseră Benadrylul, folosindu-l ca să-l adoarmă pe Albie, despre drumul pe care îl urmaseră până la grajd și cum nu-l băgaseră în seamă pe Cal în timp ce el trăgea să moară. Credeau că se preface, ca ele să se apropie de el și apoi să le lovească. Așezate pe iarbă, așteptaseră o groază de vreme, împletind coronițe din margarete, ca să-i arate că nu se lăsau păcălite. Jeanette povestise totul, dar Teresa nu reușise să vadă. De fapt, nu văzuse nimic până acum.

Holly, care are glasul cel mai frumos dintre fete, dar și din școală, începe să cânte mișcându-și brațele înainte și-napoi:

— *Mergem la capelă*[114]*…*

— *Să ne cununăm*, i se alătură Caroline și Franny.

— *Mergem la capelă…*

— *Să ne cununăm.*

Caroline și Franny. La început Jeanette nu cântă, își mișcă doar buzele.

— *Zău, chiar țin la tine și…*

— Ce-ar fi să mai tăceți din gură? se răstește Cal, întorcându-se din mers la ele.

Le-a luat-o cu mult înainte prin iarba înaltă, ca să nu-l deranjeze atât de tare cântecul, dar degeaba.

— Chiar vă cer prea mult, ce mama naibii?

Au fost ultimele cuvinte ale fiului ei.

— *Să ne cununăm.*

Acum cântă toate patru, chiar și Jeanette urlă cât o țin puterile, și dintr-odată Cal se ia după ele. E greu să-ți dai seama dacă e supărat de-a binelea sau o face în joacă, dar surorile și celelalte două fete se împrăștie și fug țipând în toate părțile. Cal putea s-o prindă pe oricare dintre ele, dar acum trebuie să aleagă, așa că se oprește. În timp ce fetele aleargă în jurul lui, simte deodată că s-a întâmplat ceva, o durere ascuțită pe gât. Se oprește și-și pune mâna în capul pieptului. Așezată pe pernă în Elveția, Teresa simte cum ceva o strânge de gât și se sufocă, pentru că-l urmărește îndeaproape, și ea este el. Fetele cântă și se învârt, vrea ca ele să înceteze. Și el vrea să le spună să tacă, dar nu poate vorbi. Albina i se

plimbă încă pe ceafă. O simte, dar n-are putere s-o alunge. Simte cum cade, nu doar jos în iarbă, ci undeva mai departe, în timp ce glasurile fetelor sunt acoperite de valul de sânge, de inima care bate nebunește, culoarea de pe tricourile fetelor se stinge, soarele, cerul, iarba dispar. Limba îi umple gura. Încearcă să-și ducă mâna în buzunar, după ultima pastilă de Benadryl, dacă mai rămăsese vreuna, dar nu-și găsește mâna. Se răsucește și cade pe spate cu toată forța gravitației, pământul îl izbește brutal, strivind albina, smulgându-i odată cu ea ultima suflare, ultima rază de lumină. Cal are cincisprezece ani, apoi zece, apoi cinci. Doar o secundă. Când ajunge în brațele ei, îi simte greutatea pe piept. E fiul ei, pruncul ei iubit, și îl duce acasă cu ea.

---

111. *The English Pacient*, roman al scriitorului Michael Ondaatje, publicat în 1992. A fost ecranizat în 1996 de Anthony Minghella, cu Ralph Fiennes, Kristin Scott Thomas și Juliette Binoche în rolurile principale.

112. Perne rotunde moi, folosite în meditaţia Zen.

113. Aluzie la expresia *When in Rome, do as the Romans do* („Când ești la Roma, poartă-te ca romanii“).

114. *Chapel of Love*, melodie lansată în 1964 de grupul vocal The Dixie Cups.

9

Fix era încă în viață de Crăciun, după moartea Teresei Cousins. Imposibil, dar adevărat. Trebuia să fie ultimul lui Crăciun, dar și cele două Crăciunuri trecute fuseseră ultimele, așa cum Ziua Recunoștinței din acest an trebuia să fie ultima. Franny nu dorea să-i lase din nou singuri de sărbători pe Kumar și pe băieți, dar nici nu voia să meargă cu ei la Santa Monica. Era prea deprimant. Franny și Caroline au luat în discuție și faptul că o neglijaseră tot mai des pe mama lor în acești ultimi ani, când se așteptau ca tatăl lor să se prăpădească.

— Tata nu e singurul pentru care trebuie ne facem griji, a spus Caroline, gândindu-se la soțul mamei.

În ultima vreme, Beverly i se confesa lui Caroline mai mult decât lui Franny. Una dintre bucuriile unei vieți lungi e felul în care lucrurile se rezolvă de la sine. Caroline și mama ei deveniseră foarte apropiate.

— O să dau cu banul, a spus Caroline la telefon. Va trebui să mă crezi pe cuvânt.

— Firește, a spus Franny. În nimeni n-avea mai multă încredere decât în Caroline.

— Cap, te duci tu la tata de Crăciun. Pajură, mă duc eu.

La asta ajunseseră. O clipă de așteptare încordată și apoi zgomotul monedei căzute pe masa de bucătărie din San Jose[115] a lui Caroline.

Avionul zburase în cerc timp de patruzeci și cinci de minute deasupra aeroportului din Dulles, înainte de a-i depune în Virginia pe Franny, Kumar și pe băieți, pe o vreme haină – zăpadă și întuneric ca smoala. Ravi, în vârstă de paisprezece ani, și Amit, în vârstă de doisprezece, stăteau în spatele mașinii închiriate, cu căștile adânc înfundate în urechi și capetele legănându-se ușor pe ritmuri diferite. Băieții au rămas impasibili când trenul de aterizare patinase pe pistă, la fel și pe autostrada spre Arlington, care era un vălmășag de accidente și gheață, de mașini care se târau spre suburbii ca niște câini bătuți, vilegiaturiști stresați să ajungă la timp și vilegiaturiști disperați să plece de acolo cât mai

repede. Franny a sunat-o pe mama ei, spunându-i să nu-i aștepte cu masa. Nu știau cât de mult o să întârzie.

— Puteți întârzia oricât, i-a spus ea. Dacă lucrurile se înrăutățesc, o să mâncăm noi salsa cu ceapă.

De fiecare dată pregătea salsa pentru Ravi, care se dădea în vânt după mâncărurile sărate, și prăjitură cu caramel pentru Amit, mare amator de dulciuri.

— De parcă mama ar mânca vreodată salată de ceapă, i-a spus Franny lui Kumar după ce a închis telefonul.

Era la volan și mișca mașina înainte cu câte un centimetru, pe când Kumar se ocupa de ultimul dintre mesajele primite de la serviciu. Lucra la Departamentul de fuziuni și achiziții de la Martin and Fox, o firmă colos. Întocmea planurile de protejare a clienților săi împotriva unei preluări ostile, chiar în timp ce soția lui își croia drum prin zăpada orbitoare. Așa era corect. Dacă ar fi plecat de sărbători la mama lui, în Bombay, atunci nu ea ar fi condus mașina.

— Dacă mă gândesc bine, n-am văzut-o niciodată pe maică-ta mâncând ceva, i-a spus Kumar, în timp ce încingea ecranul mobilului cu degetele mari ale mâinilor. Dovada mea cea mai bună că e o zeiță.

Beverly și Jack Dine se căsătoriseră după ce amândoi trecuseră de șaizeci de ani: ea cu mai puțin, el cu mai mult. Kumar o cunoscuse pe mama lui Franny doar ca soție a lui Jack Dine, regina dealerilor de mașini din Arlington, așa că o vedea ca pe o ființă fericită și puternică, o sursă de splendoare acoperită de bijuterii.

Casa lui Jack Dine aparținuse unui senator cu patru mandate din Pennsylvania. Era înconjurată de un zid, cu o poartă pe care o lăsau mereu deschisă. Acum, de Crăciun, zidul era împodobit cu ghirlande de pini și coroane enorme amplasate din loc în loc. Aleea de acces circulară era plină de mașini parcate. Toate ferestrele erau puternic luminate, beculețele agățate de ramurile de sus ale copacilor erau aprinse, iar zăpada le răsfrângea pe toate, răspândind lumină asupra lumii.

Din mașină se vedeau foarte multe siluete în dreptul ferestrelor de pe fațada prelungă, înghesuite ca într-o enormă casă de păpuși.

— Bunica dă o petrecere pentru noi? a întrebat Amir de pe bancheta din spate.

La ea acasă, totul era posibil.

Mai rămăseseră câteva locuri libere pentru mașini doar în capătul aleii, așa că cei patru s-au luptat să scoată gențile de voiaj din portbagaj, după care au pornit spre casă prin zăpadă.

— Crăciun fericit! le-a urat Beverly când a deschis ușa.

L-a îmbrățișat mai întâi pe Amir, apoi pe Ravi, după care i-a strâns lângă ea pe amândoi odată, cu câte un braț petrecut după umerii fiecăruia.

La cei șaptezeci și opt de ani ai ei, Beverly putea rivaliza cu orice femeie de șaizeci și cinci. Era la fel de blondă și zveltă ca la tinereţe, dar avea bunul simț să nu împingă lucrurile prea departe. Se vedeau clar semnele unei vieți trăite ca mare frumusețe. În spatele ei, casa era plină ochi de luminițe, crenguțe de brad și pahare de șampanie. Bradul din salon era înalt până în tavan și arăta de parcă fusese încrustat cu diamante și safire roz. Undeva, pe latura cealaltă a casei, se auzea un pian. Femeile râdeau.

— Nu ne-ai spus că aveți invitați, a zis Franny.

— Dar întotdeauna dăm petreceri în Ajun, i-a răspuns Beverly, care era îmbrăcată într-o rochie roșie elegantă, cu trei șiruri de perle. Acum haideți, intrați în casă, nu stați în fața ușii ca o ceată de Martori ai lui Iehova.

Kumar și Franny și-au dus bagajele înăuntru și s-au scuturat de zăpada așternută pe haine și în păr. Kumar cel puţin era îmbrăcat în costum. În drum spre aeroport, îl luaseră direct de la firmă. Franny și băieții arătau însă ca niște turişti cu hainele în neorânduială, ceea ce și erau de fapt. Băieții i-au zărit pe musafiri plimbându-se pe lângă ei cu farfuriile pline ochi cu mâncare, așa că și-au lăsat jos genții de voiaj și au pornit spre sufragerie, în căutarea bufetului. Băieții erau mai tot timpul flămânzi.

— Bine, dar azi nu e Ajunul! a spus Franny contrariată.

— Familia lui Matthew pleacă de Crăciun la schi, în Vail, așa că am organizat petrecerea mai devreme. E mai bine în felul ăsta pentru toată lumea. Chiar, cred că de-acum înainte o s-o organizez numai pe douăzeci și doi.

— Nouă nu ne-ai spus.

Kumar s-a aplecat spre Beverly, s-o sărute pe obraz.

— Arăți minunat, i-a spus el, schimbând subiectul.

— Franny!

Un bărbat corpolent trecut de vârsta a doua, îmbrăcat cu o vestă roșie cu imprimeu picior-de-cocoș, închisă până la gât, a venit la ea și a îmbrățișat-o cu atâta entuziasm încât a săltat-o în aer, scuturând-o înainte și înapoi printre mormăieli.

— Ce mai face surioara mea preferată?

— Asta doar pentru că nu-i Caroline aici, a spus Beverly. Ar trebui să vezi ce-i face când vine ea.

— Caroline îmi oferă consultanță juridică gratis, a spus Pete.

— Dacă vei fi dat în judecată de sărbători, sunt gata să te ajut, a spus Kumar.

Pete s-a întors și s-a uitat lung la Kumar, neștiind de unde să-l ia. Când a făcut în cele din urmă legătura, fața i s-a luminat de plăcere.

— Așa e, i-a spus el lui Franny. Uitasem că și el e avocat.

— Crăciun fericit, Pete! a spus Franny, conștientă că până la sfârșitul serii, mai devreme sau mai târziu, va izbucni la un moment dat în plâns. Singura necunoscută era cât de mult se va putea abține. Era doar o chestiune de timp.

— Pete se duce la New York cu ai lui, să-i vadă pe Katie și pe bebeluș, a spus Beverly. Ți-am zis că a născut Katie?

— Crăciun la New York! (Pete a zâmbit larg, arătându-și dinții care o făcură pe Franny să se gândească la fildeș, la niște colți de elefant cioplíți la dimensiuni umane. Sorbea lichior de ouă dintr-o ceșcuță de cristal.) Poți să-ți închipui? Firește că poți. Ești fată de la oraș. Tot în Chicago locuiești?

— Să-i lăsăm să meargă în camera de la etaj, să se schimbe, i-a spus Beverly lui Pete. Se întorc într-un minut. Abia au coborât din avion.

Tocmai atunci însă se apropia de ei Jack Dine, îmbrăcat cu o vestă pe care un ren brodat cu cruciulițe sărea cât se poate de convingător. Jack fusese dintotdeauna un bărbat impozant, înalt și corpolent, cu toate că acum nu mai părea așa de solid în comparație cu soția lui.

— Cine e tânăra asta drăguță? a întrebat el, arătând spre Franny.

Beverly l-a luat pe soțul ei pe după umăr.

— Jack, ea e Franny, Franny a mea. Ți-o amintești.

— Seamănă cu tine, a spus Jack.

— Iar el e Kumar. Îți aduci aminte de el?

— Să se ocupe de bagaje, a răspuns Jack, fluturând din mână spre acesta. Hai, dă-i drumul. Să le duci sus.

Kumar a zâmbit, deși numai el știa cum. Era o persoană generoasă, iar băieții nu erau de față ca să-l vadă.

— Jack, a spus Franny, așezându-și mâna pe brațul tremurând al tatălui său vitreg. Kumar este soțul meu.

Kumar însă nu voia să rateze ieșirea din scenă. S-a folosit de ce avea la îndemână.

— Da, domnule, a spus el și a dat scurt din cap.

Nu se știe în ce fel, a reușit să adune toate bagajele, într-un număr de echilibristică și forță. Și-a trecut peste piept curelele de la gențile de voiaj ale

băieților.

— S-o iei prin bucătărie! i-a strigat Jack, după ce Kumar făcuse un pas în direcția scării spiralate.

Kumar era gata să scape bagajele, dar a izbutit printr-o minune să se întoarcă și s-o ia spre bucătărie. A urcat apoi scara îngustă din spate, pe care o foloseau servitorii pe vremea când existau servitori.

— Ce-și închipuie ei, că pot trece așa prin mijlocul musafirilor?! i-a spus Jack lui Franny, în timp ce-l urmărea pe Kumar din priviri. Trebuie să fii tot timpul cu ochii pe ei.

— Acela era soțul meu, a spus Franny.

Se sufoca oare? Avea o senzație foarte ciudată în gât.

Jack a bătut-o ușor peste mână.

— Spune-mi ce pot să-i aduc de băut drăguței domnișoare?

— Nimic. Mulțumesc, Jack.

Și Franny care-și închipuise că ea a fost câștigătoarea când au dat cu banul! Când auzise la telefon moneda căzând pe masa lui Caroline și când aceasta i-a spus că se va duce în Virginia să petreacă acolo Crăciunul, Franny s-a bucurat. Acum însă, își dădu seama că îi era dor de tatăl aflat pe patul de moarte.

— Îți aduc niște lichior de ouă, i-a spus Jack Dine și s-a întors printre invitați.

— E tot mai rău, a spus Pete, uitându-se în urma tatălui său. În caz că nu te-ai prins. E mult mai rău. N-a început încă să dea foc la casă?

— Despre ce vorbești? întrebă Beverly cu o voce lipsită de orice expresie.

Îl iubea pe Jack Dine, sau, mai degrabă, îl iubise pe vremea când el era încă o persoană pe care o cunoștea. Pe de altă parte, fiii lui se așteptau din partea ei la mai multă considerație decât era ea dispusă să ofere.

— Asta o să se întâmple, mai devreme sau mai târziu, a răspuns Pete.

Începu să scruteze invitații, în căutarea cuiva mai demn de a-i fi interlocutor.

— Matthew! a strigat el și i-a făcut cu mâna fratelui său. Uite, a venit Franny!

Vesta lui Matthew Dine era neagră, dar avea un lanț de ceas din aur, de care atârna un mic ornament roșu de Crăciun, un singur globuleț care îi dădea un aer mai festiv decât tuturor celorlalți la un loc.

Franny uitase că la petrecerile de Crăciun date de Jack Dine bărbații purtau obligatoriu veste. Privind în jur, remarcă tema serii: femeile în roșu, bărbații în vestă. Matthew i-a cuprins mâinile într-ale sale și a sărutat-o pe obraji.

— Nici n-ai apucat bine să treci pragul, a spus el cu o voce solemnă.

Franny îl plăcea pe Matthew. Ca toți ceilalți.

— Unde-i Rick? a întrebat ea, gândindu-se să termine odată cu cei trei frați, înainte de a-și croi drum spre scară.

— Rick e cam opărit, a răspuns Beverly. A zis că nu vine.

— Vine el până la urmă, a zis Matthew. Laura Lee și fetele sunt deja aici.

Pe când mergeam spre St. Ives, m-am întâlnit cu un bărbat care avea șapte neveste. Fiecare nevastă căra șapte saci, și în fiecare sac erau șapte pisici…[116] Franny le pierduse șirul. Îi cunoștea bine pe băieții lui Jack Dine, așa cum le spunea toată lumea, deși trecuseră de cincizeci de ani, se încurca însă în soțiile lor actuale, fostele soții și copiii tuturor acestora – în unele cazuri erau câte două rânduri de urmași, unii adulți și la casa lor, alții încă mititei. *Pui, pisici, saci și neveste*. Unii membri ai familiei Dine o socoteau un fel de soră, verișoară, fiică, mătușă mai de departe. Katie Dine din New York avea un copil. Franny se încurca în legăturile de familie, oameni cu care, prin căsătorie, se înrudise în mod nedeslușit. Prima soție a lui Jack Dine, Peggy, murise cu mai bine de douăzeci de ani în urmă. Cu toate acestea surorile ei erau încă invitate la petrecere an de an, împreună cu soții, copiii, partenerii de cuplu ai acestora și copiii respectivi – musafiri bineveniți! De fiecare dată stăteau în casa care fusese cândva a surorii lor și, în timp ce mâncau aperitivele pregătite de Beverly cu mâna ei, criticau toate schimbările – canapeaua cea nouă, culoarea diferită a zugrăvelii din camera de zi și tabloul cu păsări de deasupra șemineului – ca pe o pângărire a memoriei lui Peggy. Obiectele care își schimbau locul îi scoteau din minți.

Musafirii prinseseră de veste că sosise fata lui Beverly și cei care o cunoșteau erau nerăbdători s-o vadă, pe când ceilalți doar auziseră atât de multe despre ea. Mathew s-a aplecat spre ea și i-a șoptit la ureche:

— Fugi!

Franny i-a dat un sărut mamei.

— Mă întorc imediat, a spus ea.

S-a dus la bucătărie, unde doi bărbați de culoare în pantaloni negri și cămăși albe, cu veste și cravate, umpleau tăvile de argint cu biscuiți sărați cu șuncă, în timp ce un al treilea aranja creveții fierți în jurul unui bol de cristal umplut cu sos, așezat pe un platou masiv de argint. Bărbații nici n-au ridicat capetele când Franny a trecut pe lângă ei. Și, chiar dacă au văzut-o, n-au reacționat. A urcat scările din spate și s-a dus în camera de oaspeți, care le era rezervată ei și lui Kumar de fiecare dată. Băieții lui Jack Dine locuiau în oraș, în casele lor la fel de

frumoase, astfel încât spațiul nu era o problemă nici măcar de Crăciun. Când s-a retras, Jack Dine și-a împărțit imperiul între cei trei fii, dându-i Toyotele lui Matthew, Subarurile lui Pete și Volkswagenurile lui Rick. Acesta din urmă era delăsător, dar și înverșunat, protestând deseori că nu era corect ca Matthew să primească Toyota. Era în mod special invidios pe fratele său pentru modelul Prius.

Când Franny a deschis ușa încet, l-a întrezărit în întuneric pe soțul ei întins peste cuvertură. Sacoul și cravata erau puse în dulap, iar pantofii vârâți sub pat. Kumar fusese dintotdeauna ordonat, chiar și pe vremea studenţiei. Ea și-a aruncat fularul, pufoaica și cizmele pe covor.

— Deși ar trebui să-mi plâng de milă, îmi pare rău pentru tine, a spus el încet, cu mâinile așezate pe burtă și ochii închiși.

— Mulțumesc, a zis ea, înaintând pe coate de-a lungul saltelei încăpătoare, să se întindă lângă el.

Kumar și-a pus brațul în jurul ei și a sărutat-o pe păr.

— Un alt cuplu ar face dragoste acum.

Franny a râs, îngropându-și fața în umărul lui.

— Un cuplu ai cărui copii nu dau buzna în cameră în orice clipă.

— Un cuplu a cărui gazdă nu se ia de ginere pentru că e de altă culoare.

— Îmi pare rău, a spus Franny.

— Biata maică-ta. Și pe ea trebuie s-o compătimesc.

Franny a oftat.

— Știu.

— Întorce-te la petrecere, a spus el. N-am suficient curaj să cobor cu tine, dar tu trebuie să te duci.

— Știu, a zis ea.

— Roagă-i pe băieți să-mi aducă și mie o farfurie cu ceva de mâncare.

Franny a închis ochii, mișcându-și capul pe pieptul lui a încuviințare.

Dacă ar fi după voia lui Kumar, ar merge cu toții în Fiji în fiecare an, chiar înainte de Ziua Recunoștinței, și nu s-ar întoarce decât după ce începe Anul Nou și se dau jos decorațiunile de Crăciun. Ar înota alături de pești și ar sta întinși pe nisip, mâncând papaya. Când se plictiseau de Fiji, se puteau duce în Bali ori în Sydney, sau în orice loc însorit cu plajă, al cărui nume ar conține un număr egal de consoane și vocale.

— Dar cum rămâne cu școala? întreba Franny de fiecare dată.

— Ce, nu suntem în stare să facem școală cu ei acasă, șase săptămâni pe an?

Nici n-ar fi atât de mult, dacă scădem weekendurile și zilele de sărbători.

— Cu serviciul însă cum rămâne? întreba apoi Franny.

Kumar îi arunca o privite tăioasă, încruntându-și sprâncenele negre.

— Bucură-te de fantezia asta și e suficient.

Prima soție a lui Kumar, Sapna, murise în ziua comemorării atacului de la Pearl Harbor[117], în toiul sărbătorilor de iarnă, la patru zile după nașterea lui Amir. Era ușor să ții socoteala cât timp trecuse de atunci, pentru că Amir împlinise doisprezece ani. Sapna fusese mai tânără cu zece ani decât Kumar. „Cu zece ani mai bună la suflet. Cu zece ani mai iertătoare“, îi spunea el la aniversarea zilei lor de naștere. Era adevărat. Bucuria ei de a trăi o făcea să pară simpluță, când, probabil, era la fel de complicată ca toată lumea. „În bucurie nu există prostie“, îi plăcea ei să spună. Își iubea soțul și fiii. Îi plăcea că reușise să scape din nordul statului Michigan, pentru a ajunge în Chicago. Viața lor, oricât de agitată și amorțită de gerul de acolo, era o viață bună. Trecuse fără probleme și prin a doua naștere. Erau cu toții acasă. Ravi, care avea doi ani și jumătate, ațipise. Sapna stătea pe canapea, cu nou-născutul în brațe. S-a întors brusc spre Kumar și a spus: „E ceva foarte ciudat.“ Apoi a închis ochii.

La autopsie s-a descoperit o anomalie genetică a inimii – sindromul QT lung[118]. Cu o asemenea condiție severă, a fost de mirare că n-a murit după nașterea lui Ravi. Uneori, oamenii trăiesc toată viața fără să știe prin ce ar putea să treacă. La analize s-a descoperit că mama ei avusese aceeași genă. La fel și sora ei. „Pentru marea majoritate a oamenilor de pe planeta asta, spusese Fix odată, ceea ce-i omoară se află deja pe dinăuntru.“

La mai puțin de un an după moartea soției lui, Franny venise la masa lui Kumar de la barul din Palmer House, să-l întrebe ce dorea să bea.

— Isuse! exclamase el, ridicându-și privirea uluit. Să nu-mi spui că încă lucrezi aici.

Kumar, își zise ea în gând. Cum de-l uitase pe Kumar?

— Când și când, doar la sfârșit de săptămână, spuse Franny, aplecându-se să-l sărute pe obraz. Lucrez la biblioteca juridică de la Universitatea din Chicago, dar banii sunt de groază. Plus că-mi place aici.

Kumar aștepta un client, să meargă împreună la cină.

— Îți ofer eu de lucru, îi spuse el. Poți să începi de luni. O singură slujbă, care o să-ți aducă mai mulți bani decât astea două la un loc.

Franny râse. Kumar nu se schimbase deloc.

— Ca să fac ce?

— Grijă cuvenită[119], spuse el, improvizând. Am nevoie să-mi obții rapoartele financiare pentru fuzionările de societăți.

— Dar n-am terminat facultatea de drept.

— Știu cât de mult ai studiat. Ne trebuie un om pe care să ne bazăm. Ăsta e interviul tău. Gata, te-am angajat.

Un bărbat de culoare înalt, îmbrăcat într-un costum gri-închis veni la masa lor, și Kumar se ridică în picioare ca să-l salute.

— Noua noastră asociată, o prezentă Kumar și arătă cu mâna spre Franny. Franny Keating. Tot Keating, nu?

— Franny Keating, spuse ea și strânse mâna bărbatului.

Kumar i-a mărturisit mai târziu că-și făcuse planul pe loc: avea să se însoare cu Franny și să rezolve astfel totul, mai puțin lucrurile fără soluție. O iubise pe vremea când erau amândoi tineri – dacă nu în anul când împărțiseră apartamentul, atunci în mod sigur după ce ea plecase cu Leo Posen. Dacă era liberă, nu vedea nici un motiv pentru care nu putea s-o iubească. Singura problemă era legată de momentul potrivit. Părinții Sapnei veniseră din Michigan înainte de nașterea lui Amir, pentru a avea grijă de Ravi, dar, după aproape un an, încă stăteau la el acasă. Își împărțea tot timpul de peste zi între munca la firmă și copii, între viața sa și povara imensă a durerii. Ideea lui de geniu a fost s-o angajeze pe Franny, nu să-și dea întâlnire cu ea. Voia s-o ia de soție. Dacă urma să lucreze la firma lui, aveau să se vadă în fiecare zi. Puteau atunci să-și împărtășească gândurile și întâmplările trecutului în lift sau în timp ce făceau schimb de dosare. Înainte de a-i încredința copiii și întreaga lui viață, trebuia să se asigure că ideea era la fel de bună pe cât o socotea.

S-a aranjat, își spusese el în gând, în timp ce-i oferea lui Franny cartea lui de vizită și îi ura noapte bună, totul e rezolvat.

La bar încă răsuna aceeași muzică din ultimii ani, sau ceva incredibil de asemănător. Franny ar fi râs dacă s-ar fi gândit la cât de mult o călca pe nervi lucrul ăsta. Acum n-o mai auzea deloc. Dar după ce Kumar și clientul său plecară din bar și ea își puse cartea de vizită în buzunarul șorțului, o auzi ca prin vis pe Ella Fitzgerald cântând parcă în mintea ei:

Există cineva pe care-ncerc din răsputeri să-l uit,
N-ai vrea să uiți și tu pe cineva?[120]

Întinsă pe pat în întunericul din casa mamei, Franny încercă să-și imagineze o lume în care Sapna trăia încă. Poate că într-o zi ar fi dat întâmplător peste Kumar în vreo librărie. Ar fi râs, s-ar fi salutat și ar fi sporovăit puțin, dar nu s-ar fi căsătorit niciodată, iar copiii lui n-ar fi acum și ai ei. Dacă Sapna trăia în continuare, atunci cu siguranță că și Beverly putea rămâne cu Fix, și atunci adio Jack Dine, adio frați vitregi și petreceri de Crăciun în Virginia. Dar asta însemna și că Marjorie n-ar exista, iar asta ar fi o mare pierdere, pentru că ea îi oferise lui Fix privilegiul unei mari iubiri. Dar atunci poate că și Bert rămânea cu Teresa, iar cincizeci de ani mai târziu poate că o salva de la moarte, insistând să meargă la timp la doctor. Atunci și Cal scăpa de albina care-l aștepta în iarba înaltă de lângă grajd, acasă la părinții lui Bert. Putea trăi ani de zile, dar cine știe dacă o altă albină nu-l găsea altundeva? Cu Cal în viață, Albie nu punea focul care l-a adus în Virginia, deși oricum nu ajungea în Virginia, pentru că Bert rămânea în California. Pe jumătate adormită pe cuvertură, lângă soțul ei, nu reuși să-și imagineze toate căile pe care le-ar fi urmat viitorul fără întâmplările ancoră din trecut. Fără Bert, Franny nu mergea la facultatea de drept, nu obținea un master în engleză și nu-l întâlnea pe Kumar. Dar asta însemna atunci că n-ar fi lucrat în Chicago, la Palmer House, și, deci, n-ar fi avut cum să-l întâlnească pe Leo Posen, care stătea la bar cu multe vieți în urmă și vorbea despre pantofii ei. Acolo începuse viața ei, în clipa în care se aplecase să-i aprindă țigara. Dintre toate lucrurile pierdute și câștigate, gândul că nu l-ar fi cunoscut niciodată pe Leo era singurul pe care nu-l suporta.

Respirația lui Kumar era mai profundă și mai rară. S-a ridicat încet, și-a căutat pe întuneric rochia și pantofii în valiză și s-a îmbrăcat.

Când a coborât scările din spate spre bucătărie, Franny a găsit-o acolo pe mama ei singură, așezată la masa de mic-dejun, aranjând prăjiturele pe un platou.

— Știi că sunt aici oameni care pot face asta în locul tău.

Mama ei a ridicat privirea și i-a întors un zâmbet obosit.

— Mă ascund pentru câteva clipe.

Franny a încuviințat din cap și s-a așezat lângă ea.

— Petrecerea asta pare întotdeauna o idee atât de bună, a spus ea. Dar, de fiecare dată când suntem în toiul ei, nu-mi dau seama de ce.

Îi auzeau pe invitații din încăperea alăturată, plini de buna-dispoziție amplificată de lichiorul de ouă și de șampanie. Pianistul cânta ceva mai alert,

poate o variantă mai ritmată a *Celor douăsprezece zile de Crăciun*[121], Franny nu era sigură. Douăsprezece zile, și-a spus ea; s-ar fi oprit măcar înainte de a ajunge la cele cinci inele.

Beverly a scos din cutie și ultima dintre prăjiturelele pătrate, roz, galbene și albe, fiecare încununată cu un moț de frișcă.

— A venit și Rick până la urmă, a spus ea, răsucind pătratele în aşa fel încât să arate ca niște romburi. Acum bea.

— A zis Matthew c-o să vină.

— Când sunt toți trei, nu le pot face față, a spus Beverly. Luați în parte, sunt băieți buni, dar când se întâlnesc, fiecare are planul său. Au așa de multe idei pentru ce va fi în viitor: ce-ar trebui să fac cu Jack, ce-ar trebui să fac cu casa. Nici nu-și dau seama ce se cuvine să discuți la o petrecere de Crăciun și ce nu. Eu n-am nici cea mai vagă idee despre cum o să arate viitorul. Nu știu de ce țin să mă întrebe de fiecare dată. Tu ai vreo idee despre ce se va întâmpla în viitor?

Franny a ciugulit o prăjiturică de culoarea puiului abia ieșit din găoace și a mâncat-o dintr-o înghițitură. Nu era grozavă, dar arăta așa de frumos, încât nu mai conta.

— Nici una, a răspuns ea. Zero.

Beverly s-a uitat la fiica ei cu o expresie pură de iubire.

— Mi-am dorit două fete, a spus ea. Pe tine și pe sora ta. Mi-am dorit exact ce-am avut. Copiii altora însă… E mult prea complicat.

Dacă mama ei nu ar fi fost atât de atrăgătoare, nu s-ar fi întâmplat nimic din toate astea, dar nu era vina ei că arăta așa.

— Mă duc dincolo, a spus Franny și s-a ridicat în picioare.

Beverly s-a uitat la platoul cu prăjiturele.

— O să le așez pe culori, a zis ea și le-a împins pe masă cu muchia palmei. Cred că o să-mi placă mai mult așa.

Franny îi găsi pe Ravi și Amir în camera de la subsol, uitându-se la *Matrix* pe un televizor de mărimea unei saltele.

— E clasificat N-17[122], le-a spus.

Băieții și-au întors privirile spre ea.

— Din cauza violenței, a spus Ravi. N-are sex.

— Și e Crăciunul, a adăugat Amir, după logica dorințelor.

Franny a rămas în picioare în spatele lor, urmărind pe ecran cum niște bărbați în haine negre se lăsau brusc pe spate, ca să nu fie secerați de gloanțe, după care

țâșneau din nou în picioare. Dacă urma să aibă coșmaruri, răul fusese deja făcut.

— Mama, l-ai văzut? a întrebat Amir.

Franny a scuturat din cap.

— E prea înfricoșător pentru mine.

— Dacă ți-e frică, o să dorm în cameră cu tine, a spus cel mic.

— Dacă ne oprești acum, n-o să știm ce se întâmplă mai departe, a completat Ravi.

Franny s-a mai uitat câteva clipe. Avea dreptate, era prea înfricoșător pentru ea.

— Tata doarme, a spus ea. Mai așteptați puțin, apoi să-i duceți o farfurie cu ceva de mâncare, e clar?

Încântați de mica lor victorie, cei doi au dat repede din cap în semn că au înțeles.

— Și să nu-i spuneți despre film.

Franny a urcat în salon și s-a plimbat prin toată încăperea, dar era prea puțină lume de care-și aducea aminte. Nu mai locuise în Arlington de când plecase la facultate. Soțiile celor trei fii ai lui Jack Dine erau dornice să stea de vorbă cu ea, dar nu și între ele. Soția fiului pe care ea îl simpatiza îi displăcea profund, în schimb soția celui pe care nu-l agrea era preferata ei. Interesant, deși lipsit de însemnătate, era faptul că soția fiului pe care ea și-l amintea cel mai greu era și soția de care abia își aducea aminte.

După un timp, înainte să plece vreun invitat, Franny s-a trezit în vestibul, și acolo, fără s-o fi căutat, a dat cu ochii de geanta ei, căzută în spatele suportului de umbrele. I-o fi scăpat când a intrat și a lăsat bagajul jos. Fără să mai stea pe gânduri, și-a luat geanta de acolo și a ieșit pe ușă afară.

Rochia ei pentru petrecerea de Crăciun, despre care știa că trebuia să aibă loc două zile mai târziu, nu era roșie. Era din catifea albastru-închis, cu mâneci lungi, dar tot nu făcea față frigului, la fel cum nici pantofii ei nu erau potriviți pentru zăpadă. Nu conta. Plecase de la petrecere. Se furișase afară după ce o văzuse toată lumea. „Unde-i Franny?“, o să se întrebe, iar răspunsul avea să fie „Cred că este în bucătărie“ sau „Tocmai am văzut-o în cealaltă cameră“.

Toate mașinile erau acoperite cu zăpadă și, pe deasupra, a ei fusese închiriată pe întuneric. Nu știa ce culoare avea, pentru că nici n-o văzuse. Era un SUV, asta ținea minte, doar că toate mașinile erau SUV-uri, de parcă SUV-ul, ca și vesta pentru bărbați, fusese specificat expres în invitație drept condiţie de participare la petrecere. A coborât panta până la capătul aleii și, când a socotit că ajunsese în

apropierea mașinii, a acționat telecomanda. Claxonul a sunat și farurile s-au aprins chiar în stânga ei. A dat la o parte zăpada de pe geamuri cu latul palmei și s-a urcat în mașină. Imediat ce-a dat drumul la căldură, l-a sunat pe Bert.

— Mă gândeam să trec pe la tine să te salut, dacă nu e prea târziu, a spus ea, încercând să pară calmă, pentru că se simțea agitată.

Bert se culca întotdeauna târziu. Trebuise să ducă multă muncă de lămurire să n-o mai sune acasă după ora zece seara.

— Minunat! a răspuns el, de parcă tocmai asta aștepta. Să fii atentă cum conduci pe zăpadă.

Bert era tot în casa în care locuise ultima dată cu Beverly, aceeași în care ea și Caroline stătuseră în timpul liceului, casa în care Albie venise pentru un an, după plecarea lui Caroline. Nu era departe de locul unde locuiau Beverly și Jack Dine, vreo opt kilometri, dar în Arlington puteai sta foarte aproape de cineva, și totuşi să nu te vezi deloc cu el.

Când a oprit mașina, l-a văzut pe Bert așteptând-o pe verandă, cu ușa din față larg deschisă în spatele său. Își pusese paltonul, să poată sta afară. Bert îmbătrânise odată cu ei toți, dar la fiecare vârsta se instala altfel, mai repede sau mai încet. Străbătând aleea pe întuneric, cu lampa de pe verandă luminându-l puternic, Franny și-a spus că Bert Cousins nu se schimbase prea mult.

— Stafia Crăciunului trecut[123], a spus el când a cuprins-o în brațele întinse.

— Trebuia să te fi sunat mai devreme, a zis Franny. Dar toate lucrurile se fac în ultimul minut.

Bert nu a poftit-o înăuntru, însă nici nu i-a dat drumul din brațe. Rămase așa, ținând-o strâns la pieptul său. Franny avea să rămână pentru totdeauna copilașul pe care-l dusese în brațe printre invitați la petrecerea de botez dată de Fix Keating, cel mai frumos copil pe care-l văzuse vreodată.

— Și ultimul minut e îndeajuns pentru mine, a spus el.

— Haide, a zis ea, am înghețat.

Înăuntru, și-a scos pantofii.

— După ce m-ai sunat, am făcut focul în salon. Încă nu arde tare, dar a început să se încălzească.

Franny și-a amintit ziua în care a intrat aici prima oară. Să fi avut vreo treisprezece ani. Salonul era motivul pentru care cumpăraseră casa, vatra întinsă de piatră, șemineul mare cât să încapă în el un cazan de vrăjitoare, ferestrele care dădeau spre piscină. Atunci i se păruse un palat. Acum Bert n-avea de ce să mai

ţină casa, era mult prea mare pentru o singură persoană. În seara aceea însă, Franny i-a fost recunoscătoare pentru faptul că nu renunţase încă la ea, fie şi numai pentru ca ea să se poată întoarce acasă.

— Să-ţi aduc ceva de băut.

— Doar ceai, poate, a spus ea. Sunt cu maşina.

S-a oprit în faţa şemineului în ciorapi şi a făcut câteva mişcări cu labele picioarelor pe lespezile calde. Pe când erau la liceu, ea şi Albie aveau obiceiul să coboare aici în serile târzii de iarnă şi, dacă era prea frig ca să iasă afară, deschideau conducta coşului şi fumau. Se lăsau pe spate în şemineu şi suflau fumul ţigării în sus. Dădeau iama în ginul lui Bert şi aruncau sticlele goale în coşul din bucătărie, scăpând nepedepsiţi. Dacă vreunul din părinţi observase cum scade rezerva de gin din cabinetul de băuturi sau cum sporeşte grămada de sticle goale, nu făcuse nici o observaţie.

— Ia un pahar de ceva, Franny. E Crăciunul.

— E douăzeci şi doi decembrie. De ce ţine toată lumea să-mi spună că e ziua de Crăciun?

— Ginul cu tonic al barmaniţei.

Franny se uită la el.

— Da, a spus ea apăsat.

Bert îi arătase trucul ăsta pe vremea când era mică şi se juca de-a barmaniţa la petrecerile lor. Dacă un musafir era deja ameţit, ea trebuia să umple un pahar cu tonic şi cu gheaţă, apoi să toarne puţin gin pe deasupra, fără să amestece. Prima sorbitură era foarte tare, îi spusese Bert. Era suficient. După aceea, beţivii nu-şi mai dădeau seama.

— Dacă te ia somnul, poţi să dormi în vechea ta cameră.

— Tare i-ar plăcea mamei.

De fiecare dată când pleca să-l vadă pe Bert, trebuia să apeleze la şmecherii. În ciuda faptului că Beverly îi iertase multe, nu era în stare totuşi să priceapă că Franny şi Caroline l-ar putea ierta şi ele.

— Ce mai face mama ta? a întrebat Bert.

I-a întins lui Franny paharul, iar prima sorbitură – gin pur – făcea toţi banii.

— Mama este exact cum o ştii, a spus ea.

Bert şi-a strâns buzele şi a dat din cap aprobator.

— Nici nu mă aşteptam la altceva. Am auzit că bătrânul Jack Dine se duce la vale şi că îi e greu să-l îngrijească. Nu-mi face nici o plăcere să ştiu trebuie să îndure aşa ceva.

— Prin asta o să trecem cu toții, mai devreme sau mai târziu.

— O s-o sun, poate, să văd ce mai face.

O, Bert, își spuse Franny în gând. Las-o baltă.

— Dar tu? l-a întrebat ea. Cum o mai duci?

Bert și-a umplut şi lui un pahar, cu gin și un strop de tonic deasupra, ca să-l echilibreze pe al ei, și s-a așezat pe canapea.

— Nu prea rău pentru un bătrân ca mine, a spus el. Încă mă descurc. Dacă mă sunai mâine, nu mă mai găseai.

Franny a împins buștenii din șemineu cu vătraiul, ca să ațâțe flacăra.

— Unde te duci?

— În Brooklyn, a răspuns el.

Cu vătraiul în mână, Franny s-a întors să-l privească și i-a zâmbit larg.

— Jeanette m-a invitat la ea de Crăciun. E un hotel la două străzi distanţă de locul unde stau ei. E destul de drăguț. Am mai fost acolo de două ori, ca să-i văd.

— E într-adevăr ceva, a spus Franny și s-a așezat pe canapea, lângă Bert. Mă bucur pentru tine.

— M-am descurcat mai bine în ăștia doi ani. Vorbesc pe e-mail și cu Holly. Spune să mă duc la ea în Elveția, s-o văd în comunitatea aia a ei de-acolo. Îi zic mereu că aş putea să mă văd cu ea la Paris. Cred că e un compromis bun. Tuturor le place Parisul. Am dus-o acolo pe Teresa în luna noastră de miere. Când să fi fost asta? Acum cincizeci și cinci de ani? Cred că e momentul să mă întorc în orașul ăla.

S-a oprit, amintindu-și ceva.

— Când a murit Teresa ai fost acolo, nu-i așa? Cred că Jeanette mi-a povestit.

— Da, Caroline și cu mine am dus-o la spital. Eram cu tata.

— Știi, frumos din partea voastră.

Franny a ridicat din umeri.

— Cum era s-o lăsăm singură?!

— Ce mai face tatăl tău?

Franny a clătinat din cap, gândindu-se la el. *Ce mai face bătrânul Bert?* întreba mereu Fix.

— Ți-aș spune că n-o mai duce până la Anul Nou, dar sunt sigură că m-aș înșela.

— Tatăl tău e un tip tare.

— Tata e un tip tare, da, a spus Franny, gândindu-se la arma din noptiera lui și la ajutorul pe care i-l refuzase.

Făcuse ceva și mai rău de-atât. După un timp, Franny dusese revolverul la secția de poliție din Santa Monica, să-l predea împreună cu gloanțele.

— Să-ți mai torn puțin gin, a spus Bert.

— Puțin de tot, a zis și i-a întins paharul.

Nu era amețită, așa că și-a putut da seama cu tristețe că se terminase tot ginul din pahar.

— N-am dat gata nici măcar jumătate de măsură. Bert s-a îndreptat spre barul aflat pe o latură a salonului.

— Ai grijă, te rog.

— Îmi amintesc că după petrecerea de la botezul tău m-am întâlnit din nou cu Fix, a spus Bert. L-am văzut la tribunal. Nu știu, poate îl văzusem și înainte, dar nu îmi dădusem seama. În lunea aia a venit la mine și mi-a strâns mâna, mi-a spus că-i părea bine că mă dusesem acolo. „Mă bucur c-ai venit la petrecerea lui Franny“, așa mi-a zis.

I-a întins paharul lui Franny.

— A trecut așa de mult timp de-atunci, Bert.

— Și totuși, a continuat Bert. Îmi pare rău când mă gândesc la el, așa bolnav cum e acum. N-am avut niciodată nimic cu tatăl tău.

— Mai știi ceva de Albie? a întrebat ea, vrând să schimbe subiectul.

Putea să-l întrebe direct pe Albie, dar, dintr-un motiv sau altul, n-o făcea. Ei doi nu vorbeau despre Bert. Nici măcar în toți acei ani când locuiseră împreună sub același acoperiș.

— Nu prea multe. Din când în când, unul din noi mai dă un semn, dar nu prea se leagă. Știi, Albie a fost foarte legat de maică-sa. Așa stă treaba – fetele cu tații, băieții cu mamele. Nu cred că m-a iertat pentru că am părăsit-o.

Pentru Bert, trecutul era mereu acolo lângă el și credea că toți ceilalți simțeau și ei același lucru.

— Ar fi bine să-l suni. Perioada asta din an e mai apăsătoare, mai ales acum, că Teresa nu mai este.

Franny s-a gândit la tatăl ei și la ce va fi în anul următor pe vremea asta.

— Am să-l sun de Crăciun, de la Jeanette, a spus el.

Franny ar fi vrut să-i atragă atenția că în California era mai devreme cu trei ore și că putea să-l sune chiar acum, dar Bert n-avea de gând să-l sune pe Albie, așa că ce rost avea să-l pună într-o situație proastă? A dat paharul peste cap și a trecut de gin pentru a doua oară. A trecut și de gustul dulce-înțepător al tonicului, până a ajuns la gheață și la felia de lămâie verde, golind paharul.

— Aș vrea să mai pot sta, a spus Franny, iar o parte din ea chiar voia asta. I-ar fi plăcut să urce în camera ei și să se întindă pe patul ei, dar oare se mai afla acolo?

Bert a încuviințat din cap aprobator.

— Știu. Sunt bucuros că măcar ai trecut pe-aici. Îți sunt cu-adevărat recunoscător.

— La ce oră ai avion?

— Foarte devreme, a spus el. Dar scap de trafic.

Franny s-a ridicat în picioare, să-și îmbrățișeze tatăl.

— Crăciun fericit, i-a urat ea.

— Crăciun fericit, a spus Bert, și când s-a dat înapoi s-o privească avea ochii umezi. Să fii atentă acum. Dacă ți se-ntâmplă ceva, mă omoară maică-ta.

Franny i-a zâmbit și l-a sărutat, gândindu-se că Bert încă privea lumea în termeni de cum l-ar fi iertat sau nu Beverly. Și-a încălțat pantofii lângă ușa de la intrare și a ieșit afară, pe zăpadă. În casă, Bert stingea luminile, și ea a rămas câteva clipe pe verandă, uitându-se cum cad fulgii de nea pe mânecile rochiei de catifea. Se gândi la seara când l-a căutat pe Albie. Bert lucra în biroul lui de la parter, iar mama era în bucătărie, repetând lecția de la cursul de franceză. Trecuse ceva timp de la masa de seară. Ningea ca acum și casa era cufundată în tăcere. Franny se întreba unde era Albie. La ora asta, de obicei Albie era deja în camera ei, făcând-și tema ori stând de vorbă cu ea, în loc să-și termine lecțiile. Stătea întinsă de-a latul patului și citea *Întoarcerea băștinașului*[124] pentru cursul avansat de engleză. Nu venea chiar în fiecare seară, dar dacă nu stătea cu ea, atunci îl auzea făcând gălăgie în timp ce se uita la televizor sau se plimba. Își încordă auzul un timp, după care lăsă cartea jos și plecă să-l caute. Nu era în camera lui, nici la baie, nici în salon și nici în living, unde oricum el nu intra niciodată. După ce se uită peste tot prin casă, merse la bucătărie.

— Unde-i Albie? își întrebă Franny mama.

Mama clătină din cap și scoase un sunet care ținea loc de *Habar n-am*. Nu învățase niciodată să vorbească în franceză.

— Dacă-l vezi, îmi spui?

Frumoasa ei mamă, rușinată poate, ridică privirea din manualul ei preț de o clipă și aprobă printr-o mişcare a capului.

— Firește, promise ea.

Franny nu se gândise să bată la ușa de la biroul lui Bert, ca să-l întrebe de

Albie, nici să verifice dacă Albie nu era cumva acolo. Pur și simplu nu-i trecuse prin minte.

Se duse în schimb la ușa din spate. Era încă îmbrăcată în uniforma de școală: fustă plisată în carouri și șosete lungi, pantofi fără toc în două culori, bluză de trening peste bluza albă. Mama nu-i spusese să-și ia o jachetă groasă, nici n-o întrebase unde merge, așa cum ar fi făcut cu câțiva ani în urmă, dacă Franny ar fi ieșit pe ușa din spate într-o seară de iarnă. Mama se înecase într-un ocean de verbe neregulate.

Franny se uită în garaj, dar Albie nu era acolo. Înconjură casa, apoi ieși în stradă și merse două case la stânga și trei la dreapta. Se uită pe zăpadă după dâre de bicicletă, dar nu văzu nimic în afara urmelor lăsate de propriii ei pași. I se făcuse frig și părul i se udase. Era îngrijorată, dar numai puțin. Se gândea că-l va găsi. Se hotărî să intre în casă după haină și, în timp ce mergea pe alee, l-a văzut, mai bine zis, i-a văzut doar câțiva centimetri din cap, în spatele tufișurilor de buxus plantate lângă ușa din față. Era înfășurat în sacul lui de dormit roșu, privind în sus, la fulgii care cădeau.

— Albie? îl întrebă ea. Ce faci acolo?

— Îngheț, răspunse Albie.

— Atunci renunță. Hai în casă.

Franny păși peste zăpada moale de pe gazon, până când ajunse în fața lui.

— Sunt prea amețit, a spus el.

Toate felinarele de pe stradă, toate lămpile din verandă aveau un halou subțire de ninsoare. Restul era cufundat în întuneric.

— N-o să bage nimeni de seamă.

— Ba da. Sunt euforic.

— Nu poți să rămâi aici.

Franny începu să tremure. Se întreba ce fusese în mintea ei să iasă fără haină.

— Ba pot, spuse el cu un glas atât de subțire și delicat, de parcă venea din ninsoare.

Franny păși printre tufe, gândindu-se că va trebui să-l ridice de acolo. Albie era mai înalt decât ea acum, dar mai slab, și oricum n-avea să se lupte cu ea. De cum ajunse acolo în spate, lângă el, și-a dat seama ce îmbietor era locul acela de unde puteai să vezi totul fără să fii văzut. Streașina îi ferea aproape complet de zăpadă. Franny simți mirosul de marijuana din jurul lui, dulce și puternic. Ea și Albie beau și fumau uneori împreună, dar niciodată nu fumaseră iarbă. Lucrurile aveau să se schimbe însă mai târziu.

— Lasă-mă și pe mine înăuntru, spuse ea.

Albie ridică imediat brațele, fără să-și ia ochii de la ninsoarea care cădea, și ea se culcuși lângă el. Sacul de dormit era umplut cu puf, iar când s-au înfășurat strâns, au simțit cât era de călduros. Rămaseră așa, cu spatele rezemat de peretele casei, cu tufele din gardul viu în fața lor. Priveau cum cade ninsoarea, și cade, și cade întruna, până au simțit că erau una cu ninsoarea și cădeau și ei.

— Mi-e dor de mama, spuse Albie.

În acel singur an cât au fost foarte apropiați, a fost unica dată când i s-a destăinuit, și atunci doar pentru că era amețit.

— Știu, spuse Franny, pentru că înțelegea. Chiar foarte bine.

Trase sacul de dormit mai bine în jurul lor și rămaseră împreună așa, până când ei îi amorțiră picioarele de frig și îi spuse că trebuie să intre în casă.

— Eu nu-mi mai simt de mult picioarele, spuse el.

S-au rezemat unul de celălalt, ca să se ridice în picioare. Ușa din față era închisă, așa că au luat-o pe alee, târând sacul de dormit în urma lor. Mama lui Franny nu mai era în bucătărie, dar de sub ușa biroului lui Bert se vedea încă dâra de lumină.

— Ți-am zis eu că nimeni n-o să afle că ești amețit, a spus Franny.

Fără să-și dea seama de ce, cuvintele ei l-au făcut pe Albie să pufnească în râs. S-a așezat jos și și-a tras sacul de dormit peste cap râzând, în timp ce Franny a adus cerealele și laptele.

Franny și-a scuturat zăpada de pe umeri și s-a îndreptat spre mașina închiriată. Întâmplarea asta nu i-o povestise niciodată lui Leo. Avusese de gând, dar, din cine știe ce motiv, renunțase. Abia acum a înțeles că peste ani și ani va mai fi cândva o noapte ca acum, iar ea își va aduce aminte de povestea asta despre care nu mai știa nimeni altcineva pe lume, în afară de Albie. Trebuia să păstreze ceva și pentru sufletul ei.

---

115. Principalul oraș din Silicon Valley, California.

116. Poezie-ghicitoare. Continuarea este: *Fiecare pisică avea șapte pui:/ Pui, pisici, saci și neveste./ Câţi mergeau spre St. Ives?*

117. Comemorarea atacului japonez din 7 decembrie 1941 asupra bazei navale americane din Hawaii, în care și-au pierdut viaţa 2.403 de persoane.

118. Afecţiune cardiacă, caracterizată de apariţia unui ritm cardiac rapid și neregulat ce poate conduce la moarte subită.

119. Proces de investigare și analiză realizat înaintea desfășurării unui parteneriat de afaceri, a unei investiţii etc.

120. Melodie foarte cunoscută, compusă de Cole Porter în 1953.

121. (În original, „The Twelve Days of Christmas“). Colindă englezească în care se enumeră în mod cumulativ o serie de cadouri din ce în ce mai valoroase, oferite în fiecare dintre cele douăsprezece zile cuprinse între 25 decembrie și 6 ianuarie.

122. Nerecomandat tinerilor sub șaptesprezece ani. Corespunde lui „R“ (restricţionat), conform sistemului american de clasificare a filmelor.

123. Aluzie la un personaj din *Poveste de Crăciun* (1843), de Charles Dickens.

124. *The Return of the Native*, roman al scriitorului britanic Thomas Hardy (1840–1928), publicat în 1878.